NEAR EAST UNIVERSITY
LIBRARY
1988 - LEFKOŞA

KKTC
YAKINDOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
REHBERLİK PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ANA BİLİM DALI

3-6 YAŞ ÇOCUĞUNUN CİNSEL EĞİTİMİ HAKKINDA VELİ VE ÖĞRETMENLERİN BİLİNÇLİLİK VE TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Hüsen ÜNÜVARDIR

Yüksek Lisans Tezi

Danışman:
Prof. Dr. Mehmet ÇAĞLAR

Danışman Yrd.
Doç.Dr. Sibel DİNÇYÜREK

LEFKOŞA
2012

Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürlüğüne;

Hüsen ÜNÜVARDIR'a ait **"3-6 yaş çocuğunun cinsel eğitimi hakkında veli ve öğretmenlerin bilinçlilik ve tutumlarının incelenmesi"** adlı çalışma jürimiz tarafından Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalında oybirliği ile Yüksek Lisans TEZİ olarak kabul edilmiştir.

İmza:

Juri başkanı: Dr. Yeliz AKINTUĞ
Yakın Doğu üniversitesi

Danışman: İmza:
Prof.Dr. Mehmet ÇAĞLAR
Yakın Doğu üniversitesi

Üye: İmza:
Yrd.Doç.Dr Sibel DİNÇYÜREK
Yakın Doğu üniversitesi

Bu tez Yakın Doğu Üniversitesi Lisanüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki juri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla kabul edilmiştir.

İmza:
Prof.Dr Cem BİROL
Enstitü Müdürü

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ 1988

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; 3-6 yaş çocuğunun cinsel eğitimi hakkında veli ve öğretmenlerin bilinçlilik ve tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan anket; 2011-2012 Eğitim öğretim yılında KKTC'de 125 okul öncesi 95 ana okul öğretmeni ile 220 (120 anne ve 100 baba) veliye uygulanmıştır. Veli ve öğretmenler tesadüfi örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Anketler oluşturulurken geçerlilik için uzman görüşü ve literatürden yararlanılmıştır. Anket sonuçları; SPSS 20 paket programı kullanılarak, Araştırmada elde edilen verileri analiz etmek amacıyla frekans (f) ve yüzde (%) tanımlayıcı istatistiklerinden yararlanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek, açık uçlu sorulardan oluşan ve sorularda belli bir doğru yanıtı aramaktan öte katılımcıların görüşlerini belirlemeyi hedefleyen bir araçtır. Ayrıca ölçek, tek bir bileşen veya alt bileşenlerden oluşan bir yapıda kurgulanmamıştır; cinsel eğitimin farklı boyutlarını ve konularını hedef almak tercih edilmiştir. Bu noktadan hareketle, Yıldırım ve Şimşek'in (2006: 274) de belirttiği gibi, geçerliğin güvenirliği önemli ölçüde güvence altına alındığı düşünüldüğünde, geçerliğe verilen önem aynı zamanda güvenirliği sağlamaya yönelik alınmış bir önlem olarak algılanmıştır. Araştırmada farklı alanlardaki uzmanların görüşlerine başvurulduğu (PDR, Ölçme-Değerlendirme, Psikoloji, Eğitim, Türkçe gibi) için geçerlik sağlanmış ve güvenirlik de böylelikle yeterli olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda, veli ve öğretmenlerin cinsel gelişim başlama yaşı konusunda yeterli bilinçliliğe sahip olmadığı görülmüştür. Ancak, cinsel eğitimin 3-6 yaşta öğretim programlarında yer alması gerektiği tutumuna varılmıştır; öğretim programında yer alması gereken cinsel eğitimin içeriğinin nasıl olması ve yararları konusunda tutumlar hakkında da bilgi edinmiştir. Araştırma sonuçları tablolar halinde bulgular bölümünde sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Cinsel eğitim, Veli, Öğretmen, Okulöncesi eğitimi

ABSTRACT

The purpose of this study, parents and teachers about sex education in children 3-6 years of age was conducted to determine awareness and attitudes. For this purpose, a questionnaire; 2011-2012 academic year 95 pre-school kindergarten teacher in the TRNC 125 to 220 (120 mothers and 100 fathers) were parent. Parents and teachers have been determined by random sampling. Polls for creating the validity of expert opinion and the literature were used. The results of the survey, using the SPSS 20 software package, in order to analyze the data obtained in this study the frequency (f) and percentage (%) descriptive statistics were used. Scale used in this study, consisting of open-ended questions and searching for the right answer certain questions is a tool that aims to clarify the views of the other participants. In addition, the scale was not powered in a structure consisting of a single component or sub-component, and the issues to target different aspects of sexual education is preferred. From this point, Lightning and Simsek (2006: 274) pointed out, the validity was assured reliability significantly, given the importance of validity has been perceived as a precautionary measure to ensure the reliability at the same time. Resort to the views of experts in different areas of research (PDR, Measurement and Evaluation, Psychology, Education, Turkish, etc.) provided for the validity and reliability of the thus been regarded as sufficient. As a result, parents and teachers in the age of onset of sexual development did not have enough consciousness. However, the attitude of sex education should be included in the curriculum of age 3-6 is concluded, how the content of sex education should be included in the curriculum and on the benefits to be gained information about attitudes.

The results of the research findings will be presented in tabular form

Key words: sexual education, Parent, Teacher, Preschool education

3-6 YAŞ ÇOCUĞUNUN CİNSEL EĞİTİMİ HAKKINDA VELİ VE ÖĞRETMENLERİN BİLİNÇLİLİK VE TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Hüsen ÜNÜVARDIR*

ÖNSÖZ

Cinsel sağlık; bireysel ve sosyal değer yargılarıyla uyumlu şekilde cinsellikten zevk alabilme kapasitesi, yanlış inanış, utanç ve korkulardan arınma, cinsel ve üreme fonksiyonlarına zarar veren organik bozukluk, hastalık ve sakatlıkların yokluğu olarak tanımlanabilir.

Cinsel eğitim; Büyüme, gelişme çoğalma ve olgulara ilişkin biyolojik anotomik fizyolojik organlar ve işlevlerine yönelik bilgilerin yanı sıra insanlığa ilişkin sosyal normlar sosyal rol ve beklentiler gibi psikolojik ve sosyal bilgilerin de doğru aktarımı olarak tanımlanmıştır (Aral,Zengin,Karşı ve Ayhan, 2004)

Cinsel sağlığın önemli öğelerinden cinsel tutum ve davranışlar erken yaşlarda başlıca aile içinde, özellikle ebeveynlerle etkileşim sürecinde şekillenirken ileri yaşlarda toplumsal ortam ve yaşıt ilişkileri daha etkili olabilmektedir(Aras, Ozan ve Şemin, 2004)

Cinsel eğitimin ülkemiz okul programlarında maalesef yeterince ele alınmadığı çok açıktır. Ailelerin de bu konuda yetersiz olmalarının nedeni okul döneminde bu eğitimi almamış olmalarıdır(Bencik, Çalışademir ve Artan,2008)

Araştırma süresince;yardımını esirgemeyen ve her konuda destek olan danışmanım Sayın Prof. Dr. Mehmet Çağlar ve danışman yardımcısı Sayın Yrd.Doç.Dr Sibel Dinçyürek'e araştırmanın istatistiksel çalışmalarında yardımcı olan Sayın Uzm.Nihan Arsan ve Sayın Yrd.Doç. Emre Çetin'e araştırmayı dil bakımından inceleyen Sayın Yrd.Doç.Dr Ahmet Güneyli'ye uzun yıllar çocuk cinsel eğitimi konusunda çalışan Sayın Prof.Dr. Figen Çok, Yrd.Doç.Dr. Neriman Aral, Sayın Uzm.Eşmen Tatlıcalı, bu konu hakkında Türkiye'nin birçok yerinde seminerler veren Sayın Uzm. Birsen Özkan'a, Sayın Prof. Dr. Işık Gürşimşek'e ve çocuk cinsel eğitimi hakkında kitap yazan Sayın Yrd.Doç. Dr.

Necla Tuzcuoğlu'na, veri toplamada bana yardımcı olan arkadaşlarım; Semra CEYHAN, Ayşe KARATOK ve Hasan CANKURT'a

Ayrıca; araştırmanın temelini oluşturan; gönüllü olup doğru verilere ulaşmamı sağlayan ailelere ve öğretmenlere,

Bu eğitimi almaya başladığım andan itibaren manevi desteğini esirgemeyip, bana inanan değerli anneme ve babama,

Sonsuz Teşekkürlerimi Sunarım.

Kıbrıs, 2012

Hüsen ÜNÜVARDIR

İÇİNDEKİLER

JURİ, ONAYI.....i
ÖZET.....ii
ABSTRACT.....iii
ÖNSÖZ.....iv
İÇİNDEKİLER.....v
TABLOLAR LİSTESİ.....vi

BÖLÜM I
GİRİŞ

1.1 Problem Durumu.....1

1.2 Amaç.....5

1.3 Önem.....6

1.4 Temel Problem.....7

1.4.1 Alt Problemler 7

1.4.1.1 3-6 Yaş Düzeyindeki Çocuklara Sahip Velilerin, Çocukların Cinsel Eğitimine İlişkin Görüşlerinde Bilinçliliği İçeren Sorularla İlgili Alt Problemler.....7

1.4.1.2 3-6 Yaş Düzeyindeki Çocuklara Sahip Velilerin, Çocukların Cinsel Eğitimine İlişkin Görüşlerinde Tutumu İçeren Sorularla İlgili Alt Problemler.....8

1.4.1.3 Okul Öncesi Ve Ana Okul Öğretmenlerinin 3-6 Yaş Düzeyindeki Çocukların Cinsel Eğitimine İlişkin Görüşlerinde Bilinçliliği İçeren Sorularla İlgili Alt Problemler.....10

1.4.1.4 Okul Öncesi Ve Ana Okul Öğretmenlerinin 3-6 Yaş Düzeyindeki Çocuklara Cinsel Eğitimine İlişkin Görüşlerinde Tutumu İçeren Sorularla İlgili Alt Problemler.....10

1.5 Sayıltılar.....12

1.6. Sınırlılıklar.....12

1.7. Tanımlar.....13

1.8 Kısaltmalar.....15

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Cinsellik.....17

2.2 Cinsel Haklar Bildirgesi.....23

2.3 Cinselliğe Bakış Açısını Etkileyen Faktörler.....25

2.4 Cinselliğin Kültürlere Göre Farklı Bakış Açıları.....29

2.5 Çocuk Cinselliğinin Açıklanmasını Kolaylaştıran Kavramlar.....31

2.5.1 Cinsiyet.....33

2.5.2 Çocukluk.....34

2.5.3 Cinsel Tutum ve Davranışlar.....36

2.5.4 Cinsel Yönelim.....50

2.5.5 Cinsel Kimlik.....70

2.5.6 Cinsel Rol.....74

2.6 Çocuk Cinsel Eğitimi.....75

2.7 Cinsel Eğitimin Amaçları.....82

2.8 Cinsel Eğitimin Yararları.....83

2.9 Cinsel Gelişim Teorileri.....84

2.10 Cinsel Gelişim Dönemleri.....90

2.11 Cinsel Eğitim Konularından biri "Cinsel Taciz" 91

2.12 Diğer Ülkelerde Cinsel Eğitim Durumu.....97

2.13 Okul Öncesi Eğitim.....103

2.14 Ana okul Eğitimi.....109

2.15 Aile Kavramı ve Önemi.....111

2.16 Anne Baba Tutumları 114

2.17 2-6 Yaşında Çocuğun Sorduğu Soru ve Cevapları.....129

2.18 Cinsellik Hakkında Genellikle Anne Babaların Sorduğu Sorular ve Sorunlar.....146

2.19 Cinsel Gelişime Uygun Etkinlikler.....149

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

3.1 Yabancı Dilde Yapılan Çocuk Cinsel Eğitim Çalışmaları 154

3.2 Türkçe Dilinde Yapılan Çocuk Cinsel Eğitim Çalışmaları.....165

BÖLÜM IV
YÖNTEM

4.1 Araştırma Deseni.....183

4.2 Evren Ve Örneklem.....183

4.3 Veri Toplama Teknikleri.....183

4.3.1 Kişisel Bilgi Formu.....185

4.3.2 3-6 Yaş Çocuğun Cinsel Eğitimini Oluşturan Veli İle İlgili Anket 185

4.3.2 3-6 Yaş Çocuğun Cinsel Eğitimini Oluşturan Okul Öncesi ve Ana Okul Öğretmeni İle İlgili Anket 185

4.4. Verilerin Toplanması 185

4.5. Verilerin Analizi.....186

BÖLÜM V
BULGULAR

5.1 Velilerle ilgili Anket Bulguları.....197

5.2 Öğretmenlerle ilgili Anket Bulguları.....245

BÖLÜM VII
SONUÇLAR VE ÖNERİLER

7.1. Sonuçlar.....302

7.2 Anne Babalara Öneriler 304

7.3 Öğretmenlere Öneriler 307

7.4 Araştırma Görevlilerine Öneriler.....308

7.5 Milli Eğitim Gençlik Ve Spor Bakanlığına Yapılan Öneriler 310

7.6 Medaya Öneriler.....311

KAYNAKÇA 313

EK.1

EK.2

EK.3

TABLOLAR LİSTESİ

VELİLERE İLİŞKİN DEMOGRAFİK BİLGİLER 188

ÖĞRETMENLERE AİT DEMOGRAFİK BİLGİLER.....192

VELİLERE İLİŞKİN ANKET BULGULAR LİSTESİ.....198

Velilerin, "Daha önce cinsel gelişim hakkında eğitim aldınız mı?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....198

Velilerin, "Cinsel eğitimi kaç yaşında aldınız? " sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....199

Velilerin, "Cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinirken hangi kaynakları kullandınız?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....201

Velilerin, "Çocukluğunuzda cinsel gelişim hakkında eğitim almayı ister miydiniz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....203

Velilerin, "Kendinizi cinsel eğitim vermek için yeterli görüyor musunuz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....203

Velilerin Sizce, "cinsel gelişim kaç yaşında başlar?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....207

Velilerin, "Sizce, 3-6 yaş dönemdeki çocuklar için verilecek cinsel eğitimin içeriği ne ile ilgili olmalıdır?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....208

Velilerin, "Sizce, 3-6 yaş dönemdeki çocuklara cinsel eğitim verilmeli midir?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....211

Velilerin, "Eğer, 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim verilmezse verilmeme nedeni ne olabilir?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....213

Sizce, "3-6 yaş dönemdeki cinsel eğitimin ne gibi yararları vardır?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....216

Sizce, "3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ne zaman verilmeye başlanmalıdır?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....218

Sizce, "3-6 yaş çocuğa cinsel eğitimi kimler vermelidir?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....220

"Çocuğunuz, size cinsel gelişim hakkında soru sorar mı?" Sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....223

"3-6 yaştaki çocuk, cinsel gelişime yönelik bazı sorular sorabilmektedir. Siz, çocuğunuzun aşağıdaki sorulardan hangisi/hangilerini sorduğunu gözlersiniz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....225

"Çocuğunuzun cinsel gelişimine yönelik sorularını cevaplarken neler hissediyorsunuz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişki yüzdelikler.....227

"3-6 yaş çocuğun cinsel gelişimine yönelik bazı davranışlar ortaya çıkmaktadır siz, çocuğunuzda hangi davranışları gözlersiniz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....229

"3-6 yaş çocuklarının oyun anında birbirlerinin bedenleriyle dokunduklarını gördüğünüzde ne yaparsınız?" Sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....231

Sizce, "3-6 yaşa sahip çocukların cinsel bölgelerine dokunup yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve bu davranıştan hoşlanması normal mi?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....232

Sizce, "3-6 yaşa sahip çocuğun, gelişim düzeyini dikkate alarak, cinsel bölgesine dokunup yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve hoşlanmasının nedeni nedir?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....233

"Siz, çocuğunuza oyuncak alırken cinsiyetini dikkate alıyor musunuz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....234

"Çocuğunuz aynı cinsiyetteki ebeveyninin davranışlarını taklit eder mi?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....235

"Ahlaksızca, ulu orta veya gizlice söz ve davranışlarla karşı cinse eziyet etme, tedirginlik ve sıkıntı verme durumuna cinsel taciz denir. Çocuğunuza bu konu hakkında bilgi veriyor musunuz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....236

"Çocuğunuzun, cinsel tacizden nasıl korunması gerektiğini açıklarken hangi kaynaklardan yararlanırsınız?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....237

"Çocuğa cinsel taciz hakkında bilgi verilmezse? Neden ?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....238

"Sizce, çocuğun cinsel tacizden korunması için veli olarak neler yapılmalıdır?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....240

Sizce, "Çocuğun cinsel tacizden korunması için okul ne yapmalıdır?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....242

"Çocuğunuzun, geceleri sizinle aynı odada veya yatakta uyumasını uygun buluyor musunuz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....243

"Uyku vaktinde, eşinizle yalnızken, çocuğunuz yatak odanıza geldiğinde nasıl tepki verirsiniz?" Sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....245

Sizce, "Cinsel eğitimde kitle iletişim araçlarının (TV, radio, internet, video) katkısı ne düzeydedir?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....245

ÖĞRETMENLERE AİT ANKET BULGULAR LİSTESİ 247

Öğretmenlerin "Daha önce cinsel gelişim hakkında eğitim aldınız mı" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....247

Öğretmenlerin "Cinsel eğitimi kaç yaşında aldınız?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....248

Öğretmenlerin "Cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinirken hangi kaynakları kullandınız?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....249

Öğretmenlerin, "Çocukluğunuzda cinsel gelişim hakkında eğitim almayı ister miydiniz?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....250

Öğretmenlerin, "Kendinizi cinsel eğitim vermek için yeterli görüyor musunuz?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....251

Sizce, "Cinsel gelişim kaç yaşında başlar?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....252

Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş dönemdeki çocuklar için verilecek cinsel eğitimin içeriği ne ile ilgili olmalıdır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....253

Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş dönemdeki çocuklara cinsel eğitim verilmeli midir?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....255

Öğretmenlerin, "Eğer 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim verilmezse verilmeme nedeni ne olabilir?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....256

"Okul müfredatında cinsel eğitim dersi var mı?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....258

Öğretmenlerin, "Sizce müfredatta cinsel eğitim dersi olması gerekir mi?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....258

Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş dönemdeki cinsel eğitimin ne gibi yararları vardır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....259

"3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ne zaman verilmeye başlanmalıdır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....261

Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş çocuğa cinsel eğitimi kimler vermelidir?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....262

Öğretmenlerin, "Öğrencileriniz size cinsel gelişim hakkında soru sorar mı?"sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....263

Öğretmenlere, "3-6 yaştaki çocuğun, cinsel gelişime yönelik sorduğu sorular nelerdir?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....264

Öğretmenlerin, "Öğrencilerinizin cinsel gelişimine yönelik sorularını cevaplarken neler hissediyorsunuz?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....265

Öğretmenlerin, "3-6 yaş çocuğun cinsel gelişimine yönelik gözledikleri davranışlar nelerdir?"sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....266

Öğretmenlerin, "3-6 yaş çocuklarının oyun anında birbirlerinin bedenleriyle dokunduklarını gördüğünüzde ne yaparsınız?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....267

Öğretmenlerin, "Sizce, 3-6 yaşa sahip çocukların gelişim düzeyini dikkate alarak, cinsel bölgelerine dokunması yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve bu davranıştan hoşlanması normal mi?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....268

Öğretmenlerin, "Sizce, 3-6 yaşa sahip çocuğun cinsel bölgesine dokunup yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve hoşlanmasının nedeni nedir?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....269

Öğretmenlerin, "Siz öğrencilerinize oyuncak paylaşımı yaparken cinsiyetini dikkate alıyor musunuz ?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....270

Öğretmenlerin, "Ahlaksızca, ulu orta veya gizlice söz ve davranışlarla karşı cinse eziyet etme, tedirginlik ve sıkıntı verme durumuna cinsel taciz denir. Öğrencilerinize bu konu hakkında bilgi veriyor musunuz" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....271

Öğretmenlerin, "Öğrencilerinizin, cinsel tacizden nasıl korunması gerektiğini açıklarken hangi kaynaklardan yararlanırsınız?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....272

Öğretmenlerin, "Öğrencilerinize, cinsel taciz hakkında bilgi verilmezse; Neden?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....273

Öğretmenlerin, "Sizce, öğrencilerinizin cinsel tacizden korunması için veliler neler yapmalıdır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....274

Öğretmenlerin, "Sizce, çocuğun cinsel tacizden korunması için okul ne yapmalıdır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....276

Öğretmenlerin, "Uyku vaktinde, çocuğun anne babanın yatak odasına girmesi durumunda ne yapılmalıdır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....278

Öğretmenlerin, "Sizce, cinsel eğitimde, kitle iletişim araçlarının (Tv, radio, internet, video) katkısı ne düzeydedir?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler.....279

Bölüm I

1.Giriş

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, sayıtlıları ve sınırlılıkları üzerinde durulmuş araştırmada geçen bazı kavramların tanımlarına ve kullanılan kısaltmalara yer verilmiştir.

1.1 Problem Durumu

Eğitim, insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. İnsanlığın doğuşundan bu yana devletin temel görevleri arasındaki yerini hep korumuştur. Günümüzde de uygarlık düzeyi ne olursa olsun her toplumda devam etmektedir. Öğrenmenin oluştuğu her durumda, insan davranışlarını değiştiren bir eğitim sürecinden söz edilebilir bilim ve teknolojideki gelişimler her alanı olduğu gibi eğitimi de etkilemektedir.

En genel anlamıyla eğitim; bireyde istendik davranış değişikliği meydana getirme sürecidir yada bir başka tanıma göre; eğitim "bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir"(http://egitimbilimleri.net).

Cinselliğin tarihi, insanlığın tarihi ile beraber başlamaktadır. Türk toplumunda ise cinsellikle ilgili konular hâlâ kaçınılan, konuşulmaması tercih edilen konulardır (Bencik, Çalışandemir ve Artan, 2005).

Cinsellik, yaşamımızın bir parçasını oluşturmaktadır. Bu nedenle bir çok bilim adamı tarafından bu konu hakkında araştırmalar yapılmıştır. Çocuğun cinsel eğitimi konusu özellikle Türk toplumunda yeterince ele alınmamış ve aydınlığa kavuşmamış bir konudur bu konuya günümüze değin adeta tabu yasak gözle bakılmış ve gerek eğitimciler gerek anne babalara çocuklarına nasıl yaklaşım içinde olacaklarını bilememişlerdir (Yavuzer, 1995).

Büyük ruh hekimi S.Freud'u gözlemleri cinsel ilgilerin çok küçük yaşlarda başladığını ortaya koymaktadır. Cinsellik duygu ve eğilimlerin kişilik gelişiminde sandığımızdan da etkin ve önemli olduğunu göstermektedir. Freud bununla da kalmadı çocuklukta cinsel duygulara bağlı çatışmaların ve saplantıların ruhsal gelişmeyi yolundan saptırdığını da psikanalizle kanıtladı (Yörükoğlu, 2008).

Toplumsal değişim ve gelişmeler, yaşamımızın her alanında etkisini göstermektedir. Ancak, 21.yy'ın insanının halen direnç gösterdiği ve geleneksel yapısını koruduğu değerler, tutumlar da bulunmaktadır. Örneğin "Cinsellik" toplumsal gelişmelerle aynı paralellikte bilinç ve bilgi düzeyinde değişimlerin yaşanmadığı hatta toplumumuzda tabu olarak düşünüldüğü için, sürekli üstü kapatılan bir konu olmaya devam etmektedir (Artan ve Tuğrul, 2001).

Cinsellik, yaşamımızın ve kişiliğimizin ayrılmaz bir parçasıdır ve doğum öncesinden itibaren gelişmeye başlar (Acer, 2005).

Cinsellik, doğum öncesinde başlamakta ergenlik çağında olgunluğa ulaşmaktadır. Çocukluktaki cinsel gelişim, hem ergenlikteki cinsel davranışı hem de ruhsal gelişmeyi tayin etmektedir bu nedenle çocuğun cinsel gelişimini anlayabilmek; cinsel bir sorun ortaya çıktığı zaman uygun davranabilmek için bu gelişim alanını yakından izlemek ve bilgi sahibi olmak gerekmektedir (Aral, Akyol ve Işık, 2002).

Cinsel duygular doğumdan ilk bir yıl içinde bebeğin altını değiştirilmesinden duyduğu hazla başlar (Yavuzer, 2006). Anne babaların çoğu için çocukları bir melektir. Böylesine saf varlıkların cinsellikle ilgisi olamaz olmamalıdır diye düşünürler. Bu yüzden minik oğullarının penisi sertleştiğinde masum kızlarının mastürbasyona ait sesler hareketler yaptıklarında ne yapacaklarını bilemez şaşırır hatta ürkerler. Yakın dostlarına "Ne yapacağımı bilemiyorum" lar söylenir. Oysa üzülecek bir şey; ortada anormal bir davranış yoktur. Bilim adamlarını tümü cinselliğin bebeklikte başladığını kabul etmektedir (Sevim, 2006).

Toplumlar, cinsellikle ilgili bilgilenme gereğini görmezden gelselerde doğal dürtü çocukları ve gençleri cinselliği öğrenmeleri için zorlar bu durum çevrede var olan her kaynağı bir öğrenme aracı haline getirir (Serin, Genç ve Kaya, 2007).

Kültürü, eğitim düzeyi, dini inançları ya da hayat deneyimi ne olursa olsun kişi, bireysel ve toplumsal birçok nedenden dolayı cinsellik konusunu tartışırken kendini oldukça rahatsız hissedebilir. İnsan cinselliği, özellikle çocuğun cinsel doğası ya da gelişimi söz konusu olduğunda toplum için karmaşıklık ve tabu olarak görülen bir konudur (Acer, 2005).

İnsan cinselliği özellikle çocuğun cinsel doğası yada gelişimi söz konusu olduğunda toplum için karmaşık ve tabu olarak görülen bir konudur pek çok aile ve eğitimci cinsel gelişimin en azından ergenliğin başına kadar çocuklar için önemsiz ve ilgisiz bir konu olduğu düşünmektedir (Acer, 2005).

Cinsel eğitim, doğumla başlayan ve tüm yaşam boyunca süren bir süreçtir (Acer, 2005). Cinsel eğitim konusunda sağlıklı ve doğru bilgi kaynaklarına olan gereksinim giderek artmaktadır (Korkmaz ve Çetin, 2008).

Cinsel eğitimin, vücut kısımlarının adları, fonksiyonları, korunması ve üreme bilgilerinin çok ötesinde olduğu bilinci artık yerleşmelidir. "Cinsel Eğitim" tanımı yapılabilir; cinsel eğitim hedeflerinin bölgelere, illere hatta aynı ildeki ilçelere, mahallelere göre de değişebileceği unutulmamalıdır (Çalışandemir, Bencik ve Artan, 2008).

Cinsel eğitim hakkında söylenmesi gereken belki de en önemli şey, yaşam boyu süren bir süreç olduğudur. Bu gerçek, anne babalara, eğitimcilere ve toplumun diğer kesimlerindeki bireylere, cinsel eğitim sürecinin yaşamla başladığını ve ölüme dek sürdüğünü açıkça göstermektedir (Acer, 2005).

Cinsel eğitim, bireyin fiziksel, duygusal ve cinsel gelişimini anlaması, olumlu bir kişilik kavramı geliştirmesi, başkalarının haklarına, görüş ve davranışlarına saygılı bir bakış açısı edinmesi, olumlu davranış biçimleri ve değer yargıları geliştirmesi eğitimidir (Artan, 2003).

Çocuklarda cinsel eğitim, çocuğun kendi vücudunu tanıması cinselliğe ait soruları sorması sonucunda verilen sağlıklı bilgilerdir. Doğumdan itibaren ailelerin cinsellik hakkında her söylediği söz her yaptığı hareket çocuğa cinsellik hakkında mesaj vermektedir. Yetişkin kişilerin evlendikten sonra cinsel hayatta sorunlar yaşamasının nedenleri ailelerinden aldıkları cinselliğe yönelik yanlış mesajlardan kaynaklanıp uzun süre psikolojik tedavi sürecinden geçmelerine neden olmaktadır. Çocukların cinsel bilgi edinecekleri üç kaynak bulunmaktadır aile, okul ve çevre. Aileden alınması esastır. Dolayısıyle çocuklara cinsel eğitim vermeden önce ailelerin bu konuda eğitilmesi gerekmektedir. Günümüzde bazı ailelerde cinsel konular iki tür verilebilir; doğrudan bilgi verilerek yada aileyi model alarak; gözleyerek cinsel eğitim verilmektedir. Eğer çocuk aileden cinsel bilgi

almazsa arkadaşlarından alacaktır. Ailede cinsellik hakkında konuşulmasının yasaklanması bireylerin ilerde cinsel işlev bozukluğu riski taşımasına neden olmaktadır (Ankay,1998).

Cinsi eğitim bu alanda eğilimleri tahrik edip sonrada ilişki şekillerini öğretmeyi amaç edinen bir eğitim hiç değildir (Ağca, 1993). Cinsel eğitimin asıl hedefi çocuklara "Cinsellik normal bir olaydır" mesajını iletmektir. Bunu da ona bilgi vererek, karar verme becerisi kazandırarak, ve bu konuyla ilgili değerleri aktararak başarabilirsiniz. Bu durum, çocuğunuzun sağlıklı cinsel gelişimi ve gelecekteki cinsel başarısı için yapılabilecek en büyük yardımdır (Yelkenci, 2007). Anne ve babanın gerek çocukların cinsel kimliklerinin oluşumunda, gerekse cinsel eğitimlerinde rolleri büyüktür. Ailelerin ilk olarak kabul etmesi gereken şudur; sağlıklı gelişen her insanda cinsel gelişim vardır ve bu çocuğun boyunun uzaması, dişlerinin çıkması kadar doğal bir durumdur (Tuzcuoğlu, 2003,s.14).

Cinsel eğitimin gerekliliğini kabul etmek yeterli değildir. Anne babanın cinsel eğitimin, genel eğitimin bir parçası olduğunu, beşikten başlayarak tüm çocukluk ve ergenlikte sürdüğünü, çocuğun gelişiminin her döneminde gerekli olduğunu bilmesi gerekir. Anne –babalar ve eğitimciler, cinselliğin bir anda, ergenliğe giren ilk günde ortaya çıkmadığını unutulmamalıdırlar. Cinsellik, çocuğun tüm yaşamında vardır ve kişiliğin gelişimi üzerinde etkilidir (Göksel, 1980;Pernoud, 1982).

Yapılan birçok araştırmada çocuğun cinsel eğitiminde birincil sorumlunun anne babası olması gerektiği vurgulanmaktadır ancak okullar da planlanmış cinsel eğitim programları ile cinsel eğitim sürecine katkıda bulunmaktadır (Acer, 2005).

Okullarda verilen cinsel eğitim büyük önem kazanmaktadır cinsel eğitim hem ebeveynlerin hem de okul öncesi öğretmenlerinin görevleri arasındadır çocuğun aileden aldığı cinsel eğitim okulda da sağlıklı bir gelişim için devam etmelidir (Yeşilay ve Altun 2009). Ancak cinsel eğitim geleneksel aile yapısı içerisinde olduğu gibi okullarda da yeterince ele alınmamaktadır (Kömürcü, 1990).

Literatürde okul öncesi dönem, çocuğun kişiliğinin en fazla şekillendiği kritik dönem olarak tanımlanmaktadır. Çocuk tüm gelişimlerine ilişkin temel bilgi beceri, tutum ve alışkanlıkların ailede kazanmaktadır. Bu açıdan aile çocuk bakımı gelişimi ve eğitiminden sorumlu başlıca kurum olma özelliği taşımaktadır. Aileden sonra okul öncesi eğitim kurumları çocuğu toplumsal yaşama geleceğe

ve temel eğitime hazırlamada aileyi destekleyen kurumlar olarak sistem içinde yerlerini almaktadır (Kök, Bay ve Tuğluk, 2005).

Okul öncesi dönemde evde ve okul öncesi eğitim kurumunda çocuğa karşı gösterilecek tutum ve davranışlar çok önemlidir kişiliğin temellerinin atıldığı bu dönemde iyi bir cinsel eğitim verilirse ileriki yıllarda çocuklar daha sağlıklı davranışlar gösterebilirler (Aral, Akyol ve Işık, 2002).

Çocuklar üzerinde aileden sonra en çok etkiye sahip kişiler öğretmenlerdir öğretmenlerin cinsel eğitime bakış açısının ve cinsellikle ilgili problemlere yaklaşımının çocukların yaşam boyu cinsel kimlik ilişkiler ve mahremiyet konusunda değer ve tutum oluşturmaları açısından önemlidir (Yeşilay ve Altun, 2009).

Çocukların sorduğu soruları cevaplamak bir yetişkin için zordur, çünkü çocukla çocuklaşmak gerekmektedir (Çankırlı, 2008). Bunun için anne babaları çocukların sorduğu yada soracağı sorular hakkında bilgilendirmek gerekmektedir. Cinsellikle ilgili sorunların kaynağında doğru zamanda doğru kişiler tarafından uygun ve tatminkar bilgi cevapların verilmemesi yatmaktadır (Tuğrul ve Artan, 2001).

Konuyu Türk toplumu düzeyinde ele alacak olursak, takınılan tavırların genellikle uç noktalarda ve hatalı olduğu görülür. Gelenek ve göreneklerimiz nedeniyle cinsel konularda görülen bu yasaklar ve koşullandırmalar gençlerimizi karşı cinsle konuşmaktan bile alıkoyarken, zaman zaman kız kaçırma, ırza geçme, eşcinsellik ya da hayvanlarla cinsel ilişki kurma gibi sapıklığa ve suça itebilmektedir (Yörükoğlu ve Yavuzer. 1994, 1999).

1.2 Amaç

Bu araştırmanın amacı; 3-6 yaş çocuğa sahip veli, okul öncesi ve ana okul öğretmenlerinin cinsel eğitim hakkında bilinçlilik ve tutumlarının incelenmesi ile elde edilecek sonuçlarının bu alanda çalışan ya da çalışacak olanlara fikir vererek veli ve öğretmenlere bu konuda eğitim ortamı hazırlanıp bilinçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Cinsel eğitim geniş kapsamlı bir konudur, konuyu açıklarken; 3-6 yaş cinsel eğitimin kapsamında (cinsel kimlik, cinsiyet rolleri, cinsel tutum ve davranışlar) bireylerin cinselliğe bakışını etkileyen faktörler, cinsel eğitimi verirken etkili faktörler (beden dili, tuvalet eğitimi, masturbasyon, oyunlar vb.) cinsel eğitimi vermede etkili olan etmenler (aile tutumları, medya, din vb.) cinsel eğitim verilmezse ortaya çıkan problemler (cinsel yönelim yada sapkınlıklar) ele alınacaktır.

1.3 Önem

İnsanın dünyadaki konumunu, varlık nedenini anlamak, anlamlandırmak; insanı tanımak için diğer gelişim alanları kadar (fiziksel, zihinsel,sosyal,dil,ahlak) insan cinselliğini anlamak da zorunludur. Bunu anlamak da ancak sağlam temellere dayalı bir cinsel eğitim ile mümkündür.

Geleceğe yapılan en iyi yatırımlardan biri ve belki en önemlisi eğitimdir. Çocuklarımızı yarınlara hazırlayacak olan eğitim programlarında cinsel eğitim göz ardı edilmemelidir (Acer ve Artan, 2005).

Cinsel eğitim hakkında söylenmesi gereken en önemli gerçek yaşam boyu süren bir süreç olduğudur. Çünkü bu gerçek anne babalara, eğitimcilere ve toplumun her kesimindeki bireylere cinsel eğitimin yaşamla başladığı ve ölümle sonuçlandığını açıkça göstermektedir. Ayrıca yaşam boyu sürdüğü bilgisi, cinsel eğitimin sadece aileyle sınırlı kalmayıp, okul, dini kurumlar, medya gibi pek çok yolla da devam etmesi gerektiğini hatırlatmalıdır (Acer ve Artan, 2005).

Günümüzde gazetelerden tanık olduğumuz sık yaşanan istismarlardan biri de cinsel istismardır. Bu konuda evde; aile, okulda; öğretmen rehberliğinde çocuğun bedenlerini tanıması karşı cinsle beden farklılıklarını öğrenmesi ve bedenlerini koruması önem taşımaktadır.

3-6 yaş dönemdeki çocuğun bedenini merak etmesi bu konuyla ilgili soru sorması normaldir ve en büyük hakkıdır. Bu dönemde çocuğun, cinsiyet rollerini öğrenmesi; kabul etmesi ve cinsel kimlik edinmesi dikkat çekmektedir.

Cinsellikle ilgili bilgilendirmeler, çocukları güçlü kılar ve saflıklarını doğrulukla yönlendirmelerine yardımcı olur, Çocukların cinsellikle ilgili önbilgilerine sahip olmak oldukça önemlidir. Bu çocuğun cinsel hareketinin kabul görmesi buna bağlı olarak açıklanabilir ve cinselliği açık şekilde konuşulup tartışılabilecek bir olgu haline getirilebilir (Darwill ve Powell, 1995).

Bu çalışma, 3-6 yaş çocuğun cinsel eğitimi hakkında veli, okul öncesi ve ana okul öğretmenlerinin bilinçlilik ve tutumları hakkında betimsel bilgi vermesi, veli ve öğretmenlerin çocuklara cinsel eğitimde rehber olması için yetiştirecekleri bu yaş grubunu daha iyi tanıyabilmeleri ve gelişim açısından genel bilgi vermesi, Ana-baba eğitim programlarını düzenleyecek kişilere kaynaklık etmesi, bakımından önemlidir.

1.4 Temel Problem

3-6 yaş çocuğa sahip velilerle, okul öncesi ve ana okul öğretmenlerinin cinsel eğitimi hakkında bilinçlilik durumu ve tutumları nelerdir?

Genel amaca ulaşabilmek için aşağıdaki alt problemlerden yararlanılmıştır.

1.4.1 Alt Problemler

1.4.1.1 3-6 yaş düzeyindeki çocuklara sahip velilerin, çocukların cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinde bilinçliliği içeren sorularla ilgili alt problemler

1. Daha önce cinsel gelişim hakkında eğitim aldınız mı?

2. Cinsel eğitimi kaç yaşında aldınız?

3. Sizce, cinsel gelişim kaç yaşında başlar?

4. Çocuğunuz, size cinsel gelişim hakkında soru sorar mı?

5.3-6 yaştaki çocuğun, cinsel gelişime yönelik sorduğu sorular neler?

6. Çocuğunuzda cinsel gelişimine yönelik gözledikleri davranışlar?

7. Çocuğunuz aynı cinsiyetteki ebeveynin davranışlarını taklit eder mi?

8. Sizce, 3-6 yaşa sahip çocuğun cinsel bölgesine dokunup yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve hoşlanmasının nedeni nedir?

Velilerin, cinsel eğitim konusundaki bilinçliliği ölçen maddelere göre dağılımı nedir?

1.4.1.2 3-6 yaş düzeyindeki çocuklara sahip velilerin, çocukların cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinde tutumu içeren sorularla ilgili alt problemler;

B: A:Velilerin kişisel bilgilere göre dağılımı nedir?

1. Cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinirken hangi kaynakları kullandınız?

2. Çocukluğunuzda cinsel gelişim hakkında eğitim almayı ister miydiniz?

3. Kendinizi cinsel eğitim vermek için yeterli görüyor musunuz?

4.Sizce, 3-6 yaş dönemdeki çocuklar için verilecek cinsel eğitimin içeriği ne ile ilgilidir?

5. Sizce 3-6 yaş dönemdeki çocuklara cinsel eğitim verilmeli midir?

6. Eğer 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim verilmezse verilmeme nedeni ne olabilir?

7. Sizce, 3-6 yaş dönemdeki cinsel eğitimin ne gibi yararları vardır?

8. 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ne zaman verilmeye başlanmalıdır?

9. Sizce 3-6 yaş çocuğa cinsel eğitimi kimler vermelidir?

10. Çocuğunuzun cinsel gelişimine yönelik sorularını cevaplarken neler hissediyorsunuz?

11. 3-6 yaş çocuklarının oyun anında birbirlerinin bedenleriyle dokunduklarını gördüğünüzde ne yaparsınız?

12. Sizce, 3-6 yaşa sahip çocukların cinsel bölgelerine dokunması yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve bu davranıştan hoşlanması normal mi?

13.Siz çocuğunuza oyuncak paylaşımı yaparken cinsiyetini dikkate alıyor musunuz ?

14. Ahlaksızca, ulu orta veya gizlice söz ve davranışlarla karşı cinse eziyet etme, tedirginlik ve sıkıntı verme durumuna cinsel taciz denir. Öğrencilerinize bu konu hakkında bilgi veriyor musunuz?

15.Çocuğunuzun, cinsel tacizden nasıl korunması gerektiğini açıklarken hangi kaynaklardan yararlanırsınız?

16. Çocuğunuza, cinsel taciz hakkında bilgi vermiyorsanız ? Neden?

17. Sizce, çocuğunuzun cinsel tacizden korunması için veliler neler yapmalıdır?

18. Sizce, çocuğun cinsel tacizden korunması için okul ne yapmalıdır?

19.Çocuğunuzun, geceleri sizinle aynı odada veya yatakta uyumasını uygun buluyor musunuz?

20. Uyku vaktinde, eşinizle yalnızken çocuğunuz yatak odanıza geldiğinde nasıl tepki verirsiniz?

21.Sizce, cinsel eğitimde, kitle iletişim araçlarının (TV,radio,internet,video) katkısı ne düzeydedir?

Velilerin cinsel eğitim konusundaki tutumu ölçen maddelere göre dağılımı nedir?

1.4.1.3 Okul öncesi ve ana okul öğretmenlerinin 3-6 yaş düzeyindeki çocukların cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinde bilinçliliği içeren sorularla ilgili alt problemler:

A:Öğretmenlerin kişisel bilgilere göre dağılımı nedir?

1. Daha önce cinsel gelişim hakkında eğitim aldınız mı?

2. Cinsel eğitimi kaç yaşında aldınız?

3. Sizce, cinsel gelişim kaç yaşında başlar?

4. Sizce, 3-6 yaşa sahip çocuğun cinsel bölgesine dokunup yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve hoşlanmasının nedeni nedir?

5. 3-6 yaş çocuğunda cinsel gelişimine yönelik gözledikleri davranışlar?

6.Öğrencileriniz, size cinsel gelişim hakkında soru sorar mı?

7.3-6 yaştaki çocuğun, cinsel gelişime yönelik sorduğu sorular neler?

8. Müfredatta cinsel gelişim dersi var mı?

Öğretmenlerin, cinsel eğitim konusundaki bilinçliliği ölçen maddelere göre dağılımı nedir?

1.4.1.4 Okul öncesi ve ana okul öğretmenlerinin 3-6 yaş düzeyindeki çocuklara cinsel eğitimine ilişkin görüşlerinde tutumu içeren sorularla ilgili alt problemler;

1. Cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinirken hangi kaynakları kullandınız?

2. Çocukluğunuzda cinsel gelişim hakkında eğitim almayı ister miydiniz?

3. Kendinizi cinsel eğitim vermek için yeterli görüyor musunuz?

4.Sizce, 3-6 yaş dönemdeki çocuklar için verilecek cinsel eğitimin içeriği ne ile ilgilidir?

5. Sizce 3-6 yaş dönemdeki çocuklara cinsel eğitim verilmeli midir?

6. Eğer 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim verilmezse verilmeme nedeni ne olabilir?

7. Müfredatta cinsel gelişim dersi olması gerekir mi?

8. Sizce, 3-6 yaş dönemdeki cinsel eğitimin ne gibi yararları vardır?

9. 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ne zaman verilmeye başlanmalıdır?

10. Sizce 3-6 yaş çocuğa cinsel eğitimi kimler vermelidir?

11. Öğrencilerinizin cinsel gelişimine yönelik sorularını cevaplarken neler hissediyorsunuz?

12. 3-6 yaş çocuklarının oyun anında birbirlerinin bedenleriyle dokunduklarını gördüğünüzde ne yaparsınız?

13. Sizce, 3-6 yaşa sahip çocukların cinsel bölgelerine dokunması yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve bu davranıştan hoşlanması normal mi?

14.Siz öğrencilerinize oyuncak paylaşımı yaparken cinsiyetini dikkate alıyor musunuz ?

15. Ahlaksızca, ulu orta veya gizlice söz ve davranışlarla karşı cinse eziyet etme, tedirginlik ve sıkıntı verme durumuna cinsel taciz denir. Öğrencilerinize bu konu hakkında bilgi veriyor musunuz?

16.Öğrencilerinizin, cinsel tacizden nasıl korunması gerektiğini açıklarken hangi kaynaklardan yararlanırsınız?

17. Öğrencilerinize, cinsel taciz hakkında bilgi verilmezse? Neden?

18. Sizce, öğrencilerinizin cinsel tacizden korunması için veliler neler yapmalıdır?

19. Sizce, çocuğun cinsel tacizden korunması için okul ne yapmalıdır?

20.Uyku vaktinde, çocuğun anne babanın yatak odasına girmesini durumunda ne yapılmalıdır?

21.Sizce, cinsel eğitimde, kitle iletişim araçlarının (TV,radio,internet,video) katkısı ne düzeydedir?

Öğretmenlerin, cinsel eğitim konusundaki tutumu ölçen maddelere göre dağılımı nedir?

1.5 Sayıltılar

1. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının bilgiyi elde etmede geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.

2. Örneklem grubunun evreni temsil ettiği düşünülmektedir.

3. Velilerin ve öğretmenlerin anket sorularını, içtenlikle ve dürüstlükle yanıtladıkları varsayılmıştır.

4. Araştırma kapsamına giren ailelerin ve öğretmenlerin verdikleri bilgilerin doğru olduğu kabul edilmiştir.

1.6 Sınırlılıklar

1. Araştırma, 3–6 yaş çocuklar ile sınırlıdır.

2. Araştırma , veli, okul öncesi ve ana okul öğretmenlerinin görüşleriyle sınırlıdır.

3. Araştırma, 220 veli, 220 okul öncesi ve anaokul öğretmenlerine uygulanacak olan anket ile sınırlıdır.

5.Araştırma konu ile ilgili literatür taraması ile sınırlıdır.

6.1962-2011 yılları literatürüyle sınırlıdır.

7.Elde edilen bulgular 2011-2012 yılı ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Tanım: Kelime, sözcük, kavram, hareket, duruş, oluş, gösteriş ya da gösterme unsurlarını kullanarak bir kelime ve kavramın açıklanmasıdır.

Kavram: Bir kelimeye yüklenen anlamdır. Konu olduğu olay, olgu, süreç veya nesnelerin ortak özelliklerini yansıtan, yahut bunlar arasındaki ilişkilerle ilgili genel bir fikir veren ve görüngülerin sınıflandırılmasını sağlayan, genellikle bir kelime yada kelime grubundan oluşan soyut ifadedir. Ayrıca kavram, belirli, özel anlamlar yüklenmiş sözcük, düşüncenin yapı taşı işlevini gören ve tanımlanmış, çerçeveleri belirlenmiş düşüncelerdir (Bozer, 2009).

Aşağıda konunun anlaşılması için konunun özüyle alakalı kavramlar tanımlanmaya çalışılmıştır.

AIDS: (Acquired Immune Deficiency Syndrome'dur) Edinilmiş Bağışıklık Eksikliği (www.uludagsozluk.com)

Anne – Baba Tutumu: Anne ve babaların çocuklarını yetiştirmede kullandıkları yöntemler veya gösterdikleri davranışlardır.

Benlik: Bireyin kendisine ilişkin doğru bulduğu dinamik ve karmaşık inançların bütünüdür. Bir başka tanıma göre; çocuğun kendisiyle ilgili olarak kafasına çizdiği görünümdür (Yavuzer, 1998; 42).

3. Araştırma, 220 veli, 220 okul öncesi ve anaokul öğretmenlerine uygulanacak olan anket ile sınırlıdır.

5.Araştırma konu ile ilgili literatür taraması ile sınırlıdır.

6.1962-2011 yılları literatürüyle sınırlıdır.

7.Elde edilen bulgular 2011-2012 yılı ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Tanım: Kelime, sözcük, kavram, hareket, duruş, oluş, gösteriş ya da gösterme unsurlarını kullanarak bir kelime ve kavramın açıklanmasıdır.

Kavram: Bir kelimeye yüklenen anlamdır. Konu olduğu olay, olgu, süreç veya nesnelerin ortak özelliklerini yansıtan, yahut bunlar arasındaki ilişkilerle ilgili genel bir fikir veren ve görüngülerin sınıflandırılmasını sağlayan, genellikle bir kelime yada kelime grubundan oluşan soyut ifadedir. Ayrıca kavram, belirli, özel anlamlar yüklenmiş sözcük, düşüncenin yapı taşı işlevini gören ve tanımlanmış, çerçeveleri belirlenmiş düşüncelerdir (Bozer, 2009).

Aşağıda konunun anlaşılması için konunun özüyle alakalı kavramlar tanımlanmaya çalışılmıştır.

AIDS: (Acquired Immune Deficiency Syndrome'dur) Edinilmiş Bağışıklık Eksikliği (www.uludagsozluk.com)

Anne – Baba Tutumu: Anne ve babaların çocuklarını yetiştirmede kullandıkları yöntemler veya gösterdikleri davranışlardır.

Benlik: Bireyin kendisine ilişkin doğru bulduğu dinamik ve karmaşık inançların bütünüdür. Bir başka tanıma göre; çocuğun kendisiyle ilgili olarak kafasına çizdiği görünümdür (Yavuzer, 1998; 42).

Büyüme: Gerek birebir organların gerekse bir bütün olarak bedenin nicelikçe yani boy, kilo, ve ağırlıkça, artmasıdır. Böylece yapısal artışı dile getiren "büyüme" bedende gerçekleşen değişiklikleri ihtiva eder (Özyılmaz, 2003:29).

Cinsellik, Her bireyi ilgilendiren, hem beden hem de ruh sağlığı açısından insan üzerinde büyük etkileri olan, bununla birlikte çözülmesi zor toplumsal sorunlara neden olabilen hassas bir konudur ve sağlığımızın en temel olgularından biridir (Poroy, 2005).

Cinsel eğitim; çocuğun küçük yaşlardan başlayarak, yetişkinlik çağına kadar süren bir eğitimdir. Bireyin, kendi cinsinin ve karşı cinsin fiziksel ve cinsel özelliklerini öğrenmesi ve ana cinsel güdülerini denetleyebilmesi için gerekli olan davranışları kazandırmaktır (Akay, 1999, Başaran, 1998, s:108–110,117).

Cinsel Gelişim: İnsanın cinsel büyümesi, bu büyümeye karşı sağlıklı bir tavır takınması, cinsel problemlerini yenebilmesi ve yeterli olması (Acun ve Erten, 1992; 74).

Cinsel Rol: Kişinin, kendine ve diğerlerine karşı bulunduğu kültürün "erkek" veya "kadın" olarak kabul ettiği davranış ve görünüşte olmasıdır (Konuk, 2003; 13).

Cinsel Rol Kimliği: Bireyin maskulen veya feminen oluşuna ilişkin benlik kavramı.

Cinsel Kimlik: Bireyin ait olduğu cinsi kabul etmesi, kendi bedenini ve benliğini bu cinsellik algılayışı, duygu ve davranışlarında buna uygun biçimde davranmasıdır(Özgüven, 1997; 76).

Eğitim, Bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürleme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir(Zeki, 2003).

Feminine (Feminen): Kadınla ilgili kadınsı- dişi özellikleri taşıyan anlamına gelir. Kadının toplum içinde üretme ve bakıp büyütme biyolojik işlevlerinin dışında cinselliğe özgü davranışlarıdır (Arkanoç, 1999; 211).

Gelişme, Organizmanın büyüme olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimiyle sürekli olarak ilerleme kaydetmesidir. Gelişmede organizmanın yapısının kendisinden beklenen görevleri yapabilecek şekilde değişmesi söz konusudur(Aktaran, 2002:7).

Kişilik: Bireyin iç ve dış çevreyle kurduğu, diğer bireylerden ayırt edici, tutarlı ve yapılaşmış bir ilişki biçimidir (Cüceloğlu, 1991; 404).

Masküline (Maskülen): Erkek ile ilgili erkeksi özellikleri taşıyan anlamına gelir. Biyolojik işlevlerle ilişkili olmayan cinse özen sosyal rolü, kültürün erkeklere ve erkek çocuklara yüklediği nitelikler, beklentiler, oynama gayretleri ve davranışlardır (Arkanoç, 1999; 316).

Özdeşleşme: Özdeşleme (identification), bireyin içinde bulunduğu gurubun bir üyesini duyuş, düşünüş ve davranışlarını izlemesi, onu taklit etmesi, kendine model olmasıdır (Yavuzer, 2006; 22).

Tutum: Bir sorunu ele alış biçimi, bir kimsenin bir sorun karşısında aldığı durum, tutulan yol davranıştır.

1.8 Kısaltmalar

AİDS: (Acquired Immuno Deficiency Syndrome)

CETAD: Cinsel Eğitim Tedavi Araştırma Derneği

CSE: Cinsel Sağlık Eğitimi

CYBH: Cinsel Yolla Bulaşıcı Hastalıklar

İKGV:İnsan Hakları Geliştirme Vakfı

MEB: Mesleki Orta Öğretim Dairesi

SIECUS:(Sexuality İnformation and Education Council of the United States) Amerika Birleşik Devletleri Cinsel Bilgi ve Eğitim Konseyi

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

BÖLÜM II
KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu Bölümde, Cinsel eğitimin temelini oluşturan cinsellikle ilgili kavramlar, Cinselliğin kültürlere göre farklı bakış açıları; bakış açılarını etkileyen etmenler, Cinsel eğitim, Cinsel eğitimin amaçları, yararları, Cinsel gelişim teorileri, dönemleri, Diğer ülkelerde cinsel eğitimin durumu, Okul öncesi eğitim, Cinsel eğitimde aile kavramı, Çocuklarda Cinsel tutum ve davranışlar, 2-6 Yaşında çocuğun sorduğu soru ve cevapları, Cinsellik hakkında genellikle anne babaların sorduğu sorular ve sorunlar ve Cinsel gelişime yönelik etkinlikler yer alacaktır. kuramsal çerçeve için, literatür taraması araştırma sonlandırılıncaya kadar sürmüştür.

2.1 Cinsellik

Büyüme; Canlı varlığın bedensel yönü ile ilgilidir. Bedenin boy ve ağırlık yönünden artışı, organların belli bir düzeye gelinceye kadar geçirdikleri biçim ağırlıklarla ilgili değişimleri kapsamaktadır.

Gelişme, organizmanın büyüme, olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimiyle sürekli, olarak ilerleme kaydetmesidir. Gelişmede organizmanın yapısının kendisinden beklenen görevleri yapabilecek şekilde değişmesi söz konusudur (Aktaran:Dinç 2002:7).

Büyüme ve gelişme, canlı varlığın bedensel yönü ile ilgilidir. Bedenin boy ve ağırlık yönünden artışı organların belli bir düzeye gelinceye kadar geçirdikleri biçim, ağırlıklarla ilgili değişimleri kapsamaktadır (Bozer, 2009).

Büyüme ve gelişme kalıtımın hormonların beslenmenin etkisi altındadır, sağlık durumu, coğrafi koşullar, iklim de büyüme ve gelişmeyi etkilemektedir (Kulaksızoğlu, 1999:38).

Büyüme ve gelişme geleceğe yönelen bir süreçtir. Gelişme sırasında meydana gelen değişmeler yalnızca bugünü değil, aynı zamanda yarını da ilgilendirmektedir. Çocuk,

doğduğu andan başlayarak çeşitli davranışlar kazanarak yetişkinliğe hazırlanmaktadır (Bozer, 2009).

Büyüme ve gelişim, yaşamın başlangıcından sonuna kadar devam eden dinamik bir süreçtir. Gelişimin bedensel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleri vardır. Bu yönler birbirlerini sürekli etkilemektedir. Bedensel gelişim bütün bir gelişimin temelini oluşturduğu için, gelişimin öteki alanları üzerinde önemi bulunmaktadır. Birey, her gelişim döneminin kendine özgü gelişim ödevlerini yaparken bedenini kullanmak zorundadır. Bu nedenlerle öğretim ortamında karşılaşılabilecek bazı sorunların kaynağı, çocuğun bedensel büyüme ve gelişimine ilişkin başka sorunlar olabilir (Bilgin, 2005: 99).

Gelişim, büyümeyle karıştırılmamalıdır. Büyüme daha çok fiziksel özellikler için kullanılırken, gelişim, fiziksel özelliklerin yanı sıra diğer (psikolojik) özellikleri de kapsayacak şekilde kullanılır. Örnek için, kişilerin vücutları büyür (gelişir de!), zihinleri gelişir (ama büyümez!). Gelişim; büyüme, olgunlaşma ve öğrenmenin sonucunda gerçekleşir (Bacanlı, 2005).

Büyüme ve gelişme, döllenmeden başlayarak ergenlik dönemi sonuna kadar devam eder. Bu zaman boyunca büyüme ve gelişme hiç durmaz. Büyüme vücuttaki boy ve ağırlık artışı gibi ölçülebilen değerlerle ilgilidir. Gelişme ise vücuttaki yapı ve işleyişlerin olgunlaşması sonucu bazı biyolojik işlevlerin kazanılmasını ifade eder (Kulaksızoğlu, 1999).

Büyüme ve gelişmede bazı temel kurallar gözlenir. Büyüme baştan ayağa doğrudur. Yani çocuklukta önce baş ve başa yakın organların gelişmesi olur, sonra gelişme sırt, bel ve kalçalarda devam eder. Büyümenin merkezden uç organlara doğru olması bize büyüme ve gelişmenin gözde ve ona yakın organlardan daha önce olduğunu anlatır. Örnek olarak el ve parmakların olgunlaşması kolun büyüyüp olgunlaşmasından sonra olur (Kulaksızoğlu, 1999: 37).

İnsanın cinsel büyümesi, cinsel büyümesine karşı sağlıklı tutum takınması, cinsel sorunlarını yenebilmesi, olumsuz cinsel dürtülerini denetim altına alabilmesine bağlı olarak gelişir. Çocuğun cinsel gelişiminde çevreninde etkileri büyük olmaktadır. Ailenin bu

konudaki tavırları, ana-babanın yaptığı telkinler ve davranış şekilleri, çocuğun üzerinde çok büyük etkiler yapmaktadır (Akay, 1999, Binbaşıoğlu, 1992, s:120-122,201).

Sağlıklı cinsel gelişim, insan için bir zorunluluktur. Çünkü cinsel sağlıksızlık, insanın öteki bedensel, bilişsel, duygusal ve toplumsal gelişimlerini, kısaca kişiliğini etkiler. Ayrıca cinsel sağlıksız insanın tüm güdülerini cinsel güdüsünün etkisi altına alarak, onu sapkınlaştırabilir. Cinsel eğitim insanın yaşamsal bir gereksinmesidir. Bu yüzden cinsel gelişim dönemlerinin bilinmesi gerekir (Başaran, 1998).

Pek çok kişi cinsel gelişimin sadece cinsel organların gelişimi anlamına geldiğini düşünmektedir. Oysa cinsel gelişimin bedensel, duygusal, sosyal ve bilişsel yönleri vardır. Bedensel yönü cinsel organların büyümesi, bedende ve hormonlarda meydana gelen değişikliklerdir. Sosyal yönü toplum tarafından belirlenmiş olan cinsiyet rollerinin benimsenmesi, toplumun cinselliğe bakışının birey üzerindeki etkileri olarak tanımlanabilir. Duygusal yönü, bireyin beden imgesi, cinsiyeti ile barışıklığı, aşk, çekicilik vb. duygularla ifade edilebilir. Bilişsel yönü ise cinsiyet ve cinsellikle ilgili duygu ve inanışları kapsar (İKGV, 2000).

Cinsel gelişme, zihinsel, bedensel, sosyal, duygusal, cinsel ve ahlaki gelişim bütünlüğünü sağlayan en önemli alanlardır. Özellikle cinsel gelişim yapısı gereği ne yazık ki yeterince konuşulmamakta ve yok sayılmaktadır(Tuzcuoğlu, Tuzcuoğlu, Efe ve Güven, 2003).

Doğum ile hatta doğum öncesi dönemde başlayan cinsel gelişim, çocuğun yaşı ile birlikte daha da önemli hale gelir. Özellikle 3 yaşından itibaren çocuğun artan konuşması sayesinde daha bir şekle gelmeye çalışır. Çocuğun merak çağı olarak nitelendirilen 3 yaş civarı her konuda olduğu gibi cinsel gelişimi ile ilgili sorduğu sorularla da tanımlanır. Sık sık anne babaya kendi bedeni, dünyaya ilişkin ve nereden geldiği, kız ve erkek çocuklar arasındaki farklılıklar vb. konularda sorular sorar ve tatmin edici cevaplar ister (Madaras ve Madaras, 1987).

Cinselliğin ve insan davranışının bedensel, sosyal ve psikolojik koşullardan etkilendiği düşünüldüğünde "cinsel sağlık" terimi ortaya çıkar. Dünya Sağlık Örgütü'nün Cinsel Sağlık tanımı ise şu şekildedir:

Dünya sağlık örgütü cinselliği cinsel yaşamın bedensel, ruhsal, zihinsel ve sosyal açıdan bir bütün olarak ele alınmasıyla yoluyla kişilik iletişim ve sevginin olumlu yönde zenginleşmesi ve güçlenmesi olarak tanımlanmaktadır. Cinsellik sadece fizyolojik bir süreç olmayıp kişiliğin en önemli yanını oluşturmaktadır(Alpua, 2006).

Cinsel sağlık, insan için yaşamsal bir gereksinimdir ve cinsel açıdan sağlıklı olmak için cinsel eğitim gereklidir. Fakat bazı ülkelerde cinsel eğitim yeterli düzeyde verilmemektedir (Yılmaz, 2011).

Cinsel sağlık, cinsel açıdan fiziksel, ruhsal ve sosyal iyilik hali olarak ifade edilebilir. Cinsel eğitimin amacı ise toplum olarak cinsel açıdan sağlıklı bireyler yetiştirmektir. Bu eğitim sayesinde birey, cinsellikle ilgili gerekli bilgileri öğrenerek olumlu duygu ve davranışlar kazanabilir (Taşcı, 2003).

Bireyin cinsel sağlık bilgilerinden yoksun olması, cinsel sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Tabii ki bu sorunlar sadece bireyi olumsuz etkilemekte kalmayıp bireyin ailesini ve hatta tüm toplumu da etkileyebilmektedir (Şentürk, 2006).

Kupper ve arkadaşları (1992), insanların cinsellik konusundaki en önemli yanlışlarının cinselliğin sadece cinsel ilişki olarak algılanması olduğunu belirtmişlerdir (Acer ve Artan, 2000).

Cinsellik sözcüğünden çıkarılan anlam herkes için aynı değildir (Özgüven, 1997). SIECUS 'a göre insan cinselliği, bireylerin cinsel bilgisini, inançlarını, davranışlarını, değerlerini, tavırlarını kapsar. İnsan cinselliğine etik ve dini değerlerle birlikte kültürel değerlere yön verir (SIECUS, 1999).

Cinselliğin tarihi, insanlığın tarihi ile beraber başlamaktadır. Cinselliğin tarihinin bu kadar eski olmasına rağmen, cinsel eğitimin 20. yüzyılda önem kazanmaya başlaması şaşırtıcıdır. Ülkemizde ise cinsellikle ilgili konular hâlâ kaçınılan, konuşulmaması tercih edilen konulardır. Dolayısıyla ülke çapında bir cinsel eğitim politikasından da söz edilememektedir. Oysa cinsel eğitimin bireysel ve toplumsal pek çok yararı olduğu ve özellikle ülkemizde cinsel eğitime şiddetli bir gereksinim duyulduğu da unutulmamalıdır (Çalışandemir, Bencik ve Artan, 2008).

Cinsellik, kişinin karşı cinsi araması bu arayış sonunda bedensel olmanın yanında uygusal anlamda da doyuma ulaşmasıdır. Bilinen yaygın anlamıyla sadece fizyolojik ıtiyaçların tatmini olmayıp bireyin duygusal ve zihinsel gelişimi ile de yakından ilgilidir. nsanları hayvanlardan ayıran en önemli etken akıl ve duygunun birlikte kullanılmasıdır Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2003).

Cinsellik canlı yaşamının sürekliliği için gerekli, üremeye yönelik en temel doğa koşulu olarak anımlanır. Temelde cinsellik, hayati olmayan birincil dürtülerdendir. Diğer bir deyişle; doyurulması orunlu olmayan ancak türün sürekliliği için şart olan bir gereksinim ve dürtüdür. Cinsellik, insanın nne karnında başlayan yaşama savaşının her evresinden, ölüme kadar vardır. Farklılıklar nsanoğlunun bu evrelerde cinselliğini anlatım ve doyum yollarını değişik biçimlerde ifade etmesinden aynaklanmaktadır (Timur, 2006).

Çocuğun doğduğu andan itibaren başlayan cinsellik kavramı ergenlik dönemine kadar gelişimini sürdürmeye devam eder ve bu dönemde son şeklini alır. Bu nedenle de ailelere ve öğretmenlere cinsel eğitim konusunda büyük görevler düşmektedir(Leight, 1988& Calderone ve Johnson, 1989).

Cinselliğin belirleyici olduğu tüm gelişim evrelerinde bir önceki dönemin bastırılan alepleri doyuma ulaşmadığı için bilinçaltında yaşamaya devam eder. Bunlar bireyin lavranışlarını etkilemeyi yaşam boyu sürdürebilir(Selçuk, 2005).

Cinsellik hakkında sağlıklı bir tavır, çocuğun kendi vücudu hakkında hissettikleriyle başlar. Çocuklar çok erken yaşlarda vücutlarının neler yapabildiğinin farkına varır. Aslında, yapılan araştırmalar, fiziksel olarak vücudumuz hakkında bildiklerimizin yüzde seksenden fazlasını yaşamımızın ilk on sekiz ayında öğrendiğimizi gösteriyor (Eyre ve Eyre, 1999: 34).

Cinsellik, fiziksel, duygusal, entelektüel ve sosyal yönlerin kişiliği, iletişimi ve baskı zenginleştirici etkilerinin bileşiminden oluşur. Herkesin cinsel bilgilere ulaşma ve cinsel ilişkiyi zevk için ya da üreme amacıyla yasama hakkı vardır. Cinsel bir varlık olarak insanın sadece bedensel

değil; duygusal, düşünsel ve toplumsal bütünlüğünü sağlayan, kişilik gelişimi, iletişim ve sevginin paylaşımın olumlu yönde zenginleştiren ve arttıran sağlıklılık halidir (www.cetad.org.tr).

Cinsellik, eşeyli üremeyle ilgili bedensel, ruhsal, ve toplumsal deneyim, yaşantı ve ilişkiler bütünüdür. İnsanlarda cinsellik doğumla beraber başlar yani insanlar doğuştan cinsel yaratıklardır. Doğumla başlayan cinsellik tüm yaşam boyunca devam eder ve insanların cinselliğe ilişkin tutum ve düşünceleri aile,din,okul, medya, arkadaşlar, sosyokültürel düzey, ve sosyo-ekonomik düzey olarak yönlendirilir (Bayhan ve Artan, 2005).

Cinsellik, Canlıların üremesini mümkün kılan ve erkek-dişi ayrımını ortaya çıkaran farklılaşmadır (Demir ve Acar, 2002)

Cinsellik, biyolojik yönden kadınsılığı ve erkekliği toplumsal yönden kadının ve erkeğin rollerini belirleyen bir kavramdır. Cinselliğin, hem kalıtsal hem de öğrenmeye dayalı yönleri vardır (Başaran, 2005).

Cinsellik, insanın erilliğini ve dişiliğini gösteren kalıtsal özelliklere dayalı olarak öğrenilmiş cinsel davranışlarından oluşur (Başaran, 2005).

Cinsellik, denince de erkeklik ve dişilik gereği canlı varlıkların gösterdikleri özelliklerin bütünü anlaşılır (Koloğlu, 2003).

Cinsellik, sadece içgüdülerle yöneltilen istekler ve onların doyumu değildir. Cinsellik özellikle duygularını düşüncelerin isteklerle birlikte rol oynadığı önemli bir alandır (Atabek, 1998).

Cinsellik, dolaylı yollardan insanın yaşamını etkilemektedir. Kişinin cinsiyeti, kadın veya erkek olması toplumun farklı cinsteki kişilerden beklediği sosyal roller cinsel kimlik pozitif-negatif beklentiler ve duygular bireylerin cinsel güvenleri ve sosyal statüleri gibi durumlar toplumsallaşma süreci içinde çocukluktan olgunluğa insan yaşamını şekillendirmektedir(Özgüven, 1997).

Cinsellik dişi ve erkek arasında karşıtlık ile ilgilidir ve kişinin cinsel gelişmesinin en az üç yanı vardır:

1.Vücudun erkek yada dişi özellikleri (Fiziksel cinsiyet)

2.Erkek ya da dişi olarak toplumsal rol (Cinsel rol)

3.Erkek ya da dişi cinsel eşlerin yeğlenmesi (Habrler, 1997:208-209)

Cinsellik, bir insanın cinsel kimliğe sahip olması üreme süreci ve zevk duyma özelliklerini içeren insan yaşamının çok önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Cinselliğin tam olarak gelişimi bireysel, kişilerarası ve toplumsal mutluluk için temel gereklerden biridir. Cinsellikle ilgili konularda bilgilenme tutum ve davranışları bu bilgiler ışığında oluşturma her bireyin temel haklarındandır (Bulut, 2006).

Cinsellik (Gender): Cinsiyetin belirleyicisi olan biyolojik kimlikten daha geniş bir çerçeveyi belirtir. İnsan cinselliğinde, bedensel, psikolojik, sosyal, kültürel, ekonomik boyutlara dikkat çeker (Haktanır, 2005: Rice, 1989; NICHY, 1992).

Çocuk cinselliği yetişkin cinselliğinden farklıdır miniklerin davranışları üremeye ve bildiğimiz anlamda cinsel haz almaya yönelik değildir (Sevim, 2002).

Geleneksel Türk evinde cinsel konular konuşulmaz. Töreler ve gelenekler, cinsel yaşamı ayıplar ve yasaklarla çevirmiştir. Cinsel eğitim ve davranışlar sanki yok sayılır. Cinsel konular ancak yakın arkadaşlar arasında büyük bir gizlilik içinde tartışılır (Cüceloğlu, 1999,Yörükoğlu, 1997, s: 246,231–232).

2.2 Cinsel Haklar Bildirgesi

2005 yılında yapılan Dünya Seksoloji Kongresi'nde bireylerin ve toplumların cinsel sağlıklarının gelişiminin temini için aşağıdaki Cinsel Haklar Bildirgesi kabul edilmiştir (www.cetad.org.tr).

1.Cinsel özgürlük hakkı. Cinsel özgürlük bireylerin tüm cinsel potansiyellerini ifade etmelerine olanak verir. Ancak her çeşit cinsel zorlama, istismar ve taciz yasamın her anı ve durumunda bu özgürlüğün dışındadır.

2.Cinsel otonomi, cinsel bütünlük ve vücudunun güvenliği hakkı. Bu hak kişinin kendi kişisel ve sosyal etiği çercevesinde kendi cinsel hayatıyla ilgili kendi kendine karar verebilme gücünü içerir. Ayrıca işkence, yaralama ve her çeşit şiddetten arınmış olarak vücudumuzu kontrol etmemize ve zevk almamıza olanak verir.

3.Cinsel mahremiyet hakkı. Bu madde başkalarının cinsel haklarına müdahale edilmediği sürece yakınlaşma konusunda bireysel karar verme ve davranma hakkını içerir.

4.Cinsel eşitlik hakkı. Cinsiyet, toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim, yas, ırk, sosyal sınıf, din veya fiziksel ve zihinsel engel gözetilmeden hiçbir ayırıma maruz kalmama hakkıdır.

5.Cinsel zevk hakkı. Cinsel zevk, otoerotizm dahil olmak üzere, fiziksel, psikolojik, akli ve ruhsal refah kaynağıdır.

6.Duygusal cinsel ifade hakkı. Cinsel zevk erotik haz ve cinsel eylemlerden daha fazlasıdır. Bireylerin cinselliklerini iletişim, dokunma, duygusal ifade ve ask aracılığıyla ifade etme hakları vardır.

7.Özgürce cinsellik içeren ilişki kurma hakkı. Bunun anlamı evlenme ya da evlenmeme, boşanma ve başka çeşitli sağduyulu cinsellik içeren ilişkiler kurabilme ihtimalinin olmasıdır.

8.Özgür ve sağduyulu üreme seçimi yapma hakkı. Bu madde çocuk sahibi olma veya olmamayı seçme hakkını, çocuk sayısına ve ne kadar aralıkla olacağına karar verme hakkını ve doğurganlık düzenlemeleriyle ilgili tüm tedavilere tam erişim hakkını içerir.

9.Bilimsel araştırmaya dayalı cinsel bilgi edinme hakkı. Bu hak cinsel bilginin bilimsel açıdan etik araştırmalar sonucu elde edilmiş olması ve bütün sosyal seviyelerdeki kişilere uygun şekilde yayılması gerektiğini ifade ediyor.

10.**Kapsamlı cinsellik eğitimi hakkı.** Bu doğumdan başlayarak yasam boyu devam eden bir süreçtir ve bütün sosyal kurumları kapsamalıdır.

11.**Cinsel sağlık bakımı hakkı.** Cinsel sağlık bakımı tüm cinsel endişe, sorun ve hastalıkların engellenmesi ve tedavisinde mevcut ve ulaşılabilir olmalıdır.

2.3 Cinselliğe Bakış Açısını Etkileyen Faktörler

2.3.1 Aile

Bir insanın cinselliği önce bir çocuk ve ergen, sonra bir yetişkin olarak, kültürel beklentilerden, kalıp yargılardan, anne babadan, yaşıtlardan, arkadaşlardan, basın, radyo ve televizyondan değişik biçimlerde etkilenmektedir. Buna göre toplumsal kültür daha çok aile aracılığıyla yeni nesillere aktarıldığı için cinselliğe bakış açısını etkileyen faktörlerde önce aile, daha sonra medya ve din etkisi incelenecektir (Koestenbaum, 1998).

Aile Toplum yaşama sınır koyan bir faktördür. Aile, bu sınırların varoluşunu kabul eder ve bu olguları çocuklarıyla paylaşır, bu bilgiyi onlara aktarır. Aile, en küçük toplumsal kurum olarak tanımlanır. Anne, baba ve çocuklardan oluşan bu kurumun yasalarla belirlenen görevlerinin yanında, geleneklerle belirlenen başka işlevleri de mevcuttur. Aile, içinde bulunduğu toplumun temel birimi olarak, toplumun değer yargılarını, gelenek ve göreneklerini, beğenilerini, inançlarını, önyargılarını, tasaca kültürünü yansıtır. Her ailenin yazılı olmayan kendi kanunu, aileye bir kişilik ve kimlik verir. Böylece her aile önceki kuşaktan aktarılan değer yargılarını ve amaçlarını korumaya çaba gösterir (Törükoğlu, 1997).

Aile çok karmaşık ilişkilerin yer aldığı, toplumun değer yargılarının, inançlarının, gelenek ve göreneklerinin gelecek kuşaklara aktarıldığı toplumsal bir kümedir. Her ailenin kendine özgü bir yapısı olsa da içinde bulunduğu toplumun temsilcisidir ve onun özelliklerini yansıtır. Tutumlarımızın çoğunu çevremizdeki başka insanlardan öğreniriz. Anne-baba, oluşturulan tutumların ilk kaynağıdır (Kağıtçıbaşı, 2006). Dolayısıyla anne ve babanın, gerek çocukların cinsel kimliklerinin oluşumunda gerekse cinsel eğitimlerinde rolleri büyüktür. Ancak ülkemizde eskiden beri cinselliğe tabu gözüyle bakılmış ve bu tür konuların aileyle

konuşulması gelenek ve göreneklerimizce yasaklanmıştır. Bugün yalnızca orta yaşa yaklaşmış kişiler değil genç anne-babaların çoğu da cinselliğin sır gibi saklandığı bir ortamda yetişmiştir. Bu tutumun sebebini anlamak için öncelikle aile türlerini ve geleneksel aile yapımızı incelemek gerekmektedir (Yavuzer, 2002).

Aile türleri genel olarak incelendiğinde baba egemenliğine dayalı "ataerkil", anne egemenliğine dayalı "anne erkil" ve anne –babanın eşit egemenliğine dayalı "eşitsel aile" olarak 3 tip görülmektedir. Burada cinselliğin baskı altına alınmasında önemli rol oynayan ataerkil sistem (patriarki) üzerinde durmak gerekir. Patriarki, cinsiyet olarak kadınların toplumda ezilmesi sonucunu doğuran kurumsal ve kültürel düzenlemeleri belirtir. Mülkiyetin korunumu acısından kadının ve kadın bedeninin denetlenmesini gerektirir. Bu sistemde esas olarak korunan erkek çıkarlarıdır. Kadın emeği, kadının cinselliği, bedeni ve doğurganlığı kontrol altındadır. Ataerkil aile biçimi de, baba veya erkek otoritesine ve soyuna dayalı, mülkiyetin babadan oğula geçmesini güvence altına alan aile biçimidir (Berktay, 2000).

Geleneksel Türk ailesinde babanın tartışılmaz otoritesini açıklayan aile sistemi de ataerkil aile sistemidir. Babanın çocuklarıyla arasında korkuyla karışık bir uzaklık vardır. Aile içinde belirlenen roller anneye ailesi için saclarını süpürge eden, yakınmaya hakkı olmayan, emektar, sessiz bir kadın portresi çizer. Ancak yükselen eğitim düzeyi ve medyanın sürekli demokratik aile modelini islemesi, ataerkil aile tipinin de toplumda yavaş yavaş azalmasına sebep olmaktadır (Yörükoğlu, 1996).

Kağıtçıbaşı ise (1998) aileyi hem sosyal hem de psikolojik yönden inceleyerek uç model belirlemiştir. Bu modeller, bağımsızlık modeli, karşılıklı duygusal bağlılık modeli ve karşılıklı bağımlılık modelidir. Karşılıklı bağımlılık ve bağımsızlık modeli ise alan yazında farklı isimlerle karşımıza çıkmış tanıdık aile modelleridir. Bağımsızlık modeli, endüstrileşmiş, kentli, orta sınıf batı toplumunun ideal-tipik aile modelidir. Bu toplumda bireycilik hakimdir ve nesiller birbirinden ayrışmıştır. Çağdaş batılı toplumda artan refah düzeyi, kadının aile içindeki statüsünü yükseltmiş; erkek çocuk tercihi azalmış ve doğurganlık oranını düşürmüştür. Ayrıca aile çocuğun küçük yaştan itibaren toplumsallaşması, sorumluluk kazanması, bağımsız davranması yönünde çaba gösterdikçe, gençler de kendi mutluluklarının kendi çabalarına ve güçlerine dayanacağını kabul etmek zorunda kalmışlardır. Bu aile tipi Kanada, Amerika ve diğer gelişmiş Avrupa ülkelerinde görülür. Çocukların ve gençlerin özgürlüğüne verilen önem sonucunda da cinsellik de özgür bir şekilde yaşanır (Ekşi, 1990)

Karşılıklı duygusal bağlılık modelinde, duygusal alanda karşılıklı bağlılık görülürken, maddi alanda hem birey hem aile düzeyinde bağımsızlık söz konusudur. Bu model aile tipi, bağlılık kültürünü veya kültürel devamlılığı sürdüren; sosyal, yapısal, ekonomik değişme gösteren gelişmiş ve kentleşmiş bölgelerde yaygındır. Aile ilişkileri, ataerkilliğin önemini yitirmesi, kadının yükselen statüsü ve azalan erkek çocuk tercihi ile şekillenir. Karşılıklı bağımlılık aile modeli örneklerine özellikle ataerkil aile yapısına sahip, sıkı insan ilişkilerinin görüldüğü geleneksel, kırsal toplumlarda rastlanır. Bu model, anaerkillik, çok eslilik ve farklı akrabalık sistemleri gibi çeşitli şekillerde dünyanın birçok yerinde görülmektedir. Ailelerin çoğunda çekirdek aile yapısı gözlense de çoğunlukla işlevsel-geniş aile özelliği kendini göstermektedir. Hane yapısı bakımından çekirdek aile, tarımsal üretim ve tüketim, çocuk bakımı, evde yiyecek üretme gibi aile islerinde geniş aile gibidirler ve akrabalarla karşılıklı bir bağımlılık içindedirler.

Karşılıklı bağımlılık modeli ailede, çocuklar yaşlılık güvencesi olarak görülür. Genç yetişkinler, yaşlı anne-babalarına maddi destek sağlar. Maddi bağımlılık, kentleşme, eğitim gibi faktörlerle artan refah sonucu azalma gösterirken; duygusal bağımlılık sosyo-ekonomik gelişmeden etkilenmemektedir. Erkek evlat sahibi olmak, kadının aile içindeki değerini yükseltecek kadar önemlidir (Kağıtçıbaşı, 1998).

Kağıtçıbaşı'nın belirttiği karşılıklı bağımlılık aile tipinin ve bugün yasadığımız, etkisini gördüğümüz toplumsal değer yargılarının birçoğunun temelinde tarım toplumunun cinsel kültürünün izleri yatmaktadır. Tarım toplumu bireyleri, tarımın insan gücü isteyen bir is olması sebebiyle ekonomik biçimlenmenin ürünü olan aileyi kurmak zorunda kalmışlardır. Cinselliğin değeri ise ailenin emek mülkiyetine yeni bireyler katılmasıyla belirlenmiştir. Erkek çocuk kas gücüyle aileye yardımcı olduğu ve evlenip yeni erkek çocukları aileye katabileceği için ciddi bir değer taşımaktadır. Kız çocuk ise büyüyünceye kadar ailenin olacağı; sonra evlenip başka bir ailenin mülkiyetine geçeceği için sürekli bir değer katkısı olarak görülmemektedir. Tarım toplumunda "aile" ön planda tutulduğu için bireyin cinsel isteklerine, davranışlarına ve kararlarına yer yoktur. Cinselliğin amacı sadece evlenmek ve erkek çocuk yoluyla mülkiyeti arttırmaktır (Atabek, 1998).

Çocuğun yaşamını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi için bir aileye ihtiyacı vardır. Çocuğun yetiştiği ailenin yapısı, genişliği, sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi; duygusal ve sosyal gelişmesini etkilemektedir. Anne-babalar çocuklarını yetiştirirken farklı tutumlar sergileyebilmektedir. Aşırı hoşgörülü tutum, aşırı koruyucu tutum, reddedici tutum, baskılı ve otoriter tutum, gevsek tutum ve tutarsız tutum anne babaların çeşitli tutumları arasında

sayılabilir. Ailenin gösterdiği bu tur tutumlar çocuğun cinselliğe bakısını da etkilemektedir (Sargın, 2001).

Aynı şekilde Şemin (1973), aile yapımızın ataerkil oluşu dolayısıyla çocuk ve gençlere aile içinde fikirlerini serbestçe söyleme imkanının verilmediğini belirtmektedir. Çocuklar, anne babalarının isteklerini soru sormadan kabul eden bireyler olarak yetiştirildikleri için girişimci duygulardan yoksun olarak büyürler. Hatta kırsal kesimde daha uysal olan, boyun eğen, saygılı duran çocuk ödüllendirilmekte; merak eden, konuşan ve girişken olan çocuk cezalandırılmaktadır (Akt: Kulaksızoğlu, 2006).

Okulun ve ailenin uslu ve söz dinleyen çocuklar yetiştirmeye yönelik toplumsal düzeni sonucunda, eleştirel düşünemeyen, karsı çıkamayan, kendi kişisel görüşüne sahip olamayan çocuk, cinsel gelişimini ve arzularını bastırarak daha çok iç enerji harcamaktadır. Bu da bireyin etkinliklerin, aklın ve eleştirinin gelişmesine ket vurmaktadır. Buna karşılık cinsellik ne kadar güçlü ve sağlıklı gelişirse, birey de genel davranışlarında o kadar özgür; etkin ve eleştirici olur (Reich, Sandor ve Pomeoy, 2003).

Sağlıksız ailede, cinsel duygular genellikle utanç anlamındadır. Örneğin toplum önünde burnunu, kulağını, ağzını basarıyla gösteren çocuk büyük övgüler alırken; birden pantolonunu indirip cinsel organını gösterdiğinde annesinin veya babasının öfkesinden kurtulamaz hatta dayak bile yer. İşte bu şekilde çocuğun yaşamındaki cinsellikle ilgili utanç tohumları atılmış olur. Halbuki çocuk kendini yeni keşfetmeye başlamıştır. Bu olay sonucunda cinselliğin pis, ayıp, aşağılık, utanç verici olduğunu öğrenen çocuk, doğal cinsel duygularından utanç duymaya, bu duyguları bastırmaya başlar. Sağlıklı cinsel duygusu utanca boğulan kişi, kendi öz doğasıyla ilişkisini ve yaratıcılığını kaybeder. Oysa insan yaşamı cinsel enerji sayesinde devam etmektedir. Erkeklerin ve kadınların cinsel enerjilerini kaybetmeleri söz konusu olduğunda insan yaşamı 120 yılda son bulacaktır (Cüceloğlu, 2004).

2.3.2 Medya

Medyanın televizyon, bilgisayar, gazete, radyo, filmler, kitaplar, dergiler, bilgisayar oyunları gibi bir çok türüne bugün çocuklar tarafından rahatça ulaşılabilmektedir. Bu iletişim araçlarının önde gelen işlevleri eğlendirici ve öğretici nitelik taşımalarıdır. Bununla birlikte

bireyin kendini tanımasına, kişilik geliştirmesine ve eleştirel düşünmesine yardımcı olmaktadır. Ancak görsel ve işitsel nitelik taşıyan bu araçlar iyi değerlendirilmediğinde çocukların ahlaki, duygusal ve sosyal gelişimine olumsuz etki edebilmektedir (Yavuzer, 2002; Cox, 2005).

Medyanın ve tüketim kültürünün derinleşen etkisi altında cinsellik, geleneksel evlilik ve aile yaşamının tabularından sıyrılmakta, ticari tüketim için halka açık bir gösteri haline dönüşmektedir. Üremeye odaklanmaktan ayrılarak zevk ve keyifle bağdaştırılmış haliyle şehrin caddelerindeki reklam panolarında, aile ortamındaki ticari televizyon kanallarında, günlük gazetelerin arka sayfalarında ve dergi kapaklarında teşhir edilmektedir (Kandiyoti, 2005).

Ebeveynlerin çocukların cinsel içerikli sorularını görmezden gelmesi, geçiştirmesi çocuk ebeveyn arasındaki iletişimi ortadan kaldırmaktadır. Çocuk da sorularının cevaplarını başka kaynaklarda aramaktadır. Bu kaynaklardan biri de medyadır (Taşcı, 2003).

Yayın içeriği pozitif bilime yönelik olan yayınlarla toplum öğrenerek gelişir. Ancak magazine dönük her türlü yayında toplum yozlaşır. Televizyon, internet, gazete ve dergi gibi medya unsurları sağlıklı eğitim vermek yerine daha çok izlenmek veya satmak için cinselliği tahrik eden yayınlar yapmaktadır. Kadın cinselliğinin bir tahrik aracı olarak sergilenmesinin toplumda kadının statüsüne nasıl bir etki ettiği ciddi bir tartışma konusudur (Arat, 1993).

Taşçı'ya göre (2003) medya, cinselliği dört yönden etkilemektedir. Birincisi cinsel fonksiyon boyutudur. Medyada cinselliğin abartılı, tahrik edici boyutlarda sunulmasından etkilenen kişiler kendisini ve eşini sorgulamakta, kıyaslamaktadır. Gençlerde de cinsellikle ilgili gerçekçi olmayan beklentilerin ortaya çıkması, cinsel fonksiyon bozukluklarına sebep olabilmektedir. İkinci boyut ise ahlaki değerler boyutudur. Ahlaki değer yargılarını olumsuz etkileyebilecek aldatma, çapkınlık gibi davranışların medyada yumuşatılması ve normalmiş gibi sunulması, aile yapısında bozulmaya sebep olabilmektedir. Kadının kullanılması ise medyanın cinselliğe etkilerinden üçüncü boyutudur. Kadın, medyanın önemli bir bölümünde cinsel yönü ile tahrik edici, çıplak görüntüsüyle sunulmaktadır. Kadının cinsel yönünün ticari amaçlarla kullanılması, kadını kullanma türlerinden biri olarak değerlendirilebilir. Cinsel sapma ve suistimaller boyutunda ise anormal davranışları sıradanmamakta ve bir süre sonra normalmiş gibi algılamaya başlanmaktadır. Sosyal araştırmalar,

medyanın eğitim düzeyi yüksek olanlara göre, eğitim düzeyi düşük olan bireyler üzerinde daha etkili olduğunu ortaya koymuştur. Toplumun eğitimi açısından çok önemli olan televizyonun, ticari amaçlarla olumsuz yönde kullanılması ve kamu yararını hiçe sayması eğitimsiz seyircinin tek eğitim şansını da kaçırması anlamına gelmektedir.

2.3.3 Din

Din, genel olarak, kutsal bir dünyayla ilgili inanç ve pratikler sistemi olarak tanımlanabilir. Dinsel dünya görüşleri, toplumun egemen kültürel akışına dahil olmakta ve dindar olmayanlar da dahil olmak üzere, insanların bilinçlerini ve gündelik yaşamlarını derinden etkilemektedir (Berktay, 2000). Dinler, farklı olsalar da genelde insanları olumsuzluklardan korumayı hedefler ve benzer kuralları öğretirler. Müslümanlık, Hristiyanlık ve Müsevilik gibi üç büyük din, cinsel ilişkinin yalnız evlilik içinde olması gerektiğini söylemekte, eşe bağlılık gösterilmesini isteyerek zinayı ve seks işçiliğini onaylamamaktadır (TKGV, 2000). Türk hukukunda zina (aralarında evlilik bağı olmayan kişiler arasındaki cinsel ilişki) 2005 yılına kadar suç kabul edilmiştir. Hafızoğulları'na göre (1983) devlet zinayı, günah olduğu için, ailenin korunması için veya evlilik aktinin korunması için suç kabul etmektedir (Akt:Arat 1993).

Birçok din, kadını erkek tarafından "korunmaya muhtaç bir varlık" olarak görmektedir (Stiftung Derneği, 2007). Çalışlar'a göre (1999) İslam dininde kadın ve erkeğin birbirine eşit tutulmamaktadır. Erkekler, kadınlardan üstündür ve kadınlar üzerinde hakimiyet hakkına sahiptir. İyi bir Müslüman kadın erkeğine itaat etmeli ve onun emirlerine uymalıdır. Ayrıca cinsel ilişkide insiyatif erkeğe tanınmaktadır. Çalışlar Kur'an hadislerinde erkeklere, "Kadınların sizin ekilecek tarlalarınızdır" denildiğini belirtmektedir. Ancak Tarhan'a göre (2005) İslam dininin kadına verdiği olağanüstü haklar, ataerkil kültürün varlığıyla etkisini kaybetmiştir. Dini inançlar, ilk cinsel ilişki yaşını birçok ülkede etkilemektedir. Yapılan bir araştırmada dinle ilgili olmanın ergenlerde cinsel etkinliği azalttığı, eğer ergen arkadaşlarıyla aynı kiliseye gidiyorsa daha da etkili olduğu görülmüştür (Mott, Fondell, Hu, Kowaleski-Jones ve Menaghan 1996, Akt: Steinberg, 2007).

2.4 Cinselliğin Kültürlere Göre Farklı Bakış Açıları

1.Bastırılmış Grup: Cinsellik tümüyle reddedilir. Yalnızca neslin çoğalması için gereklidir. Evlilik dışı cinsellik ya da çocuk oyunları kesinlikle yasaklanan davranışlardır. Bu tutum geleneksel toplumlarda görülür(Bulut, 2005).

Bu kültürlerde üreme amacı dışında cinsellik engellenir. Bu da gençlerin bilgisiz bırakılması ve evlilik öncesi ilişkinin kesinlikle yasaklanması ile sağlanır. Ergen ve ergen cinselliği korku, suç ve kızgınlıkla ilişkilendirilir. Örneğin Güney Amerika'daki Cuna"da, çocukların evlenene kadar cinsellik konusunda tamamen cahil kalmaları gerektiğine inanılmakta, çocukların hayvanları doğururken seyretmelerine bile izin verilmemektedir (Atkinson ve ark. 2002; http://www.forumtrportal.com/arcade.php; 2000).

2.Cinselliği Kısıtlayan Kültürler: Kızlar ve erkekler erken yaşta farklılaştıkları için karşı cins arkadaşlıklarına hoş bakılmaz. Evlilik öncesi ilişki için bir cinse izin verilse bile, diğer cins için yasaklanır. Cinsiyetlerden birinin ergenliğe geçişi kutlamayla karşılanarak desteklense de diğeri için sınırlama sürdürülür. Genellikle bu kültürlerde cinsellik çelişkilidir. Cinsel aktiviteler yakından izlenip, denetlense bile gerçekleşmesi için de koşullar vardır. Bu tür davranışlar dünyanın birçok yerinde görülebilir (Atkinson ve ark. 2002; http://www.forumtrportal.com/arcade.php; 2000).

3. Sınıflandırılmış Grup: Çocuklukta cinsel oyunlar kabul görmez. Genellikle evlilik öncesi cinsellik onay görmez. Çelişkiler cinselliğe hem korku, hem de kaçınılmazlık yükler. İlkel toplumlarda az rastlanan bu tutum medeniyetle birlikte yayılmıştır (Bulut, 2005).

4. Cinselliğe İzin Verilen Toplumlar: Belirli yasaklar olsa da yasakların delinmesi övünülecek davranışlardır. Çocuk cinselliği teknik olarak yasaklanmıştır, ancak olursa da görmezlikten gelinir. Evlilik öncesi cinsellik normaldir. Her iki cins için de cinsel haz doğal yaşamın vazgeçilmez bir parçasıdır (Bulut, 2005).

Cinsellik hoş görülmez ama göz önünde değilse ses çıkarılmaz. Bir dereceye kadar ergenlerin cinsel eylemlerine izin verilebilir, evlilik öncesi ilişki normal karşılanabilir. Cinsel

lişkinin gerçekleşip gerçekleşmediğinden çok, hangi tür davranışın doğru olduğu tartışılır. Cinsellik, insan yaşamının doğal, normal ve kaçınılmaz bir parçası olarak kabul edilir (Atkınson ve ark. 2002; http://www.forumtrportal.com/arcade.php; 2000).

5. Cinselliğin Desteklendiği Toplumlar: Cinselliği bir kültür birikimi olarak benimser. Cinsellik, insan mutluluğunun vazgeçilmez bir öğesi, erken cinsel deneyimler ise sosyal ve biyolojik olgunlaşmanın gerekli bir parçasıdır (Bulut, 2005).

Cinselliğin öğrenildiği kültürlerdir. Cinsellik insan mutluluğunun bir parçasıdır ve erken cinsel deneyim toplumsal ve biyolojik olgunluk için gerekli görülür. Gelenekler, görenekler ve kurumlar aracılığıyla gençlerin cesaretlendirilerek cinsel becerilerini geliştirmeleri sağlanır. Çocukların özellikle ergenler için düzenlenmiş buluşma yerlerinde zaman geçirmeleri sağlanır ve ergen törenleri yapılır. Çocuklar ergenliğin sonunda eşlerini seçerler. Örneğin, Afrika"daki Chewa"da, çocukların cinselliği denemelerine izin verilmediği takdirde, büyüdüklerinde çocuk yapamayacaklarına inanılmaktadır.

Türkiye'de toplumun cinselliğe bakışının farklı yöreler ve aileler açısından yukarıda bulunan üç grup içinde yer aldığı görülebilmektedir. Cinsellik hakkında farklı bilgi, tutum, inanç, deneyim kültürel normlar vardır. Cinselliği üreme eylemi olarak gören yaklaşımda, cinsel olarak aktif olmasına izin verilen kişiler evli ve üreme çağında olan kişilerdir. Ergenlik yaşındaki gençler evli değillerse, cinsel yönden aktif olmaları toplumsal onay görmez, ahlaksız ve günahkar olarak telendirilirler. Cinsel ilişkiye girme, prezervatif kullanma, farklı cinsel yönelimleri tanıma, gebe kalma, güvenli cinsel ilişki kurma, cinsel davranışlar hakkında bilgilenme, cinsel kimlik kazanma gibi konularda konuşmak, eğitim yapmak bu tür bir toplumda zordur. Oysa cinsellik üreme amacı dışında insanlarda var olan temel işlevlerden biridir (Atkinson ve ark. 2002; http://www.forumtrportal.com/arcade.php; 2000).

Buna karşın bugün cinsellik, hala bazı toplumlarda ya bastırılmakta ya da sadece hemcinsler arasında konuşulmaktadır. Tabi gelişmekte ve değişmekte olan ülkelerde insanların bireysel beyaçları artmakta olduğundan bu da zamanla değişecek ve cinsellik bir tabu olmaktan çıkacaktır. Genellikle cinsellikle ilgili konuşmanın ve soru sormanın ayıp olduğu, yüzümüzü Batı'ya çevirmemize rağmen hala Doğu ve Batı kültürleri arasında bocalayan Türk toplumunda cinselliğe bakış açısı zamanla değişmekte, bu konuda televizyon programları yapılmakta, eğitmenler yetiştirilmekte hatta okullarda dersler verilmektedir (Bulut, 2005).

2.5 Çocuk Cinselliğinin Açıklanmasını Kolaylaştıran Kavramlar

Aşağıda çocuk cinselliğinin açıklanmasını kolaylaştıran cinsiyet, çocukluk, Cinsel tutum ve davranışlar, cinsel yönelim, cinsel kimlik, cinsel rol kavramlarına yer verilmiştir.

2.5.1 Cinsiyet

Cinsiyet, bütün canlılarda bir türün üyelerini üreme yönünden birbirini tamamlayan erkek ve dişi olarak ayırt etme olanağı veren bedensel özelliklerin tümü olarak tanımlanır. Eşey olarak da bilinmektedir. Kısaca cinsiyet, sözcük anlamı olarak "dişi" veya "erkek" olma şeklinde açıklanabilir. Yani"cinsiyet" üreme ve cinselliğin biyolojik yönüdür (Bayhan ve Artan, 2005)

Çocuklar cinsiyet bakımından farklı olarak doğar. Bu farklılıkların çocuklara iyi bir şekilde anlatılması ve cinsiyetle ilgili rolünün benimsetilmesi, cinsel eğitimin en başta gelen koşullardan biridir. Erkek çocuk babasıyla, kız çocuk annesiyle özdeşime girdiğinde cinsel kimliğine kavuşma yoluna girmiş demektir. Çocuklar bu ilk adımdan sonra, kendi cinslerinden anne ve babalarının davranışlarını, tutumlarını ve değerlerini benimseyerek cinsel kimliklerini toplumsal yönüyle de geliştirirler (Akay, 1999, Adams, 1995, s:114–117,392).

İlkokulun ilk yıllarında sizin cinsiyetinizdeki kişilerin nasıl davranmaları gerektiği konusunda kurallar olduğunu öğrenirsiniz. Bu kurallar oldukça sıkı bir şekilde karşı cinse nasıl davranacağınızı da belirler. Bu kuralları ihlal etmeniz durumunda taciz edilmek, reddedilmek, hakkınızda dedikodu yapılması ve başka yaptırımlar uygulanmak suretiyle cezalandırılırsınız. Cinsiyetle ilgili en değişmez ve güçlü kurallardan biri zamanınızın çoğunu kendi cinsiyetinizden olan kişilerle geçirmenizdir. Bu cinsiyete dayalı gruplaşma okul öncesi veya anaokulunda başlar ve ergenlik çağına kadar sürer (Tompson ve ark, 2002: 197-198).

Cinsiyet konusu diğer birçok toplumda olduğu gibi, toplumca da açıklıkla konuşulabilen bir konu değildir. İnsanların cinsel davranışının öğrenmeyle sıkı bir ilişkisi olduğundan ve cinsel davranışın değişik yönleri sosyal yaşantıyla belirlendiğinden, toplumdan topluma, kültürden kültüre değişebilir (Bozer, 2009).

2.5.2 Çocukluk

Çocukluk, kavramın tanımı ve yaş sınırlarının çizilmesi konusunda toplumlar arasında farlılıklar olabildiği gibi aynı toplumun çeşitli kesimlerinde de farklılıklar görülebilmektedir. Çünkü kalıtım, beslenme, sağlık durumu gibi faktörler nedeniyle büyüme ve olgunlaşma kişiden kişiye değişir (Selçuk, 2005).

2.6 3-6 Yaşa Kadar Olan Dönemlerin Gelişim Görevleri

Gelişim süreklilik arz eden bir olgudur birey belli yaş dilimlerinde düşünce davranış ve fiziksel gelişim yönünden kültüre uygun beceri ve davranışlar kazanır. Gerek birey gerekse çevre sürekli dinamik bir etkileşim halindedir bireyin bu dinamik yapıya uyum sağlayabilmesi başa çıkabilmesi için belirli davranışları kazanması önemlidir.

Gelişim görevi, kişinin içinde bulunduğu yaşam döneminde başarması gereken görevleri, kazanması gereken bazı özellikleri, geliştirmesi gereken davranışları ifade eder. Bu kavramı geliştiren Havighurst, onu şöyle tanımlamıştır: Bireyin yaşamındaki belli bir dönemde ortaya çıkan, başarıyla elde edildiğinde daha sonraki görevler de başarıya ve mutluluğa yol açan, başarılamadığı durumlarda ise kişide mutsuzluğa, toplumun hoş görmemesine, daha sonraki görevlerde zorluklara yol açan görevdir (Bacanlı, 2005: 44).

Gelişim görevleri kişinin onlara yüklediği anlamlar doğrultusunda yaşanır. Bu anlamda öznel ve kişisel olan gelişim görevi üç temel faktörün etkisi altında ortaya çıkar:

Bu faktörlerden birincisi bireyin fiziksel olgunlaşmasıdır. Kişi fiziksel açıdan olgunlaştıkça gelişim görevleri de kendilerini göstermeye başlar.

İkinci faktör toplumsal beklenti ve taleplerdir. İçinde bulunulan toplum, belli bir yaşam dönemindeki bireylerden bir takım beklentilere sahiptir. Bu beklentiler bireylerin hangi gelişim görevlerini nasıl yaşayacaklarını etkiler.

Üçüncü olarak da kişisel değerler ve beklentiler gelişim görevleri üzerinde etkili olurlar, çünkü gelişim görevi kişinin yaşadığı görevlerdir. Kişi değer yargılarına, ilgilerine ve örneğin hayattan beklentilerine göre gelişim görevi seçer ve üstlenir (Bacanlı, 2005: 44).

2.6.1.1 Bebeklik dönemi gelişim görevleri (0-1 yaş)

Bilindiği gibi çocukluk, hayatın diğer safhalarının üzerine bina edildiği bir çağdır. İnce ayrıntıları çoğu kere hatırlamasa bile kişilik oluşumunun lehinde ya da aleyhinde olan etkilerin temeli bu dönemde aranmaktadır (Konuk, 1994:2).

- Doğumla birlikte çevre koşullarına uyum sağlama gerçekleşecektir. Fiziki çevredeki bu değişime göre vücut ısısını korur
- Solunum sistemi ve nabzı düzene girer
- Katı yiyecekleri çiğnemeyi ve yutmayı gerçekleştirir
- Uyku saati gece gündüz uykuları düzene girer
- Dönemin sonlarına doğru dışkı kontrolü ve tuvalet eğitimi gerçekleşir
- Dönemin sonlarına doğru yürümeyi öğrenir (Yeşilyaprak, 2004).

2.6.1.2 İlk çocukluk dönemi (1-3 yaş)

- El göz koordinasyonu gerçekleşir algıladıkları nesneye uzanıp yakalama tutma ve eylemede bulunma becerileri gelişir.
- Konuşması rahat anlaşılır hale gelir
- Kendi kendine yemek yiyebildiği gibi kendi kendine giyebilir
- Cinsiyet farklılıklarını öğrenir cinsel kimliğinin devamlığını kabul eder.
- Aile bireyleriyle ve akranlarıyla yakın ilişkiler kurar (Yeşilyaprak, 2004).

2.6.1.3 Son çocukluk dönemi (3-6 yaş)

- Akranlarıyla birlikte olumlu ilişkiler geliştirip onlarla müşterek çeşitli etkinliklerde bulunabilir.
- Okuma yazma ve hesap yapma gibi temel okul becerilerini geliştirir.

- Cinsiyet rollerini kazanır. Toplumun cinsiyetlere atfettiği değerleri ve sosyal rolü öğrenir cinsiyetine uygun davranışlar kazanır.
- Değer ve vicdan anlayışı gelişir çocuğun kendine göre değer sistemi oluşur bu onun davranışlarına ve tercihlerine yansır.
- Kişisel bağımsızlığı oluşmuştur(Yeşilyaprak, 2004).

2.7 Cinsel Tutum Ve Davranışlar

Cinsel tutum, çocuklukta başlayan cinsellik kavramı, ergenlik dönemi ile birlikte son klini alır. Ergenlik döneminden sonra çocuğun cinsel özellikleri kolay kolay değişmez. nemli olan çocukluktan itibaren sağlam temelleri oluşturmaktır (Tuzcuoğlu, 2004: 13).

Cinsellik hakkında sağlıklı bir tavır, çocuğun kendi vücudu hakkında hissettikleriyle şlar. Çocuklar çok erken yaşlarda vücutlarının neler yapabildiğinin farkına varır. Aslında, pılan araştırmalar, fiziksel olarak vücudumuz hakkında bildiklerimizin yüzde seksenden zlasını yaşamımızın ilk on sekiz ayında öğrendiğimizi gösteriyor (Eyre ve Eyre, 1999). tumlar doğru ya da yanlış olabilen bilgilere dayanır. Özellikle yanlış olan bilgiler renilmişse cinsel tutumları değiştirmek zordur (Koten, 1996).

Toplumdaki cinsel tutum ve düşüncelerin ortak oldukları nokta, cinselliğin insanlığı ileyen önemli ve temel bir güç olduğu, "sınırlandırılmasının" veya "serbest bırakılmasının" başına bir çözüm olmadığı görülmektedir. Gerçek olan diğer bir husus cinsellik konusunda medildiği kadar çok şey bilinmediği, farklı durumlarda da bilgisizliğin bir sonucu olarak sel problemlerin önemli düzeyde artabileceğidir (Özgüven, 1997: 18).

Bireylerin genellikle cinsellikle ilgili kişisel tutumları birlikte yaşadığı kimselerin, llikle arkadaş grubunun, içinde bulunduğu sosyal sınıfın, dini inançların, ana-babasından ndiği değer yargılarının, kendisini yönlendiren kavramlar ve değer yargılarının bir ürünü ak ortaya çıkar (Özgüven, 1997: 14).

Cinsiyetler arasında davranış ve özellikle farklılıkları konusunda insanların kalıplaşmış ayış biçimleri vardır. Bu kalıplaşmış algılamaların gerçekle hiçbir ilişkisi olmayabilir, ancak

insanlar kalıp yargılara "sanki gerçekmiş" gibi inanırlar. Çocuklarda kalıplama, algısal kalıpların gelişimi erken yaşlarda başlar. İki, iki-buçuk yaşlarındaki çocukların cinsel algılama kalıplarına rastlanır. İlkokul çağındaki çocuklarda kalıplar tam anlamıyla yerleşmiştir (Cüceloğlu, 2004).

Ailenin çocuk yetiştirilirken cinsel konulardaki tutumu, toplumun beklentilerine uygun olmalıdır. Toplumun cinsel davranışlardan beklediği gizlilik ve özellik anlayışı korunmalıdır. Çocuğun merakını gereksiz yere kamçılayacak davranışlardan kaçınılmalıdır (Cirhinlioğlu, 2001).

Çocuk, kendi cinsine özgü duyuş, tutum ve davranışın özelliklerini nasıl kazanır? Her şeyden önce kız ve erkek çocuk beden yapıları, cinsel iç salgı bezleri (Hormonlar) bakımından doğuştan ayrı yaratılmışlardır. Başka bir deyişle, çocuklar doğal olarak, yapılarında var olan cinsel donanımları doğrultularında gelişirler. Çocuk kendi cinsinin eğilimleri desteklendiği sürece, kız ya da erkek kimliğini benimseyecektir. Bir çocuğun kız ya da erkek doğması cinsel kimliğini kazanması için ilk koşuldur ama yeterli ve tek koşul değildir (Yörükoğlu, 2004).

Cinsel ilgilerin engellenmesi, çocuklara cinselliğin yasaklanması gereken bir etkinlik olduğunu düşündürmektedir (Bilgin ve ark. 2005). Hoşa giden cinsel ilginin nedeni haskılardır (Neill, 1996).

Okul, öğrencilerin cinsel güdülerini denetlemelerini sağlayarak, bu güçlerini beğenilir alanlara, okul başarısına, kendilerini yüceltmeye, beğenilir değerler üretmeye yönlendirebilmeli; onlara bireysel ve toplumsal eğitim etkinlikleri sunabilmelidir (Başaran, 2005).

Cinsel davranış, davranış (behavior) bir varlığın çevresindeki değişimlere karşı verdiği hareketli tepkidir (Demir ve Acar; 2002: 90). Cinsel davranışlar fizyolojik cinsel yanıtları, çıplak erotik uyaranları ve özdoyumunu (mastürbasyon) içerir. Bununla birlikte cinsel davranışlar ailevi özellikle, sosyokültürel etkenler (ulusal medya, toplumsal kurallar ve gelenekler gibi), kişisel deneyimler ve bu etkenlerin isteyerek geliştirilmesinden etkilenen öğrenilmiş davranışlardır (Koten, 1996: 5-6).

Çocuklar cinsellikle ilgili temel davranışları doğumdan başlayarak ilk yıllarda geliştirirler (dokunulma, öpülme, kucaklanma ve ilgilenilme biçimlerinden). Tutarken veya dokunurken onunla

iletişim kurarsınız, çocuğunuza sevginizi ve özel olduğunu gösterirsiniz. Çocuklar aile bireylerinin birbirlerine nasıl ilgi gösterdiklerini iyi gözlemlerler. Böylece kısa sürede neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlarlar. 2-3 yaşlarında erkek veya kız olduklarının farkına varırlar ve bu cinsel kimliği aynı cinsiyetteki ebeveyni taklit ederek ortaya koyarlar (örneğin, ebeveynin yürüyüşünü, tavırlarını veya gülümsemesini kopya ederler) (Kotulak ve Connaughton, 2003).

Normal aile yaşantısında bebeklik dönemi cinselliği hemen hemen fark edilmeden geçer. Çocuk annesine derin bağlarla bağlıdır ve bu bağlar bedensel olarak oldukça doğal bir şekilde ifade edilir. Yaşamın erken döneminde babayı da sevgi çemberinin içine alır, ana ya da babadan birini uzaklaştırıp diğerini kendine malettiği bir dönem geçirir, kendi cinsiyeti hakkında sorular sorar ve kendi vücudunu kız ve erkek kardeşininkileri ile kıyaslar. Eşler ve nesiller arasındaki ilişkileri anlamaya çalışır. Kafası karışırsa bazen karşı cinsten bir çocuğun vücudunu kendisine göstermesini isteyebilir ve bazen de kendi vücudunu karşısındakine gösterir. Kız ve erkek çocukların bu konuda öğrenecekleri dersler farklıdır ve her biri ana ve babalarına göre kendilerini ayarlamak durumundadırlar. İleride bunalıma düşmemeleri için bütün bunları yapmaları şarttır. Çocuklar bütün oyunlarında o toplumun kültürüne uygun olarak kadın ve erkek rollerini üstlenirler. Evcilik oynadıkları sırada erkekler dışarıya çalışmaya giderken, kızlar ev işlerini yaparlar. Zaman zaman karşı cinsin elbise ve takılarını kullanırlar ve karşı cinsten bir yetişkinin rolünü üstlenirler. Bütün bunlara acaba "cinsel davranış" dışında ve ad verilebilir? (Webb, 1984).

Cinsel davranışı insanların "doğal" olarak kazanmadığını, bunun toplumsal koşullandırmayla biçimlendiği bu gün artık herkesçe benimsenmektedir. Bu koşullandırmaların, farklı toplumlarda farklı şeylere hizmet ettiği ve farklı sonuçlar doğurduğu da apaçık ortadadır. Çocukların cinsel tepki gösterebildiği ve çocukluğun ilk dönemlerindeki, belli deneyimleri o kimsenin daha sonraki cinsel gelişmesi üzerine belirleyici bir etki yapabildiğinden de artık hiç kimsenin kuşkusu yoktur (Habrler, 1997).

Cinselliğin davranışsal yönü ise insanın yaşadığı kültürde görerek, olanları öykünerek ya da örnek alarak davranmasıyla kazanılır. Bir kültürde insanın cinsel güdüsünü yekindiren bir davranış, başka bir kültürde aynı etkiyi göstermeyebilir. Cinsel davranışlar, insanın, karşı cinsin cinsel güdüsünü uyarmaya yönelik davranışlarıdır. İnsan, böylece karşı cinsin ilgisini çekmeyi, kendini karşı cinse beğendirmeyi, onun cinsel güdüsünü uyandırmayı yaşayarak öğrenir (Başaran, 2005).

Cinsellik tüm insanların ortak yönü olmasına karşın bireylerin bu konudaki davranışları ve yaklaşımları birbirinden çok farklıdır. Dünyada yaratılış yönünden hiç kimsenin bir diğerinin eşi olmadığı düşünülürse insanların sayısı kadar da çeşitli cinsel davranış biçimleri ve tutumları olduğu söylenebilir. Geleneksel olarak cinsel konularda, genç kızlar toplumumuzda kendilerini daha çok sakınırlar. Kadın ve erkekler doğal olarak birbirleri ile cinsel ilişkide bulunacaklarına göre her ikisinin de aynı oranda cinsel bilgilere sahip olmaları gereklidir. Bilgilendirme insan ilişkileri yönünden olsun ve toplumsal yönden olsun tarafların sorumluluklarını anlamalarına yardım eder (Özgüven, 1997: 13-14).

İnsanın cinsel davranışı üzerine konuşmaya başlayınca, bunu, aşağıda olduğu gibi üç temel etmene ayırarak incelemek daha yararlı olacaktır:

1) Cinsel **Kapasite** (bireyin yapabildiği)
2) Cinsel **Güdülenim** (bireyin yapmak istediği)
3) Cinsel **Başarım** (bireyin yapacak oldukları)

İnsanın fiziksel büyümesi için geçerli olan şeyler, insanların cinsel davranışının gelişmesi için de geçerlidir. Erkeksi ve kadınsı tavırlar ve belli cinsel eşlerin ya da cinsel etkinlik biçimlerinin tercihi belli bir anda değişmez biçimde yapılmaz, bunlar zaman içinde kazanılır. Bu sürecin sonucu yalnız çocuğun kalıtsal becerileriyle değil, aynı zamanda ana babanın, öğretmenlerin, oyun arkadaşlarının ve dostlarının tepkileri gibi toplumsal etkiyle de belirlenir. Doğru cinsel özdeşleşme yapan çocuklar bile, daha sonra tam cinsel potansiyellerine ulaşmalarını engelleyen ve kendilerini dar dürtüsel ya da yıkıcı davranış biçimlerine mahkûm eden travmatik deneyimlerle karşılaşabilirler (Haberler, 1997s).

2.8 Gelişim Dönemlerine Göre Cinsel Tutum Ve Davranışlar

Bu başlık altında çocukların (0-2), (2-4), (4-6) ve (6-12) yaşları arası dönemlerde biyolojik ve cinsel gelişimlerine paralel olarak gösterdikleri cinsel tutumlar ve davranışlar açıklanmaya çalışılmıştır.

2.8.1 Bebeklik Çağı (0-2 yaş)

Çocuğun gelişimi ve eğitimi açısından 0-2 yaş döneminin önemi büyüktür. Gelişime ilişkin tüm temeller bu dönemde atılır. Bu dönemde çocuğun gereksinimleri çok yalın olmakla

irlikte; bunların karşılanmaması durumunda, sonradan giderilmesi güç olan olumsuz onuçlar ortaya çıkar. Bu yüzden, bu dönemde, çocuğa sağlıklı bir eğitim verilmesi ve uygun ir ortamın yaratılması büyük önem taşır (Aktaran: Sivri,1993: 43-44).

0-2 yaş dönemi çocuk gelişimi açısından son derece önemli bir çağdır. Bireyin yaşamını evam ettirecek en temel alışkanlıklar bu dönemde şekillenir. Yemek yeme, konuşma, tuvalet eğitimi b. gelişimler 0-2 yaş döneminde oluşur. 0-1 yaş genelde oral dönem diye adlandırılan ve çocuğun dış ünya ile bağlantısını ağırlıklı olarak ağız yoluyla sağladığı dönemdir. Bu dönemde bebeğin en nemli gereksinimi güvendir (Tuzcuoğlu, 2004: 19-20).

Bebekler 2-3 aydan başlayarak emeklemeye başlarlar ve çevrelerindeki dünyayı keşfe karlar. Yaklaşık 15 aylık olduklarında ayakta durup yürüyebildikleri zaman bu keşiflerini daha da enişletirler. Çocuklar bir yandan çevreyi tanırken, diğer yandan da "kendilerini" tanımaya alışırlar, bedenlerinin nasıl olduğu konusunda oldukça bilgi edindikten sonra, "diğer" kişilerin edenlerinin nasıl olduğunu araştırmaya başlarlar. Başka oğlanların ve kızların kendilerine benzeyip enzemediğini, farklı olup olmadığını görmek ve öğrenmek isterler (Özgüven, 1997: 161).

Bir yaşına doğru, çocuklar davranışlarından ve görünüşlerinden kız ve erkek olarak eçilebilir duruma gelirler. İki yaşında kız ve erkek çocuklar, yalnız giyinişlerinden ve açlarından değil, oyunlarından, seçtikleri oyuncaklardan ve genel olarak davranışlarından ıkça ayırt edilebilirler (Yörükoğlu, 2004: 239).

Davranış gelişiminin, çocuğun doğumundan çok önce başlamakta olduğu araştırmalar nucu belirlenmiştir. Bu dönemle ilgili bilgilerin büyük çoğunluğu, gelişimin namlanmasından önce, kaza ile veya kasıtlı olarak anne karnından alınan ceninlerin celenmesinden elde edilmiştir (Bilgin, 2003: 28).

Yetişkinlerin yaklaşımları, tutumları, imaları, örnekleri ve bekleyişlerinin etkisi altında lanlar ve kızlar, yavaş yavaş kendilerini cinsel birer varlık olarak görme kavramını geliştirirler. nunla da kalmaz, iki cinsin birbirleriyle nasıl bir ilinti içinde olduklarını da öğrenirler. Bu arada cuklar 18 ay ile 2 yaşları arasında bir dil öğrenmeye, olumlu yollarla cinsel rollerini oluşturmaya şlarlar. Bu dönemde ve sonraki 2 yılda çocuklar, cinsel olarak kendilerini, güçlü bir biçimde kendi sinden ana babasıyla özdeşleştirirler (Haeberle, 1997: 221).

Çocuklar cinsellikle ilgili temel davranışları doğumdan başlayarak ilk yıllarda geliştirirler (dokunulma, öpülme, kucaklanma ve ilgilenilme biçimlerinden). Tutarken veya dokunurken onunla iletişim kurarsınız, çocuğunuza sevginizi ve özel olduğunu gösterirsiniz. Çocuklar aile bireylerinin birbirlerine nasıl ilgi gösterdiklerini iyi gözlemlerler. Böylece kısa sürede neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlarlar. 2-3 yaşlarında erkek veya kız olduklarının farkına varırlar ve bu cinsel kimliği aynı cinsiyetteki ebeveyni taklit ederek ortaya koyarlar (örneğin, ebeveynin yürüyüşünü, tavırlarını veya gülümsemesini kopya ederler) (Kotulak ve Connaughton, 2003: 85-86).

2.8.2 İlk Çocukluk Çağı (2-4 yaş)

Eğitim, doğumla başlar ve yaşam boyu devam eder. Bu uzun sürecin belki de en önemli evresini insan beyninin ve sinir sisteminin en hızlı geliştiği ilk beş yaş dönemi oluşturur. En yoğun öğrenme bu dönemde görülür. Yapılan araştırmalar, okul öncesi dönemde kazanılan tecrübelerin, bireyin sağlıklı bir kişilik yapısı oluşturmasında, yeteneklerini en verimli şekilde geliştirebilmesinde, inanç ve değer yargılarının şekillenmesinde ve toplumda sorumluluk sahibi olabilmesinde etkili olduğunu göstermiştir. İnsanın hayatı boyunca öğreneceği şeylerin üçte ikisini 3-6 yaş arasında öğrendiği araştırmalarla ortaya konmuştur. Bu nedenle okul öncesi dönemde çocuğun zihinsel, duygusal, sosyal gelişimi için onu destekleyici, uyarıcı ve eğitici bir çevre son derece önemlidir (Özeri, 2004: 15).

Çocuk gelişimiyle ilgili her konuda olduğu gibi, cinsiyetin keşfedilmesi ve cinselliğe ilgi konusunda da çocuklar arasında bireysel farklılıklar vardır. Kimi çocuk iki yaşında bu konulara ilgi duymaya başlarken, kimisi dört yaşına doğru ilgi duymaya başlar. (Baldık, 2005: 235-236).Kızlar erkeklik organları olmadığını hissedebilirler. 15. aya kadar, çoğu çocuk cinsiyetler arasındaki farklılıkları bilir (Bilgin, 2005: 135).

Çocuğunuzun sorduğu sorulardan anlayabilirsiniz. Eğer çocuğunuz, aşağıdaki maddelere uygun davranıyorsa, kendi cinsiyetini ve karşı cinsi tanımaya çalıştığı bir dönemdedir:

Çıplak dolaşmaktan hoşlanıyorsa

Cinsiyet farklılığının ortaya çıktığı oyunlara ilgi duyuyorsa

* Karşı cinsi tanımak, karşı cinsle kendi cinsi arasındaki farklılıkları ve insanların nasıl dünyaya geldiği öğrenmek amacıyla aşağıdaki örneklere benzer sorular soruyorsa;
* Ben dünyaya nasıl geldim?
* Kızlar neden toka takar?
* Erkekler neden etek giymez?
* Annelerin neden bıyıkları yok? (Baldık, 2005: 235-236).

3 yaşına kadar kız ve erkek çocuklarının davranışları arasında genellikle pek bir fark yoktur. Sadece erkek çocukları biraz daha hareketli ve atak olabilirken, kız çocukları ise konuşmayı daha çabuk öğrenerek daha hızlı olgunlaşabilirler. Ancak bu farklılıklar çok kalın çizgilerle ayrılmadığı ve mutlak olmadığı için genel olarak tutumları aynıdır demek pek yanlış olmaz. 3 yaşından sonra gerek hormonal bir etkiyle, gerekse eğitimsel bir yönlendirmeyle, kız çocukları (feminen), erkek çocukları ise erkeksi (maskülen) kimliğe bürünmeğe başlarlar (Şentürk, 2006: 13).

Çocuklar 3-4 yaşlarında kendi cinsiyetlerini ne olduğunu bilirler ve gene bu yaşlarda geçirdikleri sorgulama döneminde anne babalarına, nereden geldiklerine ilişkin sorular yöneltirler. Anne babanın bu tür sorulara doğru, çocuğun anlayabileceği dili kullanarak, örnekler vererek ve ihtiyacı oranında bilgi vermesi gerekir. Anne babanın söyledikleri yanında davranışları da önemlidir. Çocuklar, anne babalarının birbirlerine olan davranışlarını gözleyerek farklı cinsiyetlerin rolleri hakkında bilgi sahibi olurlar. Bu nedenle, anne babalar çocuklarına örnek olabilecek şekilde dengeli bir hayat sürmelidirler (Kulaksızoğlu, 1999: 55).

İkinci yılın başlangıcına doğru bebekler, tuvaletlerine, kendi bağırsak hareketlerine önelik ilgi duyarlar. Aynı zamanda bu dönemde bebekler dik kafalı, inatçı ve negatif olurlar. Eğer dışarıdan müdahale artarsa bu özellikleri daha yoğunlaşır.

Bütün çocukluk döneminde çocuklar cinsel ayırımları ve bebeklerin oluşumu ile ilgili soru sorarlar. Bu husustaki bilgileri, kognitif (anlama ve idrak etme yeteneğine dayalı) gelişmelerine paralel gider. Çocukta kendine özgü cinsiyet düşüncesi 3 yaşında kurulur, ama çocuk daha sonra başkalarının cinsini ayırt eder (Uğurel, 1992: 44). Bu durumda annenin yapacağı en yanlış şey çocuğu ayıplayıp susturmaktır. Bunun yerine "kızım sen kız olarak doğdun ve kız olarak hiçbir eksiğin yok. Erkek kardeşin de erkek olarak doğdu, onunda eksiği fazlası yok!" demek yeterli olur. Annenin, soğukkanlı, açık ve sade açıklaması çocuğun merakını doyurmaya yeter (Yörükoğlu, 2004: 232).

Üç yaşına doğru, kız ya da erkek oluşlarının bilincine varmışlardır. Oyunlarda kendi cinsinden arkadaşlara yönelme artmıştır. Kız ve erkek olmakla övünme başlamıştır. Başka bir deyişle, duyuş ve davranış olarak kız ve erkek kimliği kök salma yolundadır. Bu kimlik oluşması sürüp gidecek ergenlik çağında son biçimini alacaktır (Yörükoğlu, 2004: 239).

Çocuk 2-3 yaşlarına geldiğinde, kendi bedeninin ve diğer insanların bedenlerinin farkına varmaya başlar. Tuvalet ya da banyo yaparken, kendisine benzeyen ve farklı olan özellikleri gözler. Çocuk, nelerin ve neden farklı olduğunu ve bu farklılığın yol açtığı sonuçları öğrenmek ister (Sevim, 2002: 17).

Çocuklarda üç yaşından itibaren grup kurma ve birlikte oynama eğilimleri başlamaktadır. Bu eğilim o kadar güçlüdür ki çocuklar yalnız başına oynamaktansa, pek sevilmedikleri bir çocukla oynamaya bile razı olmaktadırlar. Altı yaşında ise artık dostluk, birliği, rekabet, küsme, barışma, kavga gibi çeşitli sosyal davranış biçimleri sergilemektedirler (Bilgin, 2003: 136). Bu dönem, çocukların her şeyi bilme ve haberdar olma arzusunun giderek arttığı bir dönemdir. Bu yaş çocuklarında benlik duygusu iyice gelişmeye başlar. Her şeyden önce kız ve erkek olduğunu ayırt eder. Kız ve erkek ilgileri iyice belirir (Aktaran: Sivri, 1993: 45).

Çocuğunuz 3 yaşında olduğunda, ailenin kişisellik ve mahremiyetle ilgili duygularına saygı onunla birlikte banyo yapmaktan (özellikle karşı cinsten çocuk için) kaçının. 4 yaşındaki çocuklar, vücutları ilgili olarak utanmaya başlarlar ve özel ile genel davranışların arasındaki farkını anlayabilirler. Tuvaleti kullanırken banyo kapısını, giyinirken odanızın kapısını kilitlen. Çocuğunuza da aynı şeyi yapmasını önerin.

3 yaş, iyi dokunma ile (arkadaşça kucaklaşma, sırta vuruşlar) kötü dokunma (çamaşır altındaki özel kısımlara dokunulması) arasındaki farkı öğretmek için uygun bir zamandır. İstenmeyen dokunmaları (öpüşme ve çocuğunuzu rahatsız edebilecek tarzda sürtünmeler) da çocuğunuzla tartışabilirsiniz. Çocuğunuzu vücudunun özel olduğuna ve izni olmadan kimse tarafından dokunulmayacağına inandırın.

2.8.3 Orta Çocukluk Çağı (4-6 yaş)

Çocukta cinsiyet farkıyla ilgili sorular 2. yaşta, doğumla olanlarsa 3-4 yaşta başlar. Çocuk, endince bazı varsayımlarda üretir; annenin şu ya da bu meyveyi yiyip hamile kalması vb. gibi. Çocuk endi kendine sorduğu soruları yalnız hayal dünyasında aramaz. Kardeşiyle ya da oyun rkadaşlarıyla ilişkisinde, tahmin ettikleriyle bildiklerini doğrulama fırsatı arar. Genelde çocuğun bu ir bilgi edinmesi yanlıştır. Arkadaşların yanında bazen daha büyükler ve bakıcılarda bulunur. unların verdikleri bilgi de doğru (en azından doğal) değildir (Yavuzer, 1997: 126-127).

3-6 yaş döneminde sıklıkla görülen kız çocuğun annenin eşyalarını kullanması annenin ayakkabılarını giymesi, makyaj yapması vb.), erkek çocuğun babanın davranışlarını klit etmesi (traş olmak, kravat takmak vb.) doğal karşılanmalı ve cinsel kimlik gelişiminin ir göstergesi olarak algılanmalıdır (Tuzcuoğlu, 2004: 21-23).

Yaklaşık 4 yaşındayken, kızlar babalarına, oğlanlar da annelerine son derece düşkün lurlar. Bu kişilik gelişimi açısından normal bir davranıştır ve zamanla geçer (Kotulak ve onnaughton, 2003: 103-104)

Çocuk 5 yaşına geldiğinde, zihinsel ve fiziksel olarak olgunlaşmasını yanı sıra, sosyalleşmeye başlar. Kendi bedenine ve diğer kişilerin bedenlerine yönelik ilgisi devam eder. Bu meraklarını ük ölçüde, oyunlarla gidermeye çalışırlar (Sevim, 2002: 29). Beş yaşından itibaren çocuklar utlarını daha yakından tanıma eğilimi içine girerler. Vücutlarına karşı olumlu veya olumsuz gular geliştirirler (Tuzcuoğlu, 2004: 21).

Bu yaştaki çocuk bedeninde de kişiliğinde de yeni gelişmeler yaşar. Bu dönem onun rişimci" olduğu dönemdir. Kendinin de, kendi cinsiyetinin de cinselliğinin de daha çok farkına maktadır. Çevre genişletme çabaları var gücüyle sürmektedir. Sorma, araştırma, karıştırma, merak , kendi dışındakileri öğrenme isteği artmaktadır. Arkadaşlıklar, ortak oyunlar, sevilmeler, lmeler, kırılmalar, mutluluklar yaşanmaktadır." (Özeri, 2004: 24).

Çocuğun okul dönemine yaklaştıkça, cinselliğe biraz daha benzeyen, işin nasılı ile ili soruları gelmektedir. Bu dönemin tipik soruları şöyledir:

ebekler annenin içine nasıl girerler?
ebek niçin babanın içinde olmuyor?
ebek annenin içinde nasıl nefes alır?
için göbeğimiz var?

Bu sorular, bebeklerin nereden geldiği ile ilgili soruların devamıdır. Daha önce rilmiş cevapların gerçeğe uygun olup olmadığının önemi kalmamıştır. Çocuklar artık beklerin annelerin karnında geliştiğini ve oradan geldiğini öğrenmiştir. Hele bir kardeşi de muşsa veya yakınlarından birinde hamileliği görüp öğrenmişse, başka bir bilgiye gerek lmamıştır (Bilgin, 2003: 154-155).

Okul öncesinde öğrencilerin, cinsel konulara karşı merakları kendi düzeylerine uygun olarak derilmemişse, temel eğitimde bu merak, yeğin biçimde ortaya çıkar. Kız ve erkek öğrenciler, yanıt lamadıkları cinsel konulara, arkadaşlarıyla birlikte yanıt ararlar; bilenler bilmeyenlere bildiklerini tarırlar. Cinsel konulardaki bilgileri eksik olduğundan öğrenciler bu eksikliği kestirimleri, rumlarıyla tamamlamaya çalışırlar. Bu kestirim ve yoruma dayanan bilgiler de çoğunlukla yanlıştır (aşaran, 2005: 220).

Ailede cinsiyet ve üreme organlarından hiç söz edilmemişse ya da sadece argo sözcüklerle latılmışsa, çocuklar bazı bilgilerinin yanlış olduğunu hemen fark ederler ve bu konudan uzaklaşmak ine daha çok yönelirler. Bununla birlikte kız ya da erkek gibi davranmanın nasıl bir şey olduğunu fark etmeye başlarlar. Bu konuda çocukla alay edilmemeli ve onun bu özelliğinin, gelişiminin bir çası olduğu anlatılmaya çalışılmalıdır (Başaran, 2005: 220).

2.9 Cinsel Tutum Ve Davranış Oluşumunu Etkileyen Etmenler

2.9.1 Biyolojik Faktörler

Cinsellik insan yaşamının merkezi yönlerinden birisidir. Biyoloji, cinsiyet,cinsel lik ve roller, erotizm, zevk, yakınlık ve üremeyi kapsar. Cinsellik, deneyimler ve duygu, ünce, fantezi, inanç, tutum, değer, davranış, roller ve ilişkilerin açıklanmasıdır. Cinsellik, olojik, psikolojik, sosyal, ekonomik, politik, kültürel, etnik, yasal, tarihsel ve dinsel örlerden etkilenir (Şener, 2007: 15-16).

Biyolojik açıdan, cinselliğin temel işlevi üremeyi sağlamak ve dolayısıyla insan neslinin devam etmesine imkân vermektir (Şentürk, 2006: 5). Biyolojik düzeyde, cinselliğin temel işlevi, üremeyi sağlamak, insanların çocuk sahibi olmalarını sağlamak ve nesilleri devam ettirme olanağı vermektir. Biyolojik yapı cinsel ilişkinin genlerden cinsel olgulara kadar olan değişik işlev ve davranışları işleyiş ve mekaniğini sağlamaktadır. Bireyin cinsel işlevi, kasların katkıları ile bedenin dolaşım sistemleri ile sinir sistemi ve hormonlar tarafından düzenlenmektedir (Özgüven, 1997: 1).

Cinsiyete bağlı bu farkların altında yatan nedenler biyolojik veya çevresel olabildiği gibi, her ikisinin etkileşiminden de ileri gelebilir. Her iki faktörün de cinsiyete bağlı farkları belirlemede etkin olduğu bugün bilinmektedir (Cüceloğlu, 2004:388). Uygun bir cinsel kimlik gelişebilmesi için her şeyden önce uygun bir biyolojik gelişim gereklidir. Doğuşta çocukların cinsiyet organlarının normal yapısal özellikler göstermesi, hormonlarının da bu cinsiyete uygun biçimde salgılanması önemlidir. Çocukların yapılarında var olan ve normal özellikler gösteren bu cinsel donanımları doğrultusundaki gelişimleri kendi cinsine uygun olarak desteklenirse, kız ya da erkek kimliği sağlıklı olarak gelişecektir (Cirhinlioğlu, 2001: 147).

Şahsiyetin meydana gelişinde irsiyetten ziyade biyolojik faktörlerin rolünden bahsetmek daha doğru olur. Biyolojik faktörler insanın gelişmesini doğrudan doğruya etkilemez, fakat bu gelişmeye belli ortakım sınırlamalar koyar. Bu arada vücudumuzdaki kimyasal değişmelerle ilgili bulunan iç salgı bezlerinin faaliyetinden özellikle bahsetmemiz gerekir. Mesela, tiroit bezi iyi çalışmadığı takdirde, metabolizma yavaşlar ve kan basıncı düşer, insan kolayca yorulur, devamlı bir ruhi çöküntü altındedir. Aynı bezin fazla çalışması ise, tersine bir netice verir ve insan daima sinirli, hemen ağlamaya hazır bir vaziyette olur. Cinsiyetle ilgili hormonların faaliyeti ise, insanın daha kadınca veya daha erkekçe şahsiyet vasıfları göstermesinde bir rol oynamaktadır (Güngör, 2000: 15).

Çocuklukta büyüme ve gelişmeyi esas olarak iki hormon etkilemektedir. Bunlar tiroid hormonu ve ön hipofizin büyüme hormonudur. Tiroid hormonu gelişme ve olgunlaşmayı, hipofiz hormonu ise boy büyümesini etkiler. Buluğ döneminde salgılanan androjen ve östrojen hormonları da büyümeyi etkilemektedir (Kulaksızoğlu, 1999: 38).

Yaşanılan coğrafi çevre ve iklim ortamı ile beden yapısı arasında ilişki bulunmaktadır. Yaşanılan yörenin deniz seviyesinde olması ile yüksek bir platoda olması, oradaki insanları farklı hava basınçları ve farklı iklim şartları ile karşı karşıya bırakır. Yüksek platolarda ve

dağlık bölgelerdeki insanlar, bölgelerindeki hava basıncına uygun bir beden yapısı geliştirirler. Bu insanların akciğerlerinin azalan hava basıncında daha fazla oksijen absorbe etmesi için göğüs kafesleri daha geniş olur. Bu nedenle yüksek yörelerdeki insanlar orta boylu, geniş omuzlu, yöre koşullarına uyum sağlayabilecek beden yapısındadırlar (Kulaksızoğlu, 1999: 39). Organik gelişme Soma ve Germen bölümlerinde incelenir. Soma, bedenin doğan, büyüyen ve ölen bölümünü gösterir. Germen ise çoğalan hücrelerden oluşmaktadır ki kuşaktan kuşağa üremek suretiyle türün sürekliliğini korur (Uğurel ve Şemin, 1992: 23-24).

Yaşamın ilk yıllarında temelleri atılan gelişim; çocuğun daha sonraki yaşlardaki yaşantısını büyük ölçüde etkileyen bir süreçtir. Gelişim dönemleri birbirinden kesin sınırlarla ayrılmaz. Bir önceki dönemin özellikleri, sonraki dönemde de belli bir süre devam eder. Bir dönemde ortay çıkan özellikler bir sonraki dönemin özelliklerini etkilemekle kalmaz; kazanılan davranışlar benimsenir. Bir dönemdeki olumsuzluklar da sonraki dönemdeki gelişmeyi bozar (Aktaran: Sivri, 1993: 43).

2.9.2 Psikolojik Faktörler

İnsanlık tarihi kadar eski olan cinsellik konusu, tarihin birçok aşamasında çeşitli şekillerle insan ve toplum hayatında etkin bir rol oynamıştır. Bazen insanlar birbirini öldürmüş, bazen devletler birbiriyle savaşmış veya bu vesileyle barışıp ittifak kurmuştur. Bu ise cinselliğin sosyal ve psikolojik atmosferde nasıl aktif bir rol oynadığını göstermesi açısından önemlidir. Psikologlar açlık gibi, seksin de biyolojide evrensel bir güdü olduğunu, ancak ifade ediliş seklinin kültürden kültüre, insandan insana değiştiğini belirtirler. Cinsel motivasyon açlıktan bile daha değişkendir. Çoğu insan günde iki ya da üç kere yemek yerken, cinsel iştah genellemelere meydan okur.

Cinsel davranış hormonlar kadar fantezilerden de güdülenir; aslında, insandaki esas cinsel organ tartışıldığı gibi genital organ değil, beyindir (Şener, 2007: 15-16).

Bedensel gelişme ruhsal gelişme ile sıkı bir ilişki içindedir (Uğurel Şemin, 1992: 21). Çocuğun psikolojik gelişmesi ve bu arada ahlaki gelişmesi dış dünya ile, bilhassa başka insanlarla olan ilişkilerine bağlıdır. Çocuklar kapalı bir odada kimse ile temas etmeden,

sadece yiyecek ve içecek verilmek suretiyle yetiştirildikleri takdirde, hem zekâ gelişmesi hem de sosyal bakımdan geri kalırlar (Güngör, 2000: 49).

Psikolojik düzeyde cinsellik, cinsel ilişkiden haz alma, sevgi, sevme ve sevilme gibi bireyin temel ihtiyaçlarının doyurulmasını amaçlamakta, bunlarla ilişkili olarak çeşitli bireysel davranışları ve insan ilişkilerini içermektedir (Şentürk, 2006: 5).

Vücudundaki biyolojik ve cinsel kaynaklı değişikliklere uyum sağlamak için ne şekilde davranması gerektiğini önceden öğrenmiş bir genç, kendi vücudundaki farklılaşmalara daha kolay alışabilir ve bundan doğacak sorunları da daha kolay çözebilir, yeni bedenine daha kolay alışabilir ve kendi cinsel kimliğini daha kolay kazanabilir. Böylelikle kendine güvenen ve yetişkinlerin yanında kendine daha kolay yer sağlayan bir birey olur (Kulaksızoğlu, 1999: 56). Kültürün ve modanın etkisi ile ideal olarak kabul edilen vücut yapısının etkisinde kalan genç, bir "ideal vücut imgesi" geliştirebilir. İdeal olanla kendi görünüşü arasında uyuşmazlık ortaya çıktığında bunu kabul etmek ve kendi hakkında olumlu bir "vücut imgesini" geliştirmek ergenin karşı karşıya olduğu gelişim görevlerinden birisidir (Kulaksızoğlu, 1999: 41).

Cinsel öğrenme, cinsel gelişimin psikolojik yönüyle ilgilidir. Cinselliği öğrenme, insanın cinsel büyümesine karşı sağlıklı bir tutum takınmasını; cinsel sorunlarını yenmesini; olumsuz cinsel dürtülerini denetim altına almasını; cinsel davranışlarını yapmasını; cinslik rollerini oynamasını; cinsel kimliğini geliştirmesini ve karşı cinse olumlu duygular beslemesini içerir (Başaran, 2005: 217).

2.9.3 Sosyolojik Faktörler

Cinsellik; bedensel, psikolojik, sosyal, kültürel ve ekonomik boyutları olan bir davranış biçimidir. Bireylerin yaşamlarını etkilediği gibi onların yaşam koşulları tarafından da etkilenmektedir. Cinsellik insan sağlığının bir parçasıdır. Sağlıklı olmak ise temel bir insan hakkıdır. Bu nedenle cinsel sağlık da temel insan haklarından biridir.

Cinsiyet kavramı, kadın ve erkek arasındaki ruhsal, toplumsal ve kültürel farklardan oluşmaktadır. Yani erkeklerle kadınlar arasındaki farklar köken bakımından biyolojik değil, toplumsaldır (Selçuk, 2006: 11-12).

İnsan, yalnız psikolojik ya da biyolojik bir varlık değildir. Onun bir de sosyal yönü bulunmaktadır. Onun davranışlarını yalnız düşünceleri yönetmez. Bunun ötesinde düşüncelerini etkileyen bir çevresi vardır. Toplumun inanç ve değer yargıları, istesek de istemesek de bizi etkiler. Havanın üzerimizde büyük bir basıncı olmasına rağmen, biz onu hissetmeyiz. Devamlı olarak onun içinde yasadığımızdan, o basınca alışmışızdır.

Günlük deneylerimizde bunu görebiliriz. Bir kahvehaneye girdiğimizde oradaki korkunç şekilde kirlenmiş hava bizi rahatsız eder. Bir süre oturunca, o pis kokuyu duymayız. Çünkü biz de o havaya alışmışızdır. Aynı şekilde, bizim dışımızdaki insanların bizim davranışlarımız üzerinde sezilmeyen fakat çok büyük bir etkisi vardır.

Çoğu zaman onlar gibi konuşur, onlar gibi oturur, onlar gibi yürür, onların giydiğini giyeriz. Fikirlerimizin çoğu, onların fikirleridir. Çoğu zaman, tartıştığımız kişilerin fikirlerini onların bulunmadığı yerlerde savunuruz. Bu özellik de insanın yapısından gelmektedir. İnsan etkilenir, ama diğer insanları da etkiler (Yalın, 2005: 19).

Cinsiyet sadece biyolojik değildir. Cinsiyet biyolojik kökleri ile birlikte toplumsaldır. Biyolojik bir sabite teşkil etmez ve iç ve dış faktörlere tâbidir (Enis, 1994: 19).

Cinsiyetler arasında varlığı kabul edilen farklılıkların hepsi biyolojik yapıya indirgenemez. Sosyal çevrenin kız ve erkek çocuklarla ilişki kuruş biçimi de onların farklı gelişmelerinde önemli bir etken olur (Cüceloğlu, 2004: 390). İnsanlar bir yandan içinde yaşadığı fiziki koşullardan oluşan "doğal" çevresi ile diğer yandan da insanlardan oluşan "sosyal" çevresi ile sürekli bir iletişim içerisindedir.

Bu etkileşimin bir sonucu olarak birey içinde yaşadığı çevrenin ve toplumun kanonekleri, sosyal değerleri, yaşam biçime ve davranışları farklı olmaktadır. Bireyde gözlenen farklar bireyin sosyal çevresini oluşturan bir toplum içinde gerçekleşmektedir.

İnsan toplumsal bir varlıktır, kendisini yaşadığı toplumdan soyutlayamaz. Bu nedenle o toplumla uyumlu olacak şekilde yaşamın her aşamasında oynamak zorunda olduğu cinsiyetsel rolleri ve davranışları öğrenmesi gerekmektedir (Özgüven, 1997: 71). Toplumsal düzeyde cinsellik, insan yaşamının pek çok yönü ile ilişkilidir:

Toplumun işleyişi, özelliği, değer yargıları, yasalar, sanat, tarih, cinslere verilen roller, üretim, eş seçme ve evlenme tercihleri gibi pek çok alan ile ilişki içindedir (Şentürk, 2006: 5).

Çoğu kültürde erkek ve kadınların farklılıkları, neleri yapıp neleri yapamayacakları oldukça açık seçik olarak belirlenmiştir. Bebekler daha doğmadan önce erkekler için mavi, kızlar için pembe renkli kıyafetler ve diğer özel eşyalarla ayırım olur. Bu ayırım daha sonra saç biçiminde, giydikleri elbiselerde ve oynadıkları oyuncaklarda olur. Bu farklılıklar bütün gelişme boyunca pekiştirilerek arttırılır (Kulaksızoğlu, 1999: 49). Cinselliğin ilk çağlardan başlayarak gösterdiği değişimler, toplumların ve bireylerin kültürel, ahlaksal, dinsel ve töresel yapılarına göre büyük farklılıklar göstermektedir. Bir toplumda ahlaksızlık olarak betimlenen uygulama başka bir toplumda yaşamın doğal normu olarak benimsenebilmektedir (Şener, 2007: 18).

10 Yanlış Tutumlar Sonucu Hangi Cinsel Problemler Oluşur? Cinsel Sapkınlıklar (Bazı Kaynaklarda Cinsel Yönelim)

Cinsel yönelim (sexual orientation): Bu terim kişinin cinsel dürtülerinin objelerini tanımlar. Heteroseksüel, hemosexüel ve biseksüel yönelimler gibi (Koten, 1996: 5-6). Kişinin cinsel dürtülerinin nesesini ifade eder. Cinsel nesne, heteroseksüel olanlarda karsı cins, homoseksüel olanlarda aynı cins, biseksüel olanlarda her iki cinstir (Yılmaz, 2007: 7). Cinsel ilgilerin yönünü belirleyen biyolojik etkenlere gelince, Yön sorunu burada cinsel objenin seçimi, sevgi konusunun seçilmesi anlamına kullanılmıştır (kişinin cinsel etkinliklerini yönelttiği kişiler ya da objeler) (Uğurel Şemin, 1992: 44).

Cinsel yönelim genellikle kişinin aynı cinsten (homoseksüel) karşı cinsten (heteroseksüel) veya her iki cinsten (biseksüel) insana karşı erotik, romantik ve duygusal çekim hissetmesi olarak tanımlanır. Diğer yandan, cinsiyet yöneliminin erotik çekimle ilişkisi vardır. Bu daha ziyade, kişinin kendini erkek ve dişi olarak algılaması ve bir kadın veya bir erkek olmanın getirdiği rolleri, değerleri ve sorumlulukları kabul edip etmemesiyle ilişkilidir (Haffner, 2007: 71).

Cinsel yönelimin çoklu etmenler tarafından belirlenir. Bunlar arasında genetik, doğum öncesi hormonal etkiler, sosyokültürel etmenler, psikolojik etmenler veya bunların hepsinin

şimi sayılabilir. Cinsel yönelimin dört temel bileşeni vardır. Bu, (1) kişinin kime âşık uğu, (2) kiminle cinsel eylemlere girdiği, (3) kiminle ilgili fanteziler kurduğu ve (4) dini kim olarak tanımladığıyla belirlenir (Haffner, 2007).

2.10.1 Frijidite

Frijidite, yeterli cinsel uyarı olmasına rağmen kadının cinsel arzu duymaması mudur. Halk arasında "cinsel soğukluk" olarak da adlandırılmaktadır. w.jinekolog.net). Kadının cinselliğe karşı yaklaşımı da toplumun cinselliğe bakışına ve klukta aldığı cinsel eğitime bağlıdır. Ruhsal kökenlidir ve bir erkeğin davranışlarından ya adının cinselliğe karşı yaklaşımından kaynaklanıyor. Birçok zaman çocuklara cinselliğin p, kötü, utanıp sakınılması gereken '' bir şey olduğu yönünde eğitim verilmekte, özellikle ocukları bedenleri ile ilgili olarak suçluluk duygusu içinde yetiştirilmektedir. Erkeklere at etmeleri gerektiğiyle de ilgili sürekli uyarılırlar evlenene kadar onlara yaklaşmamaları, maları gerektiği söylenir. Bu durumda kişi ya kaçmaya devam eder ya da cinsel ilişkiye ama zevk alamaz. (Uçar, 1994).

2.10.2 Empotans

Empotans (iktidarsızlık), cinsel temas esnasında erkek cinsel organının yeterli eşmemesidir.(www.tip2000.com) İktidarsızlığın % 15'i bedensel, % 85'i ruhsal nlidir. Ruhsal Empotans bir hastalık değildir. Bu durum erkeğin kafasındaki bu takıntı o laki bir yaşam sorunundan, suçluluk duygusundan, cinsilikle ilgili olan veya olmayan bir ı yada korkudan dolayı olabilir ataerkil değer yargılarıyla yetiştirilen ve insan olmanın l erkek olmanın önemli olduğu düşüncesi erkek için cinsel bir sınav şeklini alır. Özellikle ısız bir cinsel deneyimden sonra intihar etmeyi düşünen erkekler fazladır. Geçici bile Empotans, erkeğe yüklenen rolden dolayı bu kadar ciddi ruhsal bunalımlara bile sebep ktadır.(Uçar, 1994,s.95-99).

2.10.3 Homoseksüalite (eşcinsellik)

Homoseksüalite, aynı cinsten cinsel eş seçimidir. Eşcinsellikte biyolojik etmenlerin yanı hatalı anne-baba tutumları da önemli yer tutmaktadır. Eşcinselliğin oluşum nedenleri

adın ve erkekte farklı olarak ortaya çıkar. Erkeklerde, annenin oğlunu sürekli olarak ıruması, kanatlarının altına alması, girişimciliğini, bağımsızlığını engellemesi ve erkek ocuğun çevresinde kendisine örnek alacağı (model alacağı) yetişkin bir erkeğin bulunmaması a önemli sebeplerdendir. Diğer sebepler ise, annenin karşı cinse karşı geliştirmiş olduğu zgınlık nedeniyle oğluna karşı hadımlaştırıcı tutumlara girmesi, egemen bir annenin rlığında silik kalan babanın çocuğuna yanlış özdeşim kaynağı olması, katı, sert ve zalandırıcı bir babanın çocukta kastrasyon karmaşası yaratmasıdır. Kadınlarda ise, erkeğin ün görüldüğü ataerkil toplumlarda kadın olmaktan utanan, kendini değersiz hisseden ının, kız çocuklarına erkek nefreti aşılaması ve kız çocuğunun özgürce, erkek adaşlarıyla oynarken ilk adetini gördüğü zaman ise baskı altına alınması ve özgürlüğünün tlanmasını dişiliğine yorup, bu yüzden dişiliğinden nefret etmesi eşcinsellik enlerindendir (Uçar, 1994 s. 63 -73) Tabii ki, bu yaşantıları geçirmiş olan çocuk ileride insel olacaktır diye bir şey demek doğru değildir ama bu riski taşırlar.

2.10.4 Fetişizm

Kişinin cinsel ilgisinin belli bir beden bölgesine ve ya bir eşyaya yöneldiği durumdur. " iche '' kelimesi büyüleyici anlamına gelen '' fetico ''dan alınmadır. Fetişizme erkeklerde a çok rastlanır. Bu gibi kişiler, kendilerini iktidarsız zannederler ve karşı cinsle ilişki maktan kaçarlar. Bunu da gülünç olma, alay edilme korkusunu yaşamamak için yaparlar. gibi cinsel davranış sorunlarının altında genellikle çocukluk çağından kalma kastrasyon ımlaştırılma) kompleksi yatar. Kastrasyon kompleksinin altında da hatalı anne-baba ımları bulunur. (sünnet olayıyla ilgili korkutmalar, '' yaramazlık yaparsan pipini keserim '' nda tehditler vb (Uçar, 1994, s.75-76).

2.10.5 Teşhircilik(Exibisyonizm)

Teşhircilik; kişinin yabancılara üreme ve cinsel organlarını göstermektir. Teşhircilik, el karmaşanın yarattığı bir hastalıktır (www.ailem.com). Teşhir egzibisyonizm bozukluğu ık 18-28 yaşları arasındaki erkeklerde gözlenir. Teşhir hastalığı olan erkek, sertleşmiş sini yolda, tren istasyonu gibi kalabalık yerlerde karşıdan gelen bir kadına gösterirken ya rada, ya da hemen sonra mastürbasyon davranışında bulunur. Bu kişiler hiçbir zaman

ınlara saldırmazlar ve karşıdaki kadın teşhir sonucunda ne kadar şoke olur ve tepki erirse o kadar hoşlarına gider (Cüceloğlu,1998,sf.467).

2.10.6 Röntgencilik(Voyörizm)

Röntgencilik; kişinin soyunan, tuvalet ihtiyacını gideren veya cinsel ilişkide nurken insanları gözetleyen kişilerin davranışı için kullanılır. Normal cinsel ilişkiye e isteği yada gücü olmayan kişilerin, sevişen bir çifti veya soyunan birini seyrederek ım bulması olayına röntgencilik denir (Uçar, 1994,sf.81). Bakırköy Ruh ve Sinir alıkları Hastanesi Başhekimi Arif Verimli; "Her insan karşısında gördüğü güzel objeye bilir, ama bu sadece görme şeklinde olur. Kişi bunu arzusu dışında gizli gizli yapıyorsa hastalıktır." diyor. Uzmanlara göre; röntgencilikle merak birbirine karıştırılmamalıdır. a yürürken veya evinizin balkonunda dışarıyı seyrederken gözünüze perdesi açık bir ev ığında merak edip de bakmış olabilirsiniz. Ancak başınıza bir dert açılabileceğini iniz halde, insanların özel yaşamına girip onları gözetliyorsanız bu bir hastalık halini demektir (www.radikal.com). Psikolog Armağan Samancı, "Kişi yasak olan bir şeyi derken hem korku yaşar, hem de bundan haz duyar. Korku ve haz duygusunu aynı anda ıklarında, ikisinin birleşimi kişiye daha çok zevk verir. Röntgencilik veya cinsel alar, haz verdiği için kişi tedavi aramaz" diyor. Bu tarz cinsel bozuklukların bir takım esiz hareketlere de neden olduğu söylenebilir. Röntgencilik yapan kişilerin bir kısmında cilik veya fetişizm görülmektedir. (www.radikal.com)

Röntgencilik eğilimi çocukluk çağlarında çok daha açık bir şekilde görülür. Özellikle konusu olan cinsel konuların gereği gibi açıklanmamasından ileri gelir. Çocuk, cinsel ve ilgisini gidermek için başkalarını pencerelerden gözetleme yolunu seçer. Cinsel arla kolayca ilişkilenebilirler. İlerde, bunu, kendine alışkanlık haline getirenler, cinsel bir doygunluk elde ederler (Binbaşıoğlu,1990,s.223). cilik ve röntgencilik madalyonun iki yüzü gibidir. Genellikle kastrasyon kompleksine r. Ayrıca çocukluk çağında cinsel ilişkiye şahit olmanın yarattığı korku ve suçluluk ları da önemli etkenlerdir. Cinsel organlar ve cinsel ilişki hakkında verilecek doğru ve bilgilendirme ile ilerde bu gibi cinsel davranış sorunları önlenebilir. tarihsiz,ss.81-82). Röntgenciliğin kökeni kışının çocukluk döneminde başlayan ve

çözülmemiş kaynaklandığı söylenmektedir. Röntgencilik, psikolojide "çözülmemiş cinsel aplantı" olarak tanımlamaktadır(www.radikal.com).

2.10.7 Sado-Mazohizm:

Sadizm ve mazoşizm, birbirinin zıddı olan iki cinsel sapıklıktır. Kaydedildiğine göre, eğilim, cinsel sapıklıkların en önemli ve en sık rastlananlarından biridir. Sadizmde kişi, sel hazzı, başkalarının çektiği acıda arar. Bu açıdan bakınca, başkalarına acımasızca dayak n, onları ısıran, kamçılayan, işkence eden kimsede sadistlik vardır. Böyle kimselere dist" denir. Sadistler, bu tür davranışlarından, bir tür cinsel doygunluk elde ederler. Bunu, daha ileri şekillerde uygulayan kimseler de vardır. Bunlar ruh hastalıkları içinde incelenir. maddi görünüşleri yanında, başkalarına küfür ve hakaret etmekten zevk alma gibi manevi lik taşıyan sadistçe davranışlar da vardır. Bu duyguya sahip olanlar, normal ve anormal sel ilişkilerinde de bu davranışı sergileyebilirler. Yani, bu sapıklık, diğer sapıklıklarla te görülebilir. Günlük konuşmalarda bu davranışın çok yalın halde olanlarına da sadizm ektedir. Psikanalistler, sadizmi, "cinsel güdüde normal olarak bulunan saldırganlığın ğinden fazla gelişmesi, bağımsızlaşması ve ön plana geçmesi" olarak görürler başıoğlu, 1990,s.223). Sado-mazohizm temelde: egemen olma-teslim alma, özgür olma- alma, mutlak iktidar ve çaresizlik ikilemlerini kapsar. Bu bakımdan sadistin esas arzusu çektirmekten ziyade üstünlük kurmaktır. Mazohist ise suçluluk duygularıyla ndırmak ister denebilir (Uyar, 1994,s.84). Genel olarak sado-mazohizmde çocukluk taki suçluluk ve aşağılık duyguları en önemli etkendir. Şöyle ki sadistçe davranışlar lik duygusunu ve mazohistçe davranışlar da suçluluk duygusunu giderici etki yapar. luk çağındaki uygulanan dövme gibi bedensel cezalandırmalardaki hatalı uygulamalar mli etkendir. Sık sık dövülen bir çocukla, haliyle dövülme korkusu yerleşir. Böyle bir da Fenichel'in dediği gibi "bir kimse kendisine yapılmasından korktuğu şeyleri arına yapabilirse, artık korkacağı bir şey kalmaz". Bir çocuğu aşağılamak, sık sık k ve özellikle kalçalarına vurarak cezalandırmak bu bakımdan çok önemlidir. Yine bu da Fenichel "dövülme kalçalarının derisinin ve deri altındaki erojen bölgelerin şiddetli na yol açtığından, çocukları cinsel yönden uyarabilir. Kırk yılda bir ve gerektiği bir an n poposuna atacağınız bir şaplak pek önemli değildir. Ancak dizinize yatırıp hatta çıkarıp poposunu tokatlamak çok yanlıştır (Uçar, tarihsiz,s.85). mumuzda çocuklara genel olarak duygu bastırma eğitimi aşılarlar. Özellikle olumsuz

uyguları ifade edeceği zaman çocuklar engellenirler. Haliyle engellenen bu olumsuz uygular çocukta suçluluk duygularına neden olabilir, ki bu durumun da yetişkin yaşamında eşitli dışa vurumları olabilir. Zaten çocuklar olumsuz duygularını sözel olarak ifade debildikleri zaman saldırganca davranışlara gerek duymazlar (Uçar, tarihsiz,s.85). azı araştırıcılar sadizm ile erkeklik ve mazohizm ile de kadınlık arasında bir bağlantı lduğunu savunmuşlardır. Bunlar, her ne kadar kadınların doğuştan ve yapıları icabı mazohist lduklarını savunsalar da bu düşüncenin tam olarak doğruluğu savunulamaz. Günümüzde bir ok kadında mazohistlik eğilimler daha fazla görülüyor ise, bu durum feodal-ataerkil eğitim stemine ve erkek egemen aile düzenine bağlıdır. Dolayısıyla günümüzde bazı kadınların acı kmeyi, zorluklara katlanmayı bir erdem haline getirmesi, bunu çocuklarına ve kocasına rşı kullanması yanlış eğitimin bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır (Uçar, 1994,s.85).

2.10.8 Hayvanlarla Cinsel İlişki

Ülkemizde, (Türkiye Cumhuriyetinde) de özellikle kırsal kesimde, birçok genç erkeğin cinsel ilişkisinin bir hayvan ile olduğu gerçektir. Bir kadın ile cinsel ilişki çok güç olduğu n, köy ortamında genç erkekler yaygın bir şekilde bu ilişkiye girerler. Adeta geleneksel bir llik taşıyan ve gençlik çağında geçici olarak görülebilen bu davranışlar gerçek anlamda bir sel davranış bozukluğu olarak nitelendirilemez. Ancak kişi karşı cins ile ilişki kurabileceği de, eğer hayvanları tercih etme eğilimi gösteriyorsa ortada bir cinsel davranış sorunu vardır ebilir. Kişi heteroseksüel ilişki kurmak yerine, eğer zoofiliyi tercih ediyorsa, güçlü bir ğılık duygusu ve kendine güvensizliğin varlığından söz edilebilir. Heteroseksüel ilişki ve ı cinse karşı korku, kişinin kendine olan güvensizliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle ğa olumlu bir cinsel eğitim verirken, kendine güven duygularının da aşılanması çok mlidir. Kendine güveni belirleyen en önemli etken anne-babanın çocuğuna gösterdiği ıdır. Sevildiğine inanan ve güvenen bir insan kendine güvenir. Bu nedenle çocuğa sevgi, ve belirgin bir şekilde gösterilmelidir. Bazı kişiler çocuklarını sevseler bile, sevdiklerini bir şekilde göstermezler. Hatta şımarmasın diye çocuğu ancak uyuduktan sonra öpenler vardır. Tabii ki bunlar çok yanlıştır. Kendine güvenmeyen her çocuk illa da ilerde iliye ilgi duyacaktır diye bir kural yoktur. Ancak zoofili'de en önemli etkenlerden biri ine güvenmeme duygusudur (Uçar, 2001,ss.87-88).

2.10.9 Vaginusmus:

Vaginusmus, vaginanın girişindeki vagina kaslarının kasılmasıyla, vagina girişini arak, bir başka deyimle kilitleyerek, dışarıdan bir cismin, yani penisin, vaginaya girişine ermemesidir. Vaginada bu tür bir kasılma oluşmuşsa, refleks olarak, bir korku paniğiyle la mantıkla önlenemeyen, karın ve bacak kaslarının kasılmasının da devreye girmesiyle, birleşme işlemine geçilememektedir (www.parenting-ga.com). Vaginismusun leri tam olarak aydınlatılamamakla birlikte çocukluk çağından kalma korkuların, luk, ayıp, günah duygularının yeri büyük olsa gerekir. Korkular en çok, kadının simgesi zihninde aşırı büyüttüğü bir penis yüzünden çok acı çekme, parçalanma korkularıdır. gebe kalma korkuları da önemli olabilir. Bu durumun sağaltımı için önce kadın nculara başvurulur ve birçok genişletme (dilatasyon) denemeleri yapılır. Çoğu sonuç z. Hem erkek, hem kadın için önemli bir savaşım ortaya çıkar. Her ikisi de büyük bir içinden çıkmaya çalışırken heyecanlar, korkular artar;bir kısır döngü oluşur (Öztürk, 452).

Kadın cinsel organı vaginanın dokusu, düz kaslardan oluşmuştur. Düz kaslar ın iradesine bağlı olarak çalışmaz. Vaginusmus olayı ve kasılma olmuşsa, kadın bunu yle aşamaz. Gene bu nedenle, psikolojik tedavi, istem dışı bu kasılmada yeterince etkin ğından, süregiden çözümsüzlük, eşlerin ve ailelerin önlerine ağır yükler getirir. Ayrılık, na, bunalım, kavga, dövüş, olaylar zincirinin halkalarını oluşturur (www.parenting-).Bu olayı karikatürize ederek erkeklere indirgeyelim. Erkeklere şöyle bir eğitim ydi. "O gece ilk birleşmede penis vaginaya girince yırtılacak, kanayacak, patlayacak" ydi, kaç erkek bu işi becerebilirdi? İçlerinde istek olsa bile, penis asla serteşmezdi. Bu kızlarımızı hoş görelim ve olumsuzluklara kızmayalım Yukarıda saydığımız ve ğımız cinsel sapıklıklara başkaları da eklenebilir.

Bütün cinsel sapıklıklar, zamanla değişikliğe uğrayabilir. Deneyler normal cinsel içinde de değişik sapıklıkların olduğunu gösteriyor. Bu nedenle, normal ölçüler içinde cinsel sapıklık ile hastalık biçiminde görülen sapıklığı birbirinden ayırmak güçtür. sapıklar, içerikleri bakımından, normalden o kadar uzaklaşmışlardır ki, onlara k" (gerçek cinsel sapınç) demekten kendimizi alamayız". Bunlar bu davranışlarını, cinsel yaşamın yanında sürdürebilirler...

Yukarıda adlarını sayıp kısaca açıkladığımız cinsel sapıklık ve bozukluklar, uklukta henüz bir başlangıç olarak görülür. Hiçbiri alışkanlık haline gelmemiştir. Bu umlarda karşılaşıldığı zaman "Öfke" gibi coşkulara kapılmadan, çocuğa yardım edilebilir. yapılırsa, bu konular, çocuk için, bir tehlike haline gelmez. Önemli durumlarda bir ruh imine başvurmak gerekir (Binbaşıoğlu, 1990,s.224).

2.11 Çocuğun Cinsel Tutum Ve Davranışlar İçeren Konular

2.11.1 Karşı Cinse Özgü Davranışlar Sergileme

Çocuk, konuşma problemini büyük oranda hallettiği zaman, isteklerini karşısındaki kişiye dıkla anlatabilir, konuşmaları anlayıp uygun yanıtlar verebilir. Bu dönemde çocuklar, çoğu kez – baba ve öğretmenlerini bıktıracak derecede çok soru sorarlar, fakat bu kadar çok soru ması, çocuğun içinde bulunduğu gelişim döneminin özelliğidir ve normaldir. '' Bu nedir? '' '' neden denizde gider? '' , ''Kuşlar neden uçar? '' gibi sorularla çocuk, etrafını tanımaya ve meye çalışmaktadır. Bu yaştaki çocuklar her konuda meraklı oldukları gibi cinsel konularda da eraklıdırlar. Bu dönemde yetişkin bir kadın ya da erkek gibi davranan çocuklara rastlamak ündür. Bu durum cinsel kimlik gelişimleri ile açıklanır (Yavuzer, 1995).

Çocuk bu davranışları merak unsurundan dolayı gerçekleştirir. Aile ve çevre çocuğun vranışlarının meraktan kaynaklandığını düşünmeli ve bu şekilde algılamalıdır. Ancak bu n uzun süreli devam etmeye başladıysa bu çocuğun kendi cinsine özgü tavır ve nışları sönmeye ve daha az görülmeye başladığında, çocuk dikkatle incelenmeli gerekli nler alınmalıdır (Tuzcuoğlu, 2003).

Cinsel eğitimde birinci kural cinslere sahip oldukları cinsiyete göre davranmaktır, çocuğa erkek gibi, kız çocuğa kız gibi davranmak gerekir bu farklılık giysilere saç lerine ve onlarla kurulan ilişkilere yansımalıdır. Cinsel eğitim bebeğin doğumundan başlar çünkü anne babanın doğacak bebeği erkek ve kız ayrımı yapmaksızın olduğu gibi lenmeleri gerekir (Bozer, 2009).

Çocuğun karşı cins özelliklerini göstermesinin bazı sebepleri olabilir. Bu sebepleri laki gibi sıralayabiliriz: Hormon dengesizliğinin bir sonucu olarak ortaya çıkabilir. Her

cinste de hem erkeklik hem de dişilik hormonları vardır. Bu normal olarak, erkekte klik hormonu, dişide de dişilik hormonu olarak ağır basar. Bu böyle olmakla birlikte, zaman erkekte dişilik, dişide de erkeklik hormonunun fazla görüldüğü olabilir. Bu anda erkekte dişilik, dişide erkeklik belirtileri baş gösterir. Bu, kişiliğin, cinsiyet temeli ine oturmadığının belirtisidir. "Kadın gibi erkek" ya da "erkek gibi kadın" sözü bunlar söylenmiştir. Böyle durumlara, çocukta pek rastlanmaz; bu ancak ergenlik yıllarında lebilir. Bunun iyileştirilmesi eğitim yoluyla yapılamaz. Bu ancak tıbbi ilgilendirir. başıoğlu, 1990,sf.221) ya da Çocuğun model aldığı kişiler karşı cinsten ise karşı cinse ebilir. Bu durumlar dışında da problemler olabilir. Böyle bir durumda çocuk iyi enmeli ve uygun davranışlar sergilenmelidir (Tuzcuoğlu, 2003,sf.37).

Özellikle anne babanın beklentilerine uygun olmayan çocukların doğumuyla erkek ğa kız ismi koyma etek giydirip saçını uzatma yada tersini yapma yaygın yanlış anne tutumlarındandır oysa bu okul öncesi döneminde çocuk cinsel kimliğine uygun rolü hem larına hem de günlük yaşamına yansıtmak ister (Yavuzer, 1995).

Bazen bir erkek çocuğun, kız çocuklar gibi davrandığını, onun gibi yürüdüğünü, onun gibi uğunu, makyaj yaparak okula geldiğini, abartılı el-kol hareketleri yaptığını vb. görebiliriz. Kız unun ise erkek çocuklar gibi giyindiğini saçlarını kısa kestirdiğini sürekli erkek çocuklarıyla ğını ve onların oyunlarını tercih ettiği söylenebilir. Bu tür davranışlar kısa süreli olduğu zaman duyulmasına ya da korkuya kapılmaya gerek yoktur. Eğiten kişi abartmalı benzetmelerle un kafasını karıştırmamalıdır. Üreme olayını açıklarken cinsiyet farkını vurgulamak gerekir zer, 1995).

2.11.2 Çocuk ve Tuvalet Eğitimi

18. aydan 2,5 yaşına kadar uygulanan tuvalet eğitimi, hem çocuğun, hem de annenin i cinsel organlara yöneltir. Bebek, altının ıslak olmaması gerektiğini öğrenirken, enesinin dolu olduğunu ve onun yakınındaki organlarda bir tür cinsel duygular asına neden olan baskıyı fark etmeye başlamaktadır. Doğumdan sonraki tuvalet eğitimi da bebek, bezi çıkartılıp oturağa ya da tuvalet yerine oturtulan çocuk, bebek bezi dan yalıtılmadığından, baskı ve dokunmayı daha iyi hissedecektir. Şimdi bebek, çişinin olundan geçişine daha çok dikkat edecek ve bundan hoşlanacaktır. Erkek çocukların ontrol etmek için çiş ederken penislerini tutmak hoşlarına gidecektir. Tuvalet kağıdıyla

k, özelikle idrar yolu çıkışının çok duyarlı olan klitoris vajinanın hemen yanında ası nedeniyle, kız çocuklar için hoşa giden yeni bir duyumsama olacaktır. (Yavuzer, 124). Tuvalet alışkanlığı yaşı bireysel farklılıklar aile tutumu fiziksel koşullar gibi rde dikkate alındığında ortalama iki buçuk yaştır. Bu yaşla yaklaşıldığında alar tuvalet alışkanlığı kazanma oranının arttığını ortaya koymaktadır.

Tuvalet eğitimi; zamanı ve biçimi doğru seçilmediği taktirde çocuk ve aile için bir aynağı olmaktadır kısa sürede doğru ve sağlıklı tuvalet eğitimi verebilmek için ı fizyolojik ve psikolojik gelişimi dikkatlice takip edilmelidir (Bozer, 2009)

18-20 ay civarı tuvalet eğitim için uygun bir zamandır. Çocuklar bu dönemde tuvalet eğitimi azır olduklarını annelerine verdikleri bazı ipuçları ile göstermeye çalışırlar. Örneğin; altını ocuk bunu annesine söyler ve bundan rahatsız olduğunu gösterir. Daha sonra, yapmak n anlatır, tuvalete doğru gitmeye çalışır ancak yetişemez. Böylece ilk tuvalet kontrolü kurma da, çocuk küçük tuvaletini tutamaz ve uzun süre bekleyemez. Bu dönemde ebeveyn her gün larak tuvalete götürmelidir. Ancak bu süreçte anne çocuğun yanında olmalı, beklemelidir. tuvalete oturma süresi çok uzun olmamalıdır. Eğer çocuk tesadüfen tuvaletini yaparsa tarafından ödüllendirilmelidir. Hem maddi hem manevi ödüller kullanılmalıdır. Ancak, uvalete oturtma konusunda zorlama yapılmamalıdır. Çocuk oturduğunda ağlıyorsa hemen alıdır. Çünkü başlangıçta zorla tuvalete götürülen çocuk daha sonraki aylarda tuvalete e kullanmayı reddeder (Başal,2003,s.196).

Cocuk başlangıçta idrarı kaçırabilir bu durumda çocuğa "Sen pis çocuksun, sun, kötüsün" tepkisi verilmemelidir bu durum çocukta yetersizlik duygusunun na neden olmaktadır (Ersanlı, 1999,s.5). Çocuğun cinsel merağı karşısında anne-endişelenebilir. Anne- babalar çocuğun bu davranışını engellemeye çalışırsa çocuk la merak duyacak, engellenme karşısında suçluluk duyguları oluşabilecektir. Çocuğun nışı doğaldır ve çocuk sadece bedeninin herhangi bir bölümüne dokunmaktadır.

ğer çocuk sık sık genital organlarına dokunuyorsa bu durum çocuğun yaşamında ar olduğunun göstergesidir. Böyle bir durumda çocuğun yaşamında baskıya neden k konuların, beslenme, tuvalet eğitimi ya da başka konularda eğitim verirken ğiniz tutumun incelenmesi ve gerekli değişikliklerin yapılması çocuğa yardımcı (Uçar, 2001).

Anne babalar tuvalet eğitimi verirken şu noktalara dikkat etmelidir:

1-Çocuk henüz hazır değilken tuvalet eğitimi verilmemelidir çünkü çocuğun ilgili arı tam olarak gelişmemiştir.

2-Tuvalet alışkanlığını öğretirken aşırı titiz olunmamalıdır bu çocuğun kişilik yapısını lemektedir ilerde titiz inatçı esnek olmama vb. olumsuz kişilik özelliklerine sahip asına neden olmaktadır.

3-Çocuk tuvalet eğitimine hazır olduktan sonra aile tutarsız davranmamalıdır çocuğun me hazır olacağı gibi ailenin de hazır olması gerekmektedir. Örneğin: yalnız kreşe rken bezin takılması vb. bu çocuğa bazen altına yapabileceğini bazen yapamayacağını ndürtmektedir.

4-Çocuğa gece kontrolü kazandırılırken bazı noktalara dikkat edilmelidir özellikle ilk afta çocuğun bakımıyla sorumlu olan kişi çocuğu saat başı tuvalete kaldırmalıdır böylece gun ne zaman tuvalet ihtiyacı olduğunu kestirebilir ve gece kontrolü sağlanmış olur el, 2003,s.197).

2.11.3 Televizyon ve Medyanın Cinsel Eğitimindeki Rolü

Televizyon başta olmak üzere tüm medya organları, iyi kullanılabildiğinde tüm nun eğitiminde fayda sağlayabilmektedir; diğer konulardan olduğu gibi cinsel eğitim ndan da sorumludur.

enne,1986)Cinsel eğitim eksikliği elbette yalnızca ülkemize ait bir sorun değildir. nın ve halkın yoğun ilgisine karşın cinsel eğitim; İngiltere ve ABD'de de yeterince la tamamlanmış bir süreç olamamıştır (Zungur, 1998).

azı haber programları, müzik kanalları cinsel mesajlar taşır. Reklamların cinsel rol a sürecini etkilediği savunulmaktadır. Ayrıca talk şovlarda da cinsel konuşmalar,

esajlar ağırlıktadır; seyircinin ilgisini çekmek için sık kullanılmaktadır (Beyhan ve Artan, 005).

Gündüz saatlerinde yayınlanan pek çok filmde doğrudan yada dolaylı cinsel mesajlar unmaktadır. Çocuk ve gençlerin 900'lü telefon hatları aracılığıyla pornografiyle şılaşmalarını engelleyen herhangi bir düzenleme de bulunmamaktadır (Onur, 1999).

Çocukların televizyonda gördükleri bir çok sahneler belki de ailelerinin onlara atmaktan utandığı konuları gösterdiği için sağlıklı bilgileri ailelerinden almalarında fayda dır (Yurdakul, 2001).

Modern iletişim Araçları (Televizyon veya internet gibi) seks düşkünlüğü, pornografi iletişim araçları gençlerin sorularına hesaba katmıyorlar ve sorularını cevaplamayıp ı sorunları ile beraber baş başa bırakıyorlar. Buna ek olarak, sağlık eğitimleri, üreme ve el eğitimleri yok. Büyük anlayışla cinsel eğitiminden kaçınma, cinsel hastalıklarını maya engeldir (Khzami, Selmaoui, ve Carvalho, 2008)

Bay ve bayan öğretmenler arasında hem bayan (%92) hem de baylar (%84) tarafından çok yararlanılan bilgi kaynağının televizyon olduğu görülmektedir (Korkmaz,2001). el ve basılı medyada, ilan panolarında, satın aldığımız pek çok ürünün üzerinde cinsel cılar ile karşılaşmak mümkündür (Tuğrul ve Artan, 2001).

Basın yayın organlarında ergenlere ve ailelerine yönelik eğitici programlar enlenmelidir ergenlerin de cinsellikle ilgili yanlış bilgiler edinebileceğini zararlı kitap, vb. yayınların mutlaka denetlenmesi gerekmektedir (Aral, Zengin, Karşı ve Akyol,).

Margaret Mead, bugünün çocuklarının; anne babaları tarafından değil, medya dan yetiştirildiğini ifade etmiştir. Medya, toplumsal değerleri ve kriterleri olduğu kadar e bireysel değerleri de sarsan, aşındıran bir nevi akran baskısı gibidir. Özellikle ergenler baskısına karşı duyarlı olduklarından medya tarafından sunulan cinsel içerikli ara, karşı koymada yetersiz kalabilirler. Bu durumda cinsel eğitim; şansa ve fırsatlara

ılmamalı, mutlaka planlı bir şekilde okul müfredat programları içine yerleştirilmelidir r, 2005).

2.11.4 Argo Sözcükler Söyleme ve Küfür Etme

Kötü söz, daha yaygın kullanımıyla küfür, kızgınlığı ifadede kullanılan, cinsel ilişki, l saldırı gibi tehditleri ihtiva eden çirkin sözlerdir. Küfür sözlerin türü, toplumun irüne göre değişiklikler gösterir (Taşçı, 2003: 95-96).

Televizyonda maç seyrederken, film izlerken ya da trafikte araç kullanırken zaman n küfürlü deyimler ve kötü sözcükler kullanan anne babaların, bu sözlerin kullanımına olan çocuklarında küfürlü konuşma eğilimi görülür. Bu tür konuşmalar evde şulmasa bile çocuk çevreden öğrenecektir ne kadar da dikkat edilse çocuğun bir dönem rlü konuştuğu görülmektedir (Tuzcuoğlu,2003).

Bazı kelimeler sözlükte yoktur çünkü, özellikle erkek çocuklar için bunlar hemen kapılır, ma biçimi değişir. Büyükleri taklit etme hevesiyle, kaba deyimler,küfürler, arsız sözcük oyunları n cetvelinden daha hızlı olarak yayılıverir. Çok anlamlı sözcükler kullanma, bilmeceler, mmalar bu çağda çok görülür. Bazen çocuk yarattığı öfkeden hoşlanır ve dikkati çekmek için küfürleri evde isteyerek yineler buna son vermenin bir yolu da heyecan ve öfke göstermede mış gibi davranmaktır (Pernoud,1987).

Anne-baba cinsel eğitimi vermeye başladığı dönemde çocuğa özellikle cinsel yla ilgili üstü örtülü sözcükler (kuş, pipi vb.) kullanmamalıdır. İlk eğitim verilmeye ıldığı andan itibaren doğru sözcükler kullanılmalıdır. Kızların cinsel organı için na" erkeklerin "Penis" denmelidir doğru sözcüklere alışan çocuk argo sözcükleri maktan uzak duracaktır (Linda ve Richard Eyre, 1998).

Bu dönemde hatta anaokulu döneminde de çocuklar özellikle erkek çocuklar küfürlü sözlere ilgi duyarlar büyükleri taklit etme hevesiyle küfürlü söz oyunları çarpım nden daha hızlı yayılır. Tabiki bu davranışların devam etmesi veya kaybolması önemli çevrenin etkisine bağlıdır (Uçar, 1991).

Küfürlü sözcüklerin ana konusu çocukların cinsel organının argo sözcükleridir. zcuoğlu, 2003) Elle yapılan cinsel içerikli sövme hareketleri ne yazık ki şov uğruna, vizyonda maymunlara bile yaptırılmakta, halk bu görüntüleri izleyince kahkahalar aktadır. Ama aynı hareketi çocukları yapsa ya azarlamakta yada dayak atmaktadır. Demek nneler ve babalar da davranışlarıyla örnek olduklarını unutmayıp dikkat etmelidir (Taneli Taneli, 2005,s.234).

Çocuklar oyun oynarken oyuncaklarını paylaşamadıkları zamanlarda ya da birbirlerine lıklarında, tıpkı yetişkinlerin diğer davranışlarını ve sözcüklerini taklit ettikleri gibi, rdan gördükleri argo ve küfürlü sözleri söylemekten ayrıca onlardan gördükleri küfür ikli hareketleri birbirlerine sergilemekten çekinmezler.(Tuzcuoğlu, 2003,s.36). Bu mlarda ebeveynlerin ve öğretmenlerin yapması gereken, böyle sözlerin her yerde enmesinin doğru olmayacağı yönünde çocukları eğitmektir. Asla "ayıp" sözcüğü anılmamalıdır. "Ayıp" kavramı soyuttur ve çocukların zihinlerinde yetişkinlerin anladığı mda yer etmesi mümkün değildir. Ayrıca "ayıp" sözcüğü ters etki yaratmaya çok açıktır ocuğun istenmeyen davranışı daha fazla yinelemesine de neden olabilir (Tuzcuoğlu, 3,s.36).

Cinsel organların argo isimleri ve bunlara bağlı söylenen sözler, küfürlü sözcüklerin ık noktasını oluşturur. Bugün baktığımızda, topluma mesaj vermek amacıyla hazırlanmış lerde ya da dizilerde bile küfürlü esprilere rastlamak mümkündür, ilginç olan, izleyicilerin ı esprilere büyük bir içtenlikle güldükleri ve hoşlandıklarıdır (Tuzcuoğlu, 2004: 35-36).

ellikle bu tür sözlerin anlamları tam düşünülmeden, kızgınlık anında ve ağız alışkanlığı ile enir. Kötü sözleri çocukların kullanmasının nedenleri şunlardır:

basının, arkadaşlarının veya sokaklardaki insanların başkalarına hakaret için kullandıkları ı, çocuğun hemen hafızasına kaydedilir ve kendi de kullanmaya başlar.

zı ailelerde çocukların küfürleri neşe kaynağıdır. Hatta onları bu yolda teşvik edenlere rastlanır.

duvarlarda, tuvaletlerdeki yazı ve resimlerden çocuğun etkilenmesi de söz konusu olabilir şçı, 2003: 95-96).

2.11.5 3- 6 Yaş Çocuğun Oynadığı Oyunlar

Oyun, çocuk için büyük bir ihtiyaçtır (Bozer, 2009). Çocuklar, 3-4 yaşlarda en çok lik, doktorculuk,sünnetçilik oyunu oynamaktadır.

Daha çok yabancı literatürde karşılaştığımız doktorculuk, hemşirecilik, oyunları da nsel keşfin yapıldığı oyunlardır. Yabancı literatür dedik, çünkü ne yazık ki bizim kullarımızın çoğunda böyle bir oyunu oynama olanağı pek bulunmaz, çünkü ya meslekler si yoktur yada meslekler köşesinde oyun oynamayı bilen eğitimciler (Sarp, 1996).

Cinsel oyunlar çocuklar için oldukça normaldir hatta bazı çocuklar cinsel birleşmeyi taklit e çalışabilir. Bu onların erkenden seksüelliği aktif olarak deneyecekleri anlamına gelmez. larda cinsel oyunlar ve vücut keşfi merağın en sağlıklı şekilde ifade edilmesidir. Çocuklar eriyle ilgili şeyleri bilmek isterler ve diğer insanların farklılıklarını ve bebeklerin nasıl ğunu merak ederler. Hareket ve davranışların büyük bölümü bu gerçeği aramayı oluşturur. nlerin tecrübe ettiği gibi cinsellikten alınan zevki onlar kadar yaşamasalar da birbirlerine maktan genelde haz duyacaktır (Darvill And Powell,1995.

2.11.5.1 Evcilik Oyunu

Çocuğun yetişkin hayata hazırlandığı, yetişkin rollerini benimsediği, Anne- baba ışlarının olduğu gibi taklit edildiği bir oyun olarak görülmelidir. Çocukların oyuncak nlarında cinsiyet gözetilmelidir. Alınan oyuncak ve kıyafetin cinsiyetlere uygun olması ektedir (Tuzcuoğlu, 2004, sf.30).

Çocukların sürekli karşı cins oyunlarını oynaması veya oyuncaklarını tercih etmesi e uygun tarzda oyun veya oyuncakların değişimini sağlamak gerekir "Bebekler, kızların klarıdır, erkekler başka oyuncaklarla oynar, çünkü büyüyünce "sen baba olacaksın, rin bebekleri olmaz" gibi ifadeler ikna edici ve bilgilendirici olabilir (Bozer, 2009).

Bu çağlarda; Doktorculuk, sünnetçilik ve evcilik oyunları sık oynanan oyunlardır. Tabiki bu unların gerçek amacı yetişkin kadın erkek ilişkilerini oyunlaştırarak denemek ve bu arada cinsel lgelere kaçamak bakışlardır eğer çocuğunuzu komşunun çocuğu ile evcilik oyunu bahanesi ile sel flörtleşme eylemi içinde yakalarsanız lütfen telaşlanmayın unutmayın ki böyle şeyler sık sık r belki sizde çocukluğunuzda böyle şeyler yapmıştınız. Telaşlanıp bağırıp çağırırsanız ortalığı veleye verirseniz çocuğunuzun suçluluk duygularına kapılmasına ve belki de ruhsal sorunlar içine mesine neden olabilirsiniz (Uçar, 1991).

Çocuk, Evcilik yada doktorculuk oyunlarında aradığı yanıtları bulmaya çalışır. asına oynamaya çağrıştırdığı komşu kızın eteklerini kaldırıp gerçeği kendi gözleriyle mek ister oğlunu suçüstü yakalayan anne ne yapacağını bilemez donar kalır yada çocuğun ine yürür döver ağzına geleni söyler ayıplar –korkutur ve suçlar (Yörükoğlu, 2008).

2.11.5.2 Doktorculuk Oyunu

Çocuklarda sıklıkla gözlenen bir başka oyun da doktorculuk oyunudur. uklar yaşı gereği çok fazla doktora gitme durumunda kalırlar. Sık yaşanan hastalıklar, çocuk alıkları, aşılar nedeniyle doktor deneyimleri fazladır, bu yüzden doktorların neler yaptığını nasıl aları muayene ettiği bilirler. Doktorculuk oyunu cinsler arasındaki farklılığın merak edildiği 3-6 döneminde sıklıkla oynanan bir oyundur. Çocuklar meraklarını gidermek için uygun zemini bu sayesinde yakalarlar. Doktor rolündeyken muayene sırasında karşı cinsi soyma, vücudunu me, dokunma davranışlarıyla karşı cinsle olan farklılıkları daha yakından gözleme olanağı rlar (Tuzcuoğlu, 2004,s.32).

2.11.6 Sakin Yerlerde Birbirini İnceleme:

Bu davranış anaokulu döneminde sıklıkla görülmektedir ve özellikle öğretmenleri zor ma sokmaktadır. Öğretmenler öğrencilerini kapı arkasında, bir dolabın arka tarafında ya boş mekanlarda, birbirlerinin vücutlarını incelerken görebilir. Şu unutulmamalıdır ki, enen bu durumda tıpkı diğerleri gibi tamamen meraktan kaynaklanmaktadır Böyle bir m karşısında anne, baba ya da öğretmen şöyle bir tepki verebilir: rım birbirinizin vücudunu merak ettiniz. Hemen üzerinizi giyinin, ben size resimlerle ayım".

epkiyle çocuklara verilen mesaj şudur:

i gördüm"

yaptığınızı anladım"

birinizin vücudunuzu merak ediyorsunuz"

lak olmanızı onaylamıyorum"

e de sizin bu merakınızı gidermenize yardımcı olacağım. Sizi anlıyorum"(Tuzcuoğlu, , s.99).

2.11.7 Mastürbasyon:

Yirminci yüzyılın başına kadar mastürbasyonun çok zararlı olduğuna, insanları zayıf rterek bir çok bedensel ve ruhsal hastalıklara sebep olduğuna, bunamaya, iktidarsızlığa ve meye yol açabileceği savunulurdu (Uçar, 1991).

Cinsel eğitimde hatalı uygulamalardan biride mastürbasyon konusunda görülür. Çocuğun organları ile oynadığı zaman zevk aldığını öğrenmesi öfke ve huysuzluğunun ortadan kalktığını si, mastürbasyon alışkanlığının başlamasına neden olabilir. Bu alışkanlığın ortadan kalkması çocuğun korkutulması, cinsel organlarının zarar geleceğini söylenmesi aklının azalacağının rülmesi sakıncalıdır. Çocuğun dikkatini bir oyuncağa yada oyuna çekmek yeterli olabilir. Kimi hiç ilgilenmemek hatalı ilgilenmekten daha olumlu etki yapar (Sarp, 1996).

Mastürbasyon, el ile ya da başka bir nesne ile cinsel organlara dokunmak ve bundan lmaktır (Tuzcuoğlu, 2003,s.37).

Günümüzde hiçbir uzman bu düşünceleri savunmaz, aksini anlatır. Birçok toplumda toplum ı kişilerin cinsel isteğini, karşı cins ile birleşerek karşılamasına izin vermez. Eğer kişi evliyse ygilisi varsa bu durum kendisi için sorun yaratmaz. Fakat kişi 14-15 yaşlarında bir genç ise, erdeyse veya gezideyse vb. Cinsel isteğini karşılayamaz. Böyle bir durumda kişinin cinsel karşılamasının tek yolu mastürbasyon yaparak bu isteğini karşılamaktır (Uçar,1991).

Çocukluk mastürbasyonu hem normal hem de zararsızdır. Cinsellik oyununda dırma veya masturbasyondan dolayı çocuğu aşağılama sadece cinsellik ile ilgili

msuz mesajlar verecektir. Bu davranış muhtemelen gizlice devam edecek suçluluk ve nç duygularını da beraberinde getirecektir (Darvill ve Powell, 1995).

Çocuk önce tesadüfen cinsel organını fark eder ve oynar. Bu durum birkaç kez rarlanabilir bunu fark eden anne çocuğa kızar, ayıplar ve yasaklar. Çocuğa aile fertleri kı yapmazsa cinsel organlarla oynaması seyrekleşerek ortadan kaybolur. Ancak aile lerinin baskısı çok sert, katı cezalandırıcı olursa çocuk bu defa gizli daha fazla yapmaya layabilir (Özalp, 2005).

Mastürbasyon her zaman eskisinden daha seyrek yapılan bir şeydir bir kere ortaya ı mı o derecede tehlikeli olmaktan çıkmış demektir çünkü çocuk sadece cinsel organlarına unmanın hoş bir şey olduğunu keşfetmiştir (Dirim, 1999).

Her insanın yemek içmek gibi cinsel isteğe de ihtiyacı vardır sonuç olarak manstürbasyon ası normaldir. Mastürbasyon, aslında çocuğun preoedipal gelişimi sırasında fallik dönemde sık anan doğal bir davranıştır. Bu eylem çocuğun kendi bedenini tanıma eylemi içinde geçen bir çtir. Mastürbasyona eğilimli küçük çocuklarda duygusal doyumsuzluk söz konusu olabilir bu nsuzluğun veya çatışmaların nedenleri aranıp ortaya çıkartılması ve düzeltilmesi de yaralı ktır bu amaçla uzman denetiminde aile yönlendirilerek olumsuz yakın çevre ortamı yeniden alenebilir (Yavuzer, 1995).

Mastürbasyon ve çok küçüklerin cinsel organlarındaki kabartmanın uyarılması keli değildir hiçbir hastalık yada fiziki dert hiçbir fizyolojik anormallik getirmez hatta lü olduğu taktirde cinsiyetin normal gelişimine katkıda bulunur daha çok çocuğun ilk el el oyunları merakını uyandırır ve tıpkı ayak parmaklarıyla oynadığı göbeğini muayene i gibi oraya dokunmaktan hoşlanır kendi vücudu üzerinde yaptığı yoklamalar sırasında el bölgelerin hoş bir duygu kaynağı olduğunu keşfeder.

Bundan başka çoğunlukla bir çocuğun mastürbasyondan ötürü tehdit edilmiş ve landırılmışsa buna o kadar çok başvurduğu görülmüştür. Ana baban yarattığı bunalım git çocukta sık mastürbasyonlarla yatışabilme bir gerilim meydana getirir (Dirim,1999)

Anne babalar öğretmenler mastürbasyon görülen çocukların; sapık olacağına kız ukların kötü yola düşeceğine ilerde cinsel sapmalar görüleceğine ilerde evlilik kurumuna lı kalmayacağına veya yürütemeyeceğine, penisinin veya vajinasının mikrop kapacağına, rtılı çocuk sahibi olacağına inanabiliyorlar (Uçar, 2001, s.48).

Mastürbasyon kendi bedenine ve keşfetme isteğinin bir sonucudur. Bu tür davranışlar gileyen bir çocuk ne kadar engellenmeye çalışılırsa çalışılsın yine de devam edecektir. ygı duymak gereksizdir, bu davranışı gelişimin bir parçası olarak görmek gerekir.

Eğer çok sık bir şekilde bu davranışa yöneliyorsa ve başkalarının yanında eğilimi eriyorsa, takip edilmelidir ve aşırıya kaçılmadan önlem alınmalıdır. İlk önce organik bir sorun, bedensel bir hastalığın olup olmadığı araştırılmalıdır. Bazen cinsel bölgedeki bir enfeksiyon veya urdu gibi bir rahatsızlık da mastürbasyona neden olabilir. Ancak sıklıkla sorun psikolojik alidir. Bu durumda ailenin esas soruna eğilmeden, tek başına mastürbasyonu engellemeye ması doğru değildir. Eğer psikolojik problem ortadan kaldırılmadan, önce mastürbasyon ellenmeye çalışılıyorsa iki olasılık söz konusudur. Birinci olasılık, çocuk mastürbasyon yapmaya ce devam eder. İkinci olasılık ise, çocuk mastürbasyon yapamaz, suçluluk duygusuna kapılır ve yatan sorunun da etkisiyle çoğunlukla ortaya başka bir davranış bozukluğu çıkabilir. Örneğin, işemesi veya kekemelik gibi. Ya da çocuk mastürbasyon etkinliğine aşırı bağlanırsa ilerleyen da karşı cinsle cinsel ilişkiye girmek istemez yani çocuğun problemi temelden çözülmezse daha problemler ortaya çıkabilir (Uçar, 2001,s,55).

Ayrıca, uzun süre yalnız kalan bebeklerde uyarılma eksikliği olduğu için özellikle yeni eş varsa ilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır (Yörükoğlu, 2008).

2.11.9 Gebelik Ve Doğum Gibi Konular Hakkında Bilgiler

Çocuğa üreme ile ilgili olarak anlayabileceği bilgiler verilmesi önemli bir cinsel n konusudur. Çocuklar için bebeğin nasıl dünyaya geldiği çok merak uyandıran bir dur. Çocuklara canlıların nasıl dünyaya geldiklerini açıklayan (yumurtadan veya memeli mu) bilgiler verilmelidir. Anne baba güvenilir ve içten bir biçimde davranırsa çocukta babasıyla ilişkisini güven ve içtenlik üzerine kuracaktır (Bilgin, 2005).

Çocuklar 4-6 yaşları arasında bebeklerin nereden geldiğini ve doğum ile ilgili konuları k ederler bir komşunun yada annenin hamileliği veya yeni bir bebeğin dünyaya gelişi ğun ilgisini çeker. Çocuğun dünyaya gelişi ile ilgili aktarılan hatalı bilgiler bir çok ın konusu olmuştur (Uçar, 2001).

Çocuklar 4-6 yaşları arasında bebeklerin nereden geldiğini ve doğum ile ilgili konuları k ederler. Bir komşunun veya annenin hamileliği ve yeni bir bebeğin dünyaya gelişi ni çeker (Uçar, 1994: 30).

Genellikle 3 yaşından itibaren, çocuklar cinsellikle ilgili sorular sormaya başlarlar. orculuk ve evcilik gibi oyunlar, bu konudaki meraklarını belli eder. Türk toplumuna, bu onuların konuşulması tabu gibidir. Çocukların sorduğu sorular geçiştirilir; belirgin bir et ayrımcılığı yapılır. Çocuklar biraz daha büyüdüklerinde, 3-4 yaşlarındayken, lerin nereden geldiklerini merak ederler. Aile gene bu tür soruları geçiştirmeye çalışır. ı nasıl cevap vereceklerini bilememektedirler (Bilgin ve ark, 2005: 139).

Okul çağı çocuğunun cinsellikle ilgili soruları, yasaklama ve cezalandırma gibi mlere başvurmaksızın yanıtlanmalıdır. Genel olarak bu dönemdeki çocuklar döllenme, in doğumu ve gelişimi, ergenlik belirtileri kadın ve erkek üreme organlarının adları ve in anlamı gibi konularda bilgilendirilmek istenmektedirler (Bilgin ve ark, 2005: 139).

Annenin doğumdaki tutumu da bu etkenler içinde sayılmalıdır. Kadın olmaktan kıvanç or mu? Dünyaya getirdiği bu varlığı, kadınlığını kanıtlayan bir can olarak mı görüyor? doğumu sancılı bir uğursuzluk, zayıf cinsin bir özelliği olarak mı nitelendiriyor? gibi, doğumda kocasının yanında olmasını istemesi, çocuğun yaşamına onun da ğını açıklamaz mı? Bazen de utanç nedeniyle yalnız kalmayı yeğler.

Annenin çocuğunu emzirmek istemesi ya da bunu reddetmesi, cinsellik konusunda nu belirler. Çocuğunu beslemek fikri onda içgüdüsel bir duraksama yaratabilir ya da nun bozulacağından kaygılanır. Böylece çocuk ana babanın gözünde ilk günden, belki önceden bir cinsellik simgesi kazanır (Pernoud, 1977: 58-59).

2.12 Cinsel Kimlik

Cinsel Kimlik (Gender Identity): Kişinin kadın veya erkek olmayla ilgili içsel algısı duygusudur. Genelde kişinin cinsel kimliği biyolojik kimliği ile paraleldir. Yani jik olarak erkekse, kendisini erkek olarak; biyolojik kimliği kadın ise kendisini kadın algılar. Ancak bazı durumlarda biyolojik olarak erkek veya kadın olmasına rağmen, ı biyolojik kimliğine uygun olarak algılamayabilir (Rice, 1989).

3 yaşına kadar kız ve erkek çocuklarının davranışları arasında genellikle pek önemli k yoktur. Sadece erkek çocukları daha hareketli ve atak olabilirken, kız çocukları ise mayı daha çabuk öğrenerek daha hızlı olgunlaşabilirler. Ancak bu farklılıklar çok kalın rle ayrılmadığı ve mutlak olmadığı için genel olarak tutumları aynıdır demek pek yanlış 3 yaşından sonra gerek hormonal bir etkiyle, gerekse eğitimsel bir yönlendirmeyle, kız ları kızsal (feminen), erkek çocukları ise erkeksi (maskülen) kimliğe bürünmeye lar (Uçar, 1994).

Cinsel kimlik, Kişinin biyolojik cinsiyetinden bağımsız olarak kendisini kadın yada olarak algılamasıdır. Çoğu kişide cinsel kimlikle biyolojik cinsiyet özelliklerinin olduğu görülür. Yani kadın cinsiyet özellikleri gösteren biri kendini kadın erkek özellikleri gösteren biri kendini erkek olarak algılar. Gerçektende sağlıklı bir cinsel gelişiminde; cinsel kimlik, kişinin cinsiyetinden haberdar olması cinsiyetine uygun şlar göstermesi ve bundan mutluluk duymasıdır denebilir(Bayhan ve Artan, 2005).

Byer ve Shainberg 1994; Kelly (1998)' göre cinsel kimlik ve cinsel rolün birbiri ile konular olduğunu belirtmektedir. Cinsel kimlik kişinin kadın yada erkek olduğuna sı ve kadınlığın yada erkekliği hissetmesidir. Yani cinsiyetin kişideki içsel ifadesidir. ol ise cinsel kimliğin gösterilişi ve kadınsı yada erkeksi hareket etmek giyinmek gibi nüşündeki, ifadesidir (Ersoy, 2002).

Bir çocuğun kız ya da erkek olarak doğması, cinsel kimliğini kazanması için ilk ama yeterli ve tek koşul değildir. Bireyin cinsel kimliğini kazanması aklına takılan le ilgili her soruya gerçek ve geçerli yanıtlar bulması ile mümkün olur. Oysa Türk

unda kız ve erkek çocuklar bu konudaki sorularına doyurucu yanıtlar alamazlar. mda kız ve erkeklerin birbirinden uzak durmaları pekiştirilir. Böylece, iki cinsin inden korunması bir yaşam olayı haline gelir. Cinsel kimlik kazanımında toplumun endirilmesi önem kazanmaktadır (Özgüven, 1994).

Evde kazanılan cinsel kimlik çevrede pekişerek olgunlaşır. Çocuğun ilk sevgi kaynağı idir. Çocukta ilk olumlu ve doyurucu ilişkiler öncelikle anne ile kurulur. Daha sonra bu ere baba, kardeşler ve ailenin diğer üyeleri dahil olur. Kardeşler cinsiyet rolü inde hem ebeveyni tamamlayıcı hem de onların yerini alan modeller olarak önemlidir. n özdeşim örneklerinin bulunuşu ya da bulunmayışı, cinsel kimliğin gelişmesinde en li etkenlerden biridir (Yörükoğlu, 1996,Temel 1991, s: 232,386).

Cinsel kimliğin gelişiminde anne ve babalar arasındaki model farklılıklarından biri de ilgili olan görev dağılımında ortaya çıkmaktadır. Anneler daha çok yemek, bulaşık, r gibi işleri üstlenirken, babalar tamir, sigorta, araba bakımı gibi işleri üstlenmektedir ve Haktanır 1998, Aydoğmuş 1995, s: 38,106- 108).

Freud, annenin bebekle olan ilişkisinin, bebeğin kişiliğini ve sosyal ilişkilerini büyük biçimlendirdiğini savunurken, babanın çocukluğun daha sonraki aşamalarında etkili u belirtmiştir. Babanın varlığı anne ve çocuk arasındaki ilişkinin daha sağlıklı bir a oturmasını sağlamaktadır. Babanın, cinsiyet rolü gelişiminde çok kritik bir rolü bilinmektedir (Cüceloğlu 1992, s: 246).

2.13. Cinsel Kimlik Kazanımı Etkileyen Faktörler

2.13.1 Anne-Çocuk İlişkisi

Her yaşta insanın ruhsal gereksinimleri arasında, önemli iki temel gereksinim vardır: sevmek ve sevilmek, ikincisi ise kendisi ve başkaları için değerli olmak. Sağlam ve kişilik gelişmesi için çocuğun gereksinimlerini kendi kendisine doyurabilme yetenek luluğunun gelişmesine olanak sağlanması gereklidir (Öztürk, 2001).

Freud'a göre annenin bebeğin hayatında önemli bir rolü vardır. Bu döneme annesiyle sevecen ve güven verici bir ilişki yaşayan çocuğun, kuramsal olarak, yaşamı boyu diğer larla da benzer nitelikte ilişkiler kurabilmesi beklenir (Geçtan, 2000).

Ebeveynleri tarafından reddedilen çocuklarda kişilik bozuklukları ve davranış emleri görülebilmektedir. Ayrıca reddedilen kişilerin ergenlik ve yetişkinlik nışlarının da bu durumdan etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır (Rohner ve Britner, 2002).

2.13.2 Annenin Çalışması

Annenin çalışmasının çocuk üzerindeki etkileri ile ilgili bir araştırma yapılmış ve nda bulgular beş hipotez etrafında toplanmıştır (Konuk, 2003;18).

şan anneler, çalışmayan annelere oranla daha değişik bir rol modeli sunarlar: çocuklar, rol davranışlarını ana-babalarından öğrenirler. Annenin çalışmasından dolayı anne ve ilede çocuk için değişik davranış modelleri sunarlar. Bu değişik rol nedeniyle çocuk, rolü hakkında değişik fikre sahip olur.

enin duygusal durumu çalışıp, çalışmamasına bağlı olarak etkilenmektedir. Çalışma atmin sağlamakta, bazen rol gerginliği, bazen suçluluk yaratmaktadır. Bu da annenin ile olan ilişkisini etkiler.

enin durumuna bağlı istekleri de değişmektedir. Bu da çalışan ve çalışmayan anneler farklı çocuk yetiştirme yöntemleri yaratır. Annenin düzenli şekilde evden yok olması yan kadına göre çocuğun kişisel denetimden yoksun olması anlamına gelir ve bundan ocukça denetimin uygun olmadığı düşünülür.

şan annenin çocuğu, annenin evden yok olması ile duygusal ve bilişsel olarak iyet çekmektedir (Konuk, 2003;18).

2.13.3 Erkek Çocuk Beklentisi ya da Kız Çocuk Beklentisi

Dünya'nın pek çok yerinde erkek çocuk daha çok istenir. Bu istek sonuçta kız ğunun erkek gibi yetiştirilmesine, erkek çocuğunun da kız gibi yetiştirilmesine neden lmektedir (Çatıkkaş, 2008).

2.13.4 Babanın Yokluğu

Babanın evden uzakta çalışması ya da çocuklarından uzak kaldığı durumlarda, erkek cinsel kimliğini geliştirmede bocalayabilir. Yalnız ablaların, teyzelerin, başka bir le kadın örneklerinin bol olduğu bir ev ortamı kız çocuğu için uygun bir ortamdır, ama için değildir. Böyle çocukların erkek kimliğinden sapmaları daha da kolaylaşır. Üstüne en, evden çıkarılmayan çocuk arkadaşlıktan da yoksun kalınca, kız kimliği daha da inleşir. Sokağa çıksa da erkek çocuklara uyamaz (Alkan,1992;17).

2.13.5 Babanın ve Annenin Cinsel Rollerinin Gereğini Yerine Getirmesi

Babanın uygun bir örnek olmadığı, annenin kadınsı özellikler göstermediği larda erkek ve kız çocuğun bocalaması kaçınılmaz olur. Örneğin; babanın silik, güçsüz vensiz bir kişiliği varsa erkek çocuk babasını benimsemede güçlük çeker. Annenin ı özellikler göstermeyişi de kız çocuk için benzer bir güçlük yaratacaktır (Alkan, 16).

2.13.6 Kocanın Erkeklik Anlayışının Abartılmış Olması

Erkeğin karısına hiç söz hakkı tanımadan evi yönettiği durumda kadın, eş ve anne silinmiş gibidir. Bu durumda kadınlığı kölelikten ayırt edilmeyen bir anne, kızı ve oğlu bir örnek olamaz. Bu ortamda büyüyen erkek çocuk, erkekliği kabadayılıkla karıştırır. değer vermeyen bir koca adayı olarak yetişir. Kız ise anasına bakarak onun ezilmiş ini benimseyebilir (Alkan, 1992;18).

2.13.7 Çocuklara Verilen Oyuncaklar

Erkek çocuk iş dünyasını temsil eden kamyon, alet, inşaat gereçleri gibi oyuncaklarla da güç simgesi olan tabanca vb. oyuncaklarla oynarken kız çocukları anneliği temsil eden bebek, mutfak gereçleri, ev eşyaları gibi oyuncaklarla da oynarlar. Oyuncak seçimi anne babanın cinsiyete uygun oyunları oynatma yollarından biridir (Alkan, 1992; 14).

2.13.8 Kitap ve Medya Yayınları

Çocuk kitapları, TV ve radyo programları, gazete – dergi gibi basılı yayınların çocukların cinselliği tanımasında ve rollerini öğrenmesinde önemli etkisi bulunabilir (Alkan 1992;4) (cinselliğe yönelik tutum ve davranışlar bölümünde de yer alacaktır).

2.14. Cinsel Rol

Cinsel rol, ise toplumun erkeğe yada kadına uygun görerek tanımladığı davranış biçimleridir. Cinsiyet roller belli bir zaman dilimi içinde toplumca kabul edilir ancak zaman ile kültürel, toplumsal, teknolojik, bilimsel gelişmelere bağlı olarak değişim gösterir. Bazı zamanlarda bu değişim çok yavaş bazılarında ise çok hızlı gerçekleşir (Bayhan ve Artan, 2005).

Cinsel Rol (Gender Role): Toplumun erkeğe ya da kadına uygun görerek tanımladığı davranış biçimleridir (Bayhan ve Artan, 2004).

Çocuğun uygun cinsiyet rolünü kazanması için ona model alma yaşantıları önemlidir. Çocuk anne ve baba gibi modellerin davranışlarının sonuçlarını gözleyerek öğrenmektedir. Oğlan kendini erkek modellerle (genellikle babasıyla) bir tutar. Çünkü onun davranışı parsa ödüllendirilir. Örneğin: "Sen baban kadar güçlüsün" gibi. Kızlarda kendini dişi modellerle (genellikle annesiyle) bir tutar. Örneğin: "Sen annen gibi hoş görünüyorsun" gibi (Ataman, 1993, s:550).

İnsanların toplumsal rollerinin incelenmesi yoluyla karşılıklı saygı, sevgi ve güven ve sorumluluk bilinci geliştirmelerine yardımcı olup, anne – baba tarafından verilecek

l eğitim çocukların başka kaynaklara yönelmesini engelleyeceği belirtilmektedir uoğlu, 2004).

2.15 Çocuk Cinsel Eğitimi

Geleceğe yapılacak en iyi yatırımlardan biri eğitimdir. Ancak cinsel eğitim konusu tarih ca pek çok kültürde tabu olarak kabul edilmiştir. Günümüzde de hala toplumların cinsel eğitim nda olumlu olanlar kadar olumsuz düşünceleri de vardır. Binlerce yıldır insanların cinsel almadan da cinselliği yaşamış olması, gençlere verilecek cinsel eğitimin tahrike ve uygunsuz şlara sebep olacağı, cinsel eğitimin toplumun değer yargılarına zarar vereceği, gençlere kontrol yöntemlerini öğretmenin cinsel ilişkiye izin anlamına gelmesi, cinselliğin ne kadar çok ursa o kadar çok sorun çıkacağı gibi düşünceler, insanların olumsuz düşüncelerinden dır (Taşçı, 2003).

Freud, yaşamın ilk yıllarına büyük önem vermiş olan bir kuramcıdır. Cinsel gelişim erinden her birinin sağlıklı bir şekilde atlatılması bireyin bir sonraki döneme sağlıklı bir başlamasını sağlar. Bu dönemdeki gereksinimler karşılanmadığı zaman o döneme aşırı lık oluşur ve sonraki gelişim dönemleri bundan olumsuz bir şekilde etkilenir. Bu nedenle, enlerin çocuklara her bir dönemi sağlıklı atlatmaları için yardımcı olmaları gerekmektedir 2008).

Freud, yetişkin kişiliklerimizin yaşamımızın ilk beş yada altı yılındaki deneyimlerimizle nu savunur. Yetişkinler bazen çocuklukta olduklarından daha farklı kişiler haline gelmiş der de Freud'a göre yetişkin kişiliğin temelleri çocukluk yıllarımızda oluşur. Ayrıca Freud, ik olguları genellikle cinsel bir çerçeve içinde yorumlanmıştır bunun sonucunda erken kişilik yle ilgili yaptığı açıklamalar, büyük oranda cinsel temalar üzerine oturur (Burger, 2006).

Çocuğun geleceğe yönelmesinde eğitimin önemli rolü vardır. Çağdaş eğitim nın temelinde, çocuğa ve onun geleceğine ilişkin sorumlulukla birlikte, çocuğu , anlamak, gelişim özelliklerini bilmek ve ona birey olarak saygı duymak vardır n: Dinç, 2002: 7).

Toplumumuzda cinsellik hakkında konuşurken rahat bir tavır sergilememekle beraber aslında ler çocuklara farkında olmadan cinsel eğitim vermektedirler. Cinsellik konusunda hiç amakla da bir şeyler söylenmiş olmaktadır. Anne- babaların konuşmadan, hareketlerle iletilen rın, konuşularak iletilenlerden daha güçlü bir etkiye sahip olduğunu bilemeleri gerekir. amakla, cinselliğin bir tabu ve tartışılmaması gereken bir konu olduğu izlenimi ktedir. Oysa çocuğunun gözü önünde eşini öpen bir baba çocuğuna cinsel eğitim vermektedir. hiç cinsel eğitim vermediğini sananlar, hatta bu konuda hiç konuşmamış olanlar bile devamlı eğitim vermektedirler (Jennings, 1993; Uçar, 1994).

Çocuklar cinsellik içeren varlıklardır. Bu deneyimler çocukluk ve ergenlik döneminde an cinselliğin ilk adımlarıdır (Darwill ve Powell, 1995).

SIECUS'a göre; Cinsel eğitim yaşam boyu süren, bilgi alma tutum, inanç ve değerler na sürecidir (Hyde ve De Lamater, 1997:SIECUS,2004).

SIECUS'a göre ayrıntılı bir cinsel eğitim şunları içermelidir:

*Gerçekler , veriler ve bilgiler,
*Duygular, değerler ve tutum/davranışlar
*Etkili bir iletişim kurabilmeyi ve sorumlu kararlar almayı sağlayacak kişilik leri (Kupper,1992).

Gerçekte ise cinsel eğitim, bireyin fiziksel, duygusal, ve cinsel gelişimini anlaması bir kişilik kavramı geliştirmesi, insan cinselliğine başkalarının haklarına görüş ve şlarına saygılı bir bakış açısı edinmesi ve olumlu davranış biçimi, değer yargıları nesi eğitimidir (Bayhan ve Artan, 2005).

Cinsel eğitimin diğer bir amacı da, insanların cinselliğinin olumlu yönlerini arına, cinsel sağlıklarını korumaları için bilgi ve becerilerle donatılmalarına ve cinsel da seçim yapabilme becerisi edinmelerine yardımcı olmaktır (Bulut,1999; roğlu,1995; SIECUS 1996).

Cinsel eğitimin ana amacı ise üreme sağlığın geliştirilmesidir. Dünya Sağlık nün geliştirdiği ve Kahire'de onaylanan tanımlamaya göre üreme sağlığı, insanın

urucu ve güvenli bir cinsel yaşlanmanın olması, üreme yeteneklerine ve bu yeteneği anma zamanı ve sıklığı konusunda karar verebilme özgürlüğüne sahip olmasıdır. maz, 2011).

Cinsellikle ilgili konular genellikle ülkemizde kaçınılan, konuşulmaması, dile ilmemesi, dokunulmaması tercih edilen konulardır. Bunun bir sonucu olarak konuyla terimlerin tam olarak oturmadığı, yanlış şekillerde kullanıldığı görülmektedir ışandemir, Bencik ve Artan, 2008).

Cinsel yönden sağlıklı kişi ve toplumun özelliklerinin bilinmesi cinsel eğitim konusunun ni kavramaya yardımcı olacaktır. Cinsel yönden sağlıklı kişi sevme, sevgisini sunabilme, n sevgiyi algılayabilme kapasitesine ve saygı, güven, hoşgörü duygularına sahiptir. Kendine ve arına karsı sorumluluklarını bilerek ve bunları yerine getirmeye gayret ederek hareket eder. arzularını uygun şekilde gidermeyi, gerektiği zamanda da bastırmayı bilir. Kendi cinsinin ve insin bedensel yapı ve özelliklerini tanır. Ayrıca hem cinsellikle ilgili sorunların nasıl çözülmesi ğinin hem de kendine ve yakınlarına yönelik cinsellikle ilgili tehlikelerin bilincindedir. Cinsel sağlıklı bir toplumda ise gençler sağlıklı cinsel duygularla yetiştirilir. Enerjilerini, cinsel arayışları yerine; ilerlemek, üretmek ve gelişmek için harcarlar. Cinsel ihtiyaçlarını evlilik içinde karşılamayı amaçlayan ahlaki değerlere; sevgi, saygı, ortamıyla örülü, kendilerine ve arına karşı sorumluluklarını bilen sağlıklı aile yapısına sahiptirler (Taşcı, 2003).

Cinsel eğitimin; vücut kısımlarının adları, fonksiyonları, korunması ve üreme imin çok ötesinde olduğu bilinci artık yayılmalıdır. Cinsel eğitimin hedeflerinin re, illere hatta aynı ildeki ilçelere veya mahallelere göre de değişebileceği amalıdır. Hedefleri belirlemek için ailelere ve çocuklara yönelik geliştirilmiş dirme araçlarına gereksinim vardır. Bu araçlardan elde edilecek olan veriler ışığında, hedefleri belirlenmeli ve bir an önce uygulamaya başlanmalıdır (Çalışandemir, ve Artan 2008).

insanların, cinsel eğitimi anlama biçimlerine göre olumlu ya da olumsuz tavırlar klerini belirtmektedir. Bu nedenle insanların, cinsel eğitimin faydasını, zararını, ğini ve gereksizliğini tartışmadan önce, cinsel eğitimden ne anladıklarının açıklığa sının, tartışmaları azaltacağını vurgulamaktadır (Taşcı, 2003).

Cinsel eğitim sayesinde bireylerin, çiftlerin ve ailelerin cinsel sağlığını arttırmak ve bu laki sorunlarını gidermek için gerekli bilgi ve davranış becerilerini geliştirmek ündür (Vural, 2007, s. 31). Fakat bazı bireyler için cinselliğin, kişinin yaratılışından bir özellik olduğu ve evlilik kurumu ile eşlerin cinselliği öğrenip bu yolla tecrübe ılacağı inancı hâkimdir. Bu inanca sahip insanlar, sağlıklı bir cinsel hayat için cinsel e gerek duyulmayacağı fikrini savunurlar. Maalesef bu yanlış fikir, cinsel eğitimin cinsel ilişki pozisyonları ile sevişme türlerinden ibaret sayılmasından klanmaktadır (Yılmaz, 2011).

Ailede başlayan cinsel eğitim okulda da sistemli bir şekilde sürmelidir. Ancak n okula başlaması ailenin artık cinsel eğitimden sorumlu olmayacağı anlamına gelmez olan okul içi ve dışı eğitimin birbirini tamamlamasıdır. Gerek aile gerekse okulda konular paylaşılırken konuşulurken ses tonu, konuşma hızı, yüz ifadesi, beden dili, ğıç cümlesi vb. dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır (Bayhan ve Artan,2005).

Cinsel eğitimin çocuğa anne mi yoksa baba mı tarafından verileceği sık sorulan sorular adır. Bu konuda 2 ağırlıklı görüş bulunmaktadır. Bazı uzmanlar aile fertlerinin vermesi gini bazıları da okulda eğitimcilerin vermesi gerektiğini savunmaktadır. Ağırlık kazanan görüş le tarafından verilmesidir. Çünkü cinsel eğitim yapısı gereği çocuğun yaşına uygun ve ihtiyaç u anda verilmelidir. Okulda sorduğu sorulara öğretmen cevap verirken diğer çocuklarında ndan ya da ihtiyaç duyduğu andan daha erken bilgilenmesi riski bulunmaktadır. İdeal olan aşlatılmalı okulda öğretmenler tarafından pekiştirilmelidir (Brooks, 1983).

Ailenin cinsel eğitim konusunda gösterdiği duyarlılık çocukların cinsel gelişiminde olumlu apmaktadır. Kız çocuğa anne erkek çocuğa da babanın cinsel eğitim vermesi konusunda ın zaman zaman çelişkiye düştükleri görülmektedir. Belki ağırlık olarak her çocuğun kendi akın ebeveyninden görüş alması doğru gibi görünebilir. Ancak mutlaka aynı ebeveyn verecek kuralın olmaması yararlı olur. Anne baba tarafından verilen cinsel eğitim çocukları başka rdan yararlanma yolunda engelleyecektir (Tuzcuoğlu&Tuzcuoğlu, 1999)..

Çocukların seviyesine uygun cinselliği kendi yaşlarına indirgeyen kitaplar, bulup n da faydalanabilirsiniz. Okumak birlikte resimleri incelemek ve vücut

lıklarından bahsetmek çocuğunuzun da merağını tatmin edecektir bu onu size daha rahat le sorularla gelmeye teşvik etmekle birlikte herhangi bir yerden yanlış bilgi almasını da leycektir (Darwill ve Powell, 1995).

Çocuklar genellikler 3 yaş civarında sorularını sormaya başlar ancak cinsellik doğum tta doğum öncesi dönemde başlayan bir gelişim alanıdır. İlk sorular içinde yer alanlar dır: 'Ben nasıl dünyaya geldim?', 'Neden benim penisim ya da vajinam yok?', 'O niye kek?', 'Benim de çocuğum olur mu?'vb. Cole, a (1988) ve Brooks' a(1983) göre; çocuk le 3 yaşlarında erkek ya da kız olduğu duygusunu kazanmaya başlar. Buna cinsel kimlik ve aynı zamanda çocuk kızlar nasıl davranır?, Erkekler nasıl davranır? Sorularını k kendine en yakın cinsiyetten model almaya başlar. Taklit yoluyla kendi cinsinin lerini almaya başlar (Madaras ve Madaras, 1983).

Cinsel eğitim; çocukların bedensel, duygusal, sosyal, zihinsel ve cinsel gelişimlerini lme, kız ve erkek rollerini kabul etmesine ve kendi cinsiyetine uygun davranışları ası ve karşı cinsin özellikleri ile bir bütün içinde yaşamasına yardımcı olmak amacıyla bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarıdır (Cole,1988, Fenwick ve Walker'a

Ülkemiz yaklaşık otuz yıldır toplumsal, ekonomik ve kültürel bir değişimden tedir. Bu değişim surecinde, çocuğun cinsel eğitimi konusu yeterince ele alınmamış ve a kavuşmamıs bir konudur. Son derece önemli olan bu konuda eğitimci veya ana- yapacağı bir hatta gelecekte duygusal yara ve davranış bozukluklarına yol ektedir (Yavuzer, 2000).

Çocuğun cinsel eğitiminin, her şeyden önce ana babasının cinsel yaşam dengesine bağlı görülür. Cinsellik denince, şefkat, duygusal gereksinimlerin giderilmesi kadar, başarılı ve ilişkinin güvencesi olan fiziksel ilişkiyi de düşünülmektedir. Bu ilişkinin tüm ayrıntılarını eder ve yavaş yavaş kendi erkek ya da kız kişiliğini kazanmaya başlar. Ana babanın ği bilgilerden daha geçerli olan, çocuğun anladığı yada hissettiği şey, yaşamın ve içinde sevgi birliğinin de önemini kavraması ve kendi varlığının, ana babasını birleştiren bir ğuna inanmasıdır (Berns, 1993).

Çok,F(2003).Son zamanlarda "cinsel eğitim"in "cinsellik eğitimi" kavramına şme eğiliminde olduğunu savunmaktadır. Günümüzdeki "cinsellik eğitimi"nin ise cinsel ların eğitimine daha geniş bir bakış açısından yaklaşmakta olduğunu ve konunun linler arası çerçeveden ele alınmasına dayandığını da belirtmektedir. Artık terim karar me, sorumluluk alma gibi kişisel becerileri, iletişim becerilerinin kazandırılmasını, cinsel lik ve cinsellik konusunda bilgilendirme konularını da ifade etmektedir. Bu yeni içeriğin turulmasında psikoloji, sosyoloji ve benzeri sosyal bilimlerin etkisi inkâr edilemez asor, Tiffin ve Miller, 2000).

Elbette ki "cinsel eğitim" terimi farklı meslek gruplarınca farklı tanımlanacaktır. k Gelişimi açısından da farklı şekilde tanımlanması kaçınılmazdır. "Cinsel eğitim", in fiziksel, duygusal ve cinsel gelişimini anlaması, olumlu bir kişilik kavramı tirmesi, insan cinselliğine, başkalarının haklarına, görüş ve davranışlarına saygılı bir ş açısı edinmesi ve olumlu davranış biçimi, değer yargıları geliştirmesi eğitimidir nde tanımlanabilir (Bayhan ve Artan, 2004).

Bulut (2005), çağlar boyunca çocukların cinsel konularda eğitilmelerinin ihmal ğini, buna da muhtemelen çocukların henüz üreme yeteneklerinin olmamasının neden unu belirtmektedir.

Artan (2002), cinsel eğitim denince akla ilk olarak üreme ve buna bağlı olarak da ilişkinin geldiğini belirtmektedir. Oysa cinsel kimlik tanımına bakıldığında, cinsel in içeriğinin çok daha farklı olması gerektiğini vurgulamaktadır.

1533-1592 yılları arasında yaşamış olan Fransız düşünür Montaigne, Denemeler nda, "Cinsel gerçeğin erkenden öğretilmesi daha iffetli ve daha verimli olmasını sağlar, herkes onu kendi hayal gücünün keyfine ve ateşine göre bulmaya kalkar" demektedir aigne, 1984). Bu ünlü düşünür yüzyıllar öncesinde bu yaklaşımı sergilerken acaba nüzde cinsel eğitim konusuna ne kadar önem verilmekte ve ülkeler neler ktadırlar? Dünya üzerindeki ülkelerin çokluğu, her ülkede farklı eyalet veya bölgeler , her ülkede farklı sosyoekonomik düzeyde yaşamlar olduğu, farklı dini ve politik olduğu düşünülürse, ülkelerdeki cinsel eğitim konusunun incelenmesinin ve her ülke k bir cinsel eğitim modelinden veya programından söz etmenin ne denli zor olduğu da

ılabilir. Yine de konuya ışık tutması açısından bazı örneklerin incelenmesi yararlı ktır.

Cinsel gelişimle ilgili Binbaşıoğlu'na göre çocuğa "cinsel eğitim" vermek dikkat n bir konudur. Bunu ustaca yapmak gerekir. Çocuğun cinsel yaşamı konusunda ne ız kalınmalı, ne de çok ilgilenici bir tavır takınılmalıdır. Bunu böyle kabul ettikten yapılacak işleri şöyle sıralayabiliriz:

Cinsel eğitimde ilk yapılacak iş, çocuğun cinsel gelişim evrelerini tam zamanında ısının sağlamaktır. Çocuğun cinsel konular üzerine sorduğu sorulara layabildiğimiz kadar "yalın" fakat "doğru" cevap vermeliyiz Cinsel eğitim basamak ak verilmelidir. Bu, bütün büyüme ve gelişim süresince devam eder. Bir anda her şeyi neye kalkılmamalıdır.

Cinsel eğitimi herkes veremez. Bunun için en uygun olanlar ailede ana-baba, dayı, eyze gibi yakın akrabalardır. Okulda bu iş kuşkusuz öğretmenlere düşer.

Aile içinde cinsel eğitim için bazı tedbirler alınmalıdır. Bu tedbirler şunlar olabilir: küçük yaştan itibaren temizliğe alıştırılmalı, fakat bunda fazla aşırılığa gidilmemelidir. kle ilk yaşlarda kızlar, erkek; erkeklerde kız gibi giydirilmemelidir. Çocuk, türlü kara ve sporlarına alıştırılmalıdır.

Çocuğun cinsel doygunluk elde etmesi (masturbasyon) iyi olmamakla birlikte, ası da fazla büyütülmemelidir. Bu konuda asıl önemli olan, takınılan olumsuz tavırdır. gelişim yaşam sürecinin bir parçası, doğal bir gelişim olarak ele alınmalı ve program öre uygulanmalıdır.

Ailede cinselliğin hem yetişkin hem de çocuklar için yok sayılması bir cinsel eğitim r ve çocukların ilerideki cinsel yaşamlarındaki zorlukların ilk nedenidir. Yaşamın ilk cinsel kimliğin gelişimi için çok önemlidir. Bu nedenle anne babalar cinsiyet ve üreme nda çocuklarına bilgi vermelidirler Tüm yaşam boyunca gelişen cinsellik, özellikle n yetişkin özelliklerini ve üreme yeteneğini kazandığı ergenlik yıllarında daha büyük azanmaktadır (Sürücü, 2009).

Cinsellik seks tabu veya birçok insan için hala rahatsızlık veren olgulardır. Bu ceden çocukları ne kadar uzak tutarsak o kadar saf ve temiz kaldıklarına inancımız . Ama bunun tam tersinin doğru olduğunu biliyoruz (Darwill ve Powell, 1995).

Çocuğa nasıl doğumdan itibaren temizlik, yürüme, konuşma, toplumsal davranış mi gibi eğitimler başlı başına bir olay olmadan kendiliğinden aileler içindeki yaşantısı ca farkında olmaksızın verilebiliyorsa cinsel eğitim de bu biçimde normal ve doğal bir n süreci içerisinde verilebilmelidir (Sargın, Top,2001:318).

Çocuk ve gençlere cinsel eğitim verilirse, pek çok kişi, onların cinsel yaşama acaklarını ve cinsel eğitimin çocukların masumiyetini bozacağını düşünür. Bazıları da konular konuşulmadığı zaman cinsel konularla ilgili sorularında olmayacağını nektedir (İldeş, 1990).

2.16 Cinsel Eğitimin Amaçları

SIECUS,cinsel eğitimin amaçlarını 4 ana başlıkta toplamaktadır.

1. Bilgi
2. Tutum ve davranışlar
3. İlişkiler ve yakınlık
4. Sorumluluk

Her bir başlık altında ele alınabilecek konular ise şöyle özetlenebilir;

Büyüme ve gelişme, insan üremesi, anatomi, fizyoloji, mastürbasyon, aile yaşamı, k, doğum, anne-baba olmak, cinsel davranışlar, cinsel kimlik, korunma, düşük, cinsel HIV/AİDS ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar.

ve Değerler: Soru sorabilmek, ailesinin değerlerini anlayabilmek ve kendi mi oluşturabilmek, benlik saygısını artırmak, aile bireyleri ve her iki cinsiyetteki

lerle ilişkileri hakkında düşünebilmek, yorumlayabilmek, anlayabilmek ve aile ve diğer lere karşı sorumluluklarının farkında olmak.

şiler ve Yakınlık: Karar verme, girişkenlik, doyurucu ilişkiler kurabilmek, yetişkin rinde cinselliğini anlamak.

rumluluk: Erken dönemde cinsel ilişkiye girmekten kaçınmak, korunma yöntemlerinin cinde olmak, cinsel sağlıkla ilgili alınabilecek önlemleri bilmek, HIV/AİDS, cinsel nar, ergen hamilelikleri, gibi cinsel yolla ortaya çıkan problemlerin farkında olmak ve ece bunların yaygınlığının azalmasına yardımcı olmak (SIECUS,2004).

2.17. Cinsel Eğitimin Yararları

Cinsel eğitimin, bireysel ve toplumsal pek çok yararı olduğu göz ardı edilmemelidir.

rdan bazıları:

el eğitim sayesinde çocuk kendi bedenine ve karşı cinsin bedenine saygı duymayı ir. Bu durum çocuğun ileriki yaşantısında kendi cinsiyetindekilerle ve karşı cinsten le sağlıklı, düzeyli ilişkiler kurmasına neden olur.

ğun kendi bedenini ve özelliklerini tanıması, kendine güvenini arttıran bir özelliktir.

el gelişim ile ilgili bilgileri erken yaştan itibaren alan ve bu anlamda sağlam temeller an kişi, bedenine karşı sorumluluklarını bilir.

eğitimi aşama aşama ve yaşına uygun olarak alan çocuk/kişi, sonraki yaşamında karşı kurduğu ilişkilerde dengeli olur (Tuzcuoğlu, Tuzcuoğlu, 2004).

verilen doğru bilgiler sayesinde çocuklar kendilerine güven konusunda daha dırlar. Bu duygu sayesinde girişkenlikleri artar, daha kolay ilişkiler kurabilirler ve şarılı olabilirler.

Ergenlik döneminde bedensel değişiklikler konusunda bilgilendirilen çocuklar ılaşmalarını daha çabuk kabullenirler, anormallik endişeleri ve yetersizlik korkuları ır. Doğru bilgilerle donanmış kişi, cinsellik hakkında duyduğu yanlış bilgileri kolaylıkla leder.

Bilgili kişiler arkadaşlarının uygunsuz teklif ve baskılarına direnmekte daha ılıdırlar (Taşçı, 2003). Ayrıca çocuklar cinsel istismara karşı koyabilme konusunda da lendirildiklerinde birçok istismar olayı önlenecektir (Çokar ve Ortaylı, 2003).

2.18 Cinsel Gelişim Teorileri

Cinsel eğitim programları hazırlanırken cinsel gelişimi çok iyi bilmek gerekir. ımüzde cinsel gelişimle ilgili pek çok teori kabul edilmektedir. Bunların en fazla kabul leri şöyle sıralanabilir:

2.18.1 Psikanalitik yaklaşım

Cinsel gelişimi açıklayan ilk kuramdır. İnsanın cinsel gelişimini beş aşamada ele ır. Freud'a göre çocuklar cinse bağlı kimliklerini, ebeveynleriyle ilişkilerindeki alı ve kıskançlık duygularını çözerek kazanırlar. Yirminci yüzyılın başlarında cinsel ların daha çok ana baba çocuk arasındaki çözümlenmemiş çatışmalar sonucunda ortaya düşünülmekte ve bu sorunlar psikanalitik yönelimli yaklaşımlarla tedavi edilmekteydi y, 2008). Freud yetişkinlerde kişilik ve anormal davranışlar üzerinde yoğunlaşmış olsa liğin yapısında bebeklik ve çocukluk yıllarının önemini belirten ilk kuramcı olması yle önemli bir yere sahiptir. Freud'un cinsel kuramı kişilik gelişimi alanında en çok kuramsal açıklamalardan biri olmasına rağmen aynı zamanda en çok tartışılan lardan da birisidir. Freud yaşamın ilk yıllarına büyük bir önem vermiş olan bir ıdır. Cinsel gelişim dönemlerinden her biri sağlıklı bir şekilde atlatılması bireyin bir döneme sağlıklı başlamasını sağlar (Akyol, 2008).

Erkekler annesiyle bebeklik döneminde bir bağ kurarlar daha sonra annesine hayran bunun sonucunda babasıyla özdeşim kurarak erkek cinsiyetine uygun davranırlar

da bebeklikte önce anneyle bir bağ kurarlar sonra babaya hayran olur ve sonuçta riyle özdeşim kurarak kadın cinsiyetine uygun davranırlar.

Freud'a göre, cinsel gelişim dönemleri birbirlerinden kesin bir biçimde ayrılamazlar ve in oluşumunda her dönemin katkısı bulunmaktadır (Geçtan, 1988).

Bu dönemde çocuk, kendi cinsinden ve karşı cinsten yaşıtlarının bedenini inceler. Evcilik, uluk gibi oyunlar oynar. Cinsiyet farklılıklarını anlar. Cinsel kimliğin kazanıldığı dönemdir. a göre bu dönemde çocuk oedupus-erektra karmaşasını yaşar. Dönemin sonunda kız çocuk le, erkek çocuk baba ile olan özdeşimini tamamlar. Özdeşim anne babanın özelliklerinin enmesi, özümsenmesidir. Özdeşim yapma eğilimi öyle güçlüdür ki çocuk anne babanın rını, duygularını kendi benliğine mal eder ve kişiliğinin bir parçası haline getirir. Çocuk cinsel sorular sorabilir. Bu sorularından dolayı çocuk ayıplanmamalı, susturulmamalıdır. Çocuğun leceği açıklamalar yapılarak soruları doğru şekilde yanıtlanmalıdır. Anne babalar yanıt çe çocuğun daha fazla soru soracağını düşünür. Oysa çocuk sorularını tek tek ve aralıklı orar (Ekşi, 1999).

litik kurama göre cinsel gelişim aşamaları şöyle özetlenebilir.

önem (0-1 yaş)
dönem(1-3)
dönem(3-6)
önem (6-12)
dönem(12-&)

18.2 Oral Dönem (0–1 yaş)

ğumdan sonraki ilk yıldır. Haz kaynağı emmedir. En büyük özellik anneye düşer. göre bebeğin bu evrede aşırı emzirilmesi veya memeden erken kesilmesi, oral evreye la sonuçlanır. Altı aydan sonra bebek önce rastlantı ile cinsel organlarına dokunarak ların farkına varır. Freud'a göre bebeğin cinsel bölgelerden haz alması yetişkinlerin aşamındaki öpme, koku alma ve dokunma gibi cinsel doyumlarının bir parçasıdır 004).

2.18.3 Anal Dönem (1–3 yaş):

Bu evrede önemli özelik tuvalet eğitimidir. Tuvalet eğitiminde anne banın tutumu nlidir. Anne baba veya çocuğa bakmakla yükümlü kişinin gergin, buyurgan bir şekilde ğa davranması halinde çocuk idrarını veya dışkısını kontrol etmekte güçlük çeker. ğa bu dönemde sinirlenmemek gerekir. Çünkü cezalandırıcı ve baskıcı tutumlar, ğun özgüven duygusunu köreltir. Böylece çocuk sınırsız sevgi ve kabul gördüğü oral ne gerileme ve anal evreye takılmakla sonuçlanan davranış bozuklukları gösterir. let eğitimi çocuğun sosyalleşmesini de sağlamaktadır. Buna göre çocuk bu evrede, nin kendinden neler beklediğini ve bedensel tepkilerini nasıl denetleyebileceğini mektedir. Dolayısıyla zorlayıcı yetişkin tutumları, çocuğun bedensel işlevlerine cılaşmasıyla sonuçlanabilir. Çocukta anal bölgeye karşı bir merak görülür ve kendi yapısını farkına varmaya başlar. Sekizinci aydan iki buçuk yaşına kadar uygulanan t eğitimi hem çocuğun hem de annenin ilgisini yeniden cinsel organlara yöneltir bebek ıslak olmaması gerektiğini öğrenirken mesanesinin dolu olduğunu ve onun yanındaki larda bir tür cinsel duygular oynamasına sebep olan baskıyı fark etmeye başlamaktadır zer,1995).

18.4 Fallik Dönem (3-6 yaş)

Bu evrede artık çocuklar, cinsel organlarını fark eder ve cinsel konulara aşırı derecede sterirler. Freud'a göre bu evre, kişilik gelişimi açısından özel bir önem taşımaktadır. cinsel kimliği fallik dönemde atılır. Bu evrede çocuklar, cinsel kimliklerini mak için bir arayış içindedirler. Kızlar babaya, erkekler anneye ilgi duyar bunun a anne babasından kişiliğin tüm karakteristik özelliklerini de öğrenirler.

2.19 Erikson'un Psiko-sosyal Gelişim Dönemleri

Psikanalitik yaklaşımın güçlü temsilcilerinden bir diğeri Eric Eriksondur o da psikoanalitik temsil etmekle beraber Freud'dan ayrıldığı bazı noktalarda vardır. Freud ve Erikson ırıldığında Erikson'un insan doğasına daha iyimser bakış açısı olduğu görülmektedir. un teorisi çok kesin kronolojik yaşlara dayandırılamaz ve birbirinden kolayca ayırt edilmez

on yaşam döngüsü içindeki her dönemin kişilik üzerinde etkili ve önemli olduğunu düşünür an ve Artan, 2005).

Freud gibi kişilik gelişimini belirli gelişim dönemleri içinde inceleyen Erikson insanın nı boyunca sekiz gelişim döneminden geçtiğini ve her bir gelişim döneminde bireyin çıkması gereken yeni bir karmaşa ile yüz yüze geldiğini ileri sürmüştür. Bireyin herhangi elişim döneminde karşılaştığı karmaşayı başarılı bir biçimde atlatabilmesi, birey için o ne özgü temel gelişim görevi olmaktadır.

Bebeklik dönemi(güvene karşı güvensizlik)
İlk çocukluk dönemi(özerkliğe karşı kuşku utanç)
Okulöncesi dönem(girişkenliğe karşı suçluluk)
İlk öğretim dönemi(başarılı olmaya karşı yetersizlik)
Ergenlik(kimlik edinmeye karşı kimlik karmaşası)
Genç yetişkinlik(yakınlığa karşı yalıtılmışlık)
Yetişkinlik(üretkenliğe karşı durgunluk)
Yaşlılık(benlik bütünlüğüne karşı umutsuzluk)

2.19.1 Bebeklik Dönemi(0-1 yaş)
(Güvene karşı güvensizlik)

Dönem içinde kazanılabilecek olumlu yada olumsuz kişilik özellikleri başka insanlara güven duygusu geliştirebilmek güvenilir bir dünya içinde kendini emniyette hissetmek şkalarına güvenmemek kendi dışında güvenilemez ve düşmanca bir dünya olduğuna k.

.2 İlk Çocukluk Dönemi(1-3 yaş)
erkliğe karşı kuşku utanç)

Dönem içinde kazanılabilecek olumlu yada olumsuz kişilik özellikleri kendi duyguları, leri ve davranışlarının doğru olduğuna ilişkin bir duygu geliştirerek ana babadan z davranabilmek ya da kendi duygu, düşünce ve davranışlarının doğruluğundan yarak yetersizliğinden dolayı utanç duyguları geliştirmek.

2.19.3 Son Çocukluk Dönemi(3-6 yaş)
(Girişkenliğe karşı suçluluk)

Dönem içinde kazanılabilecek olumlu yada olumsuz kişilik özellikleri Başkalarının nı gözeterek belli amaçlara yönelik girişimler başlatabilmek sorumluluk almaya istekli yada yapmak istediklerinin yanlış olduğuna inanarak suçluluk duyguları geliştirmek.

2.20 Sosyal Öğrenme Teorisi

Başlangıçta her iki cinsiyetteki çocuk da cinsiyetlerine göre farklı davranışlar ezler daha sonra çevreden gelen yönlendirmeler ve gözledikleri modeller aracılığıyla ler arasında bazı farklılıklar olduğunu öğrenirler ve bunun sonucunda içinde ları kültüre uygun olan cinsel davranışları kazanırlar (Bayhan ve Artan,2005).

Bu kuramın savunduğu görüş çocuklar, doğuştan yalnızdır ve cinsel kimliklerini k için seçici pekiştirme ve taklit gözlemi kullanırlar kızlar ve erkekler topluma uygun lar sergilediklerinde ödüllendirilirler aksi davranışlar karşısında cezalandırırlar ya göre çocuk büyüklerin davranışlarını taklit ettiği gibi gözleyerek de lerini savunmaktadır bu kurama göre cinsiyet rol kazanırken ödül ve ceza nın önemini vurgulamaktadır (Barut,2004). Bir başka çalışmaya göre; Çocuk yeni ları kişileri gözlemler ve onları taklit ederek cinsel rollere ait bilgileri öğrenir. de taklit ettiklerinde ödülledirilebileceklerini bilme fikri onları motive eder (Beyhan 2005).

Zihinsel Gelişim Teorisi

kurama göre çocuklar kalıplaştırılmış cinsiyet rollerini oluştururlar ve kendi uygun düşen davranışları seçerler; geliştirirler sergilerler bu süreç "Kendi kendini laştırma" olarak adlandırılmaktadır.

Bebeklikte cinsiyetle ilgili bir bilgileri yoktur. Daha sonra zihinsel gelişimindeki melerle cinsiyete ait fikirler geliştirirler sonuçta da çocuk, kültürün kendi cinsiyetine olarak belirlediği cinsiyet tiplerini gösterir (Bayhan ve Artan, 2005).

Bilişsel kurama göre çocuk, "Ben bir erkeğim, dolayısıyle erkeklere özgü davranışlar meliyim der " (Onur, 1995). Sonraki yıllarda Psikanalitik yaklaşımdan oldukça farklı davranışçı yaklaşımlar kullanılmaktaydı. Cinsel davranışlarında tüm davranışlar gibi lerek kazanıldığım düşünülmekteydi. Tedavide de nelerin yanlış öğrenildiği üzerinde akta ve öğrenmem kurallarına dayanan derin kas gevşetme ve sistematik zlaştırma yöntemleri kullanılmaktadır (Oktay, 2008).

2.22 Şema Teorisi

Bebeklikte cinsiyetle ilgili bilgileri yoktur, sonradan her iki cinsiyet için şemalar ır. Daha sonra çevreden gelen yönlendirmeler, model alma, ve zihinsel gelişimindeki elerle cinsiyetine uygun bir model sunmasının beklendiğini anlar ve sonuçta çocuk, liği şemayı kişiliğinde uygular (Bayhan ve Artan, 2005).

23 Lawrence Kohlberg'in Teorisi

ohlberg, çocukların cinsiyeti anlayışında bilişsel gelişim düzeyinin etkisine dikkat çocukların cinsel gelişimleri ile ilgili Piaget'in teorisini dayanak alan bir teori iştir.

ın cinselliği anlamalarında 3 aşamadan geçmeleri gerektiğini savunur.

cinsellik kişiliği: Çocukların kadın ve erkek arasındaki fiziksel ayrımı görüp, farklılıklar olduğunu kavramları ve bunun sonucunda kendilerinin de kız veya ıklarını anlamalarıdır.

Sabitlik: Çocukların cinsiyetlilerinin her zaman aynı kalacağını ve erkek veya kadın yüyeceklerini anlamalarıdır.

el Korunum: Çocukların; insanların saç stili giyim ve cinsiyet rollerine ilişkin bazı ışlarında babanın yemek yapması, annenin futbol oynaması gibi geçici birtakım likler yapsalar bile cinsiyetlerinin aynı kalacağını anlamalarıdır. Çocuklar bu aşamada dın saçını kısacık kestirse de kadın olarak kalacağını veya bir erkek etek giyse de erkek kalacağını anlarlar (Bayhan ve Artan, 2004).

2.24. Cinsel Gelişim Dönemleri

Gelişim psikologları cinsel gelişimi, otoerotik, homoseksüel, ve heteroseksüel olarak em içinde incelemeye çalışmaktadır.

2.24.1 Otoerotik Dönem

Bireyin cinsel uyanış ve duyguları kendine dönük olarak algıladığı bedenini tanıma a ilk cinsel deneylerde bulunduğu bir dönemi anlatmaktadır.

2.24.2 Homoseksüel Dönem

Cinsel dönem yönelimin henüz belirsizliği ve kararsızlığını koruduğu, eş cinsel erin ağır bastığı kısa süreli dönemi anlatan kavramlar olarak kabul edilir.

2.24.3 Heteroseksüel Dönem

Karşı cinse yönelik ilgi ve uyanışın başladığı bir dönemi anlatan kavramlar olarak edilir. Dolayısıyla da cinsel kimliğin oluşumu belirli bir süreç içinde ortaya çıkmakta, kendisini üreme organlarının gelişimine bağlı olarak erkek yada dişi olarak asıyla belirli bir alt yapı görevi görmektedir. Bireyin cinsel tercihi, bu alt yapının e yapılanır (Şentürk,2006 14-15).

Cinsel Eğitim Konularından Biri "Cinsel Taciz"

Çocukları cinsel tehlikeler konusunda eğitmek, cinsel eğitimin konularından birisidir. da da eğitimin birinci prensibi, çocuk-ebeveyn arasında iletişim ve cinsel konuları

ışabilme alışkanlığıdır. Çocuk, ebeveyn sevgisinin, hata yaptığında ve suçlu olduğunda da ışmeyeceğini bilmelidir. Bu sayede gerekli bilgiler öğretilebilir. Böylece çocuk karşılaştığı nları daha başlangıç safhasındayken ebeveynine haber verebilir (Taşçı, 2003).

Çocuklar kendilerinin bedenlerinin özel kısımlarını kimsenin okşamaması ve dokunmaması ğini bilmelidir. Bu yasağın yabancılara olduğu kadar, ebeveynler dışında aileden, balardan ve komşulardan olan kişiler için de geçerli olduğu vurgulanmalıdır. Birisinin böyle bir ışta bulunması halinde çocuğa, oradan hemen uzaklaşması ve ebeveynine haber vermesi ği öğretilmelidir. Çocuk, kendisine başkalarının da cinsel bölgelerini göstermemesi gerektiği, resimlerin de aynı şekilde gösterilmesinin doğru olmadığı konusunda uyarılmalıdır (Taşçı, 126-129).

ğun eğitimi yanında, ebeveynin bazı tedbirleri alması, çocuk sapıklarından korunmak arttır. Bunun için:

cukların okula, oyuna, gezmeye gidiş-geliş saatleri, kimlerle beraber olacakları, nerelere ekleri tam olarak bilinmeli, zaman zaman denetlemeler yapılmalıdır. Çocuk sapıkları çok, okuldan kaçamaklar yapan, yalnız dolaşan, oyun salonlarına düşkün ve kontrolsüz çocukları tercih ederler. Bu nedenle çocuğun 24 saati ebeveynin kontrolünde olmak adır.

cukların arkadaşları, aileleri tanınmalı, eğer arkadaşlarının evine gönderiliyorsa, başka in orada bulunduğu da bilinmelidir.

cukların parkları ve oyun alanlarının özellikleri bilinmeli, bu tip yerlerde küçükler ılsüz bırakılmamalıdır. Bir erişkin, çocuğa sebepsiz ilgi gösteriyorsa, büyük bir çocuk lerle beraber olmayı istiyor, onların oyununa katılıyorsa sebebi sorgulanmalıdır.

ğa verilen hediyelerin kimden geldiği ve niçin verildiği bilinmelidir.

cukların teslim edildiği bakıcılar, bakımevlerine gönderiliyorsa orada çalışanların in kim olduğu araştırılmalı, geçmişleri ile ilgili bilgiler elde edilmelidir. Çocuktan ayrı n saatlerde neler yapıldığı, neler seyredildiği anlattırılmalıdır.

ternette çocuğun dolaştığı web sayfaları ve kimlerle iletişim kurduğu zaman zaman rol edilmelidir. Bilgisayarın, çocuğun odasında değil de, salon gibi genel bir alanda ndurulması faydalıdır. Ayrıca pornografik web sitelerini bloke eden bilgisayar amlarından faydalanılmalıdır. Keza televizyondaki seks kanalları için şifre imkânı yan cihazlardan da yararlanılabilir (Taşçı, 2003: 129-130).

ıkların ve gençlerin cinsel tehlikelerden korunabilmesi için öncelikle tehlikelerin farkında ması gerekir. Bireysel ve toplumsal birçok zararlara neden olabilen cinsellikle ilgili kelerin önemlileri şunlardır:

lar ve erkekler arasında zamansız, duygusal ilişkiler,
sel istismar ve tecavüz olayları,
sel eğilimlerle oluşan arkadaş guruplarındaki alkol ve uyuşturucu bağımlılıkları (Taşçı, 33-34).

2.25.1 Cinsel Taciz

Cinsiyet toplumdaki en temel kategorilerden birisidir. Cinsiyeti belirleyen şey ise biyolojik Temelde cinsiyet rolleri fizyolojik farklılıktan dolayı ortaya çıkmıştır. Bireylerin psikolojik sağlıklı ve uyumlu olabilmesi ve iki cinsiyetin de roller açısından farklı olmaması için, cinsiyet izetmeksizin kendine uygun, kendini gerçekleştirici doyurucu cinsiyet rollerini benimsemesi ktedir. Cinsel taciz olgularında cinsiyetler arasında eşitlik kavramında bir karmaşıklık hâkimdir. Cinsel taciz olayları yalnızca taciz edileni ilgilendiren bir problem gibi görülse de, bayanların bedensel ve ruhsal bütünlüğünü tehdit etmekte, onların toplumsal yapı içerisinde bir şekilde yaşamlarını sürdürmeleri ve başkalarıyla normal bir etkileşimde bulunmalarını çok maktadır. Ayrıca bayanları gelecekle ilgili karamsarlığa itip, iyi beklentilerine engel olan bir biçimidir (Karayel, 2006: 2).

Cinsel tacizin içine istenmeyen cinsel yorumlar, şakalar ve el hareketinden; başka bir n sırasına cinsel resimler, fotoğraflar ve notlar bırakmak; tuvalete veya soyunma odalarına öğrenciyle ilgili duvar yazıları yazmak; cinsel içerikli dedikodular yaymak; kendini teşhir ya röntgencilik; cinsel amaçlı dokunma, avuçlama veya çimdikleme; başka bir öğrenciye giysilerini çekiştirme; cinsel imalarla başka bir öğrencinin önünü kesme ve zorla öpme ve sel eylemlere kalkışma girer (Haffner, 2007: 181).

Cinsel taciz; bir çocuk ya da yetişkinin, başka çocuk/çocukların ya da yetişkin/yetişkinlerin, ği cinsel davranışlarına maruz kalmasıdır. Cinsel taciz, genelde çocuğa yakın olan kişiler an gerçekleştirilmektedir. Çimdikleme, okşama, sıkıştırma, öpme, el ile sarkıntılık etme, laf ygunsuz sözcüklerle rahatsız etme gibi davranışlar cinsel taciz kapsamına girer. Anne babaları korkutan ve kaygılandıran, çocuklarının, kendilerinin olmadığı bir ortamda (mahalle ya da bu tür bir durum ile karşı karşıya gelmesi ve bundan haberdar olamamaktır. Özellikle de, son yıllarda sayısı hızla artan TV kanallarıyla kontrol edilemez hâle gelen filmler ve TV larında şahit olunan bu durumlar birçok aileyi olumsuz etkilemektedir (Tuzcuoğlu, 2004: 64).

Cinsel suçların oluşum nedenlerinin başında aile tarafından gerekli cinsel eğitimin çocuğa mesi gelmektedir. Ayrıca kırsal alanda ve gecekondu semtlerinde konut yetersizliğinden nan aile üyelerinin tamamının bir odada yatması ve çocukların büyüklerin cinsel ilişkilerine maları onları cinsel suça yöneltebilmektedir. Ülkemizin bazı bölgelerinde kızlar için yüksek rası istenmesi, evlenmek isteyen ama başlık parası bulamayan erkekleri kız kaçırmaya bağlı çlara yöneltmektedir (Yılmaz, 2009).

n çocuklarını cinsel tacizden korumaları için yapılması gereken şeyler şunlardır:

baba olarak, cinsel taciz konusunda bilgili ve bilinçli olun.

unuzu cinsel taciz konusunda bilgilendirin ve korunma yollarını öğretin.

unuzun cinsel gelişimini yakından takip edin.

unuzla açık iletişim kurun. Eğer sizinle her konuyu paylaşmasını sağlayabilirseniz, cize uğrayıp uğramadığını öğrenebilir ve önlem alabilirsiniz.

unuza ilgi ve şefkat gösterin. Ona olan sevginizi ve güveninizi belirtmekten yin.

unuzu çok sevin, ama sevgi göstermenin yolu onu elleyerek, sağına soluna çimdik a da ısırarak sevmek değildir. Böyle yaklaşımlarla sevilen çocuklar, "Çok sevginin

gesi mutlaka dokunmaktır." Yargısına ulaşmasın ki, çevredeki diğer insanlar duğunda, onların da kendisini çok sevdiğini düşünmesin.

cuğunuza aile fertleri ve yakın aile fertleri dışındaki kişilere fazla yaklaşmamasını in.

cuğunuza yabancı insanlarla öpüşmemesini, yanına fazla yaklaşmalarına izin emesini ve kuşkulu davranışların neler olabileceğini öğretin.

ğunuza çok sevmenin göstergesinin dokunmak, öpmek, okşamak olmadığını, bazen r söz ya da bakışın bile bunun için yeterli olduğunu vurgulayın.

olarak, en önemlisi çocuğunuza "HAYIR" demeyi öğretin. Sadece cinsellik konusunda her konuda hoşlanmadığı bir şeyi anne, baba, kardeş dâhil, hiç kimsenin ona yapmasına memesi, gerekirse uygun bir dille "Hayır" demesi gerektiğini öğretin.

mek gerekirse, çocuğunuzu cinsel tacizden korumak için:

larla mesafeli iletişim kurmasını,

ğı her durumu sizinle paylaşabileceği sıcak ve açık aile ortamı sağlamayı,

emlisi, "Hayır" demeyi öğretin, Bu özellikler aslında sadece çocuklarda değil, tüm nlerde de olması gereken sağlıklı insanların özellikleridir (Tuzcuoğlu, 2004: 67).

Başka bir görüşte iyi yada kötü dokunuşlar hakkında açıklamalara devam etmektir. olarak güzel bir sarılma yada öpücük nasıl olabilir ve çocuklara şöyle bir soru bilirsiniz "Birine sevdiğini göstermek nasıl olur?vb (Elliott, 2010)

Öğretmenlere cinsel eğitimden söz edilmeli ve çocuklara hiç kimsenin bedenlerinin erlerine dokunmaması gerektiği öğretilmelidir (Keskinve Çam, 2005).

Çocukların "hayır" diyebileceğini açıklayın, hatta çok sevdiklerinde bile eğer adıkları bir dokunuş yada öpücük sevmiyorlarsa bu demektir ki hiçbir çocuk baskı kalmamalı hatta kendi aileleri de olmak üzere, cinsellikle ile ilgili bilgilendirmeler güçlü kılar ve saflıklarını doğrulukla yönlendirmelere yardımcı olur. Çocukların ile ilgili ön bilgilere sahip olmak oldukça önemlidir (Elliott, 2010).

aşağı çocukların bedenleri için;

kızlar farklıdır
kız vücutlarına doğru ve uygun vücut isimleri
annelerden gelir
ural sınırlar (Başka çocukların bu özel bölgelerine dokunmama)
ölgeleri hakkında ve vücut görevleri hakkında sorulan sorulara basitçe cevap verme
ve Charles, 2009).

olabilir dokunuşlar; tamam olmayan dokunuşlar
nuz size aittir
uşlara karşı herkesin hayır deme hakkı vardır;büyükler tarafından bile..
mse çocuk yada erişkin özel bölgelerine dokunmaya hakkı yoktur (Coleman ve
2009).
ve kız çocukları büyüdükçe değişime uğruyor
lerin annelerinin rahminde nasıl büyüdüğünü ve doğumun gerçekleştiğini basitçe
kural sınırları
bölgeleri hakkında ve vücut görevleri hakkında sorulan sorulara basitçe cevap

ne ait özel bölümlerine dokunmak iyi hissetmeme fakat bu gizli bir ortamda
adır (Coleman ve Charles, 2009)

Cinselliği kötü kullanma bir başkası sizin özel bölgenize dokunduğu yada sizin nmanızı sorduğu zaman gerçekleşir cinselliği kötüye kullanma bildiğiniz kişi tarafından olmaktadır. Cinselliği kötü kullanma hiçbir zaman çocuğun suçu değildir.

Eğer bir yabancı sizin onunla gitmenizi istiyorsa koş ve ailene söyle öğretmenine, una, polis memuruna, yada başka güvenebileceğiniz kişiye söyle (Coleman ve Charles,).

şmanız sırasında çocuğa söyleyecekleriniz çok önemlidir. Kullanabileceğiniz bazı ana er aşağıdaki gibidir:

Sen özel ve önemlisin.

Vücudun senin kendinindir.

Eğer biri sana seni rahatsız edici, korkutucu ve aklını karıştıran bir şekilde dokunmaya çalışırsa ona "Hayır" deme hakkın var.

Vücudunun özel olan kısımları vardır. Vajinana, penisine, göğüslerine ve kalçalarına dokunmak isteyenlere "Hayır" deme hakkın var. Bu kişi büyük biri olsa da ben sana ona "Hayır" deme iznini veriyorum, hatta tanıdığın biri olsa bile.

Hislerine dikkat et. İnsanların sana dokunma tarzını düşünürken hislerine güven.

biri seninle bu şekilde ilgilenirse bana söylemeni istiyorum. Söz veririm sana ağım.

Çocukların güvenlikle ilgili kuralların (dokunma hakkında) her zaman ve daima li olduğunu, sadece yabancılar, adamlar veya bakıcılar için geçerli olmadığını, herkes iz konusu olduğunu bilmeye ihtiyacı vardır (Coleman ve Charles,2009).

2.26 Diğer Ülkelerde Cinsel Eğitim Durumu

Geçmişten günümüze kadar yapılan araştırma sonuçları gençlerin cinsellik ve cinsel sağlıkla ilgileri informal yolla öğrendiklerini, cinsel bilgilerinin yanlış ya da eksik olduğunu ortaya ıkadır. Yapılan çalışmalarda cinsellik hakkında bilgi eksikliğinin temel nedeni çoğunlukla de ilgili bilgilerin gizli, kapaklı, yetersiz ve yanlış kaynaklardan alınmasından kaynaklandığı ınıştır (İncesu vd. Çetinkaya vd.2007; Kukulu vd. 2009; Civil ve Yıldız 2010).

Türkiye de verilen cinsel eğitimin düzeyini anlamak için Avrupa'nın çeşitli inde bu konuda nasıl bir eğitimin verildiğini anlamak gerekir. Bu amaçla Avrupa'daki in cinsel eğitimle ilgili bakış açılarını ve bu konuda gençlere nasıl bir eğitim ıklarını belirtmekte yarar vardır (Parker, Wellings ve Lazarus, 2009, s: 232-239).

Birçok ülkede cinsel sağlık göstergeleri iç açıcı olmamakla birlikte CSE' nde başarılı olan ler (Portekiz, Hollanda, Finlandiya, Danimarka, İsviçre gibi) de vardır. Hollanda da cinsel genel felsefesi öğrencilere cinselliği öğretmek değil, cinsellik hakkında konuşabilmek ve tartışabilmektir. 1993'e kadar okul müfredatlarının zorunlu bir parçası olmayan cinsel okulda bazı derslerin içine entegre edilmiştir. Öğretmenler öğrencilerin cinsellikle ilgili istedikleri bütün konuları anlatmakta özgürdür. Derslerin içeriğini öğrencilerin soruları kte, homoseksüalite ve mastürbasyon dahil tüm konular açık bir şekilde tartışılmaktadır 2002; Haznedaroğlu 2002; Sungur 2003).

yeterince başarıyla yürütülememiştir. Ülkede de 2000 yılına kadar cinsel eğitimle gebeliklerin sayısında yarı yarıya bir düşüş hedeflenmiş, ancak bu ştirilememiştir. ABD'de her on ergenden birinin erken gebelik sorunu ile ası, cinsel eğitimin başarısızlığını gösteren en önemli bulgulardan biridir (Keçe na 2006). İngiltere'de de ise durumun bu kadar iç açıcı olmadığı bilinmektedir.

Bu ülkede cinsel eğitime karşı halkın tavrı, liberal (hoşgörülü) olmakla birlikte ele alınış biçimi ise dinseldir. Cinsel eğitimin zorunlu olduğu Almanya da ler, öğrencilere biyolojik bilgiler ile insan vücuduna ilişkin bilgiler anlatmaktadır.

sturya: 19. yüzyıl boyunca cinsel eğitim, yasak hareketlerle yasak davranışların endiği, evlilik kurumu ile sadakatin öneminin vurgulandığı Katolik eğitimin önemli bir sı idi. Avusturya'daki okullarda 1970 yılından bu yana zorunlu olarak verilen cinsel min, sınırlı da olsa ahlaki, psikolojik ve sosyolojik bakış açılarına göre tartışılması, bu min dini etkilerden henüz kurtulamadığı izlenimini uyandırmaktadır. Söz konusu bu n, temel olarak biyolojik sorunlara odaklanmaktadır.

ka: Cinselliğe ve cinsel eğitime karşı Belçika halkı, son yıllarda daha da liberal bir tavır emektedir. Belçika'daki okullarda cinsel eğitim zorunlu olup hem okulda hem de okul la bu eğitim, aile planlaması merkezlerindeki profesyoneller tarafından verilmektedir.

ristan: Bu ülkede cinsel eğitim zorunlu olmamasına rağmen yaklaşık 11- 12 yaşlarında öğrencilere, okulda kadın ve erkek üreme sistemleri ile HIV/AIDS başta olmak üzere yolla bulaşan hastalıklar, gebelikten korunma ve az da olsa konunun duygusal yönleri lmaktadır. Öğrencilerin derslere düzenli olarak devam etmemeleri, cinsel eğitim veren enlerin de bu konuda doğru eğitim almış olmamaları bu ülkede konunun yeterli le önemsenmediği anlamına gelmektedir.

mhuriyeti: Bu ülkede cinselliğe karşı bakış açısı, hem liberal hem de dinsel olmak çeşitlilik göstermektedir. Cinsel eğitimin zorunlu olmasının yanında öğretmenler bu biyoloji, vatandaşlık ve aile eğitimi gibi farklı dersler içinde vermektedir.

rka: Danimarka' da cinselliğe karşı rahat bir tavır sergilenmekte ve gençlerin bireysel i önemsenmektedir. Cinsel eğitimin zorunlu olduğu Danimarka' da bu eğitim, le 12-13 yaşında okulda başlamaktadır. Ailelerin, çocuklarını cinsel eğitimin verildiği girmesini engelleme hakları yoktur. Danimarka da cinsel eğitim kapsamında lere biyolojik gelişim, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, gebelikten korunma, buluğ çağı gaçlık gibi duygusal meselelere ilişkin bilgiler verilmektedir.

: Son zamanlarda Estonya halkı, cinselliğe karşı liberal bir tavır sergilemektedir. ler, 10 yaşına girdiklerinde okulda zorunlu olarak cinsel eğitim dersi görmektedirler. usu bu eğitimin ağırlık noktasını, konunun psikososyal yönleri ile kişisel ilişkiler aktadır.

diya: Cinsel eğitime karşı Finlandiya halkı, liberal bir tavır sergilemektedir. Yerel personeli ve ilgili bakanlık yetkilileri, okullarda eğitim gören gençler için cinsel eğitim sel sağlık sorunları konularında işbirliği içindedir. Dinin güçlü bir etkiye sahip olmadığı diya da 2001 yılında cinsel eğitim zorunlu olmuştur.

: Fransa halkının büyük çoğunluğu cinsel eğitimden yana bir tavır sergilerken özellikle olik gruplar, düzenli olarak okullardaki cinsel eğitimin verilmesine karşı protesto dirler. Fransa da cinsel eğitim zorunlu olup yaklaşık 6 yaşında başlamaktadır. 2003'te bir düzenleme ile cinselliğe yönelik biyolojik, psikolojik, duygusal, toplumsal, ve ahlaki boyutlara ilişkin bilgilerin öğrencilere verilmesi kararlaştırılmıştır.

a: Bu ülkede insan hakları ve bireysel özgürlükler önemli bir rol oynamakla birlikte çlerin cinselliklerini yaşamalarına karşı hoş görülü bir tavır sergiler. Ayrıca, medya ölçüde cinsel meselelere ilişkin destekleyici ve bilgi verici bir misyon üstlenmiştir. daki cinsel eğitim, biyolojik yönüyle zorunlu olup 11-12 yaşlarında başlamaktadır.

: Bu ülkede 1960'lar ile 1970'lerde cinsellikle ilgili liberal bir eğilim mevcutken de tam tersi yaşanmıştır. Bu dönemlerde gebelikten korunmaya yönelik sınırlamalar, asalarını titizlikle uygulamak suretiyle halkı kürtajdan soğutma, eşcinselliğe karşı süzlük gibi çeşitli tavır ve teşebbüsler gerçekleşmiştir. Günümüzde ise okullardaki cinsel eğitim dersleri, konunun biyolojik yönlerini içermekte olup zorunlu bir eğitim

1960'dan önce Roma Katolik Kilisesi'nin kontrolü altında olan cinsellik konusu, çüde tabu idi. 1960'lardan sonra İrlanda'daki okullarda cinsel eğitimin gerekliliği rak kabul görmeye başladı ve 2003 yılından bu yana 12 yaşından itibaren öğrenciler, zorunlu olarak cinsel eğitim dersi görmektedirler.

Bu ülke, dinin cinsel eğitim üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğu Katolik bir Katolik kilisesinin gebelikten korunma, kürtaj ve cinsel eğitim gibi meselelerde etki yüksek olması, okullarda zorunlu bir cinsel eğitimin verilememesine sebep

dır. Bu durumda gençlerin çoğu bu konuyu ailelerinden, medyadan ve ğlarından öğrenmektedir.

Okullarda cinsel eğitim uygulamalarını ilk başlatan 1930'larda İsveç olmuştur. Batı ve Avrupa ülkelerinin hemen hepsinde okullarda ergenlere yönelik cinsel eğitim maları yapılmaktadır. Gelişmekte olan ülkeler ise cinsel eğitimi okul programlarına çekimser kalmışlardır. Bazı ülkelerde cinsel eğitim okulda ayrı bir ders olarak en, bazılarında ilgili dersler içerisinde verilmesi yaklaşımı benimsenmiştir (Çok, 2003; 90). Cinsel baskının olmadığı serbest bir toplumdur. Ayrıca İsveç, 1955 yılında tüm la cinsel eğitimi zorunlu kılan ilk Avrupa ülkesi olma özelliğini de taşımaktadır. Bu genellikle 12-13 yaşlarında başlamaktadır

Bu ülkede Katolik kilisesi güçlü bir etkiye sahiptir. Ayrıca Vatikan'ın Hristiyan at Parti aracılığıyla bazı siyasi kararlar ile toplumsal politikalar üzerinde etkisi de ır. İtalya' da cinsellik konusunda hem kamuoyunun düşüncesi hem de devletin tavrı, olarak ahlaki ve gelenekseldir. İtalya' da zorunlu da olsa cinsel eğitimin hayli ı bir konu olduğu söylenebilir.

Halkın çoğunluğu, gençlerin cinsel eğitimi konusunda liberal ve pozitif bir tavır ktadır. Zaten İzlanda da yaşayan gençlerin ilk cinsel ilişkiye girme yaşı, Cinsel Kütüphanelerin Rolü ortalama 15,7'dir. Bu oran, Avrupa ülkeleri içinde en erken şkiye girme yaşıdır. Ayrıca İzlanda da cinsel eğitim zorunludur.

urg: Baskın bir Katolik ülkesi olduğundan halk, gençlere yönelik cinsellikle ilgili a çok açık fikirli değildir. 1970'lerin başından bu yana 13-19 yaşları arasında cinsel orunlu kılınmıştır. Cinsel eğitimin asgari standartları Eğitim Bakanlığı tarafından miş olup ayrıca ilkokulda okuyan 6 yaşındaki öğrencilere vatandaşlık, biyoloji ve din in içerisinde de cinsellikle ilgili bilgiler öğretilmektedir.

: Liberal bir toplum olup cinsel ayrımcılığı suç sayan yasayı kabul eden ilk ülkelerden Devlet ise aile planlamasını ciddi bir biçimde desteklemektedir. 1970'lerden bu yana ğitim zorunlu olup temel olarak biyoloji dersleri içinde verilmektedir.

a: Genel olarak Slovaklar gelenekselci olup cinselliğe karşı tavırları, bölgelere ve inanç düzeylerine göre değişiklik göstermektedir. Şehirlerde yaşayan gençler, Batı daki gençler gibi davranmakta ve cinsellik konusunda daha açık fikirli olmaktadırlar. ini inançları olan gençler ise evlilik öncesi cinsel ilişki kurmaktan sakınmayı tercih dirler. Bu arada Katolik kilisesi, okullardaki zorunlu olan cinsel eğitimi kaldırmak için e etmektedir.

tan: 1995 yılından bu yana cinsel eğitim zorunlu olup öğrencilere 6 yaşından itibaren tedir. Bazı araştırmacılara göre bu eğitimin düzeyi yetersizdir. Özellikle de bu gebelikten korunma, cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunma ve AIDS yla mutlaka desteklenmesi gerektiği ifade edilmektedir. Ayrıca unutulmaması gerekir istan'da dinsel etki güçlüdür. Avrupa ülkelerinde cinsel eğitimle ilgili sunduğumuz sistematik bir düzende ele alınmaması söz konusu ülkelerdeki cinsel eğitimin anlamamızı zorlaştırmaktadır. Fakat yine de elimizdeki mevcut bilgiler çerçevesinde öyleyebiliriz;

ülkelerinde cinsel eğitim, ortak, standart bir program dâhilinde ve sistemli bir ele alınmamakta; bu eğitim, adeta ülkelerin kendi sosyal, kültürel, dinsel ve ahlaki göre farklı biçimlerde gençlere sunulmaktadır.

'daki çoğu ülkeler cinsel eğitimi zorunlu olarak öğrencilerine vermektedir. Fakat lerin bu eğitimi zorunlu vermelerinin yanında içeriğini ciddiye almadıkları, konuyu zeysel bir biçimde ele aldıkları görülmektedir. Bu durum, cinsel eğitimin zorunlu önemini azaltmaktadır (Yılmaz, 2011).

ülkelerinin bazılarında ise kilisenin baskısı yüzünden cinsel eğitim ya tümden k istenmekte ya da konu dinsel bir bakış acısıyla ele alınmaktadır. Böylece cinsel ğili kitaplar âdeta din dersi kitaplarına dönüştürülmektedir (Yılmaz, 2011).

Türkiye'deki duruma bakıldığında ise cinsel eğitimin zorunlu ve ayrı bir ders olarak ınması gerektiği ve bu derste HIV/AIDS dahil cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve kten korunma gibi önemli konuların anlatılmasının yararlı olacağı şüphe götürmez. Aksi le orta öğretimde verilen cinsellikle ilgili bilgilerin gençlere pek de yararlı olacağı emez.

Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Alt Komisyonu da örgün eğitimde cinsel sağlık inin en erken yaşta verilmeye başlanmasını, bu amaçla uygun müfredat programları ile rin yetiştirilmesini önermiştir (Yıldırım, 2008, s. 14). Türkiye ile Avrupa'daki in cinsel eğitimle ilgili bakış açılarını kıyaslarken dini ve ahlaki unsur farklılığının da alınması gerektiği söylenebilir (Yılmaz, 2011).

İnsanların toplum içindeki ilişkilerini düzenleyen din ve ahlak gibi unsurların, hukuk kadar ve zorlama gücü olmasa da önemsenmesi gerekir. Çünkü bir toplumda iyilik ve kötülük oluşan değer yargılarına göre 'yapılması' veya 'yapılmaması' gereken davranışlara ilişkin ların, bireyin toplumla olan ilişkilerini düzenleyeceği açıktır. Sonuç olarak Türkiye' de verilen cinsel eğitimin yetersiz olduğu ve bu eğitimin desteklenmesi için kütüphanecilere syonlar düştüğü kesindir (Yılmaz, 2011).

27 Okul Öncesi Eğitim

elişim bir bütündür. Fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişim arasında sıkı bir ınmaktadır. Çocuk dünyaya sosyalleşmiş olarak gelmez, sosyalleşme süreci boyunca ıralarına ve değerlerine uymayı öğrenir ve değerler sistemini benimser. Bu öğrenme am boyunca sürer. Bu süreçte bireyin çevresindeki diğer insanlarla ilişkileri ve diğer örleri bireyin sosyal uyumu üzerinde etkili olur (Ekinci,Vural, 2006: 14).

kul öncesi dönem olarak adlandırılan ilk çocukluk, 3-6 yaş arasındaki çocukları Bu dönem, toplumsal ilişkilerde olduğu kadar bilişte, dilde ve kişilik gelişiminde lişmelerin olduğu bir zaman dilimidir (Gander ve Gardiner, 2001:82).

kul öncesi dönem çocuğun gelişiminin oldukça hızlı olduğu bir dönemdir. Gelişim ının hemen hepsi 0-6 yaş döneminin, çocuklarda hem bedensel ve zihinsel hem de

al gelişim açısından, ayrıca dil gelişimi ve çocuğun kendini fark etmesi ve ifade etmesi ımından en önemli dönem olduğunu kabul etmektedirler (Kaya, 2004 :16).

Okul öncesi dönem Freud'un psikoseksüel gelişim kuramına göre fallik dönemi al dönem) olarak adlandırılmaktadır. Erikson'un psikososyal gelişim kuramına göre enliğe karşı suçluluk dönemidir, Piaget'in bilişsel gelişim kuramında işlem öncesi n ikiye ayrılmıştır. 2-4 yaş sembolik (kavram öncesi), 4-7 yaş sezgisel dönemdir klı, 1992).

27.1 Okul Öncesi Dönemde Bilişsel Gelişim

Birey şimdiki ve gelecekteki güçlüklerle başarılı şekilde uğraşacaksa bütün dönemlerin özel davranışlarını kazanmalıdır. Hawighurst gelişim görevini, bireyin yaşamının belirli bir nde ortaya çıkan, olumlu sonuçlanması mutluluğa ve bir sonraki görevlerin başarılmasına, z olması mutsuzluğa, toplumca onaylanmamaya ve sonraki görevlerde güçlüğe yol açan özel nlar dizisi olarak tanımlar. Her görev, bireyin gereksinimlerini, içinde yaşadığı toplumun riyle harmanlayan biyolojik, psikolojik ve kültürel etmenlerin bileşimidir. Okul öncesi eki çocuğun okul çocukluğuna geçişe hazırlanırken birçok bilişsel görevi başarması beklenir. toplumsal ve fiziksel gerçekliğe ilişkin basit kavramlar geliştirmeyi, doğruyu-yanlışı ayırmayı, m geliştirmeyi ve konuşmayı öğrenmedir (Gander ve Gardiner, 2001).

2.27.1.1 Okul Öncesi Dönemde Düşüncenin Özellikleri:

Bu dönemde, Çocukta somut düşünce vardır. Büyüsel düşünce de olabilir. Neden sonuç ramaz. Korunum, bir kabın biçimindeki değişikliğin içindeki sıvının miktarını etkilemediğini le ilgilidir. Çocuk uzun bardaktaki suyun aynı miktarda su alan kısa bardaktaki sudan daha ğuna inanır. Tersine çevrilmezlikte, çocuk sıvının ilk bardağa geri konulabileceğini, a bardaklardaki sıvı miktarının eşit olduğunu gözünde canlandıramaz. Çocuğun düşüncesi burada ile sınırlıdır. Su bir kez uzun bardağa boşaltıldıktan sonra boşaltma eylemi akıldan Çocuk yüzeysel görünümlerden fazlasıyla etkilenir. Çocuğa uzun bardak daha fazla su i görünmektedir. Yargısı sınırlı algısal bilgiye dayanmaktadır. Çocuk dikkatini olayın bir da çok sınırlı bir bilgi üzerinde odaklaştırır. Belirli bir zamanda birden fazla yönde güç bulur. Çocuk dikkatini uzun bardaktaki suyun yüksekliğine odaklaştırır (Doğan, 1998).

Ayrıntıları ayırt etme becerisi karmaşık şekiller içine gizlenmiş olan basit şekilleri yı sağlar. Bu yaşta çocuk ancak basit şekillerin ayırımını yapabilir. Anadilinin tüm ni ayırt edebilir. Ancak ses perdelerini ayıramaz. Hayvan seslerini taklit edebilir. Müzik nin seslerini ayırabilir (Çengelci, 2000). Nesne değişmezliği, şekil değişmezliği ve lük değişmezliği olarak iki açıdan ele alınır. Çocuk değişik biçim ve durumlarda ğü nesneyi aynı olarak algılayamaz. Bu yeteneğin kazanılması, çocuğun algılamasından ız olan nesnelerin varlığının kabul edilmesini, dolayısıyla somut düşüncenin ilk ının atılmasını sağlar (Çengelci, 2000).

Benmerkezcilik okul öncesi dönemdeki önemli düşünce özelliklerinde biridir. Çocuk n dünyasını kendi dünyası gibi sanır. Kendisi için önemli olan bir durumun herkes için olduğuna inanır. Kendisininkinden başka bir görüş, anlayış, düşünce olabileceğini az. Bu nedenle yalancılıkla, hayalcilikle suçlanmamalıdır. Fiziksel açıdan kendisini nın yerine koyamaz. Bu durum empati yapmasını engeller. Bu yaştaki çocukta görülen zlık kötü huy değil öğrenilmemiş ya da gelişimini tamamlamamış bir zihinsel ır (Çengelci, 2000).

Çocukta kural anlayışı ayrı bir özellik taşır. Önceleri sıraya önem verme, kazanıp e önemli değildir. Yaş ilerledikçe oyunun hep aynı şekilde oynanması gerektiğini Oyunlarda kavga çıkar. Çünkü her çocuk oyunun kendi öğrendiği şekilde oynanması ine inanır. Çocuğun düşünce sistemindeki katılık tekrar tekrar aynı şeyleri dinlemek ek istemesi şeklinde de ortaya çıkar. Değişikliğe tahammülü yoktur. Bir öykünün hep cüklerle anlatılmasını ister. Müzikte de tekrarlardan hoşlanır. Çocuk tekrarlarla birçok anlayıp sindirmekte ve benimsemektedir (Çengelci, 2000). Piaget yapaycılık ve mmacılığı işlem öncesi çocuğun dünyaya bakış biçiminin iki özelliği olarak ir. Yapaycılık doğal olayları birisinin yarattığı ya da bunlara birinin neden olduğu belirtir. Canlandırmacılık (animizm) cansız nesnelere canlı özelliği yüklemektir ve Gardiner, 2001).

1.2 Okul Öncesi Dönemde Kavram Gelişimi

ocuğun ilk kavramları somuttur. Dolayısıyla kısıtlı ve basittir, tam ve kesin değildir. Çocuk kavramları geliştirirken somuttan soyuta yönelir. Sayıları ezber yoluyla öğrenebilir.

larla nesneler arasında bağlantı kuramaz. Nicelik değerlerini henüz öğrenmemiştir. Nesnenin mekanlarda farklı görünebileceğini bilmez. Çocuğun renklere karşı duyarlılığı çok hızlı Sınıf ve ilişkiler kavramı gelişmemiştir. Bir nesnenin iki sınıflamada birden yer alabileceğini az. Günlük etkinliklere göre zamanı bilir. Geçmiş en son gelişen zaman kavramıdır. Çocuk kavramını bilmez. Ölümü herhangi bir olay gibi karşılar (Kavaklı, 1992).

28 0-6 Yaşın Dil Gelişimi

Dil öğrenebilmek için insanlar özel mekanizmayla dünyaya gelirler. Bu sayede çocuk de konuşulan dili içselleştirir, kurallarını anlar, öğrenir ve daha sonra öğrendiği bu bilgisi kurallarına uygun kullanır ve biyolojik bir olgunluğa geldikten sonra lar (Akt: Yıldırım, 2008).

1 0-3 Yaşta Dil Gelişimi

0-3 ay arasında bebek önceleri sadece ağlayarak ses çıkarır fakat sonra yavaş yavaş an da sesler çıkarmaya başlar (Yavuzer,1993).

Üç aylık olduklarında bebeklerin keyifleri yerinde olduğunu gösteren sesler r. Bebek 6 aylık olunca daha uzun süreli sesler çıkartmaya başlarlar. Bu meleri yalnızken sürdürür ve biri dikkatini çekince kaybolur. İlk anlamlı sözcüklerini ken söylerler (Davaslıgil ve Erden ve Akman 2001,1995).

18 aya doğru iki komutu üst üste anlayıp yerine getirir. 18. aydan sonra tekrarlamalar bunlar özellikle monolog türü konuşmalardır (Selçuk ve dönmez, 1995,2000).

5

ruları ses tonuyla ifade etmeye başlar.

elime hazinesi 200 'e yaklaşır.

evrelerinde gördükleri her şeyi isimlendirmeye başlarlar.

evresine duyduğu meraktan ve olayların nedenini nasılını öğrenmek istediğinden layı onunla konuşulmasından, sürekli soru sormaktan hoşlanır (Davaslıgil, 2001)

28.2 3-6 Yaşta Dil Gelişimi

Okul öncesi çağ adı da verilen üç ile altı yaş arası, çocukluğun en renkli dönemlerinden Bu dönemde çocuk konuşkan , cıvıl cıvıl ve yaşam doludur. Sokulgan ve sevimlidir. Durmadan "anne bu ne? Baba bunun adı nedir? Neden? Niçin?" Sorularının ardı gelmez sık sık rin sözünü keser, " baba bana da söyle!" diye araya girer. Sonu gelmez bir öğrenme açlığı Her şeyi bilmek, tanımak ister. Anne-babayı bunaltıncaya dek sorar. Söz dağarcığı büyümüş, gücü artmıştır (Yörükoğlu,1995).

Üç yaş çocuğunun öğreneceği ek çok şey olduğu için, sözcük dünyasının bu yaş için geniş ölçüde önem kazandığı görülür. Kelime bilgisi 1000'e ulaşır. Üç yaşta dil in desteklenmesi için çocuğun sözel girişimlerine tepki hemen verilmelidir. Çocuğun Nasıl?" gibi sorularına sabırla cevap verilmelidir (Oktay, 2001).

Üç yaşındaki çocuklarla yapılan araştırmada çocukların başlangıçta daha kolay sonra ve son olarak da işlevsel bir dil yapısı kullandıkları belirtilmiştir (Akt, Yıldırım,2008).

Çocukların cümleleri gittikçe karmaşıklaşır. 4 yaşına geldiklerinde aralarında "neden-zaman, şart, yer ilişkileri" bulunan birleşik anlamları tek cümlelerde anlatabilirler ldırım, 2008).

4 yaşındaki çocuk bir çocuk gramer kurallarını bildiği halde, grameri doğru ayabilir. Gramer kurallarına uygun konuşma daha ileriki yıllarda gerçekleşir. Gelecek kullanır. Birbiri ile ilgili üç emre cevap verebilir. Çoğul kullanmaya başlar ldırım,2008).

yaş çocuğu konuşmayı, soru sormayı çok sever. Olayların neden ve niçinleriyle Birkaç kez okunmuş hikayeyi ezberleyip tekrar edebilir. Grup sohbetlerine katılır. ar. Sıfatlar doğru kullanır. Cümle yapısı yetişkinlerinkine çok yakındır. İsteklerini nıyla anlatır. Kelime hazinesi zenginleştiği için, karşı diyaloğu sürdürür 001).

6 yaşındaki çocuk zıt kavramları bilir. Kelime hazinesi 3000'e yaklaşır. Konuşması bakımından doğrudur. Uzun cümleler kurar. Benzerlikleri ve farklılıkları doğru r. Sıfat ve zarfları kullanarak tanımlayıcı cümleler kullanabilir (Yavuzer, 2001).

5-6 yaş dönemindeki çocukların dil kullanımı bir yetişkine benzemektedir. Daha biçimde olan konuşmanın sosyal etkileşimde kullanımı yoğunlaşmakta ve çocuk leri daha az tekrar etmektedir. Bu dönemde çocukların ses yapısı incelendiğinde ünlü nin %89'unun ünsüz üretiminin ise %88'inin doğru olduğu görülmektedir. Çekim daha düzgün kullanılmaya başlanmıştır (Dönmez, 1992).

2.29 Okul Öncesi Dönemde Ahlak Gelişimi

Piaget'e göre birinci evre olan ahlaki gerçekçilik, kuralların değişmez, sabit ve zorunlu olduğu inancıyla belirgindir. Kuralları değiştirmek ya da çiğnemek yanlıştır. arasındaki çocuğa göre bir şey ya yanlış ya doğrudur. Çocuk doğru ve yanlışı nın da kendisi gibi gördüğünü düşünür. Buna ahlaki mutlaklara inanç denir. Okul nemdeki çocuk bir eylemin doğru ya da yanlış olduğuna sonucun büyüklüğüne göre rir. Çocuk kazayla on tabak kıran birini bilerek bir tabak kıran birinden daha kötü Ayrıca çocuk eylemin sonucunda ceza alıp almamasına göre de karar verir. Kimse de yanlış davranışın cezalandırılacağına inanır.

Kohlberg'in ahlak gelişimi kuramına göre ahlak gelişiminde gelenek öncesi, geleneksel ve rası olmak üzere üç düzey vardır. Okul öncesi dönemdeki çocuk gelenek öncesi düzeydedir. öncesi düzeyin ilk evresi bağımlı ahlak ikinci evresi bireyselcilik, araçsal amaç, değiş oluşur. Birinci evrede ben merkezci bakış açısı hakimdir. Başkalarının çıkarı dikkate Otoritenin bakış açısı önemlidir. Çocukta içsel bir doğru ya da yanlış duygusu yoktur. İkinci zar yeri ahlakı denir. Somut bireyselci bakış açısı vardır. "Kendi çıkarıma ise iyidir. Bir ben olmalıyım. Senin için bir şey yaparsam karşılığında bir şey beklerim." şeklindedir Gardiner, 2001).

Okul Öncesinde Cinsel Eğitimin Önemi

şiliğin temelleri okul öncesi dönemde atılmaktadır. Bu dönemdeki çocuğa sağlanan çevre koşulları anne baba tutumları, sayılamayacak pek çok etken çocuğun

ğinin yapı taşlarını oluşturacaktır oysa özellikle gelişmekte olan ve gelişmemiş erde anne babaların çocuk yetiştirme konusundaki eksiklikleri yanlış inanç ve amalarıyla sık karşılaşılmaktadır (Bayhan ve Artan,2005).

Üç yaşında bir kız çocuğu ilk kez gördüğü arkadaşı karşısında hayrete kapılıp "koşun bunun üstünden bir şeyler sarkıyor" diye şaşkınlık çığlıkları atabilir. Birçok bölümde ediğimiz gibi cinsellik, sosyal, duygusal, ve kültürel bir paylaşımdır ve çocuğun liğinin iyi keşfedebileceği yer de okul öncesi eğitim kurumudur (Sarp, 1996).

Çocuğa ilk bilgileri vermek çocuğu konuya yaklaştırmak diğer bilgi kaynaklarından iklerini kontrol altında tutmak anne babanın sorumluluğudur. Bu nedenle anne babalar n cinsel gelişim ve gereksinimlerine uygun davranmış ve tutumları benimsemelidirler an ve Artan,2005).

Okul öncesi dönemde çocukların cinsel merak duygusu çok artmıştır. Bu merak duygusu kendi e de yöneliktir ve çocuk bedenini keşfetmeye başlar. Bu keşifler sırasında masturbasyon i yaşar. Tuvalet yapmak hem kız hem de erkek çocuklar için büyüleyici bir etkinliktir. ın merakı sadece kendi bedenlerine yönelik değil özellikle diğer çocukların bedenine, kız ve klılıklarına da yöneliktir. Bunun sonucunda, başkalarının bedenini gözleme ve kendi bedenini e davranışları görülür. Doktorculuk oyunu bunun bir göstergesidir (Yılmaz,2011).

Okulöncesi eğitim ortamında, özellikle çocukların bilgiyi alıp yönlendirdiği sınıflarda atik yaklaşımın kullanılması, çocuklar için sayılamayacak kadar yarar sağlamaktadır ve Kipness, 2004).

Dewey'e göre, eğitimciler çocuklara aşağıda verilenleri öğrenmelerinde yardımcı ektedir;

i kendini yönetebilmeyi öğrenir.
nlı kararlar vermede kendi yeteneklerine inanarak kendilerine güvenmeyi öğrenirler.
lerine güvenmeyi öğrenir.
me için katılım sağlamak ve öğrenmede sabırlı olmayı öğrenir.

ndi kararlarıyla ilgili sorumluluk almayı öğrenir (Özgüven, 2001).
rlik yapmak ve başkalarının liderliğinde çalışmayı da başarabilmeyi öğrenir.
şim becerileri kurabilmeyi öğrenir.
şünme becerileri ile esaslı sorgulama yöntemleri geliştirmeyi öğrenir (Greenberg, 1992).
rlerinin önemsendiğini öğrenerek kendi kararlarının farkına varır.
teneklerini ve bağımsızlıklarını geliştirir.
ndi özel yeteneklerini ve kabiliyetlerini diğerlerinin kabiliyet ve yeteneklerini keşfeder.
klılığın ödüllendirebileceğini anlar.
ndilerine ve diğerlerine saygı duymayı öğrenir.
grup üyeliğinin anlamını ve sosyal bir gruptaki sadakati öğrenir (Greenberg, 1992).
im ve tarihi öğrenir.
atı öğrenir.
cut bakımını öğrenir.
becerileri öğrenir (Greenberg, 1992).

Okul öncesi dönemde, çocuğun merakı onun anlayabileceği bir biçimde doğru olarak mışsa bu dönemde cinsel konulara karşı merakı oldukça durulamıştır. Ancak yeni konulara vardır. Eğer okul öncesi dönemde, merakı giderilmemiş ise çocuğun cinsel konulara merakı yoğunlaşır. Arkadaşlarından duyduğu yalan yanlış bilgilere merakı karmaşıklaşır. Bu ki çocuklar karşı cinsteki değişik görünüşün farkındadır. Kendi cinsinden olan arkadaşlar cinsel konulara daha çok yer verilmeye başlanır. Çocuklar cinsler, üreme organları, anne-babanın rolü hakkında daha çok bilgi edinme merakı içindedirler (Başaran,1988).

1. Anaokulu Eğitimi

naokuluna giden çocuklar fallik dönemdedirler fallik dönemde olan çocuklarda genital ilgi vardır. Aynı zamanda çocuklarda bu dönemde karşı cinsten olan ebeveyne karşı ilgi ncak çocuklar kendi cinsiyetinden olan ebeveyni ile özdeşim kurarlar bu dönemde çocuklar nulara karşı ilgilidirler ve bazı sorular sorarlar. Öğretmenlerin bu soruları çocuğun eceği basit bir dille açıklaması gerekmektedir. Aynı zamanda öğretmenler, okulda ve evde arşı benzer tutumların gösterebilmesi için ebeveynlerle iletişim halinde olmalıdırlar. gelişiminde okulöncesi dönemin öneminden dolayı erken çocukluk eğitiminde çalışan er, çocukların sağlıklı bir kişilik geliştirmelerinde önemli bir etkiye sahip olduklarını ıdırlar (Akyol, 2008).

Altı yaş aşk öyküleri anlatılmakla bitmez bir bakarsanız aynı yaş grubunun çocukları ergenler gibi birbirlerinden yüz kızartıları ile kaçarlar, bir bakarsanız oyun odalarının çesinde dudak dudağa gelirler, cinselliğin sosyal anlamda ilk göründüğü çağ altı yaş arıdır (Sarp, 1996).

Çocuk cinsel eğitiminin önemli bir bölümü aile içinde gelişirken daha az olmayan bir bölümü de aile dışında gelişir. Ancak ilk 6 yaş içinde aile içindeki eğitim daha ıdır (Uçar, 2001).

lu döneminde karşılıklı flörtleşmeler olabilir. Hatta birbirlerinin sevgilisi olurlar leneceğiz diyebilirler.anne- babaların ve öğretmenlerin gülümseyerek baktıkları bu normaldir. Kız çocukları biraz daha erken geliştikleri için daha aktif olurlar (Uçar,

2.32 Okul Öncesi Eğitimde Öğretmenin Benimseyeceği Temel İlkeler

ğitimcilerin görevi cinselliğin işlevinin ilk başta geldiğini kabul etmek ve çocuğun inde ona tam yerini vermektir. Ona tam yerini vermenin anlamı tam bir ölçü içinde e yardım etmektir. Ciddi sorunları olmadan kendini açığa vurmasıdır bu amaçla uyarmaktan olduğu kadar engellemekten de kaçınılmalıdır (Sarp,1996).

nasınıfı çocuğunun gelişimine uygun bir eğitim ortamı hazırlamak bu gelişimin ilede ve çevrede en iyi şekilde sürmesi için gerekli katkıları yapmak öğretmenin evidir.

ne ilişkin öğretmenin benimsemesi gereken temel anlayış ve ilkeler şu şekilde bilir (Evans, 1991;Zunker 1989).

lişim bir süreçtir.

çocuk tek ve benzersizdir

Çocuğun 0-6 yaş döneminde temel fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarının karşılanarak sağlıklı bir kişiliğin temelinin atılmasıdır.

Çocuğun sosyalleşme sürecinde en önemli rol modeli öğretmendir

Çocuğa "kendini anlama ve keşfetmenin" temelini oluşturmak üzere bireysel farklılıklarını görmesine güçlü ve sınırlı yönlerini anlamasına fırsat verecek yaşantılar sağlanmalıdır.

Sağlıklı bir gelişim ve uyum için "kendini kabul" düzeyi son derece önemlidir.

Çocuğa mümkün olduğu kadar erken yaşta yaşına uygun şekilde "karar verme stratejileri" öğretilmelidir.

Bu dönemde çocuğun toplumsal rolleri cinsel kimliğine uygun olarak benimsemesi beklenen gelişim görevlerinden biridir.

Çocuğa duygularını tanıma, duygusal değişiklerinin farkına varma duygularını ifade etme ve başkalarının duygularına duyarlı olma gibi yaşantılar kazandırılmalıdır

Bu dönemde seçilen masal, öykü, çizgi, film, oyun ve diğer etkinlikler gelişim görevlerine uygun olmalı, ondan beklenenleri göstermesine zemin hazırlayıcı nitelik taşımalıdır.

2.33 Aile Kavramı Ve Önemi

Her çocuk gelişebilmek için doğduğu andan itibaren, beslenmeye, uykuya, hareket etmeye, konuşmaya gereksinim duyar. Bunların yanı sıra çocuğun da diğer bireyler gibi sevilme, sahip çıkılma ve güven içinde olma, kendini başarılı ve yeterli hissetme, kazanma gibi temel ruhsal gereksinmeleri vardır. Tüm bu gereksinmelere çocuk aile uyum sağlar (Aktaran: Sivri, 1993: 42).

Birey hayatının başladığı yer olan aile, sosyal yapının en küçük ünitesidir. Toplum tarafından günümüze değin çeşitli yönleriyle ele alınan ailenin temel özelliklerinden biri evrensel olmasıdır. Sosyologlara göre aile teşkilatına rastlanmayan bir grubu ve kabilesi yoktur. Ayrı zamanlarda ve değişik toplumlarda aileye atfedilen farklılıklar gösterse bile, bu birincil grup insanlık tarihi boyunca olagelmiştir. Aile içi beklentiler, toplumsal değişmelerle değiştiği için ailenin işlevlerinin kesin bir yapabilmek zordur.

Elliot ve Merill ailenin görevlerini 8 ayrı grupta toplamaya çalışmışlardır. Bunlar:

yolojik görev
konomik görev
oruyuculuk görevi
ikolojik görev
itim görevi
ni görev
ş zamanları değerlendirme görevi
stij sağlama görevidir (Konuk, 1994: 20).

Aile, içinde bulunduğu toplumun bir birimi olarak, onun özelliklerini taşır. Toplumun yargılarını, gelenek ve göreneklerini, beğenilerini, inançlarını, önyargılarını kısacası ünü yansıtır. Bunun yanı sıra, özel bir içyapısı ve kendine özgü bir işleyişi vardır. Bu dan toplumla sürekli etkileşim içindedir. Aile, insan yaşamının üzerinde doğumdan başlayan ve ilk gelişim yıllarından ömrünün sonuna dek etkisini sürdüren bir kurumdur an: Sivri, 1993: 49).

Üyeler arasındaki muhtelif rollerin organizasyonu aile sistemini meydana getirir. Bu nedenle yeleri arasındaki ilişkilerden ve ilişkilerin yapılaşmasından doğan kurumlar olarak nabilir. Diğer bir tanımda, aile cinsler arası ilişkileri insan soyunun çoğalmasını kurallara n, istikrara kavuşturan ve standartlaştıran davranışlar sistemidir. Bir toplumda en güçlü rdan biride ailedir. Çünkü nesiller arası kültürel mirasın taşınmasında ve sosyalleşme de aile temel kurumdur. Ailenin yapı ve fonksiyonları toplumsal değişmeye paralel olarak ktedir. Tarihi varlık alanında gözlendiği zaman diğer sosyal kurumlar gibi aile de yapı le değişmeye uğramıştır. Ancak aile kurumunun değişmesi oldukça yavaş olmuştur. Bütün iklere rağmen çekirdek aile cihanşümul özelliğini korumaktadır (Gümüş, 2006: 43).

Babanın tam gün çalışıp, annenin evde oturduğu ailelerde roller açıkça çocuğun gözü önüne Her ikisinin de çalıştığı durumlarda ise roller birbirine yaklaşır. Anne, baba gibi çalışmakta, çocuk bakımı, ev işleri gibi işler yapabilmektedir. Bu nedenle çocuk anne-babasının cinsiyet kkında daha az farklılıklar gözlemektedir. Çalışan ve çalışmayan anneler üzerinde yapılan ştırmalarda, çalışan kadınların çalışmayan kadınlara göre kendilerini daha bağımsız, güvenli, ve erkeğe özgü cinsiyet rolü ile ilgili kalıp yargıları benimsemiş olarak algıladıkları

mıştır. Ayrıca ailede işbölümü açısından da katı tutumlardan ayrılarak, eşler arasında daha çok i bir yaklaşımla işlerin paylaşılması gözlenmiştir (Baran, 1995: 25).

Ebeveynlerin birbirine sevecen davranışları, el ele tutuşmaları, muhabbetleri, çocuğun sevgi şlarını görerek öğrenmesine yardımcıdır. Ebeveynler çocuklarına, bu tip davranışları, ancak canın birbirine yapabileceklerini anlatmalıdırlar. Böylece çocuk ailenin sevgi ortamı olduğunu, sahip olmanın güzel bir şey olduğunu hissedecektir. Ancak ebeveynlerin bu tip davranışları rın yanında, aşırı, uzun süreli ve çocuğu ihmal edici tarzda olmamalıdır. Bu durumda çocuk lık duyabilir ve rahatsızlık hissedebilir (Taşçı, 2003: 88-90).

Babalar çocuğun bakımına az katılmasına rağmen oyunlarına anneden daha fazla r. Babaların oyun şekilleri, annelerinkine oranla oldukça farklıdır. Çocuğun bakımının ebeveyn tarafından paylaşıldığı zaman, çocukların kafasında daha dengeli ve gerçekçi ba imajları oluşur (Bilgin vd., 2005: 137). Eğiten, dominant ve çocuk bakımına aktif babalar, büyük olasılıkla erkeksi oğullar ve kadınsı kızlar yetiştirirler. Baba nda, erkek çocukların daha düşük erkeklik puanlarına sahip oldukları ve babasız büyüyen erkeklerin yetişkin yaşamlarında daha az başarılı seksüel uyum gösterdikleri ıştır. Genel olarak, erken dönemde baba yoksunluğunun, erkeklerin psikoseksüel i üzerine derin etkileri olmaktadır (Bilgin ve ark, 2005: 137).

el olarak aile şu hizmetleri yerine getirir:

ların fizyolojik (yeme, içme, barınma ve giyinme) ihtiyaçlarını karşılar.

vi (sevgi, güven) ihtiyaçları karşılar.

yetlerin oluşmasına hizmet eder.

ki yetişkin kimselerin psikolojik ihtiyaçlarını karşılar (Özbek, 1996: 50).

Anne Baba Tutumları

Cinsellik doğumla başlamakta ve kişinin yaşamında önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle eğitimin doğumla başlaması gerektiği bir gerçektir. Dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi izde de cinsel eğitim kavramı farklı şekillerde algılanmaktadır. Cinsel eğitim, yaşam boyu süren, alma, tutum , inanç ve değerler kazanma sürecidir. Bu tanımdan yol açarak okul öncesi dönem ları için cinsel eğitiminde birinci sorumluluğunun anne baba olması gerektiği vurgulanmaktadır. okullar da, mutlaka planlanmış cinsel eğitim programları ile cinsel eğitim sürecine katkıda alıdır (Acer ve Artan, 2005).

Cinsel eğitimin verileceği en uygun yer ailedir. Cinsel eğitimin en önemli amaçlarından biri, yardım ederken beden ve beden faaliyetleriyle ilgili sağlıklı bir tutum geliştirmelerini aktır. Bütün çocuklar kendi bedenlerini merak ederler, değişik arayışlarla beden bölgelerini erler. Bunun için bebek ilk günlerinde kendi eline bile uzun süre bakar, ellerini ağzına götürür er. Çocuklar aynı zamanda bedenlerinin açık ve kapalı bölgelerini de öğrenmek isterler. e sürecinde çocuklar üreme bölgeleriyle de ilgilenirler. Onlara dokunur ve oyun oynayarak arını giderirler. Onların bu ilgisi, başka insanların kendi beden bölgeleriyle ilgilenmelerinden ede bir şey değildir (Bilgin ve Atıcı 2007).

Çocuklara yaşamın gerçeklerini öğretmek için en uygun kişiler olan anne babaların çoğunlukla kendileri de yeterince bilgi sahibi olmadıkları için cinsel konularda erini rahatsız hissederler. Oysa Salk'a göre, çocuğa, cinsellik konusunu anne-ndan öğrenme fırsatı tanınmalıdır (Salk,1993).

3-5 yaşlardayken çocukla çıplak banyoya girmeniz veya tuvalette iken sizi görmesi em taşımaz. Ama 6-7 yaşlarına doğru çaktırmadan biraz biraz örtünmenizde yarar Çünkü bu yaşlardan sonra çocuklarda hafif hafif cinsel uyarılmalar başlar (Uçar 2001)

Rousey,1991)İyi bir ebeveyn olmanın gereklerinden biri çocuğun cinsellikle ilgili tam anlamıyla cevaplandırmaktır. Cinsellik konusu yetişkinlerin kendi aralarında kadar çocuklarıyla da konuşmakta zorlandıkları bir konudur ebeveynler bebeklerın geldiği, kız erkek anotomik farklılığı gibi sorular karşısında duydukları utancı

zliği yada kararsızlığı ses tonu vücut dili ve mimikleriyle çocuklarına da yansıtırlar ve Artan,2000).

Çocuk bazen anne ile babanın öpüştüğünü veya birbirlerine sarıldığını görebilir. sinde de pek sakınca yoktur. Fakat tabii ki bu öpüşme ile sevişme öncesi yapılan ateşli eleri kastetmiyorum (Uçar, 2001).

Anne baba bu keşiflerin, gösterme ve dokunmaların çocukların meraklarının sonucu nu anlamalıdır. Eğer çocuk cinsel keşiflere fazlaca yönelmişse, anne baba çocuğu konularda bilgilendirmelidir (Yılmaz, 2011).

Çocukların cinsel varlıklarının olduğunu söylemek bazı yetişkinler için oldukça duygulara ya da farklı düşüncelere yol açabilir (Darwill ve Powell, 1995).

Üç yaşına kadar kız ve erkek çocuklarının eğilimleri oyunları ve davranmışları özellikleri dan pek fark yoktur. Kızlar da erkekler de aynı oyunları oynayabilir veya aynı oyuncaklara bilir. Bu yaşlarda hiç utanıp sıkılmadan kilotsuz, çırılçıplak dolaşabilir. Başka insanların pipisini eline alabilir. Veya vajenini kaşıyabilir. Zaten bu yaşta bir çocuk için henüz pipi ile gen ile kulak arasında hiçbir fark yoktur. Ancak böyle bir sahne karşısında büyükler hemen nı terbiye etmeye çalışır. Genellikle" aaa ayıp, çek elini orası pistir he de günah" denilir 01).

34.1 Otoriter Aile:

Ülkemizde sergilenen aile modellerinden biridir. Ailede otorite kabul edilen kişi ya da vardır. Genellikle kurallar onlar tarafından belirlenir ve diğer üyelerin koşulsuz istenir (Tuzcuoğlu, 2003).

en çocuklarına şunları söyleyen ana babalar tanıdım: "Onunla oynadın ha çürüyecek onu kesecekler" bu sözler zavallı oğlancağazı o kadar kuvvetli bir bunalıma götürür bu kez acaba daha yerinde duruyor mu yoksa çürüyüp düşmüş müdür diye ikide bir er saniye elini orasına getirir bu doğal eğilim çoğu zaman obsesyon denilen farkında yapılan hareketlere dönüşür (Dirim, 1999).

Otoriter anne-baba tutumlarıyla büyüyen çocuklar otoriteyle baş edebilmek için eye boyun eğmekte ve istenilen davranışın dışına çıkmamaktadırlar. Bu durum özellikle li cezanın uygulandığı ve cezadan kurtulmanın tek yolunun boyun eğmek olduğu larda görülmektedir. Bu çocukların çoğu yetişkin olduktan sonra da otoriteye sorgusuz yı sürdürmekte ve her ortamda gücü simgeleyen her şeye karşı boyun eğebilmektedirler. on 1996, 1999). Sürekli olarak "Yapmamalısın", "Gitmemelisin", "Dokunma" gibi iflerle karar verme olanağı tanınmayarak yetiştirilen çocukların, neden-sonuç ilişkisi ları, sorumluluk almaları, yaratıcılıkları, problem çözme becerileri ve çevrelerini derek denetim altına alabilme yeteneklerinin gelişimi engellenebilmektedir anoğlu, 1995) Bazı ana babalar bu erken cinsel ilgiden rahatsız olur ve bunun anormal dan endişelenirken oysa bebeklerin bu davranışı tümüyle doğal normal sağlıklıdır eğitim bu noktada başlar (Yavuzer, 1995).

er ailelerde başlıca şu özellikler görülür:

llar hakkında yorum yapılamaz, tartışılamaz.
llar uyulmak için konulmuştur, uymayanlar ceza ile karşılanırlar.
bir disiplin anlayışı hakimdir.
bireyleri arasında otoriteye dayalı bir iletişim ve ilişki vardır.
klik yoktur.
ikle çocuk fazla söz hakkına sahip değildir.
llik kavramı bir tabu olarak algılanır, ayıp ve günah kavramları çok fazla kullanılır.
ların sorularına, yetişkinlerin uygun gördüğü ölçüde yanıt verilir ya da hiç verilmez.
gun kendi kendisine karar vermesine izin verilmez (Tuzcuoğlu, 2003,s.53).

Eğitimde, ceza önde tutulmaktadır ama amaç aynıdır. Aile içinde çocuk kurallara zorundadır. Kimi evde bu, dayakla; kimi evde de ayıplama, suçlama ve korkutmayla Kimi evde de bakışın sert olması yeterlidir. Aşırı disiplin çocuğu sıkar.Bu aile da çocukların hakları ellerinden alınmıştır. Hakkı olan ise ödül gibi ona sunulur. an sürekli bir şeyler istenir. "En yüksek notu sen alacaksın" gibi (Yörükoğlu, 2008). mu benimseyen aileler çocukların cinsel kimliğini sergiledikleri davranışları baskı lırlar. Bu nedenle erkek çocuklara oranla kız çocuklara daha çok baskı yapılır. Böyle

ndıkları içinde çocukların uyarılma (mastürbasyon) konusuna sert şekilde tepki irler. Hatta cinsel organlarına bakmaları ve dokunmaları yasaklanır (Eğitimde malar, Aralık 2003). Otoriter ailelerde, çocuğun gelişimi açısından üç farklı durumu nıza çıkacaktır: Birincisi; çocuk cinsel konularda çevreden bilgi almaya çalışacaktır. Bu i ailesinden alamadığı için yalan yanlış duyduklarına inanacaktır. Ailenin zamanında alması gerekmektedir. Çünkü çocuğa yanlış bilgiler verilebilir ve ne şekilde alındığı amaz. İkincisi ise; Cinselliği yasak olarak algılayan çocuk yalan yanlış bilgi aldığı için ş ortamında ve evlilik ortamında problemler yaşayacaktır. Hatta cinsiyet özelliklerini rak sergileyemeyecektir (Tuzcuoğlu, 2003).Üçüncüsü ise; çocuğun yaptığı hiçbir şey rşılanmaz. Çocuğun çocukluğunu yaşamasına fırsat verilmez hatta ondan olgun ması beklenir. Davranış esnekliği tanınmamış ve özgürlük sınırları bir hayli mıştır (Yörükoğlu, 1988).

Çocuklarınızı bu meraktan dolayı cezalandırmamak çok önemlidir. Bu onların nı karıştırıp suçlu hissetmelerine sebep olabilir ve kendi bedenlerine duydukları ve cinsellik içeren hareketlerin yanlış ve utanç verici şeyler olduğunu düşünmelerine abilir (Darvill ve Kelsey. 1995).

ede yanlış tutumlar cinsel problemlere neden olmaktadır kırsal kesimde yetişen bir erkek yaşam öyküsünü anlatırken, ergenlik yaşlarında bir gün rüyasında doyuma ulaştıktan sonra, en utandığı için evde yıkanmayıp buz gibi nehirde yıkandığını ve sınıfa girinceye kadar ıslak nin donduğunu, sonra da derste buharlaşarak tüm camları buğulandırdığını dile getirmiştir. ve göreneklerimiz nedeniyle cinsel konularda görülen bu yasaklar ve koşullandırmalar izi karşı cinsle konuşmaktan bile alıkoyarken, zaman zaman kız kaçırma, ırza geçme, ya da hayvanlarla cinsel ilişki kurma gibi sapıklığa ve suça itebilmektedir sınıfı.com).

34.2 Aşırı Koruyucu Aile

u aile tipinde; Anne babanın, çocuğu gereğinden fazla kontrol etmesidir. Bunun rak çocuk, başkalarına aşırı bağımlı, kendine güvensiz, duygusal kırıklıkları olan olabilir. Bu bağımlılık çocuğun yaşamı boyunca sürebilir. Aşırı koruyucu anne, a bütünleşir, ona kalkan olur. Çocuk kendine bakabilecek yaştadır ama annesi onu besler ve onu elleriyle uyutur. Böyle davranarak ona onu sevdiğini belli etmeye

NEAR EAST UNIVERSITY LIBRARY LEFKOŞA

ama esas olan kendini yalnız hissetmemektir (Aydın, 2004). Bu tip ailede çocuk, bağımlı olduğu için evlilik hayatında da cinsel yönden sorun yaşarlar eşiyle uyumlu aşırı hoşgörülü ailelerde ise bu tip ailelerde disiplin yok denecek kadar gevşektir. ktur yapar! O daha çocuk, ne bilsin!" şeklinde çocuğun olumsuz hareketlerine destek Çocuğa sayısız haklar tanınmıştır, ancak nerede duracağı hakkında kesinlikle bir sınır amıştır. Neyin doğru, neyin yanlış olduğu öğretilse bile uygulama ve bunu denetleme zdir. Başka bir deyişle çocuğun davranışlarına sınır konulmaz. Verilen cezalar çok kalır ve aile tarafından ya unutulur ya da ertelenir. Çocuk yalvarma yöntemiyle yola neye çalışılır. "Uslu durursan bak sana ne alacağım" diye çocuğa ödün de verilir. çocuğun ana babasından çekinmesi gerekirken anne baba çocuktan çekinir. Çocuk lediğini yapar. Anne bir vursa çocuk üç vuruşla karşılık verir. Çocuk elinde oyuncak ne, ağlayarak kendine acındırmaya uğraşır (Yörükoğlu, 1988).

Aydın'ın (2003 Aşırı koruyucu yaklaşıma sahip ailede yetişen çocuk bağımlı, kendine olmayan, duygusal sorunları olan bir kişi olmaktadır (Seçer,Sarı, ve Olcay,2006) del yetişkinler için belki olumsuz olmasa da, çocuklar için tehlikeli bir durumdur. ve herkesin hoşgörü ile yaklaştığı hoşgörülü ailede çocuk, topluma adımını attığı ibaren hayal kırıklığı yaşayacaktır. Ailede gördüğü hoşgörüyü, mahalle ve okulda arından, öğretmenlerinden, hatta hemen hemen herkesten bekleyecektir. Bulamadığı bunun nedenini anlamayacak, daha sonra ise içine kapanıp toplumdan uzaklaşma gösterecektir. Bu tip ailede yetişen çocuklar, cinsel eğitim boyutunda da zorluk Hayatın diğer alanlarında olduğu gibi, cinsel eğitim ve cinselliği yaşamanın da belirlenmiş kuralları vardır. Kişi ancak bu doğrultuda yaşarsa mutlu olabilir ğlu,2003,s.55-56).

34.3 Tutarsız Aile Tipi

isiplinin nerede uygulanacağı belirsizdir. Ana babanın tutumu uç taraflardadır ya görülü olurlar ya da aşırı sert olurlar. Çocuk hangi davranışın nerede, ne zaman ğini önceden tahmin edemez. Tutumunu ana babanın davranışlarına göre ya çalışır. Davranışın doğruluğu yanlışı önemli değildir cezadan nasıl kurtulurum mlidir (Yörükoğlu, 1988). Anne babanın tutarsız davranışlarından çocuk kime ayak sı gerektiğini, bilemeyecek duruma gelir. Ancak burada sözünü ettiğimiz tutarsızlık

li sergilenen tutarsızlıktır. Bir evde, bir gün görmezlikten gelinen yaramazlık, ertesi gün ceza görüyorsa, tutarsızlık gerçekten var diyebiliriz (Yörükoğlu, 1998).

Tutarsız aile modeline cinsel eğitim boyutunda baktığımızda ise, cinsel eğitimin kurallarından olan zamanlama, doğruluk, açık iletişim ve en önemlisi güven ortamı bu tipinde olmadığı için çocukları olumsuz etkileyecektir. Hatta çocuk ileriki yaşamında, insanlardan onay görmek ve onlara göre davranmak adına, istemediği halde cinsel açıdan verme eğilimi gösterebilir (Tuzcuoğlu, 2003,s.59).

2.34.4 İlgisiz Aile Tipi

Cinsellik boyutunda bakıldığında ise, ilgisiz aile ortamında yetişen çocukları bekleyen en tehlikelerden biri, cinsel tacize açık oluşlarıdır. Çocuk, kendi ailesinde bulamadığı ilgi ve başka kişilerde arayabilir. Elbette, bu durumdaki bütün ailelerin çocukları cinsel taciz, şeklinde bir genelleme yapılamaz. Ancak cinsellik gibi hassas bir konuda bu cinsel tacizin özellikle ergenlik döneminde zaten var olan, gelişim özelliği gereği karşı cinsin ilgisini çekme çocukluk yıllarından beri karşılanamayan duygusallık da eklenince, birey ona ilgi gösteren ilk önelebilir. Arkadaşlıklarında seçici davranamadığı için, zararlı arkadaşlık ilişkileri kurabilir ğlu, 2003,s.61).

2.34.5 Demokratik Aile Modeli:

Bu tutumu benimseyen anne-babalar çocuğun sorduğu sorulara çocuğun anlayacağı dilden yeterli bir şekilde cevap verirler. Çocuğun merak ettiği soruları sormasına fırsat verir ve karşılar; onu cezalandırmaz. Çocuğun cinsellikle ilgili davranışlarının aşırıya kaçtığını leri zamanlarda dikkatini başka bir yöne çekmeye çalışırlar. Bazı durumlarda çocuğun bu anışlarını görmezden gelerek, davranışlarının azalması için pekiştirmeye çalışırlar (Eğitimde lar, Aralık 2003).

Demokratik aile ortamında, çocuk aile içinde bir birey olarak kabul edilmekte, sevgi ve saygı görmekte, karar vermesi ve deneme yanılma yoluyla öğrenmesi nmektedir. Kabul edilen ve edilmeyen davranışların sınırları bellidir. Bu kurallar sinde çocuk özgürdür ve aile içinde söz hakkı vardır. Böyle bir ortamda büyüyen , içten denetimli bir birey olması beklenmektedir (Alisinanoğlu, 1995).

Aşırı hoşgörü kadar sert disiplin, otoriter t u t um da çocuğun sağlıklı gelişimi için elidir. Bu tür bir tutum çocukta bağımsızlık, kendine güven ve kendine yetme gibi i kişilik özelliklerinin gelişimi engeller, Maslow'a göre çocuk eğitiminde en doğru yol, a makul sınırlar içinde özgürlük tanımak olmalıdır. Zira, küçük yaştaki çocuklarda bile kötüyü sezecek bir içsel bilgelik (internal wisdom) vardır. Çocuk neyi ne kadar yemesi miktar uyuması gerektiğini bilir. Yetişkinlerin yapacağı şey, çocuğa seçme fırsatı olmalıdır (Kuzgun,1970).

Yazar'a (2004) göre demokratik tutum gösteren anneler çocukları için iyi bir ir. Çocuğa yol gösterir. Ancak alacağı kararlarda serbest bırakır. Bir çok alternatif tercihi çocuğa bırakır. Çocuğun aile içi ve dışında uyacağı kuralların sınırlarını çizer. ğlu, 2003).

Demokratik aile ortamında genel olarak şu özellikler bulunur:

saygı ve güvene öncelik verilir.

uyulması gereken kurallar vardır (Tıpkı toplumda olduğu gibi).

mantıklıdır ve konulma gerekçeleri mutlaka açıklanır.

ara uyulmadığında disiplin ve ceza vardır.

a verilen cezalar, ceza gerektiren davranışı ile doğru orantılıdır.

ile üyelerinin (çocuk dahil) karşılıklı konuşma, tartışma ve görüş bildirme hakları

babanın çocuğa yaklaşımında tutarlılık vardır.

kararlara tüm aile üyeleri katılır.

rme ve problem çözme aşamaları birlikte gerçekleştirilir

lu,2003,ss.61,62).

Okulöncesi Eğitimde Aile Katılımı

ne-baba katılımı, anne-babaların doğumdan yetişkinlik evresine kadar çocuklarının gelişimlerinin her aşamasında yer almalarıdır (Duran, 2005:7).

Ana-babalar, öğrenciler ve okul eğitim-öğretimin üç temel ayağını oluşturmaktadırlar. Ana-lar eğitim-öğretim sürecinin temel öğelerinden biri oldukları için çocuklarının eğitim ve imlerine katılmaları gerekmektedir. Ana-babaların eğitim-öğretime katılmaları öğrencilerin ışsal ve sosyal uyumlarının gelişmesi, okuldaki disiplin sorunlarının azalması, öğrencilerin devamlarının ve akademik başarılarının artması gibi eğitim öğretimin pek çok alanında olumlu sağlamaktadır (Kotaman, 2008: 136,137).

Aile, Okul öncesi dönemi çocukların gelişimde oldukça önemli bir yere sahiptir. k ilk eğitimini ebeveynlerinden alır ve onların ilk eğitimcileri anne babalarıdır. Anne ın öğrettikleri ve yakın çevreden alınan bilgiler, çocuğun yaşamını önemli şekilde r. Çocuk için gerekli olan en etkin eğitim anne, baba ve öğretmenin birlikte alarıyla gerçekleşir. Bu nedenle okul öncesi eğitim programına aile katılımını sağlamak ların gelişimi açısından önemle üzerinde durulan bir konu haline gelmiştir (Yazıcı, el ve Güzeller, 2005). Okul öncesi dönemde, aile katılımı özel bir öneme sahiptir. k, ailesi ile bir bütündür. Okulöncesi eğitimin amaçları belirlenirken, çocuk tek başına ülmemeli, başarılı bir okulöncesi eğitim için aile katılımı sağlanarak anne-baba da n süreci içine alınmalıdır. Bu bağlamda aile katılımı, çocukların sağlıklı gelişimlerini ebilmesi ve okula hazırlanması amacı ile düzenlenen eğitim etkinliklerini kleştirmek için, okul personeli ve aile bireylerinin birlikte çaba göstermesidir aytar, 2000:136).

Çocuğunuzun okul öncesi çağda cinsellik konusundaki temel tavrını oluşturur. llik konusunu son derece olağan ele almak yapılacak en doğru iştir (Dodson, 2007).

Çocukların kalıtımsal olarak getirdiği özelliklerinin gelişme düzeyi, bu özelliklerin nasıl eneceği ve onun gelecek yaşamını nasıl etkileyeceği pek çok değişkene bağlıdır. Bu enlerden kimileri, ailenin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel niteliği, çocuklarına sağladığı lar, aile bireylerinin birbirleri ve çocukları ile olan ilişkileri, çocuk yetiştirme tutumları, sözel n biçimleri, nasıl bir model oldukları, sağlık, beslenme, gelişim ve eğitim konularındaki bilgileri Tüm bu nedenlerle, çocukların bilinçli bir ortamda gelişmeleri ve eğitilmeleri büyük önem ktadır. Çocuğun gelişiminde ve eğitiminde bu derecede etkileri olan aile üyelerinin, çocuk ni ve eğitimi konularında bilgilendirilmeleri ve bilinçlendirilmeleri, bir program içerisinde

ilmeleri ya da çocukları ile ilgili eğitim yaşantılarına katılarak etkileşimde bulunmaları lanmalıdır (Üstünoğlu, 1991: 121).

Aile katılımı, ailelerin kendilerine ve çocuklarına yararlı olacak biçimde yeteneklerini ya koyma sürecidir. Bir başka ifade ile aile katılımı, aileleri destekleme, onlara eğitim me ve eğitimlere katılımlarını sağlamada sistematik bir yaklaşım olup çocukların yimlerini, ev ve okul arasında sürekli artan iletişim yolu ile artırmaya yarayan bir ilişki a işlemidir (Zembat ve Unutkan, 1999: 151). Ayrıca, aile katılımını, anne-babaların, ların gelişim ve eğitimlerine katkıda bulunmaları için düzenlenmiş çalışmalar bütünü k açıklamak olanaklıdır. Aile katılımı anlayışının temel felsefesi aile yaşamını ndirmek yoluyla çocuğun gelişimine katkıda bulunmaktır. Aile katılımı okul ve aile da kurulan sistematik bir bağdır. Bu bağ okul-aile birliğini güçlendirmeyi, çocukların öğrenmelerini pekiştirmelerini, ailelerin eğitim-öğretim konusunda bilgilenmesini ve bu la duyarlılık düzeylerinin artmasını sağlamaktadır. Özellikle erken çocukluk döneminde n eğitime katılımı önemle üzerinde durulması gereken bir noktadır. Çünkü bu dönem ların gelişimsel olarak kritik bir dönem yaşadıkları bilinmektedir. Okul öncesi eğitimin bu dönem çocuklarını tüm gelişim alanlarında destekleyerek en üst düzeye getirmektir i ve Vural, 2006: 39).

n okul öncesi eğitim sürecine katılmasıyla (Ekinci ve Vural,2006: 38):

Eğitim daha etkin hale gelir,
Katılımcı eğitim için aile özendirilir,
Çocuğun, bilişsel-dil, duyuşsal, sosyal gelişimi konusunda aile desteklenir,
Çocuğun evdeki ortamı zenginleşir,
Aile kendi çocuğunun yaşamındaki önemli rolünü kavrar,
Aile çocuğun ev ortamında nasıl destekleneceği konusunda deneyim kazanır.

e katılımının üç boyutu bulunmaktadır. Bunlar, görev yönelimi, süreç yönelimi ve gelişimci dir. Görev yönelimi, aile katılımını sağlamada en ortak ve geleneksel yoldur. Bu boyutta nler ve okul yönetimi, ailelerin, öğretmen, yardımcı, sayman, gezi sorumlusu vb. olarak ara katılımlarını sağlamaya çalışırlar. Aile katılımında en çok kullanılan yöntemdir. Aile n bir başka boyutu olan süreç yöneliminde, aile, okulun çalışmasında önemli olan eğitim nın düzenlenmesi, kitap seçimi ve incelenmesi, öğretmen seçimi vb. çalışmalara katılmaya

endirilir. Gelişimci yönelim ise, ailelerin kendileri, okul, çocuklar ve diğer ailelere yarar yacak biçimde geliştirilmeye çalışılmasıdır. Hangi yönelim belirlenirse belirlensin, aile mının temelini okulöncesi eğitimcilerinin ailenin önemine inanmaları oluşturmaktadır. öncesi eğitimcilerin, okulöncesi eğitim kurumunda verilen eğitimin, ancak, aile tarafından klendiğinde kalıcı olacağını kabul etmeleri gerekir. Bu kapsamda, çocuğun kuruma kayıt olduğu n itibaren aileyle her anlamda iş birliğine hazır olmak hatta onlardan yardım talep etmek lidir. O halde, çocukların gelişimi ve eğitimi, bütüncül olarak okul, aile ve toplum yaşamlarının amları içinde düşünülmelidir (Pehlivan, 1997: 4).

2.37. Anne Babanın Cinsel Eğitime Etkisi

Anne – babanın, gerek çocukların cinsel kimlik oluşumunda, gerekse cinsel nlerinde rolleri büyüktür. Bu konuda takınılan tavırların, genellikle uç noktalarda ve olduğu görülür. Bu tür konuların anne babayla konuşulması, gelenek ve göreneklerce lanmıştır. Gelenek ve görenekler nedeniyle cinsel konularda görülen bu yasaklar ve landırmalar, bireyi karşı cinsle konuşmaktan bile alıkoyarken, zaman zaman sapkınlığa suça itebilmektedir (Baykan ve Diğ., 2002, s:70-73, Yavuzer, 1999, s:62, 126).

Bir çok aile cinsel eğitimini çocuklarına başlıca bilgilendirirken spermin kadın ne nasıl yerleştiğini bebeğin anne rahminde nasıl geliştiğini ve doğumun nasıl leştiğini anlatır. Spermlerin ulaşabilecekleri yol kadar uzadıklarını ve o yol boyunca verdiklerini kısaca anlatmaktadırlar genel olarak buna üreme eğitimi denir (Rubin ve dall, 1970).

Çocuğun cinsel eğitimi konusu özellikle ülkemizde yeterince ele alınmamış ve a kavuşmamış bir konudur. Bu konuya günümüze değin adeta tabu gözüyle bakılmış ve ğitimciler, gerekse anne ve babalar, çocuklarına nasıl bir yaklaşım içinde olacaklarını nişlerdir. Son derece önemli olan bu konuda, ana - baba ya da eğitimci tarafından lecek bir hatanın, gelecekte birçok soruna yol açacağı gerçeği akıldan namalıdır. Önemli olduğu kadar böylesine yabancı olunan bu alanda, öncelikle ana- öğretmenlere, cinsel gelişim ve eğitim hakkında bilgi verilmesi gerekmektedir muş , 1999, s:106-110). Çocukta cinsiyet farkıyla ilgili sorular ikinci yaşta, doğumla lanlarsa üç - dört yaşta başlar. Çocukken soruları yanıtlanmadığı ya da yanlış

plandığı, ihtiyaçları olduğunda yardım edilmediği için zorda kaldıklarında da ana larına başvurmazlar. Artık ana babaya karşı bir güvensizliğin yerleşmesi söz konusudur lı, 1993, s:190-191, Bundy, 1990, s: 190,321).

Anne-babalar çocuklarını cinsellikle ilgili sorular sorduğu için yargılarlar ve suçlarlar. Bu da un bedenine negatif bakmasına, bedenini yanlış algılamasına dönük bir temel atmış olunur. bir açıdan da özellikle cinsellikle ilgili verilen tepkiler temel suçluluk duygusu yaratır. Oysa un cinselliği çok insanca güzel, mükemmel bir yaşam biçimi olarak öğrenmesi, kendi bedenini algılaması, kendisinden memnun bir birey olması gerekir. Onun için anne-babaların kendi erinin ortaya çıktığı, kendilerinin geçmişte cinsellikle ilgili aldıkları uyarıcılara ve mlerine dönüp bakmaları gerekir (Yüce, 2000, s: 22–34).

Çocuğun oluşumunda babanın rolünü açıklamak isteyen birçok anne-babayı engelleyen, n öğrendiklerini denemeye kalkmasıdır. Ancak daha önce de belirtildiği gibi, çocuklar asıl ndırılmayan konuları ya da soruları daha çok merak ederler. Anne-babalarının odasına girmeye çalışırlar, ya da banyoda anne-babasını gözetlemeye uğraşırlar. Bu konuda anne- tarafından bilgilendirilmeyen çocuğun başvuracağı en tehlikeli kaynak ise arkadaşlarıdır. aktaracağı bilgi yanlış olabileceği gibi korkutucu ve ürkütücü de olabilir. Bu dönemde genelde evcilik oyunları oynarlar. Bu oyunların gerçek amacı yetişkin kadın-erkek ilişkilerini rarak denemektir. Oğlunu veya kızını bir başka çocukla oyun oynarken böyle bir durumda nne-baba telaşlanmadan, bağırıp çağırmadan sakince çocuğu ile konuşmalıdırlar. Çocuğa (Oğlum) merak ettiğin şeyleri anlıyorum, yaptığınız şeyi de anladım. Sana kızmıyorum ama da onaylamıyorum. Bundan sonra merak ettiğin şeyleri bana sorarsın, emin ol ki sana ndan daha iyi yanıt veririm." demek yeterlidir (Uçar, 1991, s:104).

Ana baba, çocukları büyüdükçe, onunla bazı konulara değinmekten sıkılır ve kaçınırlar. vücudun dilini iyi anlatamaz, fiziksel olduğu kadar heyecan ve duygusal alışverişten oluşan yu anlatmak kolay değildir. Çocuk cinsel konuda soru sorarken, gerçekte öğrenmek istediği babasının cinselliğidir. Aralarındaki içten ilişkiyi gizleme kaygısı, onlara söyleyecekleri özcükleri bile unutturur. Konuşma kimi zaman o kadar gerekli değildir. Çocuklar, cinselliğin lamları söz konusu olunca, yarım bırakılmış sözcüklerden bile bir şeyler anlarlar 1980, s: 249–251).

Cinsel eğitimin verileceği en uygun yer ailedir. Cinsel eğitimin en önemli çlarından biri, çocuğa yardım ederken beden ve beden faaliyetleriyle ilgili sağlıklı bir n geliştirmelerini sağlamaktır. Bütün çocuklar kendi bedenlerini merak ederler, değişik ışlarla beden bölgelerini keşfederler. Bunun için bebek ilk günlerinde kendi eline bile süre bakar, ellerini ağzına götürür ve emer. Çocuklar aynı zamanda bedenlerinin açık ve lı bölgelerini de öğrenmek isterler(Bilgin ve Atıcı, 2007)

Aslında anne ve babalar çocuklarının kendilerine yönelttikleri sorulardan mutluluk alıdırlar. Çünkü bu durum çocuğun kendini ebeveynin yanında rahat hissettiğinin ve eynini bir başvuru kaynağı olarak gördüğünün bir göstergesidir (Wilson, 1991).

Kupper'e göre, anne –babalar kişisel ve toplumsal birçok nedenden dolayı cinselliği ımı zor bir konu olarak görürler. Bu yüzden kültürü,eğitim seviyesi, dini inançları, ve deneyimleri ne olursa olsun anne ve babaların çocuğuyla cinsellik konusunu rken kendilerini rahatsız hissettiklerini belirtmektedir (Kupper, 1992).

Anne ve babalar, çocuklarını yetişkin yaşama hazırlamada, bilgi ve değerler aktarmada sorumluluğa sahip olmaları nedeni ile çocuklarının cinsel konularda eğitiminden de li olarak sorumlu kabul edilirler(Akın, Ege, Arıkan, Demirören ve Bursa, 2010)

2.37.1 Cinsel Eğitim Ne Zaman Verilmeli?

Çocuklara cinsellik ile ilgili bilgiler gereksinim duydukça ve yeri geldikçe ana baba imenler tarafından adım adım verilmelidir. Cinsel eğitim, birey dünyaya geldiğinde kta ve yaşam boyu devam etmektedir. Hatta çocuk doğmadan kızlar için pembe, için mavi giysilerin hazırlanması, kızlar ve erkekler için hazırlanan bebek odalarının sine farklı renklerin kullanılmasında bile cinsel eğitim söz konusudur (Ergin,1993; ve Ergin, 1995).

ilede başlayan cinsel eğitimin okulda verilecek sistemli bir bilgi ile bütünleşmesi önemlidir. Uçar(1994)'a göre çocuklara dört yaşında yada altı yaşında şu bilgiler gibi bir takvim belirlemek mümkün değildir ve bu şekilde bir kurallar takvimi

mak da doğru olmaz. Çocuklara cinsellik konusunda bilgiler gereksinim duyuldukça ve i geldikçe ailede anne-babalar, okullarda öğretmenler tarafından adım adım verilmelidir kyol, 2008)

Cinsel eğitim ne çok erken ne de çok geç bilgi verilmelidir. Çocuğun gelişim eyine uygun olmayan bilgilerin verilmesi güçlüğe neden olur. Çocuğa istediği anda basit gerçek, endişesiz, yanıt verilmesi gerekmektedir. Çocuklar bu yanıtları unutabilirler, ama ar etmek gerekmektedir. Bilgilerin içselleştirilmesi için belirli bir zamana gereksinim ir (Yavuzer, 1990).

Çocukların yaşlara göre gereksinim duyduğu cinsel bilgiler değişmektedir. Bu nedenle ğa yapılacak bir açıklama ilerleyen yaşlarda yeterli olmayabilir. Çocuklar vücut, cinsel i, duygular ve üreme gibi konulara karşı sürekli bir ilgi ve merak duymaktadır. Bu nle cinsel eğitim kısa bir bilgi aktarımından çok doğumdan itibaren başlayan, uzun süreli süreç olarak görülmelidir (Ergin, 1993).

2.37.2 Cinsel Eğitimi Kimler, Nerede Vermelidir?

Tuzcuoğlu (1999)'a göre, cinsel eğitim hem ailede anne babalar tarafından hem okulda menler tarafından verilmelidir (Akyol, 2008).

Çocuğa, üreme konusunda öncelikle anne –babasından öğrenme fırsatı tanınması mektedir. Oysa çocuklara bilgi vermek için en uygun kişiler olan anne-babalar bu konuda lerini rahatsız hissetmekte, kendileri de bu konuda yeterince bilgilendirilmedikleri için cinsel i nasıl vereceklerini bilememektedirler konuyu çocuklarıyla ne zaman ne şekilde konuşmaları tiği konusunda kendilerini yetersiz hissetmektedirler birçok anne-baba çoğunlukla bilgileri siz kişiler tarafından eğitilmiş olmanın verdiği kötü çocukluk izlenimlerinin etkisi altındadır 1993).

Çocuklara cinsel konulardaki bilgileri kimin vermesi gerektiği, çocuğa sorduğu sorular sında kimin aydınlatacağı önemli bir konudur (Aral 2000; Yavuzer,1993). Çocukların anne ile fazla geçirdikleri göz önüne alındığında bilgileri annenin vermesi daha uygun gibi düşünülebilir, baba da bu bilgileri verebilir. Çocuk okula başladıktan sonra öğretmenlerinde bu konuda

li rolleri olmaktadır. İdeal olanı, ailede ve okulda verilen eğitimin birbirini tamamlamasıdır l, 2000).

Çocukların sorularını her iki ebeveyn birlikte yanıtlayabilir. Ama, çocuk bir eynine soru sorduğunda diğer ebeveyn orada olmayabilir. Bu nedenle çocuk soruyu ğunda hangi ebeveyne soruyorsa onun yanıtlaması uygun olur. Önemli olan anne ların çocuklarına güven vermeleri gerekli olan açıklamalardan kaçınmamaları dır ers,1991; Yavuzer1993). Cinsel eğitimde, çocuk soruyu kime soruyorsa o kişinin ama yapması önemlidir.

Cinsel Eğitim Verirken Anne Babalar Ve Öğretmenlerin Dikkat Etmesi Gereken er

Cinsel eğitim evde anne-baba, dayı ,teyze hala gibi yakın akrabalar tarafından okulda ise öğretmenler tarafından verilmelidir

Cinsel eğitim büyüme ve gelişim süresince aşama aşama verilmelidir. Bir anda çocuğa her şeyi öğretmenin mümkün olmadığı unutulmamalıdır.

Çocuklara zamanında basit ve anlaşılır açıklamalar yapılması gerekmektedir.

Çocukların cinsel konulardaki sorularına yalın ve doğru verilmelidir.

Çocuğun güvenine ihanet edilmemelidir. Eğer çocuk sorduğu soruları, anne yada babasının başka bir yetişkine anlattığını duyarsa incinebilir ve tekrar güven duyması zaman alabilir.

Çocuklar konuşmaları konusunda cesaretlendirilmelidirler.

Çocukla konuşan birey ses tonunu iyi ayarlamalıdır. Doğal bir ses tonuyla konuşulmalıdır.

- Çocuklarla cinsel konularda konuşulurken kurulacak göz kontağı önemlidir. Eğer çocuk küçük yaşta ise aynı seviyede olmak için diz çökerek ya da çocuğu yüksek bir yere oturtarak aynı seviyeye gelinmelidir.

- Çocuk uygunsuz bir zamanda soru sorabilir, bu konuyu daha sonra konuşmaktan hoşnut olunacağının söylenmesi ve sözün yerine getirilmesi önemlidir (Akyol,2008).

- Bazı yetişkinler, çocuklarının bu konuyla ilgilenmediğini ifade etmektedirler. Oysa çocuklar meraklarını içlerine atmış, bilinçli olarak saklamış ya da bastırılmış olabilir (Binbaşıoğlu, 1995 ; Somers ve Somers,1991;Yavuzer,1993, Artan,2001).

- Bedensel farklılıkları öğrenebilmesi için doğal yoldan gözlem yapmasının sağlanması,

- Ana babalar ile çocuğun banyo yapmasının 4-5 yaşlarında bitirilmesi,

- Sözlü bilgiye soru sormadan başlanılması ve sorunun yanıtından fazlasının verilmemesi.

- Kızların kendilerini eksik hissettikleri dönemde artılarından söz edilmesi,

- Cinsel bedensel farklılıklar göstermeli.

- Dünyaya nasıl geldiği ve "annesinin karnına nasıl girdiği" anlatılmalı.

- Cinsel tacizden korunabilmesi için bedeninin ona ait olduğu ve yabancıların dokunmasına izin vermemesi gerektiği öğretilmeli

- Davranışların ayıplanmaması, paylanmaması; çocuğu suçlu hissettirmeyecek bir yaklaşımla: sevgi ve şefkatle anne babanın kendi sınırlarını çizmesi ve çocuğa yol göstermesi,

- Cinsel tacizden korunabilmesi için çocuğa bedeninin ona ait olduğu ve kendisi istemeden kimsenin dokunmasına izin vermemesinin öğretilmesi,

- Çocukla konuşurken cinsiyetine uygun iletiler göndermeye özen göstermesi (Özkan, 2011).

2.39. 2-6 Yaşında Çocuğun Sorduğu Soru Ve Cevapları

Çocuklar pek çok konu gibi cinsel konuları da merak eder ve büyük bir doğallık içinde ...ını sorarlar. Aslında onlar bu soruların cinsellikle ilgili sorular olduğunu bilmemektedirler; ...bilen, farkında olan ve telaşlanan sadece anne ve babalardır. Bu yüzden çocukların sorularına ...fazla telaşlanmadan uygun cevaplar verilmelidir. Anne-babalar çocuklarını bu soruları sorduğu ...yargılarlar ve suçlarlar. Bu da çocuğun bedenine negatif bakmasına, bedenini yanlış ...masına dönük bir temel atmış olunur. Başka bir açıdan da özellikle cinsellikle ilgili verilen ...r temel suçluluk duygusu yaratır. Oysa çocuğun cinselliği çok insanca güzel, mükemmel bir ...biçimi olarak öğrenmesi, kendi bedenini olumlu algılaması, kendisinden memnun bir birey ...gerekir (Konur, 2006: 15).

2-6 Yaş Çocuğun En Sık Sorduğu Soruları

Bu bölümde çocukların en sık sorduğu sorular toplanmış ve birçok uzmanın ...yle doğru kabul edilen açıklamalar verilmiştir.

Cinsel eğitim karmaşık, ancak bir o kadar da önemlidir. Bu karmaşıklığı daha anlaşılır ...k için bazı altın ipuçları vardır. Bunlar;

...u Zaman
...n Ortam
...çli Olma (Bilgili olma)

cuğu ve Gelişim Özelliklerini Bilme
n Olarak Neyi Merak Ettiğini Anlama
uyu Anlama
eri Kadar Bilgi Verme
ven Ortamı
k İletişim
aret
al Olma
un Şekilde Yönlendirme
berlik Yapma (Tuzcuoğlu, Tuzcuoğlu, 2004, s.9)

klara cinsel eğitim verilirken akıldan çıkarılmaması gereken üç ana soru vardır. Bunlar;

uk ne soruyor?
l yanıtlamalıyım?
adar yanıtlamalıyım?

li olan, sorunun çocuğun merakını karşılayacak kadar yanıtlanmasıdır. Eksik endirmek çocuğu tatmin etmez ve merakın başka yollardan gidermesine yol açar, fazla endirmek ise kafasını karıştırır.

eğitim sırasında, çocuğa bilgi verilirken uygulanacak en iyi yöntem Basamak Basamak y step) yöntemidir. Bu yöntem soruların doğru zamanda ve gerektiği şekilde nmasına yardımcı olacaktır. Basamak basamak ilerleme yöntemi 4 basamaktan ktadır. Basamaklar şunlardır;

mak: Konu Nedir? Neden?

makta çocuğun neden bu soruyu sorduğu, neden böyle davrandığı anlaşılmalıdır. kaynak olan olay nedir, çocuk ne duydu ve ya ne gördü de böyle bir merak duydu?).

asamak : Konu İçeriği

asamakta çocuğa hangi konuda bilgi verileceğine karar verilir.
ğun tam olarak neyi sorduğu ve hangi konuda bilgi verileceğine karar verilir).

asamak: Bilgi Düzeyi

samakta çocuğun ne kadar bilgilenmeye ihtiyacı olduğuna, çocuğun yaş özellikleri de
e alınarak karar verilir. (Çocuğun ne kadar bilgilenmeye ihtiyacı var?).

samak: Uygun Yanıt

amakta ise çocuğa ihtiyacı doğrultusunda, gelişim özellikleri de dikkate alınarak
ği kadar bilgi verilir (Tuzcuoğlu, Tuzcuoğlu, 2004, s. 94)

yanıtlanırken anne-babanın dikkat etmesi gereken diğer hususlar ise şunlardır:

ğun içinde bulunduğu yaşın özellikleri öğrenilmelidir.

ği, her çocuğa verilmez; çünkü çocuğun zihinsel gelişimi yaşıyla orantılı olarak artar.
hangi yaş grubuna giriyorsa, o yaş grubunun zihinsel, bedensel, duygusal, sosyal ve
gelişimleri konusunda ebeveynler bilgilenmelidir.

ğun gelişimi takip edilmelidir.

n gelişim görevleri öğrenilmeli ve ebeveynler çocuğunun gelişimini gözlemlemelidir.
ilen özelliklerin çocuğun yaşına uygunluğuna dikkat edilmelidir. Eğer çocuk yaşının
de davranıyorsa hemen önlem alınmalıdır.

ğun soruları yanıtlanmadan önce tam olarak neyi sorduğu anlaşılmalıdır.

soruyu sorduktan sonra, ebeveynler bütün bildiklerini abartılı bir biçimde çocuğa

armamalıdırlar. Soruyu açılımlı sorularla genişletmeli ve sorunun sınırlarını tespit etmeleri rekir. Örneğin, " Ben nereden geldim? " diye soran bir çocuğa, " Dünyaya nasıl geldiğini mi renmek istiyorsun? " gibi bir soruyla karşılık vererek, çocuğun sorduğu soru açılıp, sınırları pit edilebilir.

ocuğun soruları yanıtlanırken aile inanç ve değer yargıları gözden geçirilmelidir.

ailenin kendine göre bir inanç ve değer yargıları vardır. Çocuğun soruları yanıtlanırken lar gözden geçirilmeli ve bu değerlerin ne kadarının çocuğa kazandırılmak istendiğine verilmelidir.

cuğa yanıtını bilmediğiniz sorular olduğu söylenmelidir.

urtarmak adına cevabı tam olarak bilinmeyen sorular yanıtlanmamalıdır. Böyle bir la karşılaşıldığında verilecek tepki "Bu soruna nasıl yanıt vereceğimi şu anda yorum. En kısa zamanda öğrenip sana cevap vereceğim. " olmalıdır. Ancak küçük larda gelecek kavramı fazla gelişmediği için anında yanıt vermek daha doğru olacaktır. epten dolayı çocuğun gelişimi iyi takip edilmeli ve muhtemel sorulara hazırlıklı alıdır (Tuzcuoğlu, Tuzcuoğlu, 2004, s. 101-105)

ğun sorularına yanıt verilirken anne- baba normal bir ses tonu ile konuşmalı ve sakin n sergilemelidir. Ebeveynlerin kelime seçimi, bedenlerinin gerginliği ya da gevşekliği, isteksizce dinlemeleri, soruları kaçamak cevaplandırmaya çalışmaları çocuğa, anne- n duyguları hakkında fikir verir (Yavuzer, 1999).

2 Bunun adı ne?(Vajinayı yada Penisi göstererek)

kları için :

vajinan bütün kız çocuklarının ve kadınların vücudunda vardır (Perusse ve Sevim 06).

çocuklar için) " Bu senin cinsiyet (üreme) organındır. Buna vajina denir. Erkek ıkların cinsiyet organına penis denir. "

ina dıştan görebildiğimiz kadarıyla kızların vücuduna yapışık şekilde durur. Ama içeri devam eder. Bu yüzden erkek çocuklarınınki gibi görülmez. "

den karnına uzanan bu organlar, tıpkı mide, akciğer ya da bağırsaklar gibidir. Nasıl ki ganlar görülemiyorsa, vajinanın içerdeki bölümü de görülmez. Bu organlar, büyüdüğün çocuğunu büyütmeye ve doğumuna kadar korumaya yardımcı olacak ve zamanı inde de bebeğin dışarı çıkmasını sağlayacak yapıdadır."

dun içinde iki tane yumurta üreten yer vardır. Ancak bu yumurtalar bizim yeceğimiz kadar küçüktür. Büyüdüğün zaman burası yumurta üretmeye başlayacak. "

murtalar istediğin zaman çocuğunun olmasını sağlayacak " (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu,

çocuklar için:

n penisindir. Bütün küçük erkek çocuklarda ve bütün baban gibi adamlarda bunun r (Dirim, 1999).

n penisin bütün erkek çocuklarında ve erkekler de vardır (Perusse ve Sevim, 1985

ocuklar için) " Bu senin penisindir. Nasıl ki, görme organımız göz, duyma organımız , penis de senin cinsiyet (üreme) organındır. Kız çocukların cinsiyet organına vajina

çocukların cinsiyet organları penis ve testislerden oluşur. Testisler penisin altında torba şeklindedir. "

stislerin içinde, büyüdüğün zaman sperm üretmeyi sağlayacak, iki tane yuvarlak organ nur. Penis ise ince ve uzundur. Tıpkı parmak gibidir. Penis aynı zamanda idrar yapmayı yan bir organdır. "

yüdüğün zaman penis; testislerde üretilen spermlerin dışarı çıkmasını sağlar. "

-babaya öneri: Çocuğa bu bilgilerin hepsi verilmemeli, her paragraf çocuk daha ayrıntılı lar sorduğunda yaşına uygun olarak söylenmelidir (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

erkeklerin kılları var da benim yok?

erkek çocuklar büyüdüklerinde kadın ve erkek olurlar büyüdükleri koltuk altlarında ve bölgelerden çıkan kıllarla belli olur (Perruse ve Sevim,1985, 2006).

çocuklar için:

ğünde senin de bıyıkların ve sakallarınla beraber tüylerin de çıkacak (Perruse ve 1985, 2006).

cukları için:

ğünde senin de buralarında tüyler çıkacak (Perruse ve Sevim, 1985,2006).

erkekler gibi ayakta çiş yapmak istiyorum?

olarak doğdun o erkek olarak doğdu (Sevim, 2006).

adınların memeleri var?

r süt yaparlar bebekler doğduğu zaman senin yediğin gibi yemek yiyemezler onlar süt içebilir anneler, bebekler kendi başlarına yemek yiyebilinceye kadar ndeki sütle yavrularını beslerler kız çocukları büyüyünce memeleride büyür erkek n memeleri büyümez onlarda süt olmaz (Perruse ve Sevim,1985,2006).

nkü anneler bebekleri besler. Bebekler doğduğunda annelerin memelerinde süt olur. ler bu süt içer ve büyür" (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

enin içinde bebek bardağı tutuncaya kadar onu beslemeye yarayan süt bulunur. Küçük ın da büyüdükleri zaman memeleri olur. Oğlanların olmaz (Dirim, 1999).

benim penisim yok?

erkeklerin penisi bütün kadınların da vajinası vardır sen ve ben bütün kadınlar vajina ğduk sende büyüyünce bir kadın olacaksın ve bebeğin olacak bebeğinin olması için ın olması gerekir (Sevim, 2006).

kızların penisi olmaz?

erkek çocukların ve erkeklerin penisleri kızların ve kadınların vajinaları vardır kadınlar , erkekler penisli doğarlar ve bütün yaşamları boyunca öyle kalırlar (Sevim, 2006).

ın penisi neden benimkinden büyük?

n elleri, ayakları, başı da seninkine göre büyük sen de baban kadar büyüdüğünde ayakların penisin babanınki kadar büyüyecek (Sevim, 2006).

ğmadan önce nereydim?

alım önce şu resme bakalım bu bir kadın vücudu, vücudun bu bölgesinde bir odacık Uterus" denilen bu odacık bebeğin beslenip büyüyebilmeli için her şeye sahip sen dan önce bu odacıktaydın (Sevim, 2006).

sıl oldum?

n karnından demek yeterlidir (Özalp, 2005).

asıl doğdum?

n evinde ve hastanede şeklinde cevap verilmelidir (Özalp, 2005).

ereden çıktım?

in bacaklarının arasındaki özel esnek bir yerden (Perruse ve Özalp, 1985, 2005).

ler nereden gelir?

annesinin karnında büyür ; orası bebek için yapılmış özel bir odacıktır (Perusse ve 1985, 1999).

nasıl girdim?

ni seven anne baba birlikte uyudular annenin yumurtasıyla babanın tohumu birleşti sen (Özalp, 2005).

sıl büyüdüm ne yedim?

acık seni alabilecek kadar büyük ben yemek yediğimde sen de odacığında yordun benim yediklerim bir kordonla sana ulaşıyordu böylece hem benim karnım r hem de yediklerim sana geliyordu (Sevim,2007) Bazen yetişkinlerde bu açıklamayı olay bulurlar kimi yetişkinler çocuğun anne kalbinde büyüdüğünü söylemekle annenin nu ne kadar sevdiğini vurguladıklarını düşünürler (Yavuzer, 1995).

annenin karnında canlı mıdır?

" Evet. Bebek, anne karnında canlıdır "(Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

annenin karnında nasıl yaşar?

k, annenin karnında, içi su dolu bir torbanın içinde bulunur. Bu su sayesinde bebeğin

zarar görmez " (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

Bebek annenin karnında yemek yer mi?(Bebek annenin karnında nasıl beslenir?

" Bebeğin anneye bağlandığı bir göbek kordonu vardır. Bu kordon sayesinde annenin yiyecekler bebeğe de ulaşır. Böylece bebek annesi ile birlikte beslenir. "

hamile olduklarında, bebeklerinin ve kendilerinin beslenmesine özen göstermelidir.

likte bol vitaminli ve besleyici yiyeceklerin yenmesi gerekir. Bu yiyecekler in çok hoşuna gider. "

uk, peynir, yoğurt, süt, sebze ve meyveler bebeklerin sağlıklı büyümesine yardımcı Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

dacıktan nasıl çıktım?

yünce odacığa sığmaz oldun vajinamdan çıkarak dünyaya geldin bebekler buradan Bebeğin annenin vücudundan nasıl çıktığı sorusuna bebek annenin karnından çıkar ı verdikleri görülmektedir (Aral, Işık ve Akyol, 2002). Kız çocuk anotomisinin bebek getirmek için öyle olduğunu daha iyi anlayabilir bu arada çocuk bebeğin dışkı gelmediğine ve üremenin sindirim sistemi ile ilgili olmadığına inanmalıdır 1995). Bebek iyice büyüyünce, doktor yada ebe yardımıyla annenin bacakları i bir açıklıktan doğar (Yörükoğlu, 2008)

karnında özel bir kese (yuva) bulunuyor, sen burda büyüdün ve yeterince büyüyüp gelince yine özel bir yoldan doğumla dışarı çıktın. "

olunun idrar yapılan deliğin arkasında olduğu sorulursa söylenir. Çocuk bu deliği sterse oyuncak bebek üzerinde ya da kız çocuklarına ayna yardımıyla kendi nda doğum çıkış yolu gösterilebilir (İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, 2003, s. 29).

oğarken canın acıdı mı?

biraz acıdı ama çok değil zaten sen doğduğun için öyle mutluydum ki canımın acısı geçti (Perruse ve Sevim, 1985, 2006).

ağrı yapmaz. Anne bebeğin çıkmasına yardım etmek zorunda olduğundan biraz yorulur (Perusse ve Dirim, 1985, 1999).

eye gitme kardeşim buraya gelsin?

in doğabilmesi için doktorların yardımına ihtiyacımız var. Bu yüzden hastaneye um merak edip üzülecek birşey yok hasta değilim ben ve kardeşin daha sonra eve iz (Sevim, 2006).

erde bebek doğurur mu?

erkeklerin bebekleri olmaz erkeklerin vücudunda bebeklerin büyüyebilecekleri oda ve ecekleri delik yoktur (Sevim,2006).

ın vücudunda bebeklerin büyüyebileceği küçük odacık yoktur ki (Dirim, 1999).

kiz bebek nasıl olur?

" Annede bulunan yumurta, kendisine ilk ulaşan spermi içine alır ve kapılarını kapatır. bebeğin olabilmesi için bir tane sperm yeterlidir. Ancak, bazen aynı anda iki sperm aya girebilir. O zaman da ikiz bebek olur "(Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

nnedeki yumurtaya iki sperm girmişse, tek yumurta ikizi olan çocuklar dünyaya gelir" oğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

annede bir yumurta yerine, iki yumurta oluşmuşsa ve bu iki yumurtaya farklı iki sperm se, ayrı yumurta ikizi olan çocuklar dünyaya gelir " (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

Benim de çocuğum olur mu? Benim de bebeğim olacak mı?

(kız çocuklar için)

te olur. Ancak bunun için öncelikle büyümen gerekir. Bedenin bir bebeği taşıyabilmek yaya getirebilmek için yeterince ve olgunlaşmamıştır. "

a bir bebeğin sorumluluğunu alabilecek ve büyütebilecek duruma gelmen gerekir. nen gibi... "

nde büyüyünce anne/baba olacaksın (Perruse ve Sevim, 1985,2006).

büyüdüğün zaman sen de evleneceksin, çocukların da olacak (Perruse ve Dirim, 999).

çocuklar için)

e olur. Ancak bunun için öncelikle büyümen gerekir. Şu an senin vücudun bir in olması için yeterince büyümemiş ve olgunlaşmamıştır. "

beğin oluşabilmesi için cinsiyet organlarında sperm üretilmeye başlanmış olması ve ğin sorumluluğunu alabilecek duruma gelmen gerekir. Tıpkı baban gibi... oğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

nde büyüyünce baba olacaksın (Perruse ve Sevim1985,2006).

de bebeğim olacak mı?

büyüdüğün zaman sen de evleneceksin, çocukların da olacak (Perruse ve Dirim, 999).

abalar neden çocuk doğuramazlar?
abalar hamile olamazlar?

Erkeklerin vücudunda bebeğin büyümesini ve gelişmesini sağlayan bir odacık için hamile kalamazlar. Annenin karnında, bir bebeğin büyüyebileceği ve doğuma şayabileceği özel bir oda vardır. Hatırlarsan sana daha önce anlatmıştım. Erkeklerin ve üreme organları dışarıda ve görünüyordu. Kızlarınki içerideydi ve görünmüyordu. de ve bizim göremediğimiz yerde bebek doğuma kadar büyür "(Perruse ve Tuzcuoğlu oğlu,1985, 2004).

rkekler gibi ayakta çiş yapmak istiyorum?

n kadınların ve erkeklerin vücutları birbirinden farklıdır erkeklerin penisi kadınların vardır erkekler penislerini tutarak ayakta kadınlar da oturarak çiş yapabilirler (Sevim,

bek olan annelerin karnı neden şişiyor?

içindeki bebek gün geçtikçe büyüyor da ondan. Bebek büyüdükçe annenin içindeki büyüyor böylece bebek canı acımadan rahat rahat büyüyebiliyor bebek de doğduktan nenin vücudu eski halini alıyor. Bebek annenin içinde rahim denilen özel yerde kadının çocuğu olacağında ona "Hamile" deriz (Cohen, 1992).

göbeğinden mi bağlıydım?

eğimden çıkan bir kordonla bana bağlıydın doğduktan sonra artık işe yaramadığı anını acıtmadan doktorlar onu kesti bu yüzden göbeğinde küçük bir delik var 006).

senin göbek deliğindir. Ancak bu delik kapalıdır ve açılamaz. "

annenin karnında iken, buradan çıkan bir kordon yardımıyla büyümeni sağlayan ni ve besinleri alabiliyordun. "

duktan hemen sonra, artık bu kordona gereksinim duymadığın için doktor tarafından ve delik kapatıldı. Göbek deliği kapatmak bir oyun değildir ve bunu yalnızca doktorlar lir "(Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004)

anne karnındaki suyun içinde nasıl nefes alabilir?

" Su içinde nefes alınamaz. Şu anda bizler ağzımızla nefes alıyoruz. Ağzımızdan uz havayı (oksijen) akciğerlerimize gönderiyoruz Hava, buradan, vücudumuzun gereksinimi olan diğer bölgelerine, yani hücrelerimize gider. "

karnındaki bebek suyun içinde tabii ki ağzıyla nefes alamaz. O da kendisi için gerekli jeni göbek kordonu yoluyla anneden alır. "

emde annenin çok dikkatli olması gerekir. Bebeğinin bol oksijen alması için sigara , havanın kirli olduğu ortamlarda bulunmaması gerekir. Hatta sık sık temiz havada yapması çok yararlıdır" (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

ha çok küçük olduğu için tek başına nefes alamaz. Bebeğin göbeğine bağlı bir ardır göbek kordonu denilen bu kordon sayesinde nefes alır. Doğduktan sonra tek fes almayı becerebildiği için kordon kesilir sadece göbek deliği olarak bebekte kalır e Sevim, 1985, 2006).

n Anne tek başına bebek yapamaz?

ğin oluşabilmesi için annenin yumurtasına babanın spermine ihtiyacı vardır bebeklerin nasında büyümesinde anne baba aynı derecede önemlidir bebeğin ikisine de ihtiyacı r (Sevim, 2006, s.19-31).

annem dünyaya getirdiğine göre, babam ne ise yaradı?

p:" Babamın spermleri olmadığı sürece, annede bulunan yumurta hamile kalmak için ı değildir. Mutlaka babanın spermleri ile annenin yumurtasının bir araya gelmesi gerekir zcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

anne karnına nasıl girdi?

karnındaki bebek tohumlarının özel bir yuvada büyümesiyle olur (Yörükoğlu, 2008) abaların çoğunluğu bebeğin oluşumuna yönelik "Anne baba evlendikten sonra bebek n karnında büyür" der (Aral, Işık ve Akyol, 2002).

nın vücudunda üretilen spermler, penis yardımıyla bir yolculuğa çıkarlar ve içlerinden si annenin vücudunda bulunan yumurta hücresi ile birleşir. Bu birleşme sonucunda oluşur ve büyümeye başlar. "

bilgi verilirken penis, yumurta...vb. terimleri kullanmaktan çekinilmemelidir. Çünkü n şimdiden doğru terimlerle karşılaşmasında ve bilmesinde yarar vardır. Ayrıca n bu isimleri söylerken kendini daha rahat hissedecektir. (Tuzcuoğlu, Tuzcuoğlu, 2004, 13)

nneye nasıl yardım eder? (5 yaş)

ohumu bir anne de var bir de babada demek yeterlidir (Sevim, 2006).

aman çocuk olur?

ve baba istedikleri zaman yatakta bir araya gelirler babanın penisinden gelen tohum in döl yatağına bırakır ve küçük bir yavru oluşur ve büyümeye başlar. (Yörükoğlu,) Birbirini seven bir kadın ve adam yatağa girerler, birbirlerini kucaklarlar ve r.Bazen, eğer her ikisi de isterse erkek penisini kadının vajinasının içine sokar ve bu çok güzel bir haz verir. Sperm erkeğin penisinden dışarı çıkar. Eğer bir sperm kadının nda birince yumurta ile buluşursa bebek oluşmaya başlar. (Cohen, 1992) "Bu işin ni seven büyükler tarafından yapıldığını,anne babaların bunu yalnızken yaptıklarını" anız yeterlidir (Kaynaroğlu ve Kocabıyıkoğlu,1991).

ile baba bir çocuklarının ya da ikinci bir çocuklarının olması istedikleri zaman ları olur. Eğer anne baba çocukları olmasını istemezlerse olmaz. " (Tuzcuoğlu ve ğlu, 2004).

babamın penisi benden büyük?

bütün gövdesi seninkinden daha büyük olduğu için penisi de seninkinden r.başı, bacakları, kolları,göğsü vb. sen de büyüdüğün zaman vücudunun bütün geri leri gibi, senin penisinde babanınki kadar olacaktır (Dirim, 1999).

abamın vücudu benimkinden farklı?
nnemin vücudu benimkinden farklı?

Anne ve babanın vücudu, senin vücudundan farklıdır. İnsanlar büyüdükçe vücutları ve genişler. Yaşın büyüdükçe senin de ellerin, ayakların ve vücudun büyüyecek, enin babanın vücudu gibi olacak. "

ğunda; kız ve erkek çocukların vücudu hemen hemen birbirinin aynısıdır. "

nda; kız ve erkek çocukların vücudu, doğdukları zamanki boylarının iki katıdır. uklar, kız çocuklara göre biraz daha uzundur. "

iki yaşına kadar; kızlar erkeklerden önce büyürler. Göğüsleri büyümeye, kalçaları şlemeye başlar. Boyları çok hızlı bir şekilde büyür. Erkekler hala çocuk gibidir. Vücutları pkı bir çocuğun vücudu gibidir. "

altı yaşında; kızların boyları hızlı bir şekilde büyümüştür. Hemen hemen annenin una benzer. Cinsiyet organları da, diğer organlar gibi büyümüştür. Cinsiyet organlarının da ve koltuk altlarında kıllanma oluşmuştur. "

kler de hızlı büyümüştür. Bu yaşa kadar kızlarla aralarındaki boy ve kilo farkını mış olurlar. Onların da cinsiyet organlarında ve koltuk altlarında kıllanma oluşmuştur. erin, kızlardan farklı olarak bacaklarında, göğsünde, kollarında ve yüzünde de kıllanma

bir yaşında; hem kızların, hem erkeklerin vücudu yetişkinlerle aynıdır. Bir çocuk yaşına geldiği zaman, annesi ve babasının vücudu gibi bir görünüme sahip olur" ğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

enim de ağabeyim ki gibi şeyim yok?

erkekler ayrı ayrı yaratılmışlardır. Kızlarda öyle bir şey yoktur ki onlar erinde anne olabilsinler diye. Sadece anneler çocuk yapabilirler erkeklerin öyle bir ama onlar anne olamaz bebek yapamazlar denilebilir (Yavuzer, 1995).

neden göğüsleri yok?

elerin göğüsleri olur ki yeni doğan bebeklerini besleyebilsinler (Yavuzer, 1995).

ereden gelir?

menin içinden çıkarlar. Onlar, annenin karnında büyürler. Annelerin içinde büyümesi için sıcacık bir yer, bir bebek yuvası vardır. Kızlar büyüyünce anne olur; bilirler (Yavuzer, 1995).

eden anne ile baba, birlikte aynı yatakta yatarlar?

e baba birbirlerini çok sevdikleri ve evli oldukları için birlikte yatıp uyumak isterler. aynı evi, sevgiyi, yaşamı ve çocuklarını paylaşıyorlarsa, aynı yatağı paylaşmaktan da ı olurlar. " (Yavuzer, 1995).

nem ve babam yatak odalarına girmeme izin vermiyorlar?

Evde bazı odalar özel, bazı odalar geneldir. Anne babanın yatak odası ve senin yatak dir. Nasıl ki başka insanların eşyasını kullanamazsak veya kullanmak durumunda zda izin istemek zorundaysak, bu odalara girerken de izin istemeliyiz. "

lunan salon, oturma odası, mutfak, içeride kimse yoksa banyo ve tuvalet evde erkese aittir. Buralara girerken izin istemeye gerek yoktur. "

banın yatak odası ve senin odan özeldir. Bu odalara girerken izin istenmelidir" lu ve Tuzcuoğlu, 2004).

emin vajinasını görebilir miyim?
n yeri görebilir miyim?
penisini görebilir miyim?

Üzgünüm, hayır. Çünkü vücudumuzdaki bazı organlar özeldir. Bu organları a göstermemiz doğru değildir. Anne babanın cinsiyet organları (vajina ve penis) ve emeleri özeldir. Bunları herkese göstermek veya isimlerini söylemek gerekli Ayrıca insanların, bu organlarımıza dokunmasına ve bunlarla ilgili konuşmasına da emeliyiz " (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

üzümüz, ellerimiz, ayaklarımız gibi organları başkalarına göstermemizde ve söylememizde bir sakınca yoktur " (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004).

bazı oyuncaklarını arkadaşların geldiğinde ortaya çıkarıp oynuyorsun, bazı

larını göstermiyorsun ya, tıpkı onun gibi" (Tuzcuoğlu, 2004, s.111-127).

leden senin de benim gibi pipin yok, anne?

" Çünkü sen erkesin ve ben de kadınım. Kadınların pipisi olmaz, erkeklerin pipisi olur. nde Yansımalar, 2003, s.22)

er nasıl olur?

bir yumurtası vardır eğer spermle yumurta buluşursa bebek oluşur (Somers, 1991).

benim penişim yok? (kızlar için)
kızların penisi yok?(erkekler için)

penisi olmaz, erkeklerin olur(Somers, 1991).

da vaginası olmak kız ya da oğlan olmayı yapan şeylerden biridir sen neysen hep asla değişmeyeceksin (Dirim, 1999).

asıl çiş yapar?

la bacaklarının arasında bu iş için özel bir yerleri vardır (Somers, 1991).

nsellik Hakkında Genellikle Anne Babaların Sorduğu Sorular Ve Sorunlar:

er aynı odada yatabilir mi?

kadar farklı cinsten kardeşler aynı oda da yatabilseler de bu yaştan sonra odaları ıdır. Çocukların kendilerine ait ihtiyaçları vardır olanaklar elvermezse aynı oda da ama farklı cins kardeşlerin aynı oda da kalması zamanla sorun haline gelecektir 5

itibaren cinselliği keşfettikleri için giyinip soyunma konusunda sorun olacaktır. Bu odalar ayrılmalıdır.

arın anne babalarıyla aynı oda da yatmaları sakıncalı mıdır?

uzun odasını ayırmalısınız kendi odanız size aittir ve çocuk uyandığında farklı lerle karşılaşması onun için ürkütücüdür.

çocuğumu yatağa alabilir miyim?

uz hangi sıklıkla yanınıza almayı düşünüyorsunuz eşiniz seyahatteyken yada evde almayı düşünüyorsanız daha sonra alışkanlık haline gelebilir ve çocuk cinselliği cinselliğinden farklı da olsa çocukların da cinsellik duyguları vardır ve yanınıza dan kaçınılmalıdır.

şki ve üreme hakkında konuşmalı mıyım?

uşmalısınız soruları ertelemek yanlıştır doğal bir ses tonuyla doğru kelimeler k yaşına gelişim düzeyine uygun olarak sorusuna göre bilgi verilmelidir.

bir çocuğa cinsellik hakkında bilgi vermek daha çok merak uyandırmaya neden ı?

ksine açık anlaşılır basit olması tatmin edicidir ebeveyne karşı güven duygusu gelişir na soru sormaktan vazgeçer çünkü istediği cevabı alacaktır.

şlarıyla cinsel oyunlar oynarken gördüm ne yapmalıyım?

kapılmayın çünkü bunu kendi ve başkalarının vücuduna olan merağından yapmaktadır pis, çocuk" demekten kaçının sakin olun oyunun sıklığına dikkat edin ve zamanının bu oyunlara ayırıyorsa bir uzmana danışmalısınız..yalnızlığından, mutsuzluğundan, yalnız hissetmesinden kaynaklanabileceğinden bir uzmandan yardım almanız

lidir. Üç yaşına kadar kız ve erkek çocuklarının eğilimleri oyunları ve davranış leri bakımından pek fark yoktur. Kızlarda erkeklerde aynı oyunları oynayabilir veya oyuncaklara ilgi duyabilir bu yaşlarda bir çocuk hiç utanıp sıkılmadan kilotsuz plak dolaşabilir başka insanların yanında pipisini eline alabilir veya vejenini kaşıyabilir 1991).

Oyular Karşısındaki davranış ne olmalıdır?

dan on yaşına kadar olan çocukların sık sık küçük dostlarıyla birlikte yüz numaraya ıkları olur oradan gülüşmeler karşılıklı kocaman laflar ve dışkılama konusunda şakalar lur hatta soyunup karşılıklı olarak cinsel organlarını inceleyebilirler de. Hepimiz ık ve bunları hepimiz yaptık bana bu konuda çok sır verildi roller görünüşe göre yordu bir doktor hemşire iki üç hasta bulunması usuldendi (Dirim, 1999).

m 5 yaşında, kitabı okuduğumda daha küçük yaşlarda anlatmamız gerekenleri ediğimi fark ettim ne yapmalıyım?

eğin doğumunu gösteren film vs. kullanarak soru sorması için teşvik etmelisiniz in tüm detaylarını anlatın demiyorum sadece onun soracağı sorulara doğal bir tavır k cevaplamanızdır (Sevim, 2002,s .36-38).

u hakkında hiçbir tecrübem yokken nasıl çocuğuma cinsellik hakkında ağım?

lenin cinsellik hakkında tecrübesinin olması gerekmiyor. Çocuğa anlamlı bir anlatım ı için ve her aile bireyi kendi değerlendirmesini de paylaşabilir konuşmaları ve ları sırasında bunlar ilişkileri hakkında ve başkalarından beklentileri hakkında da (www.ppin.org).

elki sizin kızınız bir arkadaşın penisine işaret eder ve sorar "O nedir?" bir çok aile bu hazır değillerdir. Ama o duruma gelmeden hazırlanabilirsiniz. O zaman

larınızın sorularına cevap verebilirsiniz o zor an gelmeden işte burada ailelere bazı ıncı fikirler:

lük yapılan fırsatları kullanın belki hamile bir arkadaşınız vardır. Bu durum çocukların n ve nasıl geldiklerini anlatmaya fırsat verebilir.

y basit kelimeler kullanın çocuklar soru sordukları zaman kısa sorun; kolay cümleler n.

u kelimeleri kullanmak vücuttaki gerçek sözcükleri kullanmaya yardımcı olmaktadır.

ları büyük bir problem olarak büyütmeyin

t hakkında konuşun fakat duygular hakkında da konuşun

klarınızın vücutlarıyla mutluluk duymalarına yardım edin

lik hakkında konuşun çocuklar limit öğrenmelidir.

dokunuşlardan bahsedin

klara neye inandığınızı veya sizin için neyin önemli olduğunu öğretiniz (Goetz,2004).

sel Gelişime Uygun Etkinlikler

cesi dönemde üreme olayını hayvanlarla anlatmak kolaylık sağlar.
konularına yönelik ebeveyn –çocuk meseleleri genellikle çocuğun soruları ile başlar.
ki örneklerin her biri ile bir cevabı oluşturma ve belirlemede yetişkine yardımcı kımından (basamak basamak) bir etkinlik olarak sunulmaktadır.

1 Doktorculuk Oyunu

n: Çocuğunuzun odasında giriyorsunuz ve onu arkadaş Ayşe'nin muayene ettiğini orsunuz. Oğlunuz elbiselerini çıkarmış, Ayşe steteskopla onun kalbini dinliyor.

i adım:kendi kendinize sorunuz

böyle yapıyorlar?

lerinin vücutlarını merak etmiş olabilirler.

un muayenehanesinde olanları tekrar ediyorlar.

zyonda gördüklerini tekrar ediyorlar.

örnekleri

birinin vücuduna dokunmak yanlıştır.

r mahremdir.

a doktorlar bunu yapmalıdır.

nsa olabilir.

ri çıkararak oynamak yanlıştır.

nız

nusunda merak normaldir. Çocuklar birbirlerinin cinsiyetleri konusunda meraklıdır.

kiler

erhal elbiseni giy,seni tekrar bu tarzda görmek istemiyorum.

ocuklar kötüdür; fakat anne babanın göremeyeceği yerde bu davranışları bilirler.

yşe elbiselerini giy ve derhal evine git.

yşe kötüdür ve bu onun hatasıdır.

amam, birbirinizi merak etmişsiniz, elbiselerinizi giyin, ben size insan vücuduyla resimler göstereceğim.

j: Merak normal bir şeydir. Anne baba bu soruları cevaplayacağı konusunda teminat
r.
: Birbirinizin vücudunuza dokunmanızı istemiyorum. Vücutlar mahremdir ve oyun
ğınızda sizden elbiselerinizi açmamanızı istiyorum.
j: Çıplaklık ve dokunma mahremdir ve ebeveyn oyunların sınırlarını çocuklara
yor.
: Görmezlikten gelme
: Çocuklar hiçbir şey öğrenemez. Bu tarzda oynamaya devam edebilir de etmeyebilir.

Cinsiyet Rolleri

:Dört yaşındaki oğlunuzun odasına giriyorsunuz, oğlunuz arkadaşı Ayşe'nin bebeğinin
ğiştiriyor ve size "Bana böyle bir bebek alır mısın?" diye soruyor.

adım: Kendi kendinize sorunuz.

öyle yapıyorlar?

zyondan görmüş olabilir.
aşının sahip olduğu şeyden istiyor.
çin farklı ve ilgi çekici bir oyuncaktır. Diğer erkek çocukların hiçbiri böyle bir
ğa sahip değil.
ğiştirmeyi yetişkinlerden görmüştür.
a baba oluyordur.

Örnekleri

n yaptığı şeyleri yapan erkekler normal değildir ve homoseksüel olabilirler.
kızlar ve kadınlar bebek bakarlar.
çeşit oyuncaklarla oynamak, yaratıcılığı artırdığı için iyidir.
t rolleri karşılıklı değiştirilmelidir.
istediğiniz mesaja yönelik tepkiye karar veriniz ve çocuğunuza öğretmek istediğiniz
etiniz.

epkiler

Bu bir kız oyuncağıdır erkekler bebekle oynamaz.

Yalnızca erkeklerin ve yalnızca kızların oynayacakları vardır.

Baba rolünü oynamak ne hoş.

Oyun,yaşam için bir provadır. Bebek bakımı kabul edilebilir yetişkin erkek

dır.

Sana böyle bir oyuncak almayacağım; fakat arkadaşının ki ile oynayabilirsin

karmaşık bir mesaj. Çocuğun böyle bir oyuncağı olmayacak fakat bu tür oyuncaklarla

normaldir.

Benim için problem değil,fakat baban böyle bir şeyin alınmasına müsaade etmez

Anne ve baba her şey üzerine aynı fikirde değiller. Bu durumda baba patron.

konu hakkında düşüneceğim, niçin sen ve Ayşe başka şeyle oynamıyorsunuz?

an oyuncaklarla oynamak için uygun değil.

Nereden Geldim ?

Dört yaşındaki bir çocuk "nereden geldim?" sorusunu şu tarzda sorabilir

nede mi doğdum?

oğdum?

lık mıyım?

nasıl çıktım?

sıl yapılır?

m: Kendi kendinize sorun

çocuk neyi araştırıyor?

geldiğini mi düşünüyor?

ir veya yeri mi kastediyor?

ğunun öyküsünü mü anlatılmasını istiyor?

amadan önce düşünün

n ve üreme hakkında kendi değer ve tavırlarınızı

k istediğiniz ne kadar gerçekçi bilginin olduğu

unuzun anlayabileceği gerçek bilginin ne kadarı bu yaşta anlaşılabilir olduğu

ayınız

nada basit ve direkt cevaplar oldukça etkilidir. Konferans vermekten kaçınınız.

evaplar

Ben nereden geldim?

n:Sen nereden geldiğini düşünüyorsun

Bilmiyorum, arkadaşım Ayşe bebeklerin nasıl yapıldığını biliyor fakat bana anlatmıyor

n:Pekala, bebekler annelerin vücudunda özel bir yerde büyürler.

Bebek orada nasıl oldu?

n:Anne ve baba onu, annenin vücudundaki küçük yumurta ve babanın vücudundaki bir

e yaptılar.

Bunun gibi bir konuşma çocuğun merakını büyük olasılıkla yatıştıracaktır. Çocuk

ce sorular devam edebilir ve cevaplar daha ayrıntılı olabilir.

BÖLÜM III
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, 3-6 yaş çocuğun cinsel eğitimi hakkında Yabancı ve Türkçe dilinde benzer araştırmalar yer almıştır.

3.1 Yabancı Dilde Yapılan Cinsel Eğitim Çalışmaları

Brown (1956;1957) kızların kadınca rolleri temsil eden resimleri seçtiklerini, ise erkekçe rolleri temsil eden sembolleri seçme fikirlerini daha kolayca leri ortaya koymuştur.

ng ve arkadaşlarıda 1960-1997 yılları arasında Amerika'daki okullarda yapılan im araştırmalarının meta analiz sonucunda çalışmaların % 77'sinin cinsel bilgiyi aklı olduğunu bulmuşlardır (Song ve ark., 2000). Oysa cinsel eğitimin sonuç hedefi sel davranışlar geliştirmektir. Davranış ve tutumu etkileyebilmek için hem formal formal öğrenme gereklidir. Ayrıca gençlerin sosyal davranışları ahlaki değerleri ile göstermektedir. Bundan dolayı cinsel eğitim değişik bir yaklaşım gerektirmektedir. tejileri esnek olmalı ve beceri geliştirmeyi içermeli, eğiten ve eğitilen arasındaki namalıdır. Akran eğitimi bu nedenle cinsel eğitim gibi hassas konularda geleneksel den daha faydalı olabilir (Mathie ve Ford, 1998).

don, Schroeder ve Abrams (1990) 2–7 yaş grubu çocuklar üzerinde yaptıkları lt sosyo-ekonomik düzeyde olan çocukların cinsel bilgi düzeylerinin orta ve üst lara oranla daha düşük olduklarını bulmuşlardır.

ey Carolina Üniversitesi'den Jane Brown'un yaptığı 12-14 yas arası 1017 genç ğı araştırmada 2 yıl suresince gençlerin cinsel içerik taşıyan filmler, televizyon zik ve magazin programlarından nasıl etkilendiğine bakılmıştır. Sonuçta ailelerin cinsellik konusunu zamanında ve kapsamlı bir şekilde konuşmadığı, bunun şluğu "cinselliği risksiz ve eğlenceli bir şey olarak gösteren" medyanın

duğu ve çocuklar medyada ne kadar çok cinsellikle ilgili unsurlara maruz kalırlarsa yaşamlarının o kadar erken başladığı tespit edilmiştir (Brown, 2006).

Young Song, Pruitt, McNamara ve Colwell (2000) yaptıkları çalışmada, cinsel eğitim almayan bireyler arasında anlamlı fark olduğu, cinsel eğitim alan bireylerin cinsel zeylerinin daha fazla olduğunu bulmuşlardır.

Schoentjes'ın (1999) "Çocuğun Cinsel Davranış Envanteri" (Child Sexual Behavior y) adlı araştırmasında uyguladığı çocuğun cinsel davranış envanteri ve normal yaşam porlarının sonuçlarına göre, çocuğa ailesi veya bakıcısı tarafından verilen olumsuz itim içerikli davranış ve tutumların çocuğun cinsel gelişiminin olumsuz etkilediği ştir. Araştırmada 2-5 yaş 6-9 yaş 9-12 yaş çocuklarına cinsel davranışlarla ilgili farklı sergilenmiş ve bunun sonucunda ise cinsel davranışların çocukların yaşına, aile yaşantısına ve ailenin cinselliğine karşı tutumuyla çok yakın bir ilişkide belirtilmiştir (Schoentjes, 1999).

han ve Fitzpatrick (1993) Normal çocukların ebeveynleri tarafından algılanan cinsel ve bilgisini inceledikleri çalışmalarında, ebeveylerin büyük kısmının çocuk cinsel la esas ve en önemli bilgi kaynağı olarak anneleri gördükleri belirtmişlerdir.

kson ve arkadaşları (1986), özellikle babaların, çocuğun erken dönemlerindeki ipi gelişimi üzerindeki etkisi incelenmiştir. Babalar çocuklarıyla daha çok a, güreşme gibi oyunlar oynarlarken, çocuğun ilgisini oyuncaklar üzerine çekmede en daha başarısız olmaktadırlar. Çocuk üzerinde aile içinde etkili olan diğer bir faktör kardeşlerdir. Büyük kardeşler, küçük kardeşleri için cinsiyet tipine uygun lar. Çocuğun kendi cinsiyetinden olan büyük kardeşinin davranışları, çocuğun uygun davranışlar kazanma sürecini desteklemektedir (Eskicumalı, Coşkun, 51).

iti, Godwin ve Scanzoni (1991), "kadının cinsiyet rolü özellikleri ve tercihleri ile vranışının algılanması" konusundaki araştırmalarında, kız çocukların cinsiyet rolü de ebeveynlerinin rolünü incelemişlerdir. Buna göre, kız çocuklarının cinsiyete

gelişimlerinde, annenin etkisi babadan daha fazladır. Araştırmacılar, kız çocuklarının lerinde annenin davranışlarının, en azından algılandığı şekliyle, belirgin bir etkide ğunu ifade etmişlerdir. Bu gelişimde babanın da rolü olduğu vurgulanmış, babanın re kontrolü ile kişilik özellikleri ve ifade edicilik arasında ılımlı bir bağlantının varlığı nıştır. Anneye karşılık babanın kişilik özelliklerinin, kız çocuğunun kişilik özellikleri nesini olumlu yönde etkilediğini ve annenin bu gelişime olumsuz yönde etkide ğunu ortaya çıkarmışlardır. Bu araştırmanın bir başka bulgusu da, anneler daha çok uklarını; babalar da daha çok erkek çocuklarını kısıtlama eğilimindedirler ve bu alar kültürel olarak eril ve dişil içeriklere bağlıdır (Eskicumalı, Coşkun, 2002;142).

Williams ve Bennett (1975), cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargıların gelişimini şler ve bu kalıp yargıların ölçülmesinde geliştirilen cinsiyet kalıp yargı ölçeğini şlardır. Çeşitli ülkelerde yapılan bu araştırmaların ortak sonuçları şöyle özetlenebilir:

ulu çocukları, yetişkinleri tanımlayan cinsiyete ilişkin kalıp yargılar hakkında önemli bilgi sahibidirler.

kalıp yargılar hakkındaki bilgi, ilkokul ikinci sınıf düzeyine gelene kadar hızla dır.

ların sahip olduğu bu kalıp yargılar hakkındaki bilgi, kızlar ve erkekler arasında aynı gelişmektedir. Erkeklere ait kalıp yargılar, kadınlara ait kalıp yargılarına göre daha şta öğrenilmeye başlanmaktadır. Kadınlara ve erkeklere ait cinsiyet özelliklerine alıp yargıların tanınma dereceleri arasında bir fark görülmüştür. Erkeklere ait kalıp n, kadınlara ait kalıp yargılardan daha iyi bilindiği saptanmıştır (Eskicumalı, Coşkun, 7).

ling ve Manosevitz (1972)'in Erkeklere ait kalıp yargıların, kadınlara ait kalıp lan daha iyi bilindiğine ilişkin bulgunun, Türk kültürü de dahil olmak üzere çeşitli , erkeklere ait kalıp yargıların ayırt edilmesine daha fazla önem verilmesiyle olduğu düşünülebilir. Örneğin, erkek çocukların kendi cinsiyetlerine uygun olan e faaliyetleri seçmeye erken yaşlardan itibaren daha yoğun bir şekilde ildikleri bildirilmektedir. Erkeklere ait kalıp yargıların çocuklar arasında daha erken

kazanılması ve erkek çocukları tarafından daha iyi bilinmesi, genelde erkek çocuklarının oranla cinsiyetlerine uygun davranışlar geliştirme yönünde sosyalleşme baskısını çok yaşta ve çok fazla görmelerine bağlanabilir. Ayrıca, toplumların pek çoğunda kadınlar özelliklerini taşıdıklarında çok fazla eleştirilmedikleri halde, erkekler kadın özelliklerini larında çok fazla eleştiri ile karşılaşmaktadırlar. (Eskicumalı, Coşkun, 2002;147).

Fling ve Manosevitz (1972)'in araştırmasında da, hem annelerin hem de babaların lerine uygun davranışları benimsemeyen erkek çocuklarını, kız çocuklarına oranla güçlü bir şekilde engelledikleri bulunmuştur. Sonuç olarak, erkek çocuklarının lerine uygun davranma yönünde gördükleri bu baskı, kendi cinsiyetlerine ait kalıp daha iyi benimsemelerine ve bunu gözlenebilir davranışlar şeklinde yansıtmalarına maktadır (Eskicumalı ve Coşkun,2002;147-148).

Huston (1983)'ın bazı araştırma bulgularında gündüz bakımevlerindeki 5 -16 aylık kendi cinsiyetlerine uygun oyuncakları tercih ettikleri gözlenmiştir (Eskicumalı ve 2002;149).

agot (1976), Fagot ve Leinbach (1985), Longlois ve Downs'a (1988) göre, erkeklerin kadınsı kıyafetler giymesi ve bebeklerle oynaması ailesi ve akranları tarafından Ayrıca, anneler, babalar ve diğer yetişkinler cinsiyete uygun davranmayan erkek daha olumsuz davranırlar. Öfkeli olmak, pantolon giymek ve arabalarla oynamak için uygun görülür. Bunların yanında erkek çocukların, özellikle babaları tarafından ve yarışmacılığa özendirildiklerine ilişkin bazı bulgular da bulunmaktadır. Diğer leler erkek çocuklarının kadınsı 150 özellik gösteren davranışlarına karşı duyarlı (annelerde bu duyarlılık daha azdır), kız çocuğun erkeksi özellikler gösteren nı daha önemsiz bir sorun olarak görmektedirler (Eskicumalı ve 02;149- 150).

ison'un (1971), bir çalışmasında kızların kişiler arası ilişkilerde, işbirliğinin ve göstergesi sayılabilecek bazı sıfatları erkeklerden daha çok kullandıkları, erkeklerin acılığın ve rekabetin göstergesi sayılabilecek sözcükleri daha sık kullandıkları r. Kızların, erkeklerden daha kuralcı bir eğilime sahip oldukları araştırma bulguları (Eskicumalı, Coşkun, 2002; 154). Çocuğun kendi cinsel kimliğinin farkına

, diğer gelişim özelliklerinde olduğu gibi çocuk ve ailesi için oldukça önemli bir yere . Çocuğun gelişim dönemleri birbiriyle ilişkili olup, her dönem kendi içinde farklı er taşımaktadır.

Syrauce Üniversitesi, Aile Araştırması ve Eğitim enstitüsü tarafından babalar üzerinde yapılan bir araştırmaya göre, ana babaların %70'i çocuklarına kendilerinin ilk cinsel vermek istediklerini belirtmişlerdir. Ana babaların %41'i çocuklarının bu konuda ile konuşmak istedikleri halde, konunun mahrem olmasından dolayı rahatsızlık ını ve yeterli bilgiye sahip olmadıklarından bu bilgileri veremediklerini lerdir.

bromson ve İmai-Morgez (1982) çalışmalarında Japonya, Amerikan, Kafkas- , Meksika-Amerikan, Zenci-Amerikan kökenli ailelerin cinsel konudaki yapılarını, rklılıklarına göre incelenmiştir.

aştırma, 4 bölümden oluşup, birinci bölümde ebeveynlerin mastürbasyon, cinsel zm gibi bazı cinsel konulardaki rahatlığı sınanmaktadır. İkinci bölüm, ebeveynlerin çocuğa ne zaman öğretilmesi gerektiği konusundaki görüşlerini kapsamaktadır. bölüm, daha çok kümülatif bilgiler edinmeye yönelik, açık uçlu soruları adır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre dört farklı kültürel gruptan münde, çoğunluğun mastürbasyon tartışmasından rahatsız olduğu belirlenmiştir. a seksüel oyunlar, ailenin cinsel yaşantısında gizlilik, cinsel ilişki, oto boşalma, dokunma, karşı cinse dokunma, çıplaklık ve anne babanın cinsel organlarına e mastürbasyondan sonra ailelerin tartışmak ve görmekten rahatsız oldukları diğer Diğer bir sonuç, cinsel konuların tartışılmasında anne babaların eğitimlerinin etkili , öğrenim düzeyleri yükseldikçe bu tür konuların tartışılmasının da daha uygun elirlenmiştir. Bu arada cinsel konuların konuşulmasında anne baba arasında da lılıklar gözlenmiştir. Bu konuda annelerin rolü %60 iken babaların rolü %1, anne lü ise % 39 olarak saptanmıştır. Araştırmada yüksek öğrenimli babaların, cinsel neler kadar etkili olduğu, ebeveynlerin çocuklarına verdikleri cinsel eğitimde ları genel aile kültürünün ve dini inançlarının da etkili olduğu belirlenmiştir. cukların cinsel eğitimi konusundaki düşünceleri ise çocuğun cinsiyetine bağlı ihtiyaç duyulduğunda doğru anlaşılır bilgi sahibi olmalarını istedikleri Çocuğun mastürbasyon, çıplaklık, cinsel oyunlar, anne babaların cinsel organına

na gibi davranışları karşısında çoğu ebeveynin karşı çıkmayı tercih ettikleri daha az bir ise olayı masum bir oyun olarak görüp umursamadıkları saptanmıştır (İldeş,1990;42-

Carter ve arkadaşları (1983) tarafından yapılan bir araştırmada "aile yaşamı ve ği" konusunda kursa tabi tutulan öğretmenlerin, kurs bitiminde konu ile ilgili min arttığı, ancak tutumların değişmediği saptanmıştır. Ailelerin, özellikle de lerin cinsel konulardaki eğitimleri ve bazı özelliklerin geliştirilmesi gerekliliği durulmuştur.

ussey ve Bandura (1984) 2,5- 6 yaşları arasındaki 68 çocuk üzerinde yaptıkları da çocuğun kendisiyle aynı cinsiyetteki bir modelle özdeşim kurması durumunda, geliştirmede, karşıt cinsiyetteki bir modelle özdeşimine göre daha başarılı olduğunu şlerdir.

wanda, Weichen Lu tarafından yapılan bir araştırmada amaç Taiwanlı rin, çocuklarının cinsel eğitimi hakkındaki görüşleri ortaya konmuştur. Çalışmaya Kuzey Taiwan'da üç ayrı okul öncesi kurumdaki 3-5 yaş gurubu çocuklarının arasından rastgele seçilmiş 97 Taiwanlı ailedir. Sonuçlar gösteriyor ki rin yaşı ve eğitimleri, cinsel konulara karşı olan tutumlarını etkilemektedir. Daha itimli aileler diğer guruplara göre daha liberal davranmaktadır. Hatta birçok le çocuklarının cinsel eğitime ihtiyacı olduğu konusunda hem fikir olup, evde ve kurumlarında çocuklara cinsel eğitim verilmesini önerdikleri, çocuklarının cinsel sunda pozitif bir tutum kazanmalarını istedikleri tespit edilmiştir. Ailelerin büyük ğu ise kendilerini cinsellik hakkında bir konuşma yapmakta yetersiz görmekte, liğin ve ahlakın birbirinden ayrı olması gerektiğine inanmamaktadır. Çalışmaya çoğu Taiwan'ın şimdiki cinsel eğitiminin yetersizliğini belirtiyor, toplum olarak duklarına ve bu durumun değişmesi gerektiğine inanıyorlar (Lu, 1994;1).

ve arkadaşları (1977) tarafından yapılan bir araştırmada, okul öncesi çocuklar dırılan cinsel eğitim programı duygusal ve öğretici sorularla terapi merkezinde

anmıştır. "Baby Week" adlı bu programla deneysel ve öğretici seanslarda bu yaş nun gelişimsel ihtiyaçlarının doyurulması amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda melerin bazı oyun materyalleri ile belirli güven ve süre içinde çocukların merak ve keşif larının geliştirildiği görülmüştür (Açıkgöz, 1999;44).

Weaver ve arkadaşları tarafından New Brunswick okullarında (2002) yapılan naya 4200 ebeveyn katılmıştır. Yapılan araştırmada ebeveynlere cinsel sağlık nin içeriği hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Elde edilen sonuçlara göre ebeveynlerin ağlık bilgileri eğitimi okullarda verilmesi ve bu sorumluluğun ev ve okul arasında ması gerektiğini düşündükleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca bu eğitimin ilkokulda sı gerektiği; cinsel sağlık eğitimi müfredatı, cinsellik ve evde verilecek cinsel eğitimin teknikleri konusunda ebeveynlerin kendilerine de bilgi verilmesini istedikleri ortaya lgular arasındadır. Bu konuda en kapsamlı araştırmalardan biri 2004 yılında Durex bir prezervatif şirketi tarafından yapılmıştır. Kırk bir ülkede, üç yüz elli bin kişinin üzerinden anket yöntemiyle katıldığı araştırmanın amacı insanların cinsel tutum ve larını tespit etmektir. Bu araştırmaya göre cinsel eğitim en erken Almanya, Avusturya ndiya'da verilmektedir. Almanya'da ilk cinsel eğitim alma yası 11.3, Avusturya'da landiya'da ise 11.8'dir. İlk cinsel eğitim alma Vietnam'da 15.4, Hindistan'da 15, da 14.6 yaştır. Bu ülkelerin ise katılan kırk bir ülke içerisinde en geç yaşta eğitim espit edilmiştir. Ayrıca cinsel eğitimin kimin tarafından verilmesi gerektiği sorusuna frika, İsviçre, Avusturya ve Hollanda'da ebeveynler veya veliler; Norveç, İsveç, ve Fransa'da ise okul cevabı verilmiştir (Eser, 2008).

okul dönemi boyunca cinsel etkinlikler çoğunlukla üstü örtülü bir biçimde r. Bu dönemde cinsel deneyimler azalma göstermez. Yapılan araştırmalar 6-7 ki erkek çocukların % 83 nün, kız çocukların ise % 76 sının, hemcinsleriyle cinsel madıklarını ortaya koymaktadır (Rice, 1997).

ataş'ın 1972'de Etimesgut'da yaptığı ebe ve öğretmenlerin cinsel konulardaki bilgi na yönelik araştırmasında ebe ve ilkokul öğretmenlerinin bu konuda bilgilerinin

iz olduğu, ebeveynlerin cinsiyet eğitimi konusundaki tutumlarını değiştirmediği halde enlerde bilginin tutumu etkilediği saptanmıştır (Eser, 2008).

Lasson ve Svedin (2001) Ebeveynleri tarafından gözlemlenen İsveçli çocuklardaki davranışları inceledikleri çalışmalarında, anne ve babaların daha sıklıkla üreme ve konularını konuştukları ortaya çıkmıştır.

Koblinsky ve Atkinson (1982) çocukların cinsel eğitimi için ebeveyn planlarının ne araştırdıkları çalışmalarında ailelerin çocuklarıyla en çok konuştukları konuların üreme ve vücut farklılıkları olduğu ortaya çıkmıştır. Ebevynler okul öncesi (3-6 yaş) yasak kelimeler, vücut farklılıkları, doğum üreme ile ilgili konuları tartışmayı ış oldukları saptanmıştır. Anne-babaların cinsellikle ilgili konuşmaları gerektiğinin de olduklarını ve yarısından fazlasının çocuklarıyla konuştukları ortaya çıkmıştır. ın sorularına cevap verdikleri ve çocukların sırasıyla en çok kız ve erkek vücut ları, hamilelik ve doğum ile ilgili soru sordukları belirlenmiştir. Ailelerin argo r ve küfürler ve sağlık temizlik kuralları hakkında çocuklarıyla çok konuşmadıkları ıştır. Ebeveynlerin çocuk cinsel merak ve oyunları ile ilgili yeterli bilgiye sahip düşünülmektedir.

Kakavoulis (1998) Erken çocukluk cinsel gelişim ve eğitiminde okul öncesi nlerinin tutumlarının belirlenmeye çalıştığı araştırmasında, cinsel eğitimin iki cinsiyet farklılıkları, cinsel rol ve kimlik gelişimi, kişilerarası ilişkileri, sağlıklı kişilik tehlikelerden ve travmalardan korunma, duygusal denge gelişimi gibi konuları gerektiği düşünülmüştür. Ebeveynler çocuk cinsel eğitiminde en çok cinsiyetler vücut farklılıkları olması gerektiğini belirttikleri saptamıştır. Anne-babalar yla cinsellikler ilgili en çok konuştukları konunun çocuk cinsel eğitiminde olması düşünmektedirler. Anaokulu öğretmenlerinin %70'i uygun cinsel gelişim ve çocuk için önemli olduğunu %84'ü beş yaşından önce cinsel eğitime başlanması belirtmişlerdir. Çocuk cinsel eğitimi veren kişinin konu ile ilgili bilgi sahip olması uklarla iyi iletişim kurabilmesi %32 ve model olma, özsaygı, ahlaklı olma, gibi kişilik özelliklerine sahip olması %28 gerektiği öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Kakavoulis (2001) aile ve cinsel eğitimde ebeveyn tutumlarını incelediği çalışmasında, nlerin %6'sı 0-2 yaşta %17'si 3-5 yaşta %31'i 6-9 yaşta cinsel gelişim ve eğitime nası gerektiğini düşündükleri saptanmıştır. Ebeveynlerin 1 'i 0-2 yaşta 3'ü 3-5 yaşta 6-9 yaşta cinsel gelişim ve eğitimde en kritik yaş olduğunu düşündükleri ortaya ıır.

Smith, (2006) Cinsel eğitim ve müfredat adlı çalışmasında dört ilköğretim enleri Akron'daki suburban anaokulundan 3. sınıfa kadar sıralanırken Ohio sitesinde bu çalışmadaki müfredatı gözden geçirdi her bir içerikle ilgili sorulara, lere ve müfredat organizasyonunun sorularını yanıtladı. Öğretmenlerin çoğu anatomiyi ini organa ve sisteme odaklıdırlar. Diğer öğretmenler bebek resimlerini kullanarak ile vücutların nasıl değiştiğini ve büyüdüğünü öğretmektedir. Bazı bölümler aileler olacağını düşündükleri için öğretmenler tarafından atlatılıyor. Tüm öğretmenler şkinin anlatılmasını hoş görmüyor. Bir öğretmene göre ise ortaokul yıllarında bu tür verilmesi daha uygun. Her öğretmen anaokul öğrencilerle organ ve sistemi da kendini rahat hissetmemektedir. Öğretmenler ilkokul yıllarında ergenliği lerinin gerekmediğini daha çok erken olduğunu vurgulamaktadır. Bir öğretmen insel organlar hakkında konuşmayacağını bunun doğru olmadığını vurguladı. Her öğrenmeye hakkı olduğunu fakat okul sistemlerinin böyle şeye izin vermeyeceğini Müfredat faaliyetleri konusunda genel olarak öğretmenler faaliyetleri sevdiklerini ancak hepsini kullanmayacaklarını söylediler. Bir öğretmen müfredata bakarak acağı konuları seçip dışarıya attığını açıklamış; fakat diğer kalan kısımları ını söylemiştir cinsel organ kısımlarını ilkokul sonrası zamana attığını ve o zaman si gerektiğini savunmuştur. Tartışma ve sonuç bölümünde bütün öğretmenler cinsel ı cinsel yönlendirme konularını öğretmeyecekleri üzerine yorum yaptılar. Bazı ler cinselliğin öğretilmemesi gerektiğinin nedeni okul sisteminin buna izin eğini düşünmektedir. Hickman 'ın (1999)'da Brown Halk Yorum araştırmacısının sonuçlar cinselliğin %17 ilkokulda öğretilmesi gerektiği % 78'de okulda nesi gerektiği ortaya konulmuştur.

rger, Bernard, Khazami, Carvalho'nın (2005)'de yaptığı araştırmada cinsel eğitimi lerin ve gelecekteki öğretmenlerin kavrayışlar, sosyal temsilciler; öğretmen eğitimi

e gerekli adlı çalışmada; öğretmenler ve gelecekte öğretmen olacakların kavrayışları en olmadığı İlkokullarda öğretmenler cinsellikle ilgili konuların öğretilmesine karşıdır 15 yaşından önce ortaokul yıllarında da karşıdırlar. Öğretmenlerin dini inançları da ikle ilgili kavrayışları etkilemektedir.

Bennett, yapmış olduğu araştırmada evde anne ile ev işi, çocuk bakımı konularını n babaların daha fazla cinsel eğitime katıldıklarını ve çocukların babaları ile cinsel ı tartışırken daha rahat olduklarını bulmuştur (Baldwin ve Baranoski, 1990).

Toplumda, okul dönemindeki çocukların cinsel merak içeren oyunlarını daha az a karşılama eğiliminin olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle, ilkokul dönemi boyunca etkinlikler çoğunlukla üstü örtülü bir biçimde gerçekleşir. Bu dönemde cinsel ler azalma göstermez. Yapılan araştırmalar 6-7 yaşlarındaki erkek çocukların % 83 z çocukların ise % 76 sının, hemcinsleriyle cinsel oyunlar oynadıklarını ortaya adır (Rice, 1997).

Yapılan araştırmalara göre; Ergenlik öncesi bilgi alınan kaynaklarda pornografik ve internetin sadece erkeklerde bilgi kaynağıyken, anneden bilgi alma açısından erkekler arasında anlamlı fark bulunduğu, kızların bilgi kaynağı olarak en çok yararlandıkları görülmektedir (Khzami, Selmaoui, ve Carvalho, 2008).

Geasler, Dannison ve Edlund (1995), beş yaşına kadar olan çocuklara sahip ailelerle çalışmada, anne ve babaların, çocuklarının cinsellik içeren reklam ve komedi izledikten hemen sonra kendilerine yönelttikleri cinsel sorulardan rahatsızlık ını bulmuşlardır (Acer ve Artan, 2000).

kul öncesi çağdaki çocuklar televizyon karsısında haftada ortalama 22-24 saat arası adır. Amerika'da 2-18 yas arası 3000 çocuk üzerinde yapılan araştırmada, bir haftada yapılan tam çalışma süresine eşdeğer bir süreyi, medyayı (televizyon, video vb) kullanarak geçirdikleri tespit edilmiştir (Cook, 2005).

Anna (2006) Finlandiya'da da 1970'lerde cinsel eğitim konusunda önemli hamleler ve iyi sonuçlar alınmıştır. Ülke düzeyinde; hamilelik, CYBH'dan korunmak gelen güvenli seks ve cinselliğin, olumlu yönde gelişimi için halk sağlığı ve okul eri yetiştirilmiş, cinsel sağlık merkezleri kurulmuştur. En önemlisi de sağlık eğitimi içerisine cinsel eğitim entegre edilmiştir. 1994 yılına kadar iyi giden hizmetler sonra ülkenin ekonomik bunalıma girmesiyle bu alandaki hizmetlerde de gerilemeler Durumu fark eden Finlandiya'da cinsel eğitim "sağlık eğitimi" dersi içine entegre e 2005 yılında ülke programına yerleştirilmiş ve okullarda zorunlu ve bağımsız ders irilmiştir (Gençalp ve Gürsoy 2010).

iliz yazar Peter Mayle'in ilk baskısı 1973 yılında Malezya'da yapılan "Where Did I m" (Nereden Geldim) adlı kitabı Malezya'da tepki çekti. Kitaba kamu çıkarlarını ve kı tehdit eden unsurlar içerdiği gerekçesiyle Malezya İçişleri Bakanlığı tarafından ildi. Bakanlık, kitabı dağıtanların 3 yıla kadar hapis cezasına çarptırılabileceklerini Üreme sürecini anlatan çizgi resimlerin de bulunduğu kitap, bazı uluslararası kitap inde 4-8 yaşındaki çocuklar için tavsiye ediliyor(http://www.ntvmsnbc.com).

2 Türkçe Dilinde Yapılan Cinsel Eğitim Çalışmaları

rk toplumunda, cinsel eğitim tartışması, ilk kez 1974 yılında Türkiye Aile ı Derneği'nin de katılımıyla başlamış ve bu konudaki bilgi ve tutumların ısına vurgu yapılmıştır (Çalışandemir, Bencik ve Artan, 2008, s. 23). 1970'li onuyla ilgili olarak bilgi ve tutumların araştırılması gereğine çekilen dikkat, 1980'li tkili olacak ki 1984 yılında lise kitaplarında, insan vücudu, hücreler, kemikler, sistemi, dolaşım sistemi ve üreme organları konularına yer verilmiştir. 1986 yılında ire, evlilik ve aile planlaması hakkında bilgiler kazandırılmaya çalışılmıştır (Poray, 9).

mmaz ve Güler (2007), Türkiye'de en yüksek okullaşma oranının % 92 ile ı döneminde olduğunu belirterek bu nedenle ilköğretim yıllarının sağlık ve ilgili bilgi, beceri ve tutum kazandırılması için çok önemli bir dönem olduğunu ktadırlar.Yaptıkları araştırmada 2002-2003 ders yılında ilköğretim programındaki celemişlerdir. 15'i zorunlu, 7'si seçmeli olmak üzere toplam 22 ders incelenmiştir. den matematik, müzik, Atatürk ilke ve inkılapları, yabancı dil dersinin sağlıkla ilgili ıyu barındırmadığı görülmüştür ve değerlendirmeye alınmamıştır. İncelenen onuları arasında da sağlıklı hamilelik ve doğum, erken hamilelik riski, cinsel kimlik dölesanda görülen değişiklikler, cinsel şiddet ve taciz durumunda başvurulabilecek anne-baba olmanın sorumlulukları, cinsiyet ayrımcılığı, ilişkilerde "hayır" gibi konuların yer almadığı görülmektedir.

sel eğitim Programı" olarak adlandırılan bir programda daha sonra yapılan ve uygulamalardan alınan geribildirimler sonucu 2005-2006 eğitim öğretim niden düzenlenmiştir. Düzenlenen yeni program incelendiğinde, "cinsel" program içinde sadece bir tek kez 48. sayfada "Meslek Etiği ve Öğretmen başlığı altında "...fiziksel, cinsel, sözlü ve duygusal istismar..." cümlesi içinde ülmektedir. Bunun dışında cinsel eğitimi çağrıştıracak herhangi bir cümleye ıştır (http://ooegm.meb.gov.tr/program/).

Yapılan birçok araştırma sonucunda, anne-babaların doğru cinsel bilgilerden yoksun ve bu durumun da onları sıkılgan ve utangaç yaptığının bulunduğunu belirtmektedir Artan, 2000).

990'lı yıllara gelindiğinde HIV/AIDS'in yayılmasına paralel olarak gönüllü rın yürüttüğü gençlere yönelik üreme sağlığı konusunda çeşitli özel projeler tirilmiştir. Türkiye Aile Planlaması Derneği ile İnsan Kaynağını Geliştirme (İKGV) işbirliğinde *Gençlik, Cinsel Eğitim ve Üreme Sağlığı* adı altında 1994 nbul'da bir toplantı düzenlenmiş ve bu alanda birçok eğitimciye ihtiyaç duyulduğu ştır. Bu alana ilişkin eğitimci ihtiyacını karşılamak amacıyla Birleşmiş Milletler u'nun (UNFPA) desteği ile 1997'de bir proje gerçekleştirilmiştir. Söz konusu bu 3 eğitim fakültesinde, öğretmen adayları için seçmeli olarak cinsel sağlık bilgisi ştir (Çalışdemir ve diğerleri, 2008, s. 23)

03 eğitim ve öğretim yılında da ilk öğretim programına, *insanda üreme sağlığı, neler var, canlılarda üreme ve gelişme* gibi çeşitli bilgilerin üniteler şeklinde ders dâhil edilmesi sağlanmıştır (Çalışdemir ve diğerleri, 2008, s. 23). Cinsel sağlık ecek olan geleceğin öğretmenlerinin yetiştirilmesi amacıyla MEB ile İKGV *rgenlerin Sağlık Bilincinin Geliştirilmesi* isimli bir proje, 2001 yılında başlatılmış li sonunda da tamamlanmıştır. (Yıldırım, 2008, s.15). Gerek MEB'in gerekse de nüllü kuruluşların birlikte yürüttükleri birçok proje, 1990'larla birlikte lmeye çalışılmıştır. Fakat günümüzde okullarda cinsel eğitimle ilgili özel bir bulunmamakla birlikte liselerde menstrüasyon ile sperm üretimi konularında lmektedir (Çalışdemir ve ark., 2008, s. 23).

y (1999)'un "6 Yaş Grubunda Kız ve Erkek Çocuğu Olan Anne – Babaların im Hakkındaki Görüş ve Tutumlarını" incelemek amacıyla 60 kız 60 erkek 0) çocuğun anne – babasıyla yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilere babaların % 70'i çocuklara cinsel eğitimin verilmesi gerektiğini savunurken, % una bu eğitimi vermektedir. Çocuğuna cinsel eğitim vermeyenlerin ise vermeme celendiğinde kız çocuğu olanların % 48'i erken bilgilendirmenin yanlış geliştireceğini düşündüğünden, erkek çocuğu olanların % 42.86'sı ise;

ların ardından çocuğun daha detaylı sorunlar sormasından korktuğundan dolayı vermediklerini belirtmiştir. Eğitim veren anne babaların % 35'nin kulaktan dolma ri ile, % 26.67'sinin ise konu ile ilgili kitapların önerilerine göre çocukların sorularını ndırdıkları görülmektedir. Ailelerin % 25.84'ü anne baba arasındaki sevgi bağından, 3'ü insanlardan,% 15'i ise bitki ve hayvanlardan örnekler vererek çocuklarının cinsel la ilgili sorularını cevaplandırmaktadır (Ersoy, 1999, s: 19-28-52).

Mangır ve Baran (1990)'in "Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeylerdeki Ana Sınıflarına Eden Çocuklarda, Cinsel Kimliğin Kazanılmasını" inceleme kamacıyla altı daki 120 çocuk üzerinde yapılan anket çalışması sonucunda, annelerin % 29.5'i, n ise % 27.5'i sosyo-ekonomik düzey anne ve babanın eğitim durumları ile annenin durumunun, cinsel kimliğin kazanılmasında etkili olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca % 40.3'i, babaların % 37.0'si sosyo ekonomik düzey, anne ve babanın eğitim yükseldikçe cinsel kimliğinin kazanmalarının daha hızlı olacağı belirtilmiştir. Annesi ocukların cinsel kimliklerini daha çabuk kazandıkları saptanmıştır (Mangır ve Baran, 9).

lken (1996), Anne – babaların çocuğun cinsel gelişim ve cinsel eğitimle ilgili bazı ıları konusunda yaptığı araştırmada; toplam 167 aile ile görüşme yapılmıştır. Anne ğrenim durumlarına bakıldığında, annelerin % 59.88, babaların % 47,9 oranında yüksekokul mezunu annelerin toplam içerisindeki oranı % 30,54 olurken, babaların % 42,51 olarak bulunmuştur. Bu ailelerin çocuklarıyla yapılan araştırma a, çocukların yaşları, cinsiyetleri ve kaçıncı çocuk oldukları ile ilgili cinsel gelişim itim bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucu ortaya konmuştur 96, s: 42-69).

n (2004)'in, "Özel Anaokullarına Devam Eden Çocukların Cinsel Kimlik i Etkileyen Bazı Değişkenlerin İncelenmesi" konulu çalışmayı, 277 çocuk ve ıştırmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucunda; çocukların cinsel kimlik cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (P<0.05). Çocukların cinsel puanları, anne yaşına, anne ve babanın öğrenim durumuna ve mesleğine, kardeşin

ine, anaokuluna başlama yaşı ve devam süresine göre anlamlı bir farklılık emektedir (P>0.05), (Girgin, 2001, s: 49– 78).

ldeş (1990), Okul öncesi dönemdeki çocukların anne-babalarının cinsellik ve cinsel onusundaki inanış ve uygulamaları ile çocukların cinselliğe ilişkin meraklarına karşı um, davranış ve tepkilerini incelemiştir. Bu araştırmada İldeş, çeşitli anaokullarından da seçilmiş kız ya da erkek çocuğa sahip 303 anne ve 303 babaya uyguladığı anket an elde edilen bulgulara göre, annelerin % 50'si, babaların %40,1'i kız çocukların lgileri öğretmenin vermesini, erkek çocuklar için ise annelerin % 66,4'ü öğretmeni erken, babaların % 66,2'si uzman grubun bilgi vermesini istemişlerdir. Çocukların eraklarını yansıtan soru ve davranışlara karşı annelerin tepkilerinin daha esnek ancak çocuğun cinsiyetine göre hem annenin hem de babanın farklı davrandıkları iştir (İldeş, 1990, s:52-70).

ral, Akyol, Işık (2002) "Üç – Altı Yaş Grubu Çocuğa Sahip Olan Anne Babaların itim Konusundaki Düşüncelerini" araştırmışlardır. Anne babaların cinsel bilgilerini k amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formunda toplam 58 anne ve an elde edilen veriler değerlendirildiğinde; anne babaların % 56.9'u çocuğuna cinsel irken, % 43.1'i cinsel eğitim vermedikleri, sorulan sorularda % 57.5'lik bölümün im konusunda bilgi sahibi oldukları, annelerin % 56.90'ı babaların ise % 51.72'si ime başlama yaşını okul öncesi dönem olduğu ve bu doğrultuda bilgi verdikleri iştir (Aral, Akyol ve Işık, 2002, s: 2-14).

ldız (1990), "Öğrencilerin Ana-babaların Cinsellik ve Eğitim Konusunda Tutum, ve Beklentilerini " konu alan araştırmasında; 120 anne ve baba ile yapılan anket sonucunda, anne ve babaların çoğunluğu (anneler % 79.9,babalar %92.4) cinsel bilgilerinin yeterli olmadığı görüşündedirler. Yine annelerin %61.3'ü, babaların bu konuda bilgi almak istememektedirler. Ancak, bu durumun tabakalara göre ğı, yüksek sosyoekonomik tabakadan , düşük sosyo-ekonomik tabakaya doğru bilgi ermeme oranının yükseldiği gözlenmiştir. (yüksek sosyo-ekonomik tabakadan %12'si, babaların %9.4'ü, düşük sosyo-ekonomik tabakadan annelerin %60.8'i, %60.2'si). Anne ve babaların çocuklarına, cinsel konularda bilgi vermeme

alarının, çocuğun cinsiyetine göre farklılaştığı gözlenmiştir. Annelerin % 33.3'ü kız klarına cinsel bilgi verirken, babalarda bu oran %10.5'tir. Anne ve babaların % 80.4'ü ise çocuklarına cinsel bilgi vermemektedir. Her üç tabakada da anne ve babaların larına bu konuda fazla bilgi vermedikleri ancak yüksek sosyo – ekonomik tabakanın olumlu bir tutum içinde olduğu düşünülmektedir (Yıldız, 1990, s:37-55).

Nemlioğlu (1981) "Anaokularının Cinsel Kimliğin Belirlenmesi" ile ilgili yapılan da, 5 yaşında olan ve anaokuluna devam eden 30, hiç anaokuluna gitmemiş 30 olmak plam 60 çocuk üzerinde çalışmıştır. 1981 yılında yaptığı bu araştırmada. Çocuklara 22 en oluşan "Cinsel Kavrayış ve Cinsel 21 Kimliği Algılama Testi" ni uygulamıştır. ailelere ve anaokulu öğretmenlerine de anket formu vermiştir. Araştırma bulgularına naokulunun cinsel kimliğin belirlenmesinde önemli bir etken olduğunu. Ancak unun uygun koşullarda olması gerektiğini belirtmiştir. Yine bu çalışma bulgularına u konuda anaokulu öğretmenlerinin, anne-babalardan daha sağlıklı bir şekilde a yaklaştıklarını ortaya koymuştur (Nemlioğlu, 1981, s:30-52).

rdoğan (1999)'ın, "Üç Altı Yaş Çocuklarının Cinsel Kimlik Kazanımlarının esi" adlı araştırmasında, her yaş grubundan 40'ar çocuk olmak üzere toplam 160 araştırma yapmıştır. Yapılan analiz sonuçlarında; yaş grupları arasında cinsel ve cinsel kimliği algılama puanları bakımından anlamlı bir fark bulunmuştur Yaş grupları arasındaki farklılığın üç yaşındaki çocuklardan kaynaklandığını ortaya r. Ayrıca anneleri orta dereceli okul mezunu olan çocukların cinsel kavrayış ve liği algılama puanları (7.64+- 0.19) diğer gruplara göre daha yüksek bulunmuş ve bu fark önemsiz (P>0.05) bulunmuştur (Erdoğan, 1999, s: 31-45).

kan (1992)Bu araştırma kurum ve özel anaokullarına devam eden çocukların cinsel anma düzeylerini saptamak ve aile üyelerinin sosyo-ekonomik düzeyi, yaş, cinsiyet sayısı gibi bazı değişkenlerle cinsel kimlik kazanma arasındaki ilişkileri tanımlamak düzenlenmiştir. Araştırmada İsmihan Artan' in De Lucia'dan uyarladığı "Cinsel lirleme ölçeği" kullanılmıştır. Basit rasgele örnekleme yöntemiyle 8 kurum, 7 özel çilmiştir. Uygulama 5 ve 6 yaş grubu çocuklarına yapılmıştır. Her yaş grubundan z, 50 erkek) çocuk olmak üzere toplam 200 çocuk incelenmiştir özel ve kurum

luna devam eden beş ve altı yaş grubu çocukların, cinsel kimlik kazanmalarını mek amacıyla yaptığı araştırmanın sonucunda, yaşla birlikte çocukların cinsel lerini daha çabuk kazandıkları bulunmuştur (Alkan, 1992, s: 47).

Erdoğan (2011) okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 6 yaş çocuğa sahip anne n görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmanın örneklemini Ankara ili okul öncesi na devam eden 6 yaş çocuğa sahip 131 anne ve 131 baba oluşturmuştur. Sonuç olarak banın cinsel eğitim konusundaki görüşlerinin eğitim düzeyine bağlı olmadığı ancak banın paylaşımlarının cinsiyete göre değiştiği gözlenmiştir

Acer, araştırmayı (1999) yılında, Ankara il merkezinde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile sı merkezlerine başvuran annelerden rasgele örneklem yöntemiyle 355 anne seçerek . Araştırmanın amacı, üç-dört yaş grubu çocukların annelerine cinsellikle ilgili sorular ve annelerin çocuklarına verdikleri cevapları tespit etmektir. Araştırma göre, anneler cinsellikle ilgili ilk bilgilerini eslerinden almıştır. Anneler çocuklarına itim verilmesi gerektiğini ve bu eğitimin kız çocuklara anneleri tarafından, erkek anne-baba ile birlikte verilmesi gerektiğini düşündükleri görülmüştür. Ayrıca üç yaşında cinsellikle ilgili soru sormadıklarını, dört yaŞında cinsellikle ilgili dukları tespit edilmiştir (Acer, 1999, s: 35-74)

catürk, (2002) İstanbul'da yaptığı araştırmada okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin imle ilgili görüşlerini araştırmıştır. Araştırma, 403 öğretmen ve okul yöneticisi apılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen ve yöneticilerin cinsel eğitime olumlu pit edilmiştir. Ayrıca öğretmenler, cinsel eğitimin üç yaşında başlaması gerektiğini, sel konuların konuşulmasını velilerin olumsuz değerlendirebileceğini ve cinsel gili yöntem bilgisi almak istediklerini belirtmiştir.

bioğlu (1962) "Yüz Türk Ailesinde Problemler" konusunda bir araştırma yapmıştır. ara, çocuklarındaki erken ve anormal görülen seksüel davranışlar sorulmuştur. leri tarafından normal görünen bu gençlerin 9'unda aşırı mastürbasyon, 4'ünde aşırı eğilim 3'ünde homoseksüalite görülmüştür. Bu sonuçtan da anlaşılacağı gibi klarının cinsel güdüleri konusunda ilgisizdirler. Araştırmada, soru yöneltilen 100

babadan 44'ü çocuklarının cinsel sorularına karşı olumsuz tutum içerisindedir. Bu aileler sus, git başımdan" gibi aşağılayıcı cevaplarla çocukları kendilerinden uzaklaştırmıştır.

Eskicumalı ve Coşkun'un (2002) yaptıkları araştırma da okul öncesi çocukların rolü özellikleri ve cinsiyete uygun tercihleri incelenmiştir. Adapazarı merkezinde yer karya Üniversitesi Vakfı Koleji anasınıfında eğitim gören 23 kız ve 23 erkek olmak plam 46 öğrencinin cinsiyet tercihleri ve cinsiyete dayalı okul içi sosyalleşmeleri ile 2 ve 1 erkek öğretmenin cinsiyete dayalı tutumları incelenmiştir. Öğretmenler ve ler ile ilgili olarak yapılan gözlem ve mülakatlar sonucu okul içinde kız ve erkeklerin bir cinsiyetçi tutum izledikleri, öğretmenler tarafından ise kimi zaman bilinçli kimi bilinçsiz bir şekilde bu cinsiyetçi tutumun desteklendiği ortaya çıkarılmıştır. nin cinsiyetçi tutumunun yanı sıra aile ve çevre dediğimiz sosyal yapının da liği desteklediği, geleneksel kalıp yargıların dışına çıkılamadığı görülmüştür.

RTÜK (Radyo Televizyon Üst Kurulu) tarafından 2006 yılında televizyon yayınlarının ilişkin bilgiler veren işaretler uygulamaya konulmuştur. Program yayınlamadan ının yaş sınırı ve içeriği (korku, şiddet, cinsellik vb) hakkında bilgi veren işaretler arafından oldukça dikkate alınmaktadır. RTÜK tarafından 1314 kişi üzerinde yapılan da, bu işaretlerin özellikle çocukların izleyeceği programları belirlemede etkili rtaya çıkmıştır. Ayrıca ebeveynlerin cinsel içerikli programlarını çocuklarının si için kanalı değiştirdikleri tespit edilmiştir.

cesu, Acar ve Kazmirci (2006)'nin yedi bölgedeki 20 ilde 1537 kişi üzerinde araştırma sonuçlarına göre; Türk insanının % 75'i okullarda cinsel eğitim ni isterken, % 25'i ise "cinsel eğitim verilmesine gerek yok" cevabını vermişlerdir. a cinsel eğitim kız-erkek karma olarak mı verilmeli, yoksa ayrı ayrımı verilmeli?" katılımcıların % 65.9'u ayrı ayrı, % 34.1'i ise karma olarak verilmesini istemiştir. ya katılanların yaşı ilerledikçe cinsel eğitimin ayrı verilmesini isteme oranındaki llik göstermektedir. Araştırmaya göre, metropollerde cinsel eğitimin karma olarak ni isteyenlerin sayısı artarken, kırsal kesimde bu sayının azaldığı görülmüştür ve Gürsoy, 2010).

Konur (2006) Dört – altı yaşları arasında çocuğu olan anne – babalara verilen cinsel programının cinsel gelişim ve cinsel eğitim konusundaki bilgilerine etkisinin mesi adlı çalışmada 30 çocuğun anne – babasına (12 anne, 18 baba) ayrı ayrı anket mıştır. daha sonra bu doğrultuda hazırlanan cinsel eğitim programı ailelere ıştır. Programın uygulanması sonucunda, tekrarlanan anket çalışmasıyla, cinsel konusundaki bilgi düzeyinde, fark olup olmadığı araştırılmıştır. sonuç olarak, an testlerde ön test ve son test arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Anne babaların ğunun çocuğa cinsel eğitim verilmesi konusunda bilgilerinin olduğu, ancak bu nasıl yapılması gerektiği konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir. nle ailelerin konu ile ilgili olarak eğitilmeleri önem kazanmaktadır. Fakat bu konu, mız için bir tabu olduğundan, bunun aşılması için gerekli çalışmalara zaman lmeden başlanılması gerekmektedir

Gökdeniz'in (2008)cinsel bilgiler eğitimi konusunda öğretmen ve veli görüşleri adlı da Bursa ili merkez ilçesindeki bazı ilköğretim okullarında çalışan 248 öğretmen ve okullarda okuyan 85 öğrencinin velisi (anne veya baba) oluşturmaktadır araştırmanın da ilköğretimde cinsel bilgiler eğitimi dersinin ayrı bir ders olarak okutulması i görülmüştür. Öğretmen ve veli görüşlerine göre cinsel bilgiler eğitimi özel eğitim zmanlar tarafından kız ve erkeklere ayrı ortamlarda; 6. Sınıftan itibaren verilmelidir. ilköğretim okullarında okutulacak cinsel bilgiler eğitimi dersinde ergenlikte ruhsal ve l değişimler, toplumsal yapı, cinsel organlar ve cinsel istismar konularının yer alması i veli ve öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen ve genellikle birbiriyle doğru orantılı cevaplar verdiği görülmüştür. Sadece nlerin cinsellikle ilgili rahat konuştukları; velilerin rahat konuşmadıkları; velilere göre konuların konuşulmasının ahlaki değerlerimize uymadığını, öğretmenlere göre le ilgili konuşmanın ahlaki değerlerimizle bir bağlantısı olmadığını düşündükleri miştir.

Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcoğlunun (2004) 3-6 yaş grubu çocukları olan lerin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım inin incelenmesi adlı çalışmada araştırmanın örneklemini 3-6 yaş çocuğu bulunan ve

'un çeşitli semtlerindeki anaokullarında öğrenim gören toplam 213 ebeveyn aktadır. Betimsel modele uygun olarak yapılan bu araştırmada ebeveynlerin cinsel karşılaştıkları sorular ve sorunları tespit etmek amacıyla araştırmacılar tarafından an toplam 30 adet sorudan oluşan soru formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; lerin cinsel eğitimin önemine inandıkları ve çocuklara mutlaka verilmesi gerektiğini ve kendilerini bilinçli olarak nitelendirmelerine (bilinçli %48.8, kısmen bilinçli rağmen, cinsel eğitimin ne olduğu konusunda bile %97.2 ebeveyn yetersiz kalmıştır. ocuğa cinsel eğitimin kimin tarafından ve ne şekilde verileceği ve nasıl verileceği da da çok fazla eksiklikleri oldukları tespit edilmiştir. Sonuç olarak ebeveynlerin itim konusunda gerek bilgi ve bilinçlilik açısından gerekse çocuğa yaklaşım biçimi yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir.

ser'in (2008) Ana babaların cinsel kimlik gelişimiyle ilgili tutumların çocuğun cinsel azanmasına etkisi adlı çalışmada 2007-2008 öğretim yılında gerçekleştirilmiştir. arama modeline göre yapılan araştırmanın evrenini Türkiye'deki anaokulları aktadır. Bununla birlikte araştırma, ulaşılabilen bir araştırma evreni üzerinde iştür. Çalışma evreni olarak Elazığ ili seçilmiştir. Çalışma örneklemi ise Elazığ / de bulunan MEB'e bağlı Balakgazi anaokulu'na devam eden 4-6 yaş anaokulu ı olarak belirlenmiştir. Bu okul öncesi dönem çocukları, tesadüfü küme örneklem e (random) belirlenen 150 öğrenci, bu öğrencilerin anne babaları olarak 300 veli ile örneklemi oluşturularak çalışma yürütülmüştür. Araştırmanın veri toplama da iki ayrı araç kullanılmıştır. Bunlar "çocuk Gözlem formu" ve "ana-baba tutum r. Araçlar araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Ölçme araçlarından; çocuk gözlem retmenler, ana-baba tutum ölçeği ise anne ve babaya uygulanmıştır. Çalışma a elde edilen bulgulara göre;okul öncesi dönem çocuklarının cinsel kimlik i ile ilgili davranışlarına bakılmış ve okul öncesi dönem çocuklarının olumlu yönde nlik gelişimine sahip oldukları görülmüştür. Ebeveynlerin çocuğun cinsel kimlik e yönelik tutumlarına bakılmıştır. Anne- baba tutumu incelendiğinde ikisi arasında nde ilişki görülmüştür. Çocuklardan beklenen davranışlar ile anne-baba tutumları anlamlı bir değişim olmadığı görülmüştür.

cer ve Artan'ın (2004) okul öncesi eğitim kurumlarında 4-6 yaş grubu çocuklar için itim etkinliklerinin etkisinin incelenmesi adlı deneysel çalışmasında araştırmanın

n grubunu Ankara üniversitesi uygulama anaokulu ile Hacettepe üniversitesi n anaokuluna devam eden 4-6 yaş grubunda 18'i deney 20'si kontrol grubu olmak plam 38 çocuk oluşturmuştur. Deney grubundaki, çocuklar ön ve son testteki sorulara ri yanıtlar incelendiğinde deney grubunun ön ve son test cevapları arasındaki yüzde in kontrol grubundan yüksek olduğu görülmektedir. Bilişsel gelişim özellikleri rek planlanmış eğitim programının başarılı olduğunu düşündürebilir.

Özmen, Çetinkaya, Kuş, Yılmaz ve Hügül'ün (2006) Manisa ilköğretim okulunda apan öğretmenlerin cinsel eğitim ile ilgili tutumları adlı çalışmasında Manisa il nde görev yapan 360 öğretmene uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin si yaşamları boyunca cinsel eğitim konusunda hiç bilgi almadığını belirtmişlerdir. larak öğretmenlerin öğrencilere cinsel eğitim verilmesi ile ilgili genelde olumsuz ahip oldukları ancak erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha olumlu tutum leri saptanmıştır.

Göçgeldi, Tüzün, Türker, ve Şimşek'in (2007) Okul öncesi anne be babaların cinsel eğitim konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi adlı çalışmada Ankara'da kuruluşuna bağlı kreş ve gündüz bakım evine devam eden devam eden 3-6 yaş ki 60 çocuğun anne ve babalarının çocuklarına cinsel eğitim verme sıklıklarını, nın cinsel eğitim konusundaki bilgi verme tutumlarını belirlemek için hazırlanmıştır. %96,6 babaların % 93,3'ü çocuklara cinsel eğitim verilmesi gerektiğini te, Annelerin %70,7'si babaların %55,0'ı cinsel eğitimin anne baba tarafından gerektiğini, cinsel eğitim vermeme nedenleri içinde ilk sırada anneler %46,6'sı % 39,9'u nasıl yaklaşım göstereceğini bilmeme yer almaktadır. Annelerin % 39,7'si %47,5'i cinsel gelişim hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını annelerin %79,3'ü n %71,2'si cinsel eğitime konu ile ilgili soruların sorulmaya başlandığı zaman gerektiğini düşünmektedir. Hem anne hem babalarda çocuğun cinsiyetine,ebevyn zeyine, mesleklerine, yaş gruplarına, ve ailenin aylık gelirine göre cinsel eğitim umu için istatistik olarak anlamlı fark saptanmamıştır.

şilçay ve Altun'un (2009) okul öncesi öğretmenlerinin sınıftaki öğrencilerinin yon davranışıyla baş etme stratejileri adlı çalışmasında araştırma Ankara ilinde okul itim veren 4 özel kurumda çalışan 50 okul öncesi öğretmeni ile yapılmıştır.

nenlerin %70'nin çocukları masturbasyon yaparken gözlediklerini % 80'i bu durumun nda sakin davrandığını sonuç olarak üniversitelerin okul öncesi öğretmenliği bölüm i göz önünde bulundurulduğunda müfredatta cinsel gelişim dersinin olmaması; zorunlu line getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Tuğluk, Kök ve Bay'ın (2005) "Okul Öncesi Eğitimin Öğrencilerin Gelişim leri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi" adlı çalışmada Erzurum il merkezinde im birinci sınıfına devam eden 425 öğrenci örneklemi oluşturmuştur. Öğrencilerin cesi eğitim alıp almama durumuna göre psikososyal, bilişsel, dilsel, cinsel ve psiko- yönünden incelenmiş okul öncesi eğitimden yararlanan ve yararlanmayan öğrenciler a "cinsel gelişim" yönünden anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Gürşimşek ve Günay'ın (2005)"Çocuk Kitaplarında Cinsiyet Rollerinin İşlenişinde an Dilsel ve Dildışı Göstergelerin Değerlendirilmesi" adlı çalışmada incelenen la genellikle toplumsal kalıp yargılara yönelik dilsel ve dildışı gösterge seçimi görülmüştür. Bunun yanında cinsiyet rolünü belirlemede anne kavramının normal erektiğinin dışında bir yapı sergilediği görülmüştür baba karakterinin belirsiz kaldığı kmektedir. Resimlerde daha çok anne çocuk ilişkisi ön plana çıkmaktadır. Özellikle cuklarına sunulan rol modellerinde sınırlılığa yol açmaktadır. Sonuç olarak, okul ocuklara yönelik olarak hazırlanan her türlü araç gerecin çocuğun gelişimi açısından nli olduğu bilindiğinden, hazırlanan kitaplarda bilim insanlarının yada konunun olan kişilerin görüş ve düşüncelerinden yararlanmak kesinlikle gereklidir. Aksi incelenen kitaplarda olduğu gibi sağlıklı bir aile değil, her şeyi bilen, her yerde olan n da aile içi görevini üstlenmiş bir anne imgesinin benimsetilmesi kaçınılmaz olur.

ğrul ve Artan'ın (2001) "Çocukların Cinsel Eğitimi ile İlgili Anne Görüşlerinin esi" adlı bu çalışmada Ankara il merkezinde yaşayan alt sosyo kültürel düzeyde 2- 8 nda çocuğu olan 665 anne ile yürütülmüştür. Annelere, çocuklarının cinsel eğitimi ikle ilgili tutumlarını belirlemek amacıyla 21 sorudan oluşan anket uygulanmıştır. cinselliğin ve cinsel eğitimin lise yıllarında. başladığını belirtmiştir. Hem kız hem de uklara, cinsellikle ilgili bilgilerin daha fazla oranda anneler tarafından verildiği

rken, çocukların cinsel konularla ilgili sorularını aile üyeleri dışındaki kişilere sının uygun karşılanmayacağı da bulunmuştur. Annelerin, çocukları soru sormadan gi bir konuda bilgi vermeyi düşünmedikleri ve çoğunlukla da cevap verirken utanma ikleri belirtilmiştir.

Acer ve Artan (2000) "Üç ve Dört Yaş Grubu Çocukların Annelerine Yöneltmiş ları Cinsellikle İlgili Sorular ve Annelerin Verdikleri Cevapların İncelenmesi" adlı sında; Üç dört yaşında sağlıklı normal gelişim gösteren çocuklara sahip ve evli olan e araştırma kapsamına girmiştir. Örneklem grubuna alınan çocukların cinsellikle ilgili ruları sorduklarını ve annelerin bu soruları nasıl cevapladıklarını belirlemek amacı ile tır araştırma sonucunda örneklem grubundaki çocukların cinsellikle ilgili soru sorup larında yaşın etkili bir faktör olduğu ifade edilebilir cinsiyetin ise sadece kız- erkek ile ilgili sordukları sorular üzerinde etkili bir faktör olduğu söylenebilir.

liküçük ve Sönmez (2011)" 6 Yaş Çocuklarının Cinsel Gelişim ve Eğitimiyle İlgili n Görüşlerinin İncelenmesi" adlı çalışmasında anne –babalara çocuk cinsel gelişim mi hakkında bilgilendirmek için bu konuyla ilgili bilgi düzeylerini belirlemek yapılmıştır. Çalışmanın evrenini Manisa il merkezinde yaşayan 6 yaş grubu çocuğu çocukları okula giden orta sosyo-ekonomik düzeydeki ebeveynler oluşturmuştur. 71 anne 9 baba ile yürütülmüştür. Araştırma sonucunda anne-babaların %40'ı ve % 43,48'i cinsel eğitimi yanlış tanımlamışlardır. Çocuğun cinsel eğitimine 5-6 lanması gerektiğini belirtmişlerdir. Ebeveynler çocuklarıyla ilgili en çok cinsiyetler farklılıklar ile konuşmaktadırlar. Ebeveynler çocuğun cinsel gelişimi ve eğitimi ile li ve doğru bilgiye sahip olmadıkları ortaya çıkmıştır.

soy (1999) 6 Yaş Grubunda Kız ve Erkek Çocuğu Olan Anne Babaların "Cinsel Hakkındaki Görüş ve Tutumları adlı çalışmasında, 6 yaş grubunda, kız ve erkek lan anne-babaların "cinsel eğitim" hakkındaki görüş ve tutumlarını saptamak planlanmıştır. Rasgele örnekleme yöntemiyle seçilen 60 kız ve 60 erkek (Toplam ğun anne ve babasıyla yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilere göre; ların %70.00'i çocuğa cinsel eğitim verilmesi gerektiğini belirtirken, %61.67'si bu rmektedir. Anne-babaların tutumlarından konu ile ilgili bilgilerinin yeterli olmadığı

ektedir. Bu nedenle ailelerin cinsel eğitim konusunda bilgilendirilmesi önem aktadır.

Birşey (2001) "0-6 Yaş Çocuğu Olan Annelere İki Farklı Eğitim Tekniği İle Cinsel ermenin Bilgi Puanlarına Etkisi" adlı çalışmasında Bu çalışma, çocuk evine ve kreşe 1-6 yaş grubundaki çocukların annelerine verilen cinsel eğitimde kullanılan anlatım ve eğitim tekniklerinden hangisinin, bilgi puanları üzerinde etkili olduğunu belirlemek a tanımlayıcı-karşılaştırmalı olarak yapılmıştır. Araştırmada, ön test ve son test deseni mıştır. Araştırmanın örneklemini İzmir ilinin sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan 2 yi ve bir kreşinde çocukları bulunan 49 anne oluşturmuştur. kağıdının I. bölümü anne-n ve çocuklarının tanıtıcı özellikleri ile annenin çocuğun cinsel eğitimi konusunda ce bilgi alma durumuna yönelik sorulardan oluşmuştur. Soru kağıdının II. bölümü ise çocuğun cinsel eğitimi ile ilgili sorulardan oluşmuştur. Hem I. hem de II. gruptaki ilk bilgilendirme oturumu öncesinde soru kağıdı uygulanmıştır. Daha sonra birer yla I. gruba 3, II. gruba 2 bilgilendirme oturumu ile 0-6 yaş çocuğun cinsel eğitim da bilgi verilmiştir. I. gruba rol-play, vaka yönetimi, soru-cevap, beyin fırtınası, grup ve anlatım tekniklerinden oluşan bileşik eğitim tekniği ile, II. gruba ise anlatım eğitim tekniği ile bilgi verilmiştir. Her iki grubun bilgilendirme oturumu sonunda u kağıdının n. bölümü tekrar uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde Mann-U, Wilcoxon testi ve yüzdelik kullanılmıştır. Sonuç olarak, hem I. hem n. gruptaki çocuğun cinsel eğitimi konusunda bilgi gereksinimlerinin olduğu belirlenmiştir. Her ki annelerin de bilgilendirme öncesi ve sonrası bilgi puanlan arasında anlamlı bir uğu saptanmıştır. Bilgilendirme sonrası I. gruptaki annelerin bilgi puanlan II. annelerin bilgi puan ortalamalarından anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. I. 25-34 yaşları arasında ve çalışan annelerin bilgi puanlan ile II. gruptaki 25- 34 asındaki ve çalışan annelerin bilgi puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel amlı bulunmuştur.

ksoy (1990) "3-6 Yaş Arası Çocukların Oyuncak Tercihlerinde Cinsiyet Faktörünün İncelenmesi" adlı çalışmada 3-6 yaş arası çocukların, oyuncak tercihlerinde cinsiyet n etkisini araştırmak amacıyla planlanmıştır. Orta sosyo-ekonomik düzeydeki kreşe giden tek çocuklarından seçilen 120 çocuk, bu araştırmanın örneklemini

maktadır. Veri toplamada anket ve gözlem tekniği kullanılmıştır. Veri toplama aşaması landıktan sonra elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve analizleri ıştır. Analiz için çapraz tablolar oluşturulmuş ve ki-kare testi kullanılmıştır. Test ırına göre yorumlar yapılmıştır. Bulgulara göre, çocukların oyuncak seçiminde, et faktörü çok önemli ve yaşla doğru orantılı olarak artan bir etkendir. Çocuklarda 3-3,5 nda cinsiyetin etkisi görülmemektedir. 3,5-4 yaşlarında, cinsiyetin etkisi kendini meye başlamış, kademeli bir artışla 5-6 yaşlarında kesinlik kazanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; Çocuklar aynı cinsten olan arkadaşlarıyla oynarken kendi cinslerine oyuncakları, karşı cinsten arkadaşlarıyla oynarken ortak oyuncakları tercih edirler. Çocukların hemen hepsi, günde 1-5 saat arası oyun oynamaktadır. Ailelerin de eğitim düzeyleri ne olursa olsun büyük bir kesiminin, günde 1-2 saat çocuklarıyla k için zaman ayırdıkları belirlenmiştir. Aileler oyuncak seçerken, çocuklarının lerini de dikkate alarak birlikte karar vermektedirler. Araştırma bulgularına göre, ın oyun oynarken belirli bazı oyuncakları cinsiyetlerine göre seçtikleri saptanmıştır.

Özen (1992)"Annenin Çalışma Durumu ve Ebeveynin Benimsediği Cinsiyet Rolü lerinin Çocuğun Cinsiyet Özelliklerine İlişkin Kalıp Yargılarının Gelişimi ki Rolleri" adlı araştırmada çocuklarda cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargıların incelenmiştir. Araştırmanın amacı, annenin çalışıp çalışmamasının, çocukta cinsiyet ine ilişkin kalıp yargıların gelişimi üzerindeki olası rollerini, kültürlerarası malara uygun bir araçla ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın diğer bir amacı ise, cinsiyet rolü değişkeninin, çocuğun cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargıları olası rollerini incelemektir. Ankara'nın Çankaya ilçesindeki 10 farklı ilkokuldan 40 denek, yaşları, cinsiyetleri ve annelerinin çalışma durumuna göre üç gruba , bu üç grubun yaş ortalamaları sırasıyla 5 yaş 7 ay, 7 yaş 9 ay ve 10 yaş 8 aydır. kız ve 40 oğlan deneği içermektedir ve bunların yarısının annesi çalışmakta, diğer ise çalışmamaktadır. annelerin yarısı lise mezunu iken diğer yarısı yüksek dir. Babaların ise tümü yüksek öğrenimlidir. Bulgular, 5 yaşındaki deneklerin zelliklerine ilişkin kalıp yargılara, diğer iki yaş grubundakilere kıyasla anlamlı ha az sahip olduklarını göstermiştir. Bulgular ayrıca, Deneklerin erkeklere ait zelliklerine ilişkin kalıp yargıları, kadınlara ait cinsiyet özellikleri ne ilişkin kalıp daha iyi tanıdıkları; Oğlan deneklerin erkeklere ait cinsiyet özelliklerine ilişkin ları, kız deneklerden daha iyi bildiklerini ve oğlan deneklerin erkeklere ait cinsiyet

klerine ilişkin kalıp yargıları, kadınlara ait cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargılardan iyi tanıdıklarını 5 yaş grubu denekleri erkeklere ait cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp ları, kadınlara ait cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargılardan daha iyi bildiklerini, 5 rubu deneklerin kadınlara ait cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargıları, diğer iki yaş na oranla daha az tanıdıklarını göstermiştir. Öte yandan annenin çalışıp çalışmaması ve nin cinsiyet rolü değişkenlerinin çocukların cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargıları le anlamlı herhangi bir rolü gözlenmemiştir. Araştırmanın bulguları, ilgili kuramsal ve görgül araştırma bulguları ışığında, kültürlerarası bir temel üzerinde tartışılmıştır.

Gökkaya (1994)"Anne-Babaların Cinsiyet Rolü Algıları Ve Cinsiyete Uygun Çocuk ne Eğilimleri İle Okul Öncesi Çocukların Cinsiyet Rolü Gelişimi (Oyuncak Tercihi sındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı çalışmasında anne-babaların cinsiyet rolü algılan yete uygun çocuk yetiştirme eğilimleri ile okulöncesi çocuğunun cinsiyet rolü gelişimi ki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın amacı iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci çevesinde okul öncesi çocuklarının cinsiyet rolü gelişimi oyuncak tercihleri ve bu yapma nedenleriyle ilgili açıklamaları aracılığıyla incelenmiştir. Bu aşamada n oyuncak tercihlerinin, bu tercihleri neden yaptıklarına ilişkin yanıtlarının yaş ve eğişkenleri açısından farklılaşıp farklılaşmadığına bakılmıştır. Araştırmanın ikinci çevesinde anne-babaların cinsiyet rolü algılanan ve cinsiyete uygun çocuk yetiştirme ile çocuklarının oyuncak tercihleri arasında bir ilişkinin olup olmadığı tir. Araştırmanın birinci amacı çerçevesinde 69 kız 55 erkek toplam 124 çocuk ile ır. 124 velinin, 65'i çalışmakta, % 35'i çalışmamaktadır. Örneklem parçalanmamış oluşmaktadır. Bulgular çocukların 4 ve 6 yaşlarda cinsiyetlerine uygun oyuncak yaptıklarını göstermiştir. Aynı zamanda çocuklar yaşlan arttıkça oyuncak n nedenlerim cinsiyetlerine uygun yanıtlarla açıklamaktadır. Anne-babaların yapımıza uygun cinsiyet rollerine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Annenin anın eril olduğu geleneksel cinsiyet tipli aileler örneklemde çoğunluğu tur. Anne-babaların kültürün etkisinde kalarak iyi evlat yetiştirme çabası içerisinde ek çocuklarının aynı sıfatlarla tanımlama eğilimi gösterdikleri düşünülmüştür. ocukların cinsiyete uygun oyuncak tercihleri üzerinde sadece anne-babaların lü algılarının değil, toplumun cinsiyet rollerine ilişkin beklentilerinin de etkili minde yorumlanmıştır. Çocuğun sadece 57'sinin anne-babasından ölçekler geri

ştir. Araştırmanın ikinci aşamasında ise bu 57 çocuk (33'ü kız, 24'ü erkek) ve onların babalan ile çalışılmıştır. Araştırmaya katılan çocuklar 4 ve 6 yaşlarındadır. rmanın evreni 6 özel, 2 devlet anaokulundan seçilerek oluşturulmuştur. Anne-babalar üniversite mezunudur. Annelerin % 65'i çalışmakta, % 35'i çalışmamaktadır. Örneklem anmamış ailelerden oluşmaktadır. Bulgular çocukların 4 ve 6 yaşlarda cinsiyetlerine oyuncak tercihleri yaptıklarını göstermiştir. Aynı zamanda çocuklar yaşlan arttıkça ak tercihlerinin nedenlerim cinsiyetlerine uygun yanıtlarla açıklamaktadır. Anne-ın toplumsal yapımıza uygun cinsiyet rollerine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. in dişil, babanın eril olduğu geleneksel cinsiyet tipli aileler örneklemde çoğunluğu muştur. Anne-babaların kültürün etkisinde kalarak iyi evlat yetiştirme çabası içerisinde erkek çocukların aynı sıfatlarla tanımlama eğilimi gösterdikleri düşünülmüştür. ar, çocukların cinsiyete uygun oyuncak tercihleri üzerinde sadece anne-babaların t rolü algılarının değil, toplumun cinsiyet rollerine ilişkin beklentilerinin de etkili biçiminde yorumlanmıştır.

Özuslu (1999) Okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden 3-6 yaş çocuklarına nan cinsel eğitim programının çocukların cinsel gelişimlerine etkisinin incelenmesi adlı da Deney grubunu oluşturan 3-4, 4-5 ve 5-6 yaş grubu çocuklarına (44 kişi) Cinsel Programı uygulanmıştır. Ailelerin "Çocuğunuza cinsel eğitim ile ilgili bilgileri hangi verilmesini istersiniz?" sorusunu beş-altı yaş grubu çocukları olan ailelerin %30'u soru zaman %27'si soru sormuyorsa bilgi vermeye gerek yok %27'si kendi kendine öğrenir %13'ü üç yaşından itibaren %3'ü soru sormadan şeklinde cevap vermiştir. nuza cinsel eğitim ile ilgili bilgileri siz mi yoksa yakınınızdan birinin vermesini mi iz sorusuna beş-altı yaş grubu çocukları olan ailelerin %47'si anne baba ile birlikte anne %10'u baba şeklinde yanıtladıklar görülmüştür.

Selçuk (1994) tarafından yapılan araştırma çocuklar için en önemli bilgi kaynağının zyon" olarak belirlediğini göstermektedir. Televizyonda sağlıklı cinsel bilgilerin ediği ve yalnızca çocukların dikkatinin televizyon aracılığıyla cinselliğe çekildiği ktedir. Bu aracın eğitici rolü tartışmalıdır (Onur,1999).

TÜİK tarafından 2006 yılında yaptığı Aile Yapısı Araştırması'nda katılanların büyük luğu çocuğunu yaşlılık sigortası olarak görmektedir. Araştırmaya katılanların, %40'ı çocuğun soyun devamlılığını sağlayacağını; %32'si erkek çocuğun annenin itibarını ğını; %33'u ise çocuk sahibi olan kadının, çocuk sahibi olmayana göre daha itibarlı unu söylemiştir.

Türkçe kaynaklara göre, özellikle kadınlar üzerine hakim olan cinsel denetim, klerde cinsel sorunlara yol açmaktadır. Geleneksel olarak toplumda himaye altında n genç kızlar, sıcak, acık, cinsellikten korkmayacak şekilde yetiştirilmedikleri için klerinde cinsel uyumsuzluk yaşamaktadır. Kızıyla hiç konuşmayan anne-baba, aslında liğin tabu olduğu, tartışılmaması gerektiği, korkutucu, gizli ve kotu olduğu mesajını ktedir. CETAD tarafından yapılan araştırmada, Türk toplumunun % 62'si cinsel ların sebebini bilgisizlik, eğitimsizlik; %40'ı ise gelenek-görenekler ve tabular- gular olarak görmektedir. Böylece çocukluğunda korkutulmuş, merakı bastırılmış, ları geciştirilmiş, azarlanmış birey, cinselliği ayıplar ve yasaklar dünyası olarak görecek, kilde de öğrenecektir (Yörükoğlu, 1996; Pomeroy, 2003; CETAD, 2006). Anne-babalar nuyu gerek bilgisizlikleri, gerek utangaçlıkları, gerekse geleneksel tabular yüzünden maktan kaçınsalar da araştırmalar, gençlerin büyük çoğunluğunun cinselliği yaşadığını, ok şey bildiğini ancak hiç bunları bilmiyormuş gibi davrandıklarını ortaya koymuştur 1990).

Kaya tarafından (2007) yapılan çalışmada üniversite gençlerinin cinsel deneyim ası ile dini inançları arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Görüldüğü gibi din, ğin yaşanış biçimini etkilemekte ve topluma yön vermektedir. Bu etkinin kadın ği üzerinde olması, kadının üzerine bekaret denetiminin yüklenmesi; erkeğin ğinin ise "elinin kiri" olarak görülmesi dikkat çeken konulardır.

Araştırma bulguları, baba yada baba yerine geçen erkek modelin yokluğunun, erkek da erkeklik kimliğinin kısmen parçalanmasına neden olabildiğini göstermektedir. luğu, erkek çocuğun anne ile olan ilişkilerinin yapısını da etkilemektedir. Annelerin, nayan erkek çocuklarına aşırı koruyucu şekilde davranma eğiliminde oldukları ır. Annenin bu tür olumsuz davranışlar sergilememesi ve çocuğu keşfedici

şlara teşvik etmesi cinsiyet rolü gelişimindeki sorunları en alt düzeye indirmektedir l, 1991, s: 74).

Türkiye'de cinsel eğitim ilk kez, 1974 yılında, Türkiye Aile Planlaması Derneği'nin limı ile tartışılmaya balanmış, konuyla ilgili olarak bilgi ve tutumların araştırılması e dikkat çekilmiştir. 1990'lı yıllarda HIV/AIDS yayılımına paralel olarak gençlerin sağlığı konusunda bilgilendirilmeleri ve hizmet gereksinimlerinin karşılanması için, kaynaklarda, sınırlı sayıda da olsa, gönüllü kuruluşların öncülüğünde, özel projeler müş, yerel eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmiştir (Bulut ve ark., 2003).

Türkiye'de okul öncesi dönemdeki çocuklar üzerinde 1975 yılından günümüze kadar olan çalışmalar incelendiğinde, ilk yıllarda cinsel gelişim ve eğitim konusuna hiç mezken 80'li yıllardan sonra araştırmaların az da olsa yapılmaya başlandığı ve giderek başladığı belirlenmiştir (Haktanır, 2005).

994 yılında Türkiye Aile Planlaması Derneği ile İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı n işbirliği ile İstanbul'da "Gençlik, Cinsel Eğitim ve Üreme Sağlığı" toplantısı yapılmıştır. çok sayıda eğiticiye ihtiyaç olduğu ortaya çıkmıştır. Bu nedenle Birleşmiş Milletler Nüfus Jnited Nations Population Fund-UNFPA) 'nun desteği ile geleceğin öğretmenlerinin esine katkıda bulunmak amacıyla 1997'de uygulamaya konan bir proje geliştirilmiştir. Bu risinde üç eğitim fakültesi belirlenmiş ve bu fakültenin öğrencileri olan öğretmen adaylarına larak, cinsel sağlık bilgileri dersi verilmesi hedeflenmiştir (Bulut, 2003).

manet, (2012)"2011-2012 yılları arasında, 0-6 yaş arasındaki çocuklara cinsel taciz na dair polise herhangi bir şikayet yapılmamıştır" Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı nel Müdürlüğü.

BÖLÜM IV
YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evreni, örneklemi ve veri toplama araçları ile n verilerin değerlendirilmesinde kullanılan istatistiksel analizler yer almaktadır.

1 Araştırma Deseni

Bu araştırma, tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmacı tarafından geliştirilen 3- 6 yaş çocuğunun cinsel eğitimi hakkında veli ve öğretmenlerin bilinçlilik ve nı betimlemeyi amaçlayan tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modeli; geçmişte veya hâlen var olan bir durumu, var olduğu şekli ile meyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2009: 77)

2 Evren ve Örneklem

nın evreni, 2011-2012 yılında KKTC'de yaşayan veli, okul öncesi ve ana okul lerini kapsamaktadır. Örneklem ise KKTC'de yaşayan 220 veli (120 anne ve 100 kamu yada özel okulda çalışan 125 okul öncesi, 95 ana okul öğretmeni tesadüfi yöntemiyle belirlenmiştir (okullar Ek'te).

3 Veri Toplama Teknikleri

Veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm, veliler için 9 maddeden kul öncesi ve ana okul öğretmenleri için ise 11 maddeden oluşan kişisel bilgi inci bölümde ise 3-6 yaş çocuğun cinsel eğitimi hakkında bilinçliliğini ve tutumunu veli, okul öncesi ve ana okulu öğretmenlerinin yanıtlayacağı 29 maddeden oluşan yararlanılmıştır. Uzman görüşlerinde alınan Prof. Dr Figen Çok'un görüşüyle 29 11 maddesi katılımcıya düşüncesine en yakın birden fazla seçenek işaretleme ğlanmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek, açık uçlu sorulardan oluşan ve sorularda

doğru yanıtı aramaktan öte katılımcıların görüşlerini belirlemeyi hedefleyen bir Ayrıca ölçek, tek bir bileşen veya alt bileşenlerden oluşan bir yapıda mamıştır; cinsel eğitimin farklı boyutlarını ve konularını hedef almak tercih ir. Bu noktadan hareketle, Yıldırım ve Şimşek'in (2006: 274) de belirttiği gibi, n güvenirliği önemli ölçüde güvence altına alındığı düşünüldüğünde, geçerliğe önem aynı zamanda güvenirliği sağlamaya yönelik alınmış bir önlem olarak ıştır. Araştırmada farklı alanlardaki uzmanların görüşlerine başvurulduğu (PDR, eğerlendirme, Psikoloji, Eğitim, Türkçe gibi) için geçerlik sağlanmış ve güvenirlik ikle yeterli olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın verilerini elde etmeden önce ölçek, mada kullanılmış ve katılımcıların ölçekteki maddeleri hatasız bir şekilde algılayıp ları görülmüştür. Süreçte, anket uygulanmadan önce dil ve anlatım bakımından ğını incelemek için 30 kişiye (rastgele seçilen 17 veli 13 öğretmen) sorulup son mıştır. Araştırmacı tarafından oluşturulan anketler için 6 konu alanı (4 rehberlik danışmanlık ve 2 okul öncesi uzmanı) 3 ölçme değerlendirme, 1 dil ve anlatım lmak üzere toplam 10 uzmandan görüş alınıp anket maddelerinde düzenleme konu içeriği ve dil ve anlatım) son şekli oluşturulmuştur. Ayrıca, anket sorularının ası sürecinde bu konuda araştırma yapan uzmanların çalışmalarından da mıştır. Aşağıda yararlanılan uzman çalışmalarına yer verilmiştir.

ğrul, B ve Artan, İ (2001) Çocukların cinsel eğitimi ile ilgili anne görüşlerinin si adlı çalışmasında Annelere, çocuklarının cinsel eğitimi ve cinsellikle İlgili belirlemek amacıyla 21 sorudan Oluşan anket uygulanmıştır.

uzcuoğlu, Tuzcuoğlı, Efe ve Güven (2004) hazırladığı 3-6 yaş grubu çocukları olan n cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım n incelenmesi adlı bildirinde hazırladığı anket sorulardan yararlanılmıştır.

ı üniversitesi Eğitim bilimleri enstitüsü Çocuk gelişimi ve ev yönetimi eğitimi mur, H (2006) hazırladığı Dört – altı yaşları arasında çocuğu olan anne- babalara nsel eğitim programının cinsel gelişim ve Cinsel eğitim konusundaki Bilgilerine ncelenmesi adlı Yüksek lisans tezinde geliştirdiği anket sorularından ıştır.

3.1 Kişisel Bilgi Formu

raştırma kapsamına giren veli ve öğretmenlerin niteliklerini belirlemek amacıyla cı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda, yaşı, uyruğu, eğitim durumu, gelir durumu, çocuk sayısı, çocuk yaşı, çocuk ş, yönelik toplam 9 madde, öğretmenlerin; yaşı, uyruğu, kaç yıllık öğretmen elir durumu, medeni durumu, evli ve çocuğu varsa çocuk sayısı, çocuk yaşı, çocuk üniversitede sağlık eğitimi alınıp /alınmamasına ilişkin toplam 11 madde muştur.

3.2 3-6 Yaş Çocuğun Cinsel Eğitimini Oluşturan Veli İle İlgili Anket

yaş çocuklarına dönük olarak düzenlenmiş bu anket, çocuğun cinsel eğitimine inçlilik ve tutumlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Uzman görüşü ve literatür rak anket soruları oluşturulmuştur. Bu anketin öğretmenle ilgili anketten farkı z aynı cinsiyetteki ebeveynin davranışlarını taklit eder mi?" ve "çocuğunuzun zinle aynı odada veya yatakta uyumasını uygun buluyor musunuz?" sorularıdır.

3 3-6 Yaş Çocuğun Cinsel Eğitimini Oluşturan Okul Öncesi ve Ana okul İle İlgili Anket

yaş çocuklarına dönük olarak düzenlenmiş bu anket, okul öncesi ve ana okul rinin cinsel eğitimine ilişkin bilinçlilik ve tutumlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. rüşü ve literatürden yararlanılarak anket soruları oluşturulmuştur. Bu anketin veli nketten tek farkı öğretmenlere şu anki öğretim müfredatında cinsel eğitimin ğı eğer müfredatta yoksa olması gerekip/gerekmediği sorulmaktadır.

Verilerin Toplanması

yaş cinsel eğitimi hakkında araştırmacı, velilerden bilgi edinmek için çocukların bir gidilerek 220 veli (120 anne ve 100 baba) ile görüşüp velilerin anketi ı istenmiştir. Öğretmenlerle ilgili ankette ise yine 125 okul öncesi 95 ana okul olmak üzere toplam 220 öğretmene ulaşmak için şubat ayında Milli Eğitim

ve Spor bakanlığının yazılı onayı aracılığıyla özel ve devlet okulu olmak üzere Gazi Mağusa, Girne, Güzelyurt ve İskele bölgesi toplam 31 okul öncesi ve ilk okulunda görev yapan 125 öğretmene müdür öncülüğünde dağıtılıp yanıtlamaları rica ir. 95 öğretmene ise; Araştırmacı tarafından şubat tatili olması nedeniyle elektronik yoluyla ulaşılmış yanıtlamaları sağlanmıştır. Anketler, 2012 ocak, şubat, mart aylarında mıştır her ailenin anketi yanıtlaması için yaklaşık 20 dk. zaman harcanmıştır. veli ve öğretmenlerin araştırmaya gönüllü katılımı dikkate alınmıştır. Demografik için bazı ailelerden alınan bilgiler doğrultusunda araştırmacı tarafından doldurulmuş den 103'ü kendisi yanıtlamayı tercih etmiştir. Okullarda da çalışmaya katılmak okul öncesi ve ana okul öğretmenlerine anketler dağıtılıp iki-üç gün içerisinde ştır.

5 Verilerin Analizi

-6 yaş çocuğun cinsel eğitimi hakkında veli, okul öncesi ve ana okul lerinden elde edilen verileri analiz etmek amacıyla frekans (f) ve yüzde (%) tekniği ilmiştir.

eli ve öğretmenlerin, 3-6 yaş çocuğun cinsel eğitimi ile ilgili anketlerden aldıkları bilgisayara aktarılarak, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences for). 20,0 paket programıyla değerlendirilmiştir.

İlişkin Demografik Bilgiler

4.5.1

	N	%
	120	53,8
	100	45,3
	220	99,1

görüldüğü gibi, araştırmaya katılan velilerin%54'ü "anne" % 45,3'ü "baba"dır.

4.5.2

	N	%
	43	19,3
	50	22,4
	51	22,9
	32	14,3
	45	20,2
	220	99,1

görüldüğü gibi, araştırmaya katılan velilerin% 23'ü "35-41" %19,3'ü "21-27" "28-34" yaş %14,3'ü ise "42-48" yaşa sahiptir.

4.5.3

	N	%
	99	44,4
	55	24,7
	66	29,6
	220	99,1

görüldüğü gibi, araştırmaya katılan velilerin % 44,4'ü "KKTC " %25'i "TC" % 30'u İ' uyruğa sahiptir.

4.5.4

Durumu

	N	%
zar	5	2,2
	7	3,1
	45	20,2
	35	15,7
gi	61	27,4
	50	22,4
sü	18	8,1
	220	99,1

görüldüğü gibi, araştırmaya katılan velilerin % 27,4'ü "lise ve dengi" % 22,4'ü %20,2'si "ilkokul" %16'sı "ortaokul", %8,1'i "lisans üstü" mezunu , %3,1'i "okur 2,2'si "okur yazar değil" olarak belirlenmiştir.

O 4.5.5

	N	%
000	5	2,2
2000	66	29,6
3000	64	28,7
zeri	86	38,6
n	220	99,1

görüldüğü gibi, araştırmaya katılan velilerin %39'u "3000 üzeri" % 30'u "1100-
%29'u "2100-3000" %2,2'si "500- 1000" TL gelire sahiptir.

D 4.5.6

	N	%
a	76	34,1
a	41	18,4
	39	17,5
urt	34	15,2
	31	13,9
n	220	99,1

görüldüğü gibi, araştırmaya katılan velilerin % 34,1'i "Lefkoşa" % 18,4'ü
a" %17,5 "Girne" %15,2'si "Güzelyurt" %14'ü "iskele" de ikamet etmektedir.

O 4.5.7

Cinsiyeti

	N	%
	91	40,6
	129	57,6
m	220	98,2

a görüldüğü gibi, araştırmaya katılan velilerin, 91'i "kız" evlada sahip olup grubun i 129'u "erkek" evlada sahip olup grubun %58'ni oluşturmaktadır.

O 4.5.8

yaş

	N	%
	50	22,4
	15	6,7
	122	54,7
	33	14,8
m	220	100,0

a görüldüğü gibi 122 veli "5 yaş" çocuğuna sahip olup grubun %55'ni, 50 veli "3 yaş" na sahip olup grubun %22,4'nü 33 veli "6 yaş" çocuğuna sahip olup grubun %15'ni, i "4 yaş" çocuğuna sahip olup grubun %7'sini oluşturmaktadır.

etmenlere İlişkin Demografik Bilgiler

LO 4.5.9

iyet

	N	%
	165	73,7
ek	55	24,6
lam	220	98,2

oda görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin % 74'ü "kız" %25'i, "erkek" yetini oluşturmaktadır.

LO 4.5.10

Yaş	N	%
1-27	126	56,3
8-34	46	20,5
5-41	17	7,6
2-48	18	8,0
ve üstü	13	5,8
oplam	220	98,2

oda görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin % 56,3'ü "21-27" yaş % 20,5'i 34" yaş %7,6'sı "35-41" yaş % 8'i "42-48" yaş %6'sı "49 ve üstü" yaş grubunu urmaktadır.

BLO 4.5.11

uk

Uyruk	N	%
KKTC	186	83,0
TC	9	4,0
r ikisi	24	10,7
plam	220	98,2

da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin %83'ü "KKTC" %4'ü "TC" %11'i KKTC ve TC" uyruğuna sahiptir

LO 4.5.12

yıl

	N	%
0-5	98	43,8
-10	53	23,7
-15	32	14,3
-20	13	5,8
e üstü	24	10,7
plam	220	98,2

da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin %44'ü "0-5 yaş" yıllık %24'ü lık" % 14,3'ü "11-15" yıllık %6'sı "16-20" yıllık %11'i "20 ve üstü" yıllık enlik mesleğini sürdürmekte yada sürdürmüştür.

BLO 4.5.13

ir

	N	%
500 az	4	1,8
00-1000	8	3,6
00-2000	93	41,5
00 –3000	61	27,2
00 üzeri	54	24,1
Toplam	220	98,2

oda görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin %2'si "500'TL'den az" %4'ü 0 ve 1000" %42'si "1100-2000" %27,2'si "2100 -3000" %24,1'i "3000 ve üzeri" gelire ptir.

BLO 4.5.14

eni durum

	N	%
Evli	140	62,5
Bekar	70	31,3
Nişanlı	9	4,0
Toplam	220	98,2

oda görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin %63'ü "evli" %31,3'ü "bekar" ü "nişanlı" olarak medeni durumlarını belirtmiştir.

LO 4.5.15

şim Yeri

	N	%
fkoşa	50	22,3
ğusa	50	22,3
rne	44	19,6
elyurt	32	14,3
kele	44	19,6
plam	220	98,2

da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin %22,3'ü "Lefkoşa" ve "Mağusa" si "Girne" %14,3'ü "Güzelyurt" %20'si "İskele" yerleşim yerinde kalmaktadır.

LO 4.5.16

ğunuz var mı?

	N	%
	92	41,1
	128	57,1
m	220	98,2

da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin çocuğunuz var mı sorusuna 'i "evet" %58'i "hayır" cevabı vermiştir.

O 4.5.17

ocuk

	N	%
	44	19,6
	41	18,3
	7	3,1
	92	41,1
	128	58,9
	220	100,0

etmen çocuk sahibi

la görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin, 44'ü "1" çocuğa sahip olup %20'sini, 41 öğretmen "2" çocuğa sahip olup grubun %18,3'ünü, 7 öğretmen "3" sahip olup grubun % 3,1'ini oluşturmaktadır.

O 4.5.18

cinsiyeti

	N	%
z	34	15,2
ek	35	15,6
z 1 ek	21	9,4
z 1 ek	2	,9
lam	92	41,1

la görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin, 34'ü "kız" çocuğuna sahip olup %15,2'sini, 35 öğretmen "erkek" çocuğa sahip olup grubun % 16'sını, 21 öğretmen 1 erkek" çocuğuna sahip olup grubun %9,4'nü, 2 öğretmen "2 kız 1 erkek" çocuğuna lup grubun %0,9'nu oluşturmaktadır.

O 4.5.19

rsitede sağlık eğitimi

	N	%
	65	29,0
	155	69,2
n	220	98,2
	220	100,0

a görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin üniversitede sağlık eğitimi %29'u %69,2'si "hayır" olarak cevaplamıştır.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, 3-6 yaş düzeyindeki öğrencilerin cinsel eğitimine ilişkin öğretmen lerinde; Veli ve öğretmenler için hazırlanan ölçeklerin betimsel istatistiklerine ve buna lik yorumlara yer verilmiştir.

Veli Anketleri Bulguları

da her bir maddeye velilerin verdiği yanıtların ayrı ayrı tablolar halinde ıların analizleri ve yorumları yapılıp verilmiştir.

lerin, "Daha önce cinsel gelişim hakkında eğitim aldınız mı?" sorusuna verdiği ara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.1.1

	N	%
	67	30,0
r	154	69,1
am	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, "Daha önce cinsel gelişim hakkında eğitim aldınız sorusuna, 154 veli "Hayır" diyerek grubun, %69'unu, 67 veli "Evet" diyerek grubun, unu oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlara bakıldığında velilerin büyük çoğunluğu l eğitim almadığını belirtmiştir. Cinsel gelişim eğitim formal eğitimde yer almamaktadır an dolayı Türk toplumunda cinsellik konuşulmaması gereken bir konu; her zaman üstü ı, gizli olarak kalmıştır (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu,2003). Benzer araştırmalarda bu cu destekler niteliktedir.

Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili eyn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; anne-babaların sadece %6'sı çocuk cinsel imi almıştır. Çocuk cinsel eğitimi almayan anne-babalar %94,94'dür.

Erbil, Orak ve Bektaş (2010)Annelerin %66,5'inin kendi anneleriyle cinsel konularda onuşmadığı %9,1' nin sorduğu halde annesinden bu konuda cevap alamadığı belirledi.

Kömürcü, Aksayan ve Yıldırım (1990) yaptığı çalışmada annelerin %71'i cinsel arda kendi annesi ile hiç konuşmadığı %6,2'snin ise sorduğu halde annelerinden cevap dıkları cinsel konularda konuşulanların %67'sinin bu konuşmayı faydalı bulduğu ilmektedir.

Konur (2006) dört-altı yaşları arasında çocuğu olan anne–babalara verilen "Cinsel n Programı"nın cinsel gelişim ve eğitim konusundaki bilgilere etkisini incelediği asında, ailelerin hiç birinin bugüne kadar çocuklarının cinsel eğitimleriyle ilgili ngi bir eğitim almadığını bulmuştur.

lerin, "Cinsel eğitimi kaç yaşında aldınız ? " sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin ilikler;

LO 5.1.2

	N	%
as	2	0,9
	12	5,4
	40	17,9
eri	13	5,8
m	67	100,0

i cinsel eğitim almıştır.

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, "Cinsel eğitimi kaç yaşında aldınız?" sorusuna; 40 2-18 yaş" diyerek grubun, %18'ni, 13 veli "19 ve üzeri" yaşta diyerek grubun, %6'sını,

li "7-11 yaş" diyerek grubun, %5,4'ünü oluşturmaktadır. Oysa ki cinsel gelişim doğum inden başlamaktadır ve çocuğun dünyaya gelmesiyle gerek anne gerek baba çocuğa tleriyle cinsel eğitim vermektedir.

Erbil, Orak ve Bektaş (2010)Annelerin %66,5'inin kendi anneleriyle cinsel konularda uşmadığı, %9,1' nin sorduğu halde annesinden bu konuda cevap alamadığı belirledi nneleri dışında en yüksek oranda cinsel bilgi kaynağı %48,4 arkadaşlarıydı.

Acer, (1999) Ankara il merkezinde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması lerine başvuran annelerden rasgele örneklem yöntemiyle 355 anne seçerek yapmıştır. manın amacı, üç-dört yas grubu çocukların annelerine cinsellikle ilgili sordukları ve annelerin çocuklarına verdikleri cevapları tespit etmektir. Araştırma sonucuna göre, cinsellikle ilgili ilk bilgilerini eslerinden almıştır.

Dehan ve Fitzpatrick (1993) Normal çocukların ebeveynleri tarafından algılanan cinsel şı ve bilgisini inceledikleri çalışmalarında, ebeveylerin büyük kısmının çocuk cinsel nda esas ve en önemli bilgi kaynağı olarak anneleri gördükleri belirtmişlerdir.

Acer ve Artan (2000) üç ve dört yaş grubu çocukların annelerine yöneltmiş oldukları ikle ilgili sorular ve annelerin verdikleri cevapların incelenmesi adlı çalışmada rin ilk bilgilerini en yüksek oranda %36 arkadaşlarından aldığı görülmektedir. anneler kitap, dergi, TV gibi kaynaklardan cinsel bilgi aldıklarını ifade etmiştir.

Eroğlu ve Gölbaşı (2005) Cinsel eğitimde ebeveynlerin yeri: Ebeveynlerin yeri: ne lar, ne yaşıyorlar? adlı çalışmada, ilk cinsel bilgilerini nereden incelendiğinde, hem 40,1 hem baba %50,4'ü ilk sırada arkadaşın yer aldığı dikkat çekmektedir. Annelerin sinin dergi, kitap, gazete %21,3'ü bilgi kaynaklarının izlediği belirtilmektedir. Ayrıca, personeli ve öğretmenlerden bilgi aldığını söyleyen %15 ebeveyn oranı oldukça ür.

Ersoy (1999) altı yaş grubunda kız ve erkek çocuğu olan anne – babaların cinsel n hakkındaki görüş ve tutumlarını incelemiştir. 60 kız 60 erkek çocuğun anne – yla yapılan görüşmeler sonucunda, eğitim veren anne babaların % 35' inin kulaktan bilgilerle, % 26.67' sinin ise konu ile ilgili kitapların önerilerine göre çocukların rını cevaplandırdıkları görülmüştür.

lerin, "Cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinirken hangi kaynakları kullandınız?" na verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

O 5.1.3

	N	%
ar okudum	28	12,6
aşlarla konutsum	7	3,1
iyükleriyle	17	7,6
ranslara gittim	1	0,4
t-video	2	0,9
	9	4,0
	9	4,0
	23	10,3
	19	8,5
	48	21,5
	14	6,3
	4	1,8
	8	3,6
	20	9,0
	12	5,4
	12	5,4
n	220	100,0

fazla seçenek işaretlenmiştir.

rkadaşlarımla konuştum,konferanslara katıldım, okulda öğrendim

itaplar okudum, arkadaşlarımla konuştum, konferanslara katıldım

kadaşlarımla konuştum, konferanslara katıldım

itaplar okudum, arkadaşlarımla konuştum, tv

Arkadaşlarımla konuştum, konferanslara katıldım, tv

Arkadaşlarımla konuştum, konferanslara katıldım,okul

Kitaplar okudum, TV, okul

Arkadaşlarımla konuştum, internet ve video, okul

Tabloda görüldüğü gibi velilerin "Cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinirken hangi ıkları kullandınız?" sorusuna verdiği yanıtlar; 48 veli "kitaplar okudum" ve " ranslara gittim" cevabını vererek grubun %21,5'ni oluşturmaktadır, 28 veli "kitaplar ım" diyerek grubun %13'nü, 23'ü hem "Arkadaşlarla konuştum" hem "Aile leriyle" ve "Konferanslara gittim" diyerek grubun %10,3'nü, 17 veli "Aile leriyle" diyerek grubun %8'ini oluşturmaktadır, 20 veli Kitaplar okudum, "TV" ve diyerek grubun %9'nu oluşturmaktadır, 19 veli ""Kitaplar okudum", Arkadaşlarla ım ve Konferanslara gittim diyerek grubun %8,5'ni, 17 veli aile büyükleriyle ım diyerek grubun % 8'ni, 14 öğretmen "hem kitaplar okudum, hem arkadaşlarımla ım hem de, tv" diyerek grubun %6,3'ünü, 12 veli "hem arkadaşlarımla konuştum, hem ve video, hem de okul" diyerek grubun %5,4'ünü, 9 veli "sadece tv diyerek" grubun ve yine 9 veli "sadece okul" diyerek grubun %4'ünü, 8 veli "hem arkadaşlarımla ım, hem konferanslara katıldım,hem de okul" diyerek grubun %4'ünü , 7 veli aşlarımla konuştum" diyerek grubun %3,1'ni, 4 veli "hem arkadaşlarımla konuştum nferanslara katıldım hem de tv" diyerek grubun %2'sini, 2 veli internet-video diyerek %0,9'nu, 1 öğretmen "konferanslara katıldım" diyerek grubun %0,4'ünü maktadır. Elde edilen sonuçlara bakıldığında veliler kaynak olarak ilk tercihi arkadaş nferanslardır. Bu kaynaklardan sonra en fazla tercih edilen kaynaklar ise kitaplar, TV, Aile büyükleri ve internet-video şeklinde sıralanmaktadır. Benzer çalışmalara ğı zaman velilerin en fazla tercıh ettiği kaynaklar, aile büyükleri ve arkadaşlardır. çalışmamızda aile büyükleri az sayıda veli tarafından tercih edilmektedir. KKTC'de n velilerin "Konferans"lardan yararlanmaları da dikkat çekici bir bulgudur, dikkat bir diğer bulgu da günümüzde internet- video'nun yaygın kullanılmasına rağmen n en son tercih ettiği kaynak olarak çalışmaya yansımasıdır.

lerin, "Çocukluğunuzda cinsel gelişim hakkında eğitim almayı ister miydiniz?" na verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.1.4

	N	%
	140	62,8
	31	13,9
sızım	49	22,0
m	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, "Çocukluğunuzda cinsel gelişim hakkında eğitim ister miydiniz?" sorusuna, 140 veli "Evet" diyerek grubun, %63'ünü, 49 veli sızım" grubun, %22'sini, 31 veli "Hayır" diyerek grubun, %14'ünü oluşturmaktadır.

erin, "Kendinizi cinsel eğitim vermek için yeterli görüyor musunuz?" sorusuna i yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

O 5.1.5

	N	%
	84	37,7
	42	18,8
n	95	42,6
m	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, "Kendinizi cinsel eğitim vermek için yeterli r musunuz?" sorusuna, 95 veli "Kısmen" diyerek grubun, %43'ünü, 84 veli "Evet" grubun, %38'ini ve 42 veli "Hayır" diyerek grubun, %19'unu oluşturmaktadır. Elde sonuçlara bakıldığında "evet" yanıtı veren velilerin hangi konularda kendilerini yeterli ği başka bir sorudur, %43'lük kesimin kısmen yanıtını vermesi bu konuda

irme çalışmaları yapılması gerektiğini ortaya koymuştur. %19'luk kesimin "hayır" mesi çocuklarını bilinçlendirmenin ilk yeri olan ailenin, bu konuda yetersiz kalması lık eğitimi yönünden çocukların risk grubunu oluşturacağı düşünülmektedir.

soy (1999) 6 Yaş Grubunda Kız ve Erkek Çocuğu Olan Anne Babaların "Cinsel Hakkındaki Görüş ve Tutumları adlı çalışmasında, Rasgele örnekleme yöntemiyle 0 kız ve 60 erkek (Toplam 120) çocuğun anne ve babasıyla yapılan görüşmeler a elde edilen verilere göre; Çocukların cinsiyetine göre anne-babaların görüşleri ocuğa cinsel eğitimi kimin vermesi gerektiği konusunda istatistiksel olarak önemli göstermektedir ($p<0.05$). Bununla beraber, anne-babaların %70.'i çocuğa cinsel rilmesi gerektiğini belirtirken, %61.67'si bu eğitimi vermektedir. Anne-babaların ndan konu ile ilgili bilgilerinin yeterli olmadığı görülmektedir. Bu nedenle ailelerin tim konusunda bilgilendirilmesi önem kazanmaktadır.

roğlu ve Gölbaşı (2005) Cinsel eğitimde ebeveynlerin yeri: Ebeveynlerin yeri: ne r, ne yaşıyorlar? adlı çalışmada Ebeveynlerin %54,4'ünün cinsellikle ilgili bilgilerini arak değerlendirdikleri görülürken %38'nin kısmen yeterli %8'i ise yetersiz olarak lirdikleri görülmektedir.

roğlu ve Gölbaşı (2004) Ebeveynlerin cinsellikle ilgili konularda çocuklarıyla ri sırasında yaşadıkları bazı durumlar incelenmiştir. Ebeveynlerin %61,5'i ni yeterli hissettikleri belirtmişlerdir.

uzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlunun (2006) 3-6 yaş grubu çocukları olan erin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım nin incelenmesi adlı çalışmada araştırmanın örneklemini 3-6 yaş çocuğu bulunan ve un çeşitli semtlerindeki anaokullarında öğrenim gören toplam 213 ebeveyn aktadır. Araştırma sonucunda; ebeveynlerin cinsel eğitimin önemine inandıkları ve ı mutlaka verilmesi gerektiğini (%92) ve kendilerini bilinçli olarak rmelerine (bilinçli %48.8, kısmen bilinçli (%46.5) rağmen, cinsel eğitimin ne olduğu da bile %97.2 ebeveyn yetersiz kalmıştır. Ayrıca çocuğa cinsel eğitimin kimin

lan ve ne şekilde verileceği ve nasıl verileceği konusunda da çok fazla eksiklikleri ı tespit edilmiştir. Sonuç olarak ebeveynlerin cinsel eğitim konusunda gerek bilgi ve lik açısından gerekse çocuğa yaklaşım biçimi açısından yetersiz kaldıkları tespit ir.

Göçgeldi, Tüzün, Türker, ve Şimşek'in (2007) Okul öncesi anne -babaların çocuklara ğitim konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi adlı çalışmada Ankara'da bir kamu una bağlı kreş ve gündüz bakım evine devam eden devam eden 3-6 yaş grubundaki 60 n anne ve babalarının çocuklarına cinsel eğitim verme sıklıklarını, çocuklarının cinsel konusundaki bilgi verme tutumlarını belirlemek için hazırlanmıştır. Annelerin %60,3'ü n %52,5'i çocuğun cinsel gelişim özellikleri ile ilgili bilgi düzeyini yeterli adır.

Acer (1999) Üç ve dört yaş çocuklarının anneleriyle benzer çalışmayı yapmış ve n % 60.6' sının cinsel eğitimi cinsel ilişki olarak tanımladıklarını bulmuştur. ğin tabu bir konu olduğunu, anne-babaların cinsel gelişim ve eğitim konusunda yeterli u bilgiye sahip olmadıklarını düşünülmektedir (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004)

Syrauce Üniversitesi, Aile Araştırması ve Eğitim enstitüsü tarafından babalar üzerinde yapılan bir araştırmaya göre, ana babaların %70'i çocuklarına kendilerinin ilk cinsel vermek istediklerini belirtmişlerdir. Ana babaların %41'i çocuklarının bu konuda ri ile konuşmak istedikleri halde, konunun mahrem olmasından dolayı rahatsızlık ıarını ve yeterli bilgiye sahip olmadıklarından bu bilgileri veremediklerini şlerdir.

Sönmez ve Eliküçük (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili n görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmada; Anne – babaların ve öğretmenlerin, çocuğun gelişimini, onun tüm gelişiminin ayrılmaz bir parçası olarak kabul etmesi, buna ilişkin nleri ele almaları, çocuğa gerekli bilgileri vermelerinin doğal bir eğitim görevi nu benimsemeleri bir zorunluluktur ve bir sorumluluktur. Bunun için anne- babanın ve enin cinsel gelişimi iyi bilmeleri gerekmektedir. Ebeveynler çocuğun cinsel gelişimi ve ile ilgili yeterli ve doğru bilgiye sahip olmadıkları ortaya çıkmıştır(Başaran,1994).

Carter ve arkadaşları (1983) tarafından yapılan bir araştırmada "aile yaşamı ve ği" konusunda kursa tabi tutulan öğretmenlerin, kurs bitiminde konu ile ilgili inin arttığı, ancak tutumların değişmediği saptanmıştır. Ailelerin, özellikle de cilerin cinsel konulardaki eğitimleri ve bazı özelliklerin geliştirilmesi gerekliliği le durulmuştur.

Taiwanda, Weichen Lu tarafından yapılan bir araştırmada amaç Taiwanlı nlerin, çocuklarının cinsel eğitimi hakkındaki görüşleri ortaya konmuştur. Çalışmaya lar Kuzey Taiwan'da üç ayrı okul öncesi kurumdaki 3-5 yaş gurubu çocuklarının nleri arasından rastgele seçilmiş 97 Taiwanlı ailedir. Sonuçlar gösteriyor ki nlerin yaşı ve eğitimleri, cinsel konulara karşı olan tutumlarını etkilemektedir. Daha e eğitimli aileler diğer guruplara göre daha liberal davranmaktadır. Hatta birçok nlı aile çocuklarının cinsel eğitime ihtiyacı olduğu konusunda hem fikir olup, evde ve ncesi kurumlarında çocuklara cinsel eğitim verilmesini önerdikleri, çocuklarının cinsel konusunda pozitif bir tutum kazanmalarını istedikleri tespit edilmiştir. Ailelerin büyük ğunluğu ise kendilerini cinsellik hakkında bir konuşma yapmakta yetersiz görmekte, inselliğin ve ahlakın birbirinden ayrı olması gerektiğine inanmamaktadır. Çalışmaya ların çoğu Taiwan'ın şimdiki cinsel eğitiminin yetersizliğini belirtiyor, toplum olarak ucu olduklarına ve bu durumun değişmesi gerektiğine inanıyorlar (Lu,1994;1).

lerin "Sizce, cinsel gelişim kaç yaşında başlar?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin ikler;

O 5.1.6

	N	%
	58	26,0
	62	27,8
	86	38,6
eri	7	3,1
sızım	6	2,7
m	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, Sizce, "Cinsel gelişim kaç yaşında başlar?" na, 86 veli "12-18 yaş" diyerek grubun, %39'unu, 62 veli "7-11 yaş" diyerek grubun, ini, 58 veli "0-6 yaş" diyerek grubun, %26'sını, 7 veli "19 ve üzeri" diyerek grubun ni, 6 veli "kararsızım" diyerek %3'nü oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlara bakıldığı eğitim düzeyi de dikkate alındığında velilerin çoğunluğu cinsel gelişimin başlama yaşı nda bilinçlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.Bilinçli olduğu görülen %26'lık dir. Cinsel gelişim "0-6 yaşta " başlamaktadır veliler de çocuğun doğumundan itibaren a gerek konuşarak gerek oynanan oyunlarla cinsel eğitimi farkında olmadan ktedir (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2003).

Aral, Akyol, Işık (2002) "Üç – Altı Yaş Grubu Çocuğa Sahip Olan Anne Babaların Eğitim Konusundaki Düşüncelerini" araştırmışlardır. Anne babaların cinsel bilgilerini nek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formunda toplam 58 anne ve badan elde edilen veriler değerlendirildiğinde annelerin % 56.90'ı babaların ise % 'si cinsel eğitime başlama yaşını okul öncesi dönem olduğu ve bu doğrultuda bilgi leri belirlenmiştir (Aral, Akyol, Işık, 2002, s: 2-14).

Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili yn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında anne –babalara çocuk cinsel gelişim ve

i hakkında bilgilendirmek için bu konuyla ilgili bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla ıştır. Çalışmanın evrenini Manisa il merkezinde yaşayan 6 yaş grubu çocuğu olan ve ları okula giden orta sosyo-ekonomik düzeydeki ebeveynler oluşturmuştur. Çalışma 71 9 baba ile yürütülmüştür. Araştırma sonucunda anne-babaların %40'ı cinselliği ve % i cinsel eğitimi yanlış tanımlamışlardır. Çocuğun cinsel eğitimine 5-6 yaşta başlanması ğini belirtmişlerdir.

erin, "Sizce, 3-6 yaş dönemdeki çocuklar için verilecek cinsel eğitimin içeriği ne ile malıdır?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

O 5.1.7

	N	%
liğe yönelik davranış geliştirmek	14	6,3
ne olgunlaşma gelişme	26	11,7
doğum olaylarını açıklar	1	0,4
cinsiyet uygun davranışlar geliştirir	4	1,8
bedenini tanır	1	0,4
ini korumasını öğrenir	55	24,7
ne başkalarına saygı duyar	1	0,4
	1	0,4
	33	14,8
	39	17,5
	12	5,4
	11	4,9
	6	2,7
	17	7,6
n	220	100,0

n fazla seçenek işaretlenmiştir.

Kendi bedenini tanımak, bedenini korumasını, cinselliğe yönelik davranış geliştirmek eme doğum olaylarını açıklamak

Bedenini korumasını, cinselliğe yönelik davranış geliştirmek ve üreme doğum ını açıklamak ve büyüme olgunlasma gelişme

Cinselliğe yönelik davranış geliştirmek, üreme doğum olaylarını açıklamak ve bedenini asını

5 Cinselliğe yönelik davranış geliştirmek, kendi cinsiyet uygun davranışlar geliştirmek ve di bedenini tanımak

6 Cinselliğe yönelik davranış geliştirmek, kendi bedenini tanımak ve bedenini korumasını

8 Kendi bedenini tanımak, kendi başkalarına saygı, cinselliğe yönelik davranış geliştirmek reme doğum olaylarını açıklamak

7 Kendi cinsiyet uygun davranışlar geliştirmek, kendi bedenini tanımak ve üreme doğum larını açıklamak

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, Sizce, "3-6 yaş dönemdeki çocuklar için verilecek el eğitimin içeriği ne ile ilgili olmalıdır?" sorusuna;55 veli "bedenini korumasını nir" diyerek grubun %25'ni, 39 veli hem "cinselliğe yönelik davranış geliştirmek", hem me doğum olaylarını açıklamak" hem de "bedenini korumasını öğrenir" diyerek grubun 17,5'ni, 33 öğretmen hem "bedenini korumasını öğrenir", hem "cinselliğe yönelik nış geliştirmek" hem "üreme doğum olaylarını açıklamak" hem de "büyüme laşma gelişme" diyerek grubun %15'ni, 26 öğretmen "büyüme olgunlaşma gelişme nda bilgi edinir" diyerek grubun %12'sini, 17 öğretmen hem "kendi cinsiyet uygun nışlar geliştirmek", hem "kendi bedenini tanımak" hem de "üreme dogum olaylarını mak" diyerek grubun % 8'ni, 14 öğretmen "cinselliğe yönelik davranışını geliştirmek" k grubun %6,3'nü, 12 veli hem "cinselliğe yönelik davranış geliştirmek", hem "kendi ine uygun davranışlar geliştirmek" hem de "kendi bedenini tanımak" diyerek grubun 'nü, 11 veli hem "cinselliğe yönelik davranış geliştirmek", hem "kendi bedenini k" hem de "bedenini korumasını öğrenir" diyerek grubun %5'ni, 6 öğretmen hem bedenini tanımak, hem kendi başkalarına saygıyı öğrenir" hem "cinselliğe yönelik nış geliştirmek" hem de "üreme doğum olaylarını açıklamak" diyerek grubun %3'ünü, men "kendi cinsiyetine uygun davranışlar geliştirir" diyerek grubun % 2'sini ve 1 en "üreme doğum olaylarını açıklar" diyerek grubun %0,4'nü 1 öğretmen "kendi ni tanır" diyerek grubun %0,4'nü 1 öğretmen "kendi başkalarına saygı duyar" diyerek %0,4'nü yine 1 öğretmen de "kendi bedenini tanımak", "bedenini korumasını", ğe yönelik davranış geliştirmek" ve "üreme doğum olaylarını açıklamak" diyerek 0,4'ünü oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde; veliler en fazla ni koruması" ile ilgili cinsel eğitim içeriği oluşturulması tutumundadır. Bu tercihten nselliğe yönelik davranış geliştirme, üreme doğum olayları hakkında bilgi edinme, gelişme olgunlaşma hakkında bilgi edinme, cinselliğe yönelik olumlu davranışlar

nma, kendi ve başkalarına saygı duyma konularını sıralamaktadır. Günümüzde yaşanan z olaylarının gündemde olması velileri tedirgin etmekte ve ilk tercih ettikleri konunun ğun "bedenini korumayı öğrenmesi" seçeneğinin olması beklenen bir sonuçtur.

Erbil, Orak, Bektaş (2010) yaptığı çalışmada; Anneler tarafından verilen cinsel n adet % 70,3'ü kadın- erkek vücut farklılıkları %49,5 cinsel ilişki%21 gebelik %19 ikten korunma konularını içermekteydi.

Larsson ve Svedin (2001) ebeveynleri tarafından gözlemlenen İsveçli çocuklardaki l davranışları inceledikleri çalışmalarında, anne ve babaların daha sıklıkla üreme ve n konularının konuştukları ortaya çıkmıştır.

Koblinsky ve Atkinson (1982) çocukların cinsel eğitimi için ebeveyn planlarının ne unu araştırdıkları çalışmalarında, ailelerin çocuklarıyla en çok konuştukları konuların n, üreme ve vücut farklılıkları olduğu ortaya çıkmıştır. Ebeveynler okulöncesi (üç-altı süresince yasak kelimeler, vücut farklılıkları, doğum, üreme ile ilgili konuları tartışmayı mış oldukları saptanmıştır.

Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili yn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; Anne-babalara okul öncesi eğitim larında cinsel eğitim verilseydi hangi konuların olması gerektiği sorulmuş ve % 81.3' ü etler arasındaki vücut farklılıklarını, % 1.3' ü hamilelik ve doğum, % 2.5' i üreme, % i sağlık ve temizlik kuralları, % 1.3' ü cinsel merak ve oyunlar, % 2.5' i cinsel yolla n hastalıklar, % 3.8' i diğer (hepsi) konularının olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Konur (2006) 4-6 yaş grubu çocuklarının aileleriyle yaptığı çalışmada cinsel eğitim ının neler olabileceğini sormuştur. Araştırmaya katılan ailelerin; % 40' ı sadece ların merak ettiği sorular üzerinde durulmalıdır, % 26.7' si insanın üreme sistemi ile bilgiler üzerinde durulmadır seçeneğini işaretlemiştir. Eğitim programı uygulandıktan ise ailelerin sorulara verdiği cevapların % 46.7' si cinsel gelişimin doğal bir olgu n, % 33.2' si hepsi şıkkını, % 6.7' si kendi bedenini ve karşı cinsin bedenini tanıma,

ın üreme sistemi ile ilgili bilgiler üzerinde ve sadece çocukların merak ettiği sorular nde durulmalıdır şeklinde cevaplandırmışlardır.

lerin, "Sizce, 3-6 yaş dönemdeki çocuklara cinsel eğitim verilmeli midir?" na verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

O 5.1.8

	N	%
	113	50,7
	47	21,1
	60	26,9
n	220	100,0

da görüldüğü gibi velilerin, Sizce, "3-6 yaş dönemdeki çocuklara cinsel eğitim li midir?" sorusuna, 113 veli "Evet" diyerek grubun, %51'ini, 60 veli "Bazen" , grubun, %27'sini ve 47 veli "Hayır" diyerek grubun, 21,1'ini oluşturmaktadır. Elde sonuçlara göre; Ebeveynlerin çoğunluğunun çocuklara cinsel eğitim verilmesi nda onay vermeleri olumlu olarak değerlendirilebilir. Ancak özellikle ebeveynlerin durumları dikkate alındığında elde edilen %21,1'lik grubun "hayır" cevabı ürücüdür.

Acer, (1999) Ankara il merkezinde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması lerine başvuran annelerden rasgele örneklem yöntemiyle 355 anne seçerek yapmıştır. manın amacı, üç-dört yas grubu çocukların annelerine cinsellikle ilgili sordukları ve annelerin çocuklarına verdikleri cevapları tespit etmektir. Araştırma sonucuna göre, cinsellikle ilgili ilk bilgilerini eslerinden almıştır. Anneler çocuklarına cinsel eğitim esi gerektiğini belirtmiştir.

Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli şleri adlı çalışmasında ilköğretimde cinsel bilgiler eğitiminin verilmesine, velilerin % unun olumlu baktığı görülmüştür.

Göçgeldi, Tüzün, Türker, ve Şimşek'in (2007) Okul öncesi anne -babaların çocuklara eğitim konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi adlı çalışmada Ankara'da bir kamu uşuna bağlı kreş ve gündüz bakım evine devam eden devam eden 3-6 yaş grubundaki 60 ğun anne ve babalarının çocuklarına cinsel eğitim verme sıklıklarını, çocuklarının cinsel konusundaki bilgi verme tutumlarını belirlemek için hazırlanmıştır. Anne babaların ların cinsel eğitimi konusundaki bilgi ve tutumları incelendiğinde annelerin %97'si ların %93,3'ü çocuklara cinsel eğitim vermenin gerekli olduğunu düşünmektedir.

Ersoy (1999)'un "6 Yaş Grubunda Kız ve Erkek Çocuğu Olan Anne – Babaların Eğitim Hakkındaki Görüş ve Tutumlarını" incelemek amacıyla 60 kız 60 erkek am 120) çocuğun anne – babasıyla yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilere anne babaların % 70'i çocuklara cinsel eğitimin verilmesi gerektiğini savunurken, % çocuğuna bu eğitimi vermektedir.

Taiwanda, Weichen Lu tarafından yapılan bir araştırmada amaç Taiwanlı ynlerin, çocuklarının cinsel eğitimi hakkındaki görüşleri ortaya konmuştur. Çalışmaya nlar Kuzey Taiwan'da üç ayrı okul öncesi kurumdaki 3-5 yaş gurubu çocuklarının ynleri arasından rastgele seçilmiş 97 Taiwanlı ailedir. Sonuçlar gösteriyor ki ynlerin yaşı ve eğitimleri, cinsel konulara karşı olan tutumlarını etkilemektedir. Daha ve eğitimli aileler diğer guruplara göre daha liberal davranmaktadır. Hatta birçok nlı aile çocuklarının cinsel eğitime ihtiyacı olduğu konusunda hem fikir olup, evde ve ncesi kurumlarında çocuklara cinsel eğitim verilmesini önerdikleri, çocuklarının cinsel konusunda pozitif bir tutum kazanmalarını istedikleri tespit edilmiştir. Ailelerin büyük ğunluğu ise kendilerini cinsellik hakkında bir konuşma yapmakta yetersiz görmekte, cinselliğin ve ahlakın birbirinden ayrı olması gerektiğine inanmamaktadır. Çalışmaya ların çoğu Taiwan'ın şimdiki cinsel eğitiminin yetersizliğini belirtiyor, toplum olarak tucu olduklarına ve bu durumun değişmesi gerektiğine inanıyorlar (Lu,1994;1).

elilerin, "Eğer, 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim verilmezse verilmeme nedeni labilir?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.1.9

	N	%
n yaşta mesi problem	31	13,9
kli değildir	49	22,0
lliğe erken masına neden	17	7,6
um tarafından arşılanmaz	13	5,8
kinlikte melidir	11	4,9
	1	0,4
	6	2,7
	2	0,9
	21	9,4
	23	10,3
	12	5,4
	30	13,5
	5	2,2
m	220	100,0

n fazla seçenek işaretlenmiştir.

Gerekli değildir, cinselliğe erken başlamasına neden olur ve toplum tarafından hoş nmaz

iken yaşta verilmesi problem olur ve Toplum tarafından hoş karşılanmaz

iken yaşta verilmesi problem olur ve yetişkinlikte verilmelidir

iken yaşta verilmesi problem olur ve gerekli değildi, cinselliğe erken başlamasına neden e yetişkinlikte verilmelidir

rekli değildir ve cinselliğe erken başlamasına neden olur

erekli değildir ve yetişkinlikte verilmelidir

Erken yaşta verilmesi problem olur, gerekli değildir ve Toplum tarafından hoş nmaz

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, "Eğer, 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ezse verilmeme nedeni ne olabilir?" sorusuna, 49 veli "gerekli değildir" diyerek n %22'sini oluşturmaktadır, 31 veli "erken yaşta probleme neden olur" diyerek grubun nü oluşturmaktadır, 30 veli hem "erken yaşta verilmesi problem olur, hem de gerekli ir" hem de Toplum tarafından hoş karşılanmaz" diyerek %13,5'ni oluşturmaktadır. 23 em "gerekli değildir hem de cinselliğe erken başlamasına neden olur" diyerek grubun 'nü oluşturmaktadır, 21 veli hem "erken yaşta verilmesi problem olur hem gerekli ir hem cinselliğe erken başlamasına neden olur hem de yetişkinlikte verilmelidir" k grubun %9,4'nü 13 veli "toplum tarafından hoş karşılanmaz" diyerek grubun n, 11 veli "yetişkinlikte verilmelidir" diyerek grubun %5'ni, 12 veli hem "gerekli ir hem de yetişkinlikte verilmelidir" grubun %5,4'nü 6 veli hem "erken yaşta verilmesi m olur hem de toplum tarafından hoş karşılanmaz" diyerek grubun %3'nü maktadır, 2 veli hem "erken yaşta verilmesi problem olur" hem de yetişkinlikte elidir" diyerek grubun 0,9'nu, 1 %veli hem "gerekli değildir, hem cinselliğe erken asına neden olur hem de toplum tarafından hoş karşılanmaz" diyerek grubun grubun oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlara bakıldığı zaman; veliler cinsel eğitim emesinin nedenini ilk sırada "gerekli değildir" cevabını vermiştir ayrıca bu seçenek eçeneklerle beraber de tercih edilmektedir, en fazla tercih edilen diğer seçenek ise yaşta verilmesi problem olur" seçeneğidir bu seçenek de diğer seçenekler beraber edilmiştir. Bu seçenekleri takip eden diğer seçenek "toplum tarafından hoş mmaz" seçeneğidir. "Cinselliğe erken başlamasına neden olur" ve "yetişkinlik inde verilmelidir" seçeneği ise en az tercih edilen seçeneklerdir. Cinselliğin yüz an beri hala bugün gizli saklı konuşulması geleneği bazı ailelerde sürdürülmektedir oğlu,2008).

Acer, araştırmayı (1999) yılında, Ankara il merkezinde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile nası merkezlerine başvuran annelerden rasgele örneklem yöntemiyle 355 anne seçerek tır. Anne ve babalar cinsel eğitim vermeme nedenleri içinde ilk sırada anneler 'sı babaların % 39,9'u nasıl yaklaşım göstereceğini bilmeme yer almaktadır.

Syrauce Üniversitesi, Aile Araştırması ve Eğitim enstitüsü tarafından babalar üzerinde le yapılan bir araştırmaya göre, ana babaların %70'i çocuklarına kendilerinin ilk cinsel ri vermek istediklerini belirtmişlerdir. Ana babaların %41'i çocuklarının bu konuda eri ile konuşmak istedikleri halde, konunun mahrem olmasından dolayı rahatsızlık

duklarını ve yeterli bilgiye sahip olmadıklarından bu bilgileri veremediklerini rtmişlerdir.

"Sizce, 3-6 yaş dönemdeki cinsel eğitimin ne gibi yararları vardır?" sorusuna diği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

BLO 5.1.10

	N	%
lış öğrendiğini düzeltme fırsatı bulur	34	15,2
en farklılıklarına saygı duymayı öğrenir	16	7,2
me doğum olayları hakkında merak duygularını rir	3	1,3
selliğe karşı olumlu davranışlar kazanmayı öğrenir	8	3,6
ak ettiği sorulara cevap bularak fiziksel, zihinsel, al gelişim alanlarını olumlu etkiler	28	12,6
erkek olarak kendini farkına varır	6	2,7
enini korumayı öğrenir	46	20,6
7	12	5,4
7	14	6,3
5	13	5,8
7	38	17,0
er	3	1,3
am	220	100,0

en fazla seçenek işaretlenmiştir.

Beden farklılığına saygı duymayı öğrenir, kız-erkek olarak kendini farkına varması ve nini korumayı öğrenmesi

Beden farklılığına saygı duymayı öğrenir, merak ettiği sorulara cevap bularak fiziksel, sel ve sosyal gelişim alanlarını olumlu etkiler, bedenini korumayı öğrenir

Beden farklılığına saygı duymayı öğrenir, cinselliğe yönelik olumlu tutum geliştirir ve k ettiği sorulara cevap bularak fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişim alanlarını olumlu er,

7 Merak ettiği sorulara cevap bularak fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişim alanlarını olu etkiler, kız-erkek olarak kendini farkına varması ve bedenini korumayı öğrenir

Tabloda görüldüğü gibi, "3-6 yaş dönemdeki cinsel eğitimin ne gibi yararları vardır?" sına verilen yanıtlar; 46 veli "bedenini korumayı öğrenir" diyerek grubun %21'ni, 38 hem "fizik, zihin ve sosyal, hem kız-erkek olarak kendini farkına varması hem de nini korumayı öğrenir" diyerek grubun %17'sini, 34 veli "yanlış öğrendiğini düzeltme bulur" diyerek grubun %15,2'sini, 28 kişi "fizik, zihin ve sosyal" diyerek %13'nü, 16 yanlış öğrendiğini düzeltme fırsatı bulur" diyerek grubun % 7,2'sini, 14 veli hem"beden lığına saygı duymayı öğrenir, hem fizik, zihin ve sosyal, hem de bedenini korumayı ir" diyerek %6,3'nü, 13 veli hem "beden farklılığına saygı duymayı öğrenir, hem lliğe yönelik olumlu tutum geliştirir hem de fizik, zihin ve sosyal" diyerek grubun nı 12 veli "hem beden farklılığına saygı duymayı öğrenir,hem kız-erkek olarak kendini a varması hem de bedenini korumayı öğrenmesi diyerek %5,4'nü, 8 veli hem elliğe karşı olumlu davranışlar kazanmayı öğrenir" diyerek grubun % 4'nü, 6 veli "kız olarak kendini farkına varır" diyerek grubun %3'nü, 3 veli "üreme doğum olayları nda merak duygularını giderir" diyerek grubun %1,3'nü oluşturmaktadır. Elde edilen lara bakıldığında; önceki soru olan cinsel eğitimin içeriği ne olmalıdır sorusunda in tutumunu yansıttığı gibi bu soruya bakış açıları da önceki soruyu destekler tedir, veliler en fazla "bedenını korumayı öğrenir" konusunun cinsel eğitimin yararları da öncelikli olduğunu belirtmektedir. Bu tutumu takip eden diğer seçenekler ise; "kız olduğunu farkına varır", fiziksel, zihinsel, sosyal alanları olumlu etkiler (bu seçenekler seçeneklerle de seçilmiştir), yanlış öğrendiğini düzeltme fırsatı bulur, en az tercih seçenekler ise üreme doğum olayları hakkında bilgi edinir ve cinselliğe karşı olumlu geliştirir seçenekleridir.

Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili yn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; Cinsel eğitim, insanoğlunun refahı ve i için bir ihtiyaçtır, evrensel bir gerçektir. Cinsellik ve üreme sağlığı için erken, zorunlu psamlı bir cinsel eğitim, HIV' in yayılmasını önler, diğer cinsel yolla bulaşan kların yayılmasını ve tekrarlama oranlarını azaltır, erken yaştaki hamilelikleri ve kürtaj nı, cinsel ilişkiye girme yaşını, cinsel zorbalık (tecavüz) ve istismarı azaltır. Cinsel kadar cinsel kalıp yargıları ve haksızlıkları belirlemede önemli bir rol oynar (ASTRA k / Orta ve Doğu Avrupa Kadınları için Cinsel ve Üreme Sağlığı Hakları, 2010).

Amerika Birleşik Devletleri Cinsel Bilgi ve Eğitim Konseyi (Sexuality Information Education Council of the United States, SIECUS)' ne göre cinsel eğitim, bilgilendirme, n geliştirme, inançlar, değerler, ilişkiler ve mahremiyet konularını ele alan ve yaşam boyu n bir süreçtir. Cinsel eğitim, cinsel roller, kişiler arası ilişkiler, sevgi, mahremiyet, vücut ve üreme sağlığı konularının hepsini birden kapsayan bir eğitimdir (SIECUS, 2004).

"Sizce, 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ne zaman verilmeye başlanmalıdır?" una verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.1.11

	N	%
umdan itibaren	43	19,3
öncesi yıllarında	49	22,0
etimde	92	41,3
likte	15	6,7
kinlikte	1	0,4
tiği zamanda	15	6,7
erilmemelidir	6	2,7
am	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, . "3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ne zaman eye başlanmalıdır?" sorusuna,92 veli "İlk öğretim" diyerek grubun, %41,3'ünü, 49 "Okulöncesi yıllarında" diyerek grubun, %22'sini, 43 veli "Doğumdan itibaren" diyerek n, %19,3'ünü 15 veli ergenlik döneminde verilmelidir diyerek grubun %7'sini yine 15 "Belirli zamanlarda değil gerektiği zaman" diyerek grubun, % 7'sini ve 6 veli "Hiç emelidir" diyerek grubun, %3'ünü 1 veli yetişkinlikte verilmelidir diyerek grubun % nü oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlara bakıldığı zaman; çoğunluk "ilköğretim" ve öncesi" dönemden itibaren verilmesi gerektiği tutumundadır. "hiç verilmemelidir" de katı tutum sergileyen velilerin sayısı azdır, "ergenlik döneminde verilmelidir" diyen in cinsellik ergenlik döneminde başlar düşüncesinde olduğu düşündürücüdür. Az sayıda olmasına rağmen "doğumdan itibaren" cinsel eğitim verilmelidir diyen velilerin bu da farkındalık düzeyi olduğu çalışmaya yansımıştır. Bu konudaki farkındalığı artırmak zmanların farkındalık çalışmalarına ortam hazırlamaları ihtiyacı doğmuştur.

Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili yn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında anne –babalara çocuk cinsel gelişim ve i hakkında bilgilendirmek için bu konuyla ilgili bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla ıştır. Çalışmanın evrenini Manisa il merkezinde yaşayan 6 yaş grubu çocuğu olan ve ları okula giden orta sosyo-ekonomik düzeydeki ebeveynler oluşturmuştur. Çalışma 71 9 baba ile yürütülmüştür. Cinsel eğitime başlama yaşı sorusunu 70 anne-baba amış ve %41,43'si beş-altı yaşta verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Kakavoulis (2001)aile ve cinsel eğitimde ebeveyn tutumlarını incelediği çalışmasında, nlerin %6'sı 0-2 yaşta %17'si 3-5 yaşta %31'i 6-9 yaşta cinsel gelişim ve eğitime ması gerektiğini düşündükleri saptanmıştır. Ebeveynlerin 1 'i 0-2 yaşta 3'ü 3-5 yaşta 6-9 yaşta cinsel gelişim ve eğitimde en kritik yaş olduğunu düşündükleri ortaya ır.

Göçgeldi, Tüzün, Türker, ve Şimşek'in (2007) Annelerin %79,3'ü babaların %71,2'si n cinsel eğitimin konuyla ilgili soruları sormaya başlamasıyla birlikte başlaması gini düşünmektedir.

Tuğrul(2001)'un 2-18 yaş çocuğu olan annelerle yapılan çalışmada annelerin %17,4'ü eğitime 3-6 yaş arasında, %40'ı ilköğretim yıllarında %26,2'si lise yıllarında, %8'i likte başlaması gerektiğini iade etmektir.

Özuslu (1999) Okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden 3-6 yaş çocuklarına an cinsel eğitim programının çocukların cinsel gelişimlerine etkisinin incelenmesi adlı da deney grubunu oluşturan 3-4, 4-5 ve 5-6 yaş grubu çocuklarına (44 kişi) Cinsel Programı uygulanmıştır. Ailelerin "Çocuğunuza cinsel eğitim ile ilgili bilgileri hangi rilmesini istersiniz?" sorusunu beş-altı yaş grubu çocukları olan ailelerin %30'u soru zaman %27'si soru sormuyorsa bilgi vermeye gerek yok %27'si kendi kendine renir %13'ü üç yaşından itibaren %3'ü soru sormadan şeklinde cevap vermiştir.

izce, 3-6 yaş çocuğa cinsel eğitimi kimler vermelidir?" sorusuna verdiği yanıtlara yüzdelikler;

O 5.1.12

	N	%
e anne	18	8,1
e baba	2	0,9
e Sadece Öğretmen	4	1,8
ins ebeveyn	23	10,3
duyduğu anda	1	0,4
ttiği yakını	1	0,4
uzman	10	4,5
etmen uzman ile	62	27,8
	24	10,8
	30	13,5
	17	7,6
	11	4,9
	18	8,1
	221	99,1

fazla seçenek işaretlenmiştir.

adece öğretmen, ihtiyaç duyduğu anda ebeveyn ve uzman vermelidir

ynı cinsiyetteki ebeveyn ve veli öğretmen uzman işbirliği

ece anne ve sadece baba

adece anne sadece baba ve sadece öğretmen

iyaç duyduğu anda ebeveyn ve tercih ettiği yakını

Tabloda görüldüğü gibi, velilerin, Sizce, "3-6 yaş çocuğa cinsel eğitimi kimler idir?" sorusuna, 62 veli "veli,uzman,öğretmen işbirliğinde" diyerek grubun %28'ni, 30 m "aynı cinsiyetteki ebeveyn" hem "veli, öğretmen,uzman işbirliği" diyerek grubun

5'ni, 24 "veli, hem sadece öğretmen, hem ihtiyaç duyduğu anda ebeveyn" hem de an vermelidir" diyerek grubun %11'ni, 23 veli "aynı cinsiyetteki ebeveyn" diyerek n %10,3'nü, 18 veli "sadece anne" diyerek grubun % 8,1'ni, yine 18 veli "hem ihtiyaç ğu anda ebeveyn" hem "tercih ettiği yakını" diyerek grubun %8,1'ni, 17 veli hem ce anne hem de sadece baba" diyerek grubun % 8'ni, 11 veli hem "sadece anne hem e baba hem de sadece öğretmen" diyerek grubun % %5'ni, 10 veli "sadece uzman" k grubun % 4,5'ni, 4 veli "sadece öğretmen" diyerek grubun %2'sini, 2 veli "sadece diyerek grubun 0,9'nu, 1 veli "ihtiyaç duyduğu anda ebeveyn" diyerek grubun % ve yine 1 veli "tercih ettiği yakını" diyerek grubun 0,4'nü oluşturmaktadır. Elde edilen lar incelendiğinde; Ebeveynlerin çoğunluğu anne baba ve öğretmen işbirliği içinde eğitim vermelidir, (bu seçenekler en fazla tercih edilen diğer seçeneklerle de nmiştir) bu seçenekleri takip eden en fazla tercih edilen seçenekler ise; sadece en, ihtiyaç duyduğu anda ebeveyn,aynı cinsiyetteki ebeveyn, ve uzman yer almaktadır, anne, sadece baba ve tercih ettiği yakını ise en az tercih edilen seçenekler arasındadır. çalışmalara bakıldığında KKTC'de yaşayan velilerin, veli-uzman işbirliği şeklinde e anne-baba tarafından cinsel eğitimin verilmesini uygun bulmaktadır bu bulgu da çekici niteliktedir.

Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili n görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; cinsel eğitimi kim vermeli sorusuna 7'si anne- babanın cinsel eğitim vermesi gerektiğini belirtmiştir.

Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli eri adlı çalışmasında velilerin %81,2'si çocukların ilk cinsel bilgilerini anne- ndan almaları gerektiğini belirtmiştir.

Tuğrul (2001)'un 2-18 yaş çocuğu olan annelerle yapılan çalışmada annelerin %90'ı n %5'i babaların vermesi gerektiğini düşünmektedir.

Ildeş,(1990) çeşitli anaokullarından eşit sayıda seçilmiş kız ya da erkek çocuğa sahip ne ve 303 babaya uyguladığı anket formundan elde edilen bulgulara göre, annelerin %

babaların %40,1'i kız çocukların cinsel bilgileri öğretmenin vermesini, erkek çocuklar annelerin % 66,4'ü öğretmeni tercih ederken, babaların % 66,2'si uzman grubun bilgi sini istemişlerdir.

Acer, (1999)Ankara il merkezinde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması lerine başvuran annelerden rasgele örneklem yöntemiyle 355 anne seçerek yapmıştır. manın amacı, üç-dört yas grubu çocukların annelerine cinsellikle ilgili sordukları ve annelerin çocuklarına verdikleri cevapları tespit etmektir. Anneler çocuklarına eğitim verilmesi gerektiğini ve bu eğitimin kız çocuklara anneleri tarafından, erkek ara anne-baba ile birlikte verilmesi gerektiğini düşündükleri görülmüştür. Annelerin si babaların %55,0'ı cinsel eğitimin anne baba tarafından verilmesi gerektiğini, cinsel vermeme nedenleri içinde ilk sırada anneler %46,6'sı babaların % 39,9'u nasıl n göstereceğini bilmeme yer almaktadır.

Özuslu (1999) Okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden 3-6 yaş çocuklarına an cinsel eğitim programının çocukların cinsel gelişimlerine etkisinin incelenmesi adlı da deney grubunu oluşturan 3-4, 4-5 ve 5-6 yaş grubu çocuklarına (44 kişi) Cinsel Programı uygulanmıştır. Ailelerin "Çocuğunuza cinsel eğitim ile ilgili bilgileri hangi rilmesini istersiniz?" sorusunu beş-altı yaş grubu çocukları olan ailelerin %30'u soru zaman %27'si soru sormuyorsa bilgi vermeye gerek yok %27'si kendi kendine renir %13'ü üç yaşından itibaren %3'ü soru sormadan şeklinde cevap vermiştir. uza cinsel eğitim ile ilgili bilgileri siz mi yoksa yakınınızdan birinin vermesini mi z sorusuna beş-altı yaş grubu çocukları olan ailelerin %47'si anne baba ile birlikte nne %10'u baba şeklinde yanıtladıklar görülmüştür.

Göçgeldi, Tüzün, Türker, ve Şimşek'in (2007) Okul öncesi anne -babaların çocuklara eğitim konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi adlı çalışmada Ankara'da bir kamu na bağlı kreş ve gündüz bakım evine devam eden devam eden 3-6 yaş grubundaki 60 anne ve babalarının çocuklarına cinsel eğitim verme sıklıklarını, çocuklarının cinsel konusundaki bilgi verme tutumlarını belirlemek için hazırlanmıştır. Annelerin %79,3'ü ların %71,2'si cinsel eğitime konu ile ilgili soruların sorulmaya başlandığı zaman

nak gerektiğini düşünmektedir. Çocuklara cinsel eğitimin ilk vermesi gereken hem rin %71 hem babaların %55 yer aldığı görülmektedir.

Çocuğunuz, size cinsel gelişim hakkında soru sorar mı?" Sorusuna verdiği ara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.1.13

	N	%
	90	40,4
	75	33,6
	56	25,1
n	223	100,0

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, "Çocuğunuz, size cinsel gelişim hakkında soru sorar orusuna, 90 veli "Evet" diyerek grubun, %40,4'ünü, 75 veli "Hayır" diyerek grubun, nü, 56 veli "Bazen" diyerek grubun, %25,1'ini oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar diğinde; çocukların yaş ve gelişim düzeyi gereği soru sormaktadır.%34'lük kesimin ormaması anne- babaların iletişime açık olmamasından yada çocuğun başka kaynaklara yönelttiğinden dolayı olabileceği düşünülmektedir. 3-6 yaşa sahip çocukların bu de cinsel gelişimin gereği normal, sağlıklı olmanın gerektirdiği kendi bedenlerini varması tanıması, merağı sonucu oluşan sorular sorması gayet normaldir velilerin de uda çocukların sorularını sade dille yanıtlamaları ilerde çocuklarının sağlıklı cinsel yaşamaları için gereklidir.

Acer, (1999) Ankara il merkezinde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması zlerine başvuran annelerden rasgele örneklem yöntemiyle 355 anne seçerek yapmıştır. manın amacı, üç-dört yas grubu çocukların annelerine cinsellikle ilgili sordukları ve annelerin çocuklarına verdikleri cevapları tespit etmektir. Araştırma sonucuna göre, arın üç yasında cinsellikle ilgili soru sormadıklarını, dört yasında cinsellikle ilgili sordukları tespit edilmiştir (Acer, 1999, s: 35-74)

Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili yn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve iyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmada; ebeveynler çocuklarıyla en çok cinsiyetler arasındaki farklılıklar hakkında konuşmaktadırlar.

Cebioğlu (1962) "Yüz Türk Ailesinde Problemler" konusunda bir araştırma yapmıştır. abalara, çocuklarındaki erken ve anormal görülen seksüel davranışlar sorulmuştur. ta aileleri tarafından normal görünen bu gençlerin 9'unda aşırı mastürbasyon, 4'ünde cinse aşırı eğilim 3'ünde homoseksüalite görülmüştür. Bu sonuçtan da anlaşılacağı gibi r çocuklarının cinsel güdüleri konusunda ilgisizdirler. Araştırmada, soru yöneltilen 100 abadan 44'ü çocuklarının cinsel sorularına karşı olumsuz tutum içerisindedir. Bu aileler sus, git başımdan" gibi aşağılayıcı cevaplarla çocukları kendilerinden uzaklaştırmıştır.

3-6 yaştaki çocuk, cinsel gelişime yönelik bazı sorular sorabilmektedir. Siz, unuzun aşağıdaki sorulardan hangisi/hangilerini sorduğunu gözlersiniz?" na verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.1.14

	N	%
asıl dünyaya geldim?	39	17,5
nnemin karnına nasıl girdim?	7	3,1
bedenim ondan farklı?	9	4,0
anne karında canlı mıdır?	1	,4
babanın ne zaman çocukları olur?	3	1,3
neden babam değil annem doğurdu?	4	1,8
ların göğüsler büyür?	4	1,8
baba neden aynı yatakta yatarlar?	18	8,1
	11	4,9
	35	15,7
	16	7,2
n	147	65,9
n	76	34,1
	220	100,0

n fazla seçenek işaretlenmiştir.

Ben nasıl dünyaya geldim?, bedenim neden farklı? ve anne babanın ne zaman çocukları

Ben annemin karnına nasıl girdim?, bedenim neden farklı? ve beni neden babam değil doğurdu?

Ben nasıl dünyaya geldim?, neden babam değil annem doğurdu? ve anne baba neden akta yatarlar?

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, "3-6 yaştaki çocuk, cinsel gelişime yönelik bazı sorabilmektedir. Siz, çocuğunuzun aşağıdaki sorulardan hangisi/hangilerini sorduğunu niz?" sorusuna, 39 veli ben nasıl dünyaya geldim? diyerek grubun %17,5'ni, 35 veli en annemin karnına nasıl gırdım?", hem "bedenim neden farklı?" hem de neden değil annem doğurdu? diyerek grubun % 16'sını,18 veli "anne baba neden aynı yatakta ?" diyerek grubun %8,1'ni, 16 veli hem ben nasıl dünyaya geldim,hem neden babam

annem doğurdu hem de aynı yatakta yatarlar diyerek grubun %7,2'si, 11 veli hem "ben dünyaya geldim?", hem "bedenim neden farklı?" hem de "anne babanın ne zaman ları olur?" diyerek grubun %5'ni, 9 veli neden bedenim ondan farklı diyerek grubun ı, 7 veli "ben annemin karnına nasıl girdim?" diyerek grubun %3,1'ni, 4 veli "beni babam değil annem doğurdu?" diyerek grubun %2'sini yine 4 veli "kadınların leri neden büyür?" diyerek grubun %2'sini, 3 veli "anne babanın ne zaman çocukları diyerek grubun %1,3'nü, 1 veli bebek anne karnında canlı mıdır diyerek grubun % oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuçlar, en fazla sorulan sorular "ben nasıl dünyaya " (diğer seçeneklerle de seçilmiştir) "ben annemin karnına nasıl girdim" "neden benim m ondan farklı" (diğer seçeneklerle de seçilmiştir) ve "beni neden babam değil annem du" (diğer seçeneklerle de seçilmiştir) sorularıdır. "Bebek anne karnında canlı mıdır", babanın ne zaman çocukları olur" , "kadınların neden göğüsleri büyür" soruları ise en lan sorulardır. Çocukların 3-6 yaşta bedenlerine olan merağı ve tanıma isteği sonucu sorulardan en fazla yukarıdaki sorular velilere sorulmaktadır.

Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili n görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; anne babaların çocukların sorularına verdikleri ebeveynlerin %87,5'i çocukların vücut bölümleri ile ilgili soru sorduğunu ştir. Çocukların sırasıyla en çok kız erkek vücut farklılıkları, hamilelik ve doğum ile ru sordukları belirlenmiştir.

"3-6 yaşa sahip çocuğunuzun cinsel gelişimine yönelik sorularını cevaplarken neler ediyorsunuz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.1.15

	N	%
sıkılırım	2	0,9
z sıkılırım	31	13,9
ştiririm	38	17,0
ecanlanırım	7	3,1
tım	68	30,5
am	146	65,5

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, "Okul öncesi çocuğunuzun cinsel gelişimine lik sorularını cevaplarken neler hissediyorsunuz?" sorusuna, 68'si "Rahatım" diyerek n, % 30,5'ini , 38'i "Geçiştiririm" diyerek grubun, %17'sini, 31'i "Biraz sıkılıyorum" k grubun, %14'ünü, 7'si "Heyecanlanırım" diyerek grubun, %3,1'ini oluşturmaktadır. edilen sonuçlarda, veliler soruları yanıtlarken kendilerini "rahat" hissetmektedir ancak ları ne kadar bilinçli verdikleri de bir başka sorudur, "geçiştiririm" "biraz sıkılırım" de yaşayan veliler vardır. Bu konuda velilere çocuklarla cinsellik hakkında konuşurken letişim kurulacağı konusunda çalışmalar yapılmalıdır.

Bennet yapmış olduğu araştırmada evde anne ile ev işi, çocuk bakımı konularını n babaların daha fazla cinsel eğitime katıldıklarını ve çocukların babaları ile cinsel ı tartışırken rahat oldukları bulunmuştur (Baldwin ve Baranoski)

Jordan ve arkadaşları da (2000) Ebeveynlerin % 65'i cinsellikle ilgili konuları larıyla rahat konuştukları belirtilmiştir (Eroğlu ve Gölbaşı,2004).

Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli leri adlı çalışmasında, Velilerin ise % 34,1'i bu konuda rahat konuşmadığını ştir.

Sönmez ve Eliküçük (2011) Anne-babalara çocuklarıyla kız ve erkek farklılıklarıyla konuşup konuşmadıkları ve bu konuyu konuşurken ne kadar rahat oldukları ğunda, ebeveynlerin % 78.8' i evet cevabını vermiştir. Bu konuyu konuşurken anne-rın% 61.3' ü kendini rahat hissettiğini belirtmiştir. Ebeveynlerin % 71.3' ü evet le yanıtlamıştır. Ebeveynlerin % 53,8' i üreme ve doğum konularını konuşurken rahat nu belirtmiştir.

Tuğrul (2001) 'un 2-18 yaş çocuğu olan annelerle yapılan çalışmada annelerin nin çocuğun cinsellikle ilgili sorularını yanıtlarken utanma ve heyecan hissettiği miştir.

Acer (1999)'in çalışmasında %27'3'ünün çocuğun cinsellikle ilgili sorularını ken utanma ve heyecan hissettiği belirtilmiştir.

Syrauce Üniversitesi, Aile Araştırması ve Eğitim enstitüsü tarafından babalar üzerinde yapılan bir araştırmaya göre, ana babaların %70'i çocuklarına kendilerinin ilk cinsel vermek istediklerini belirtmişlerdir. Ana babaların %41'i çocuklarının bu konuda ile konuşmak istedikleri halde, konunun mahrem olmasından dolayı rahatsızlık rını ve yeterli bilgiye sahip olmadıklarından bu bilgileri veremediklerini lerdir.

roğlu ve Gölbaşı (2004) Ebeveynlerin cinsellikle ilgili konularda çocuklarıyla ri sırasında yaşadıkları bazı durumlar incelenmiştir. Ebeveynlerin, %62,4'ü çocukları rda rahat konuştuklarını belirtmişlerdir.

3-6 yaş çocuğun cinsel gelişimine yönelik bazı davranışlar ortaya çıkmaktadır siz, ğunuzda hangi davranışları gözlersiniz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin elikler;

LO 5.1.16

	N	%
ne organı ile oynama	26	11,7
babayı gizlice gözetleme	15	6,7
k dolaşma	11	4,9
ne organını inceleme	5	2,2
laşlarıyla üreme organlarının eme	9	4,0
k doktorculuk oynama	14	6,3
ve argo konuşma	7	3,1
le taklidi yapma	3	1,3
me taklidi yapma	2	,9
olma	19	8,5
	24	10,8
	42	18,8
	16	7,2
	19	8,5
	9	4,0
m	220	100,0

n fazla seçenek işaretlenmiştir.

Çıplak dolaşma, küfür ve argo konuşma ve öpüşme taklidi yapma.

Üreme organı ile oynama, argo ve küfür konuşma ve öpüşme taklidi yapma

Üreme organı ile oynama, argo ve küfür konuşma ve hamile taklidi yapma

Argo ve küfür konuşma ve aşık olma

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, "3-6 yaş çocuğun cinsel gelişimine yönelik bazı ışlar ortaya çıkmaktadır siz, çocuğunuzda hangi davranışları gözlersiniz?" sorusuna, 42 em üreme organı ile oynama, hem argo ve küfür konuşma hem de öpüşme taklidi yapma k grubun %19'nu, 26 veli üreme organı ile oynama diyerek grubun %12'sini, 24 veli çıplak dolaşma, hem küfür ve argo konuşma hem de öpüşme taklidi yapma diyerek n %11'ni, 19 veli hem argo ve küfür konuşma hem de aşık olma diyerek grubun ni, yine 19 veli aşık olma diyerek grubun %8,5'ni, 16 veli hem üreme organı ile

ma,hem argo ve küfür konuşma hem de hamile taklidi yapma diyerek grubun %7,2'sini, eli anne babayı gözetleme diyerek grubun %7'sini, 14 veli evcilik doktorculuk oynama rek grubun %6,3'nü, 11 veli çıplak dolaşma diyerek grubun % 5'ni, 9 veli arkadaşlarıyla e organlarını inceleme diyerek grubun %4'nü, 7 veli küfür argo konuşma diyerek grubun 'ni 5 veli üreme organlarını inceleme diyerek grubun % 22'sini 3 veli hamile taklidi diyerek grubun %1,3'ünü ve 2 veli öpüşme taklidi yapar diyerek grubun %0,9'nu rmaktadır. Elde edilen bu sonuçlar incelendiğinde; çocukların cinsel gelişim düzeyleri en fazla sergiledikleri davranışlar; ilk sırada "üreme organları ile oynama" "küfür-konuşma", öpüşme taklidi yapma" ve "çıplak dolaşma" davranışlarıdır. (Bu davranışlar seçeneklerle de seçilmiştir). Küfür argo konuşma davranışı çocuklarda bir dönem nektedir ve geçicidir ancak model alma yoluyla da çocuk bu davranışı bilmektedir bu dönemde çocukların bu davranışı sergilediğinde görmezden gelinmesi ışın sönmesini sağlayacaktır. Benzer çalışmalarda da en sık bu davranışlar veliler dan gözlenmektedir.

Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 Yaş Grubu Çocukları Olan ylerin Cinsel Konusundaki Bilinçlilik Düzeyleri, Karşılaştıkları Zorluklar Ve m Biçimlerinin İncelenmesi adlı çalışmada 105 çocukta cinsiyet ve üreme organı ile davranışı gözlenerek grubun kendi içinde %50.7'sini, 29 çocukta anne ya da babayı gözleme davranışı gözlenerek grubun %13.6'sını, çıplak dolaşma eğilimi gösteren 56 grubun %%26.3'ini, cinsiyet ve üreme organlarını inceleyen 167 çocuk grubun nü, arkadaşlarıyla cinsiyet ve üreme organlarını inceleyen 27 çocuk grubun sini, evcilik, doktorculuk oyununda cinsiyet organlarını inceleyen 18 çocuk grubun , küfür ve argo konuşan 86 çocuk grubun %40.1'ini, hamile taklidi yapan 41 çocuk %19.2'sini, öpüşme taklidi yapan 72 çocuk grubun %33.8'ini, bir arkadaşına aşık olan k ise grubun %74.5'ini oluşturmaktadır.

"3-6 yaş çocuklarının oyun anında birbirlerinin bedenlerine dokunduklarını ğünüzde ne yaparsınız?" Sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

O 5.1.17

	N	%
m	63	28,3
m	11	4,9
nlanırım	18	8,1
davranırım	127	57,0
	2	0,9
	220	100,0

abloda görüldüğü gibi velilerin, "3-6 yaş çocuklarının oyun anında birbirlerinin iyle dokunduklarını gördüğünüzde ne yaparsınız?" sorusuna, 127 veli "Doğal m" diyerek grubun, %57'sini, 63 veli "Kızarım" diyerek grubun, %28,3'ünü, 18 veli nlarım" diyerek grubun, %8,1'ni ve 11 veli "Şaşarım" diyerek, %5'ini aktadır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde,velilerin yarısında fazlası "doğal m" yanıtı velilerin bu konuda bilinçli oldukları düşünülmektedir. %28'lik kesimin ise " diyerek tam uç noktada davranması 3-6 yaş gelişim dönemi hakkında bilinçli ları çok az sayıda kesimin ise "heyecan" ve "şaşkınlık" duygusu yaşamaları bu ikir sahibi olmadıkları bilinçlendirilmeleri gerektiği düşünülmektedir.

imşek, Tüzün, Göçgeldi ve Türker'in (2007) çalışmasında çocuğun cinsel organına ğu gözlemi olan annelerin %25'i babaların %33,3'ü bu davranışı doğal olarak şlardır.

iküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; ebeveynlerin %52'si çocuğu bir yla bu tür oyun oynadığını gördüğünde doğru tepki göstermektedir.

Sizce, 3-6 yaşa sahip çocukların, gelişim dönemi göz önüne alınarak, cinsel erine dokunup yada yatak, sandalye, halı vb. üzerinde sürtünmesi ve bu ıştan hoşlanması normal mi?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

O 5.1.18

	N	%
	70	31,4
orum	105	47,1
	46	20,6
	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, Sizce, "3-6 yaşa sahip çocukların gelişim düzeyleri ndığında; cinsel bölgelerine dokunup yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde si ve bu davranıştan hoşlanması normal mi?" sorusuna, 105 veli "Bilmiyorum" grubun, %47'1'ini, 70 veli "evet" diyerek grubun, %31,4'ünü ve 46 veli "Hayır" grubun, %21'ini oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlara bakıldığında velilerin gu bu konuda fikir sahibi olmadığı yada bu davranışın normal olmadığı görüşündedir lük az sayıda velinin ise bilinçli olduğu düşünülmektedir. Bu davranışın bu yaşlarda tanıması sonucu olduğu ve çocuk cinselliğinin yetişkin cinselliğinden farklı olduğu malıdır çocuğun bedenini keşfetmesi sonucu oluşan bir davranıştır, görmezden davranış zamanla azalarak kaybolacaktır (Uçar,1991). Bu konuda uzmanların velileri lirmesi gerekmektedir.

Sizce, 3-6 yaşa sahip çocuğun, gelişim düzeyini dikkate alarak, cinsel bölgesine p yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve hoşlanmasının nedeni " sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

O 5.1.19

	N	%
el bir problemi	71	31,8
lgi eksiliği	16	7,2
l gelişim	56	25,1
dir		
şlarından gördü	14	6,3
yüklerinden	2	0,9
	7	3,1
	3	1,3
	15	6,7
	37	16,6
n	223	100,0

a fazla seçenek işaretlenmiştir.

iksel bir problemi vardır ve uzun süre ilgi eksikliğinden olur

iziksel bir problemi vardır , uzun süre ilgi eksikliğinden olur, normal gelişim gereğidir

iziksel bir problemi vardır, arkadaşlarından gördü, aile büyüklerinden gördü

zun süre ilgi eksikliğinden ve normal gelişim gereğidir.

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, Sizce, "3-6 yaşa sahip çocuğun cinsel bölgesine p yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve hoşlanmasının nedeni nedir?" a, 71 veli "fiziksel problemi vardır" diyerek grubun %32'sini 56 veli " normal " diyerek grubun %25'ini, 37 veli fiziksel problemi vardır ve uzun süre ilgi inden" diyerek grubun %17'sini, 16 veli " uzun süre ilgi eksikliğinden" diyerek %7,2'sini, 15 veli "fiziksel problemi vardır", "arkadaşlarından gördü" ve "aile erinden gördü" diyerek grubun %7'sini 14 veli " arkadaşlarından gördü" diyerek %6,3'ünü, 7 veli " fiziksel problem vardır" ve " uzun süre ilgi eksikliğinden" diyerek %3,1'ni 3 veli ""fiziksel problemi vardır" "uzun süre ilgi eksikliğinden" ve " normal

dir" diyerek grubun %1,3'ünü 2 veli " aile büyüklerinden gördü" diyerek grubun nu oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde; çok sayıda veli bu şın nedenini "fiziksel problemi vardır" bu seçeneği takip eden seçenek ise "normal gereğidir" ve "ilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır" (bu seçenekler diğer klerle de seçilmiştir) Çocuğun yaş ve gelişim düzeyi itibariyle bu dönemin en fazla rpan özelliği olan "normal gelişimin gereği" olduğu unutulmamalıdır. Bu davranış ık ve fiziksel problem sonucu da oluşabilir. Çocuk gözlenmelidir eğer çok sık yorsa uzmanlara danışılmalıdır. Bir süre çocuğun takip edilmesi normal gelişim gereği olabileceği de unutulmamalı veliler hemen paniğe kapılmamalıdır(Sevim,2001).

çocuğunuza oyuncak alırken cinsiyetini dikkate alıyor musunuz?" sorusuna yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

5.1.20

	N	%
	125	56,1
	32	14,3
	64	28,7
	220	100,0

bloda görüldüğü gibi velilerin, Siz, "Çocuğunuza oyuncak alırken cinsiyetini lıyor musunuz?" sorusuna, 125 veli "Evet" grubun, %56,1'ini 64 veli "Bazen" grubun, %29'unu ve 32 veli "Hayır" diyerek grubun, %14,3'ünü oluşturmaktadır. en sonuçlar incelendiğinde; velilerin çoğunluğu oyuncak alırken cinsiyetin dikkate gerektiği tutumunda olduğu göze çarpmaktadır, bu dönemde çocuğun cinsel kimliği, rollerini edindiği için bu konularda karşı cinse eğilimi olan çocuklar dikkatle çocuğa rehberlik edilmelidir, karşı cins gibi davranma çocuğun fiziksel bir problemi ici bir durumdur (oedipus ve elektra kompleksi olabilir) çocuklar için bu dönem ğu için veliler çocukları gözlemeli ve iyi bir model olmalıdır(Uçar,2001).

Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 yaş grubu çocukları olan ynlerin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım rinin incelenmesi adlı çalışmasında çocuklara oyuncak alırken cinsiyetlerinin göz bulundurulması gerektiğini belirten 161 ebeveyn grubun %75.6'sını, gerekli değildir veren, 16 kişi grubun %7.5'ini, bazen dikkat edilmelidir cevabını veren 36 ebeveyn %16.9'unu oluşturmaktadır.

cuğunuz aynı cinsiyetteki ebeveyninin davranışlarını taklit eder mi?" sorusuna yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

5.1.21

	N	%
	87	39,0
	40	17,9
	94	42,2
	220	100,0

abloda görüldüğü gibi velilerin "Çocuğunuz aynı cinsiyetteki ebeveyninin rını taklit eder mi?" sorusuna, 94 veli "Kısmen" diyerek grubun, %42,2'sini, 87 vet" diyerek grubun, %39'unu ve 40 veli "Hayır" diyerek grubun, %18'ini ktadır. Elde edilen bu sonuçlarda; Özellikle cinsel kimlik oluşumu sırasında kendi cinsinden olan ebeveynini taklit etmesi son derece normaldir ve bu konuda re model olma açısından oldukça fazla görev düşmektedir. Çocuk sadece anne- ğil özdeşleştiği bir yakınını da taklit edebilir, taklit etmesinin nedeni cinsel kimlik, edinme olduğu velilere bu konuda farkındalık eğitimi verilmelidir(Uçar,2001).

wn (1956;1957) kızların kadınca rolleri temsil eden resimleri seçtiklerini, ise erkekçe rolleri temsil eden sembolleri seçme fikirlerini daha kolayca leri ortaya koymuştur.

Bussey ve Bandura (1984) 2,5- 6 yaşları arasındaki 68 çocuk üzerinde yaptıkları mada çocuğun kendisiyle aynı cinsiyetteki bir modelle özdeşim kurması durumunda, rol geliştirmede, karşıt cinsiyetteki bir modelle özdeşimine göre daha başarılı olduğunu etmişlerdir.

Ahlaksızca, ulu orta veya gizlice söz ve davranışlarla karşı cinse eziyet etme, inlik ve sıkıntı verme durumuna cinsel taciz denir. Çocuğunuza bu konu hakkında eriyor musunuz?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

O 5.1.22

	N	%
	70	31,4
	56	25,1
	94	42,2
	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, "Ahlaksızca, ulu orta veya gizlice söz ve şlarla karşı cinse eziyet etme, tedirginlik ve sıkıntı verme durumuna cinsel taciz denir. muza bu konu hakkında bilgi veriyor musunuz?" sorusuna, 94 veli "Kısmen" diyerek %42,2'sini, 70 veli "Evet" diyerek grubun, %31,4'ünü, 56 veli "Hayır" diyerek %25,1'ni oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde; Çocuklarda travma ak kadar önemli olan cinsel taciz konusunda ebeveynlerin %25'lik kesimi "hayır" evap vermesi düşündürücüdür. Velilerin bu konuda bilinçlendirilmesi gerektiği mektedir.

Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 yaş grubu çocukları olan lerin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım rinin incelenmesi adlı çalışmasında çocuklarına cinsel taciz hakkında bilgi vermeyen ler içinde, cevap vermeyen 2 ebeveyn grubun %2.3'ünü, erken ve yaşı küçük olduğu amaz cevabını veren 15 ebeveyn grubun %17.4'ünü, gerek görmeyen 5 ebeveyn

%5.8'ini, bu konu ile ilgilenmedim cevabını veren 4 ebeveyn grubun %4.6'sını, çok edici bir konu olduğu için anlatmadım cevabını veren 20 ebeveyn grubun %23.3'ünü, acizin olabileceği bir çevrede yaşamıyorum cevabını veren 40 kişi ise grubun ini oluşturmaktadır.

cuğunuzun, cinsel tacizden nasıl korunması gerektiğini açıklarken hangi ardan yararlanırsınız?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

5.1.23

	N	%
erden	40	17,9
evre	34	15,2
	5	2,2
	34	15,2
azete Cd	24	10,8
	5	2,2
	10	4,5
	13	5,8
	220	100,0

cevaplamıştır

azla seçenek işaretlenmiştir.

yelerden ve yakın çevreden

çevreden, gazetelerden

ayelerden ve yakın çevreden, gazetelerden

abloda görüldüğü gibi velilerin, "Çocuğunuzun, cinsel tacizden nasıl korunması ni açıklarken hangi kaynaklardan yararlanırsınız?" sorusuna, 40 veli "hikayeler" rubun %18'sini, 34 veli "yakın çevre" diyerek grubun %15,2'sini ve yine 34 veli diyerek grubun %15'ini 24 veli "çevre, gazete ve cd" diyerek grubun %11'i 13 veli yakın çevre ve gazete" diyerek grubun %6'sını 10 veli "Yakın çevre ve cd" diyerek %4,5'ini 5 veli "Yakın çevre ve cd" diyerek grubun %2,2'sını ve yine 5 veli "cd" rubun %2,2'sini oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde velilerin en ndıkları kaynaklar yaş ve gelişim düzeyini de dikkate alırsak "hikayeler"(diğer

klerle de seçilmiştir) yakın çevre, (diğer seçeneklerle de seçilmiştir) gazete, (diğer klerle de seçilmiştir) ve CD şeklinde sıralanmaktadır, CD diğerlerine oranla daha az an bir kaynaktır. Bu konuda yapılan eğitici film CD'lerinin az sayıda olmasından anabileceği düşünülmektedir.

ğa cinsel taciz hakkında bilgi verilmezse? Neden ?" sorusuna verdiği yanıtlara zdelikler;

5.1.24

	N	%
yaşı küçük anlamaz	60	26,9
eğildir	36	16,1
ısız edici bir konu	6	2,7
atacağımı bilmiyorum	22	9,9
ızın olabileceği çevrede rum	16	7,2
	5	2,2
	36	16,1
	23	10,3
	17	7,6
	220	100,0

zla seçenek işaretlenmiştir.

ve yaşı küçük anlamaz, gerek yok

hatsız edici, nasıl anlatacağımı bilmem

n ve yaşı küçük anlamaz, gerek yok, rahatsız edici

n ve yaşı küçük anlamaz, çok rahatsız edici, nasıl anlatacağımı bilmem

loda görüldüğü gibi velilerin, "Çocuğunuza cinsel taciz hakkında bilgi nız, Neden?", sorusuna, 60 veli "erken ve yaşı küçük anlamaz" diyerek grubun 36 veli "gerekli değildir" diyerek grubun %16,1'ni yine 36 veli çok rahatsız edici ve "nasıl anlatacağımı bilemem" diyerek grubun %16,1'ni 23 veli "erken yaşı ğu için anlamaz" "gerek yok" ve "rahatsız edici bir konu" diyerek grubun ve "ve 22 veli "nasıl anlatacağımı bilmem" diyerek grubun %10'nunu 17 veli yaşı küçük anlamaz" "çok rahatsız edici bir konu" ve " nasıl anlatacağımı m" diyerek grubun %8'ni 16 veli "cinsel tacizin olabileceği çevrede yaşamam"

k grubun %7,2'sini 6 veli "çok rahatsız edici bir konu" diyerek grubun % 3'ünü 5 veli n yaşı küçük anlamaz" ve "gerekli değildir" diyerek grubun %2,2'sini oluşturmaktadır. edilen bu sonuca göre, ebeveynlerin cinsel taciz konusunda bilinçsiz oldukları ebilir. Cinsel taciz hakkında bilgi verilmezse neden sorusuna veliler "erken, yaşı ür anlamaz" "gerekli değildir" sebebi göstermesi dikkat edici bir bulgudur velilerin olmadıkları düşünülmektedir. Bu seçenekleri takip eden "rahatsız edici bir konudur" anlatacağımı bilmiyorum" seçenekleri de velilerin bu konuda nasıl davranacaklarını diklerinden kaynaklanıyor olabilir. (bu seçenekler diğer seçeneklerle de seçilmiştir) le de %16 oranında yer alan ebeveynlerin öne sürdükleri neden inandırıcı değildir. ebeveyn çocuklarının cinsel tacize maruz kalmamasını ve bunun çevresi ile ilişkili nu iddia edemez. Çocuğu cinsel tacizden korumak ancak bilgilendirmekle ve çocuğun nasıl koruyacağını anlatmakla olacaktır. Bunların içinde en önemli olanı da çocuklara demeyi öğretmek ve kimsenin ona istemediği bir şeyi yapmasına izin vermemesi i bilincini aşılamakla olacaktır (Sevim,2001).

Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 Yaş Grubu Çocukları Olan lerin Cinsel Konusundaki Bilinçlilik Düzeyleri, Karşılaştıkları Zorluklar Ve n Biçimlerinin İncelenmesi adlı çalışmasında çocuklarına cinsel taciz hakkında bilgi n ebeveynler içinde, cevap vermeyen 2 ebeveyn grubun %2.3'ünü, erken ve yaşı duğu için anlamaz cevabını veren 15 ebeveyn grubun %17.4'ünü, gerek görmeyen 5 grubun %5.8'ini, bu konu ile ilgilenmedim cevabını veren 4 ebeveyn grubun , çok rahatsız edici bir konu olduğu için anlatmadım cevabını veren 20 ebeveyn 23.3'ünü, cinsel tacizin olabileceği bir çevrede yaşamıyorum cevabını veren 40 kişi n %46.5'ini oluşturmaktadır.

zce, çocuğun cinsel tacizden korunması için veli olarak neler yapılmalıdır?"
a verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

0 5.1.25

	N	%
ruum	3	1,3
dirmeli yanlış olanlar	25	11,2
alı		
e iş birliği	20	9,0
i personele ve evdeki	6	2,7
ya dikkat etmeli		
ar veliye ve çocuklara bilgi	21	9,4
ir ortam	2	0,9
özlem ve paylaşım	6	2,7
ve temkinli	15	6,7
	36	16,1
	18	8,1
	44	19,7
	25	11,2
	223	100,0

fazla seçenek işaretlenmiştir.

ul aile iş birliği, uzmanlar, velilere çocuklara bilgi vermeli, güvenilir ortam
ul aile iş birliği, uzmanlar, velilere çocuklara bilgi vermeli,sık sık gözlenmeli
i için güven vermeli
aile iş birliği, uzmanlar, velilere çocuklara bilgi vermeli,
gilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı, okul aile iş birliği, uzmanlar, velilere
a bilgi vermeli,

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, Sizce, "Çocuğun cinsel tacizden korunması için ak neler yapılmalıdır?" sorusuna, 44 veli hem okul aıle iş birliği, hem de Uzmanlar, ocuklara bilgi vermeli diyerek grubun %20'sini, 36 veli hem okul aıle iş birliği, manlar, velilere çocuklara bilgi vermeli, hem de güvenilir ortam diyerek grubun 25 veli bilgilendirilmeli yanlış olanlar anlatılmalı diyerek grubun % 11,2'sini, yine hem bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı, hem okul aıle iş birliği, hem de velilere çocuklara bilgi vermeli, diyerek grubun %11,2'sini, 21 veli uzman veliye

klara bilgi vermeli diyerek grubun % 9,4'nü, 20 veli okul – aile işbirliği diyerek %9'nu, 18 veli hem okul aıle iş birliği, hem uzmanlar, velilere çocuklara bilgi vermeli sık sık gözlenmeli paylaşım için güven vermeli diyerek grubun % 8,1'ni, 15 veli temkinli olmalı diyerek grubun % %7'sini, 6 veli sık sık gözlenmeli paylaşım için vermeli diyerek grubun %3'nü ve yine 6 veli okuldaki personele evdeki yabancıya etmeli diyerek grubun % 3'nü 3 bilmiyorum diyerek grubun % 1,3' ünü 2 veli ir ortam oluşturmalı diyerek grubun %0,9'unu oluşturulmalıdır. Elde edilen sonuçlar liğinde;veliler en fazla "okul-aile işbirliği" seçeneğini seçmiştir (diğer seçeneklerle de ir)bunu takip eden seçenekler ise; uzmanlar veliye ve çocuklara bilgi vermelidir çeneklerle de seçilmiştir)güvenilir ortam oluşturulmalıdır (diğer seçeneklerle de ir) ve bilgilendirilmeli yanlış olanlar anlatılmalı. Okuldaki personele evdeki a dikkat edilmeli, Bilmiyorum,bilinçli temkinli olmalı, sık sık gözlenmeli paylaşım en verilmeli (diğer seçeneklerle de seçilmiştir) özellikle veliler okul aile işbirliğine ıaları çocuğun gelişimi açısından yararlı olduğunu farkında oldukları düşünülebilir.

ocuğun cinsel istismarı konusunda sağlık çalışanları, aile ve okulun bilgi sahibi ocuğa yaşına uygun cinsel eğitimin verilmesi hem istismarın önlenmesi hem de ınıp doğru yaklaşımlarda bulunulması açısından son derece önemlidir. (Aktepe Çocuğa ait olduğu yaş seviyesine uygun cinsel eğitim verilmelidir. Çocuk cinsel kkında ailelerin bilinçlenmesi gerekmektedir (Mullacuma,2011).

zce, çocuğun cinsel tacizden korunması için okul ne yapmalıdır?" sorusuna yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

0 5.1.26

	N	%
ndirilmeli yanlış olanlar	24	10,8
nalı		
le işbirliği	12	5,4
lar ve çocuğa velilere	16	7,2
gözlenmeli	2	0,9
ve temkinli	30	13,5
	39	17,5
	13	5,8
	47	21,1
	38	17,0
	220	100,0

fazla seçenek işaretlenmiştir.

zmanlar çocuğa veliler bilgi vermelidir, bilinçli temkinli olmalıdır, sık sık gözlenmeli

ul aile işbirliği, uzmanlar çocuklara velilere bilgi vermelidir, bilinçli, temkinli

ul aile işbirliği, uzmanlar çocuklara velilere bilgi vermelidir, güvenilir ortam

malıdır

zmanlar çocuklara velilere bilgi vermelidir,güvenilir ortam oluşturmalıdır, sık sık

elidir

Tabloda görüldüğü gibi velilerin, Sizce, "Çocuğun cinsel tacizden korunması için e yapmalıdır?" sorusuna; 47 veli hem okul aile işbirliği, hem uzmanlar çocuklara bilgi vermelidir hem de güvenilir ortam oluşturulmalıdır diyerek grubun 21,1'ni, 39 Uzmanlar çocuğa veliler bilgi vermelidir, hem bilinçli temkinli olmalıdır, hem sık nmeli diyerek grubun % 17,5'ni, 38 veli hem uzmanlar çocuklara velilere bilgi r, hem güvenilir ortam oluşturmalıdır,hem de sık sık gözlenmelidir diyerek grubun 30 veli bilinçli temkinlı olmalı diyerek grubun %13,5'ni, 24 veli bilgilendirilmeli nlar anlatılmalı diyerek grubun % 11'ni, 16 veli uzmanlar çocuğa ve velilere bilgi diyerek grubun %7,2'sini, 13 veli hem okul aile işbirliği, hem uzmanlar çocuklara bilgi vermelidir, hem de bilinçli, temkinli olmalıdır diyerek grubun %6'sını, 12 veli

e işbirliği diyerek grubun %5,4'nü, 2 veli sık sık gözlenmeli diyerek grubun 0,9'nu aktadır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde; ilk sırada okul-aile işbirliği, uzmanlar e veliye bilgi vermeli, güvenilir ortam oluşturmalı, sık sık gözlenmeli ve paylaşım için ermeli, bilinçli ve temkinli olmalı şeklinde sıralanmaktadır. Bilgilendirmeli yanlış nlatılmalı, bilmiyorum, okuldaki personel evdeki yabancıya dikkat etmeli seçenekleri rcih edilen seçeneklerdir.Görülüyor ki okul ve veliler bu konuda en fazla iletişime rmektedir.

ullacuma,S (2011) psikolojik danışmanların cinsel istismar hakkındaki rinin incelenmesi adlı çalışmada; Okullarda cinsel istismarla ilgili tarama rı yapılarak risk altındaki öğrenciler saptanmalıdır. Okullarda cinsel istismardan programlarının düzenlenmesi ve uygulanması gerekmektedir. Okul müdürü, ler ve psikolojik danışmanlar iş birliği içinde çalışmalıdır. Okul dışında bulunan ve olduğundan şüphe edilen şahıslar okuldan uzaklaştırılmalıdır. Cinsel istismar suçu şça büyük çocuklar okuldan uzaklaştırılmalıdır (Mullacuma,2011).

ğunuzun, geceleri sizinle aynı odada veya yatakta uyumasını uygun buluyor z?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

1.27

	N	%
	52	23,3
	154	69,1
	14	6,3
	220	100,0

oda görüldüğü gibi velilerin, Çocuğunuzun, "Geceleri sizinle aynı odada veya nasını uygun buluyor musunuz?", sorusuna, 154 veli "Hayır" diyerek grubun, veli "Evet" diyerek, grubun, %23,3'ünü, 14 veli "Kararsızım" diyerek grubun, oluşturmaktadır. Çocukların ebeveynlerin yatak odasında uyumasının doğru bilenlerin sayısı oldukça fazladır. %30'luk kesimin ise bu konuda ilmesi gerekmektedir.

Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 yaş grubu çocukları olan nlerin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım rinin incelenmesi adlı çalışmasında ebeveynlerden 177'si çocukların aynı odada sının doğru olmadığı seçeneğini işaretleyerek grubun %83.1'ini oluşturmaktadır. olduğunu belirten 36 kişi grubun %16.9'unu oluşturmaktadır.

yku vaktinde, eşinizle yalnızken, çocuğunuz yatak odanıza geldiğinde nasıl tepki iz?" Sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

5.1.28

	N	%
alıp kendi	50	22,4
um		
iyorum	33	14,8
iyorum	122	54,7
gru değil		
iz davet	15	6,7
	220	100,0

abloda görüldüğü gibi velilerin, "Uyku vaktinde, eşinizle yalnızken, çocuğunuz anıza geldiğinde nasıl tepki verirsiniz?" sorusuna, 122 veli "İzin veriyorum ama nadığını biliyorum" diyerek grubun, % 55'ini, 50 veli "Hemen alıp kendi odasına n" diyerek grubun, %22,4'ünü, 33 veli "İzin vermektedir" diyerek grubun, %15'ini i "Bazen biz davet ederiz " diyerek grubun, %7'sini oluşturmaktadır. Elde edilen bu eveynlerin bu konuda yeterince bilinçli olmadıklarını, bir bölümünün de bu bilince masına rağmen bu disiplini kazandırmada gerekli çabayı harcamadığı şeklinde ektedir. Ebeveynlerin, çocuklara bu durumda nasıl yaklaşım sergileyecekleri r hazırlanmalıdır.

Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 yaş grubu çocukları olan lerin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım min incelenmesi adlı çalışmasında sadece 14 ebeveyn hemen alıp çocuğu kendi götürdüğünü belirterek grubun %6.6'sını oluşturmaktadır. O gece uyumasına izin n cevabını veren 48 ebeveyn grubun %22.5'ini, o gece izin veriyorum ama bunun madığını söylüyorum cevabını veren 100 ebeveyn grubun %46.9'unu, biz davet cevabını veren 25 ebeveyn grubun %11.7'sini oluşturmaktadır.

Inşek, Tüzün, Göçgeldi ve Türker'in (2007)çalışmasında 60 çocuktan 14'ü %23'ü riyle aynı oda da yatmaktadır 30'unda %50'si sabahları ebeveynlerin yatağına gelip ma alışkanlığı vardır. Çocukların %23,3ü ebeveynlerle aynı yatakta yatmaktadır ve sabahları ebeveynlerin yatağına gelip birlikte olma alışkanlığı vardır. Bu sahip annelerin üçte biri çocuğun kendi yatağında yatması gerektiğini edir. Oysa çocukluk döneminde ebeveynlerin yatağında uyumanın erişin dönem ma olumsuz bir etkisinin olmadığı bildirilmektedir(Yörükoğlu,2008).

cinsel eğitimde kitle iletişim araçlarının (TV, radio, internet, video) katkısı ne ir?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

1.29

	N	%
	43	19,3
	87	39,0
	60	26,9
m	31	13,9
	220	100,0

loda görüldüğü gibi velilerin, Sizce, "Cinsel eğitimde kitle iletişim araçlarının internet, video) katkısı ne düzeydedir?" sorusuna, 87 veli "Nötr" diyerek grubun, veli "Olumsuz" diyerek grubun, %27'sini, 43 veli "Olumlu" diyerek grubun, ve 31 veli "Bilmiyorum" diyerek grubun, %14'ünü oluşturmaktadır. Elde edilen celendiğinde; velilerin çoğunluğu ne olumlu ne olumsuz nötr durumdadır %27'lik

"olumsuz" tutum sergilemesi tv program içeriklerinde cinselliğin çok ön planda esi olarak düşünülmektedir bir yandan da %19,3'lük kesimin olumlu düşünme ünümüzde cinsel sağlık eğitimine yönelik programlara uzman konuk davet edilmeye sı sonucu "olumlu" düşünülebilir, "bilmiyorum" diyen %14'lük kesim ise tv arı hakkında bilgi sahibi olunmamasının nedeni tv izleme alışkanlığının asından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

amurdan, (2007) Görsel medyanın çocuk sağlığına etkileri adlı çalışmasında, doğru ollü kullanıldığında çok yararlı olabilen televizyon ve diğer medya araçlarının de denetimsiz ve sırsız kullanımına bağlı sayısız olumsuz etkileri de ortaya Televizyondan çoğu kez tartışma, kavga, şiddet içeren görüntü ve sesler ortama a müzik kanallarında ya da kliplerinde ise çoğu kez cinselliğin ön plana çıkarıldığı da davranış ve giyim biçimlerinin kullanıldığı duygudan uzak ve şiddet içerikli lenmiş müzik türleri yer almaktadır. Medyada büyük oranda cinsel içerikli r ve reklamlar ye almaktadır. Genç izleyici her yıl 14 binden fazla cinsel içerikli maruz kalmaktadır. Sayısız çalışma televizyonun ergenlerin cinsel eğilim, değer ve etkilediğini göstermektedir.

Öğretmenlere Ait Anket Bulguları

da her bir maddeye okul öncesi ve ana okulu öğretmenlerinin verdiği yanıtların ayrı tablolar halinde bulguların analizleri ve yorumları yapılıp verilmiştir.

retmenlerin "Daha önce cinsel gelişim hakkında eğitim aldınız mı" sorusuna a yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

O 5.2.30

	N	%
	129	57,6
	91	40,6
n	220	98,2

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "Daha önce cinsel gelişim hakkında aldınız mı?" sorusuna 129 öğretmen "Evet" diyerek grubun, %58'ini, 91 öğretmen diyerek grubun, %41'ini oluşturmaktadır. Öğretmenlerin çoğunluğu benzer ara bakıldığında KKTC' de daha farklı sonuç çıkmıştır. KKTC'deki öğretmenlerin smı cinsel eğitim aldığını belirtirken bazı benzer çalışmalardaki öğretmenlerin cinsel almadıklarını belirtilmiştir. Ancak KKTC'de yaşayan öğretmenlerin formal veya eğitim aldıkları bilinmemektedir kişisel bilgilerde öğretmenlerin çoğunluğu de cinsel sağlık eğitimi almadıkları belirtilmiştir.

Öğretmenlerin "Cinsel eğitimi kaç yaşında aldınız?" sorusuna verilen yanıtlara ait yüzdelikler;

LO 5.2.31

	N	%
	5	2,2
	1	,4
	68	30,4
üzeri	54	24,1
n	131	58,5

şi cinsel eğitim aldı.

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "Cinsel eğitimi kaç yaşında aldınız?" na, 68 öğretmen "12-18 yaş " diyerek grubun, %30,4'ünü, 54 öğretmen "19 ve üzeri diyerek grubun, %24, 5'i "3-6 yaş" diyerek grubun, % 2,2'sini 1 öğretmen "7-11 yaş" grubun, % 0,4'ünü oluşturmaktadır. Cinsel eğitim alan öğretmenlerin "12-18 yaş" ve ve üzeri aldığını belirtmiştir. Bu durumda öğretmenlerin tabloda da incelendiği gibi ergenlik ve yetişkinliğe denk gelen dönemlerde cinsel eğitim aldığı belirtilmiştir

Öğretmenlerin "Cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinirken hangi kaynakları ndınız?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.2.32

	N	%
plar okudum	17	7,6
daşlarımla konuştum	14	6,3
el eğitim uzmanına gittim	5	2,2
büyüklerimle konuştum	5	2,2
eranslara katıldım	5	2,2
net video	8	3,6
ogramlarından	7	3,1
	6	2,7
	40	17,9
	19	8,5
	14	6,3
	80	36,4
m	220	100,0

n fazla seçenek işaretlenmiştir.

Kitaplar okudum, Arkadaşlarımla konuştum ve aile buyuklerimle konuştum
Kitaplar okudum, cinsel eğitim uzmanına gittim ve okul
aplar okudum, ve okul

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlerin "Cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinirken kaynakları kullandınız?" sorusuna; öğretmenlerin 17'si "kitaplar okudum" diyerek %8'ni, 14 öğretmen "arkadaşlarımla konuştum" diyerek grubun % 6,3'nü, 40 an "hem kitaplar okudum hem arkadaşlarımla konuştum hem de aile büyüklerimle um" diyerek grubun %18'ni, 19 öğretmen "hem kitaplar okudum, hem cinsel eğitim na gittim hem de okul" diyerek grubun %8,5'ni, 8 öğretmen "internet-video" diyerek %4'nü, 7 öğretmen "tv programları" diyerek grubun %3,1'ni, 5 öğretmen cinsel uzmanına gittim diyerek grubun %2,2'sini , 5 öğretmen "aile büyükleriyle konuştum" grubun %2,2'sini ve yine 5 öğretmen "konferanslara katıldım" diyerek grubun ini oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlara bakıldığında; öğretmenlerin çoğunluğu hem

(diğer seçeneklerde de işaretlenmiştir) hem arkadaşlar hem de aile büyüklerini cinsel aynağı olarak göstermektedir. En kullandıkları kaynaklar ise internet video ve TV ıarıdır.

etmenlerin, "Çocukluğunuzda cinsel gelişim hakkında eğitim almayı ister z?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

5.2.33

	N	%
	149	66,5
	22	9,8
zım	49	21,9
	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "Çocukluğunuzda cinsel gelişim hakkında lmayı ister miydiniz?" sorusuna, 149'u "Evet" diyerek grubun, %66,5'ini, 49'u zım" diyerek grubun, %22'sini, 22'si "Hayır" diyerek grubun, %10'nunu aktadır. Bulgulara da yansıdığı gibi öğretmenlerin büyük kısmı cinsel gelişim a eğitim almayı istemektedir, çok az kısmı ise "hayır" diyerek cinselliği bir tabu ören kısımdan olduğu düşünülmektedir.

Öğretmenlerin, "Kendinizi cinsel eğitim vermek için yeterli görüyor musunuz?" usuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

BLO 5.2.34

	N	%
t	40	17,9
ır	85	37,9
men	95	42,4
lam	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "Kendinizi cinsel eğitim vermek için li görüyor musunuz?" sorusuna, 95 öğretmen "Kısmen" diyerek grubun, %42,4'ünü, 85 men "Hayır" diyerek grubun, %38'sini, 40 öğretmen "Evet" diyerek grubun, %18'sini rmaktadır. Benzer çalışmaya bakıldığında çalışmamızın bulgularını destekler ndadır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu kendilerini cinsel eğitim verme konusunda siz" ya da "kısmen yeterli" görmektedir. Bu bulguların sonucu olarak üniversitelerde el eğitim" dersinin olmayışı olduğu düşünülmektedir.

Sizce, "Cinsel gelişim kaç yaşında başlar?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin zdelikler;

BLO 5.2.35

	N	%
6	115	51,3
11	52	23,2
18	47	21,0
ve üzeri	3	1,3
arsızım	3	1,3
plam	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "Sizce, cinsel gelişim kaç yaşında başlar?" suna, 115 öğretmen "0-6 yaş" diyerek grubun, %51,3'ünü, 52 öğretmen "7-11 yaş" rek grubun, %23,2'sini, 47 öğretmen "12-18 yaş" diyerek grubun, %21'ini, 3 öğretmen ve üzeri yaş" diyerek grubun, %1,3'ünü ve yine 3 öğretmen "Kararsızım" diyerek un, %1,3'ünü oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına da yansıdığı gibi, öğretmenlerin nluğu cinsel gelişimin "0-6" yaştan itibaren başladığını belirtirken, ilköğretim ve nlikte başladığını belirten öğretmenlerinde cevap yüzdeleri birbirine yakın görülmektedir. n zamanda üniversitelerde öğretmen adaylarının ders programlarına "Cinsel Eğitim" eklenmelidir.

Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş dönemdeki çocuklar için verilecek cinsel eğitimin riği ne ile ilgili olmalıdır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

ABLO 5.2.36

	N	%
yüme gelişme olgunlaşma	2	0,9
ndi cinsiyetine uygun davranışlar inir	1	0,4
denini korumayı öğrenir	33	14,7
6	19	8,5
6	18	8,0
8	21	9,4
8	20	8,9
8	21	9,4
7	15	6,7
	14	6,3
5	14	6,3
3	11	4,9
8	14	6,3
7	13	5,8
r	4	1,8
lam	220	100,0

en fazla seçenek işaretlenmiştir.

büyüme gelişme olgunlaşma, kendi cinsiyetine uygun davranışlar geliştirmek ve karşı özelliklerini öğrenir

üreme doğum olayları hakkında bilgi edinir, kendi bedenini tanır ve karşı cins klerini öğrenir

karşı cins özelliklerini öğrenir, bedenini korumayı öğrenir ve kendine ve başkasına yı öğrenir

kendi cinsiyetine uygun davranışlar geliştirmek, kendi bedenini tanır ve kendine ve sına saygıyı öğrenir

kendi bedenini tanır, bedenini korumayı öğrenir ve kendine ve başkasına saygıyı öğrenir

büyüme gelişme olgunlaşma hakkında bilgi edinir, kendi bedenini tanır ve bedenini ayı öğrenir

kendi bedenini tanır ve karşı cins özelliklerini öğrenir
5 büyüme gelişme olgunlaşma hakkında bilgi edinir, kendi cinsiyetine uygun davranışlar
tirmek ve kendi bedenini tanır
3olumlu davranışlar edinir, büyüme gelişme olgunlaşma ve 6üreme doğum olayları
nda bilgi edinir
8 kendi bedenini tanır, bedenini korumayı öğrenir ve başkasına saygıyı öğrenir
7 olumlu davranışlar edinir, kendi cinsiyetine uygun davranışlar geliştirmek ve bedenini
mayı öğrenir

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş dönemdeki çocuklar için
ecek cinsel eğitimin içeriği ne ile ilgilidir?" sorusuna; 33 öğretmen "bedenini korumayı
nir" diyerek grubun %15'ni, 21 öğretmen "hem kendi bedenini tanır, hem bedenini
mayı öğrenir hem de başkasına saygıyı öğrenir" diyerek %9,4'nü, yine 21 öğretmen
karşı cins özelliklerini öğrenir, hem bedenini korumayı öğrenir hem de kendine ve
sına saygıyı öğrenir" diyerek grubun %9,4'nü, 20 öğretmen "hem kendi cinsiyetine
davranışlar geliştirmek, hem kendi bedenini tanır hem de kendine ve başkasına
yı öğrenir" diyerek grubun %9'nu, 19 öğretmen "hem büyüme gelişme olgunlaşma
kendi cinsiyetine uygun davranışlar geliştirmek hem de karşı cins özelliklerini öğrenir"
ek %8,5'ni, 18 öğretmen "hem üreme doğum olayları hakkında bilgi edinir, hem kendi
ini tanır hem de karşı cins özelliklerini öğrenir" diyerek %8'ni 15 öğretmen "hem
me gelişme olgunlaşma hakkında bilgi edinir, hem kendi bedenini tanır hem de bedenini
mayı öğrenir" diyerek %7'sini, 14 öğretmen "hem kendi bedenini tanır hem de karşı
izelliklerini öğrenir" diyerek %6,3' nü, 14 öğretmen "hem büyüme gelişme olgunlaşma
nda bilgi edinir, hem cinsiyetine uygun davranışlar geliştirmek hem de kendi bedenini
diyerek %6,3'nü, yine 14 öğretmen "hem kendi bedenini tanır, hem bedenini korumayı
ir hem de başkasına saygıyı öğrenir" diyerek grubun %6,3'nü, 13 öğretmen "hem
davranışlar edinir, hem kendi cinsiyetine uygun davranışlar geliştirmek hem de
ini korumayı öğrenir" diyerek grubun %6'sını, 11 öğretmen "hem olumlu davranışlar
hem büyüme gelişme olgunlaşma hem de üreme doğum olayları hakkında bilgi edinir"
ek %5'ni, 2 öğretmen "büyüme gelişme olgunlaşma hakkında bilgi edinir" diyerek
% 0,9'unu, 1 öğretmen "kendi cinsiyetine uygun davranışlar geliştirir" diyerek
%0,4'nü oluşturur. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde; net dağılım

ermemektedir. İlk sırada bedenini korumayı öğrenir seçeneğidir (diğer seçeneklerle de rtilmiştir).

Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş dönemdeki çocuklara cinsel eğitim verilmeli midir?" rusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

BLO 5.2.37

	N	%
et	132	58,9
yır	32	14,3
zen	56	25,0
lam	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş dönemdeki çocuklara cinsel m verilmeli midir?" sorusuna, 132 öğretmen "Evet" diyerek grubun, %59'unu, 56 tmen "Bazen" diyerek grubun, %25'ini, 32 öğretmen "Hayır" diyerek grubun, %14,'ünü urmaktadır. Öğretmenlerin çoğunluğunun çocuklara cinsel eğitim verilmesi konusunda vermeleri olumlu olarak değerlendirilebilir.

ğretmenlerin, "Eğer 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim verilmezse verilmeme ni ne olabilir?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.2.38

	N	%
ndir probleme neden olur	26	11,6
kli değil	29	12,9
n cinselliğe başlamasına neden	13	5,8
um tarafından hoş karşılanmaz	37	16,5
kinlik döneminde verilmelidir	38	17,0
izlik	9	4,0
	15	6,7
	5	2,2
	15	6,7
	6	2,7
	19	8,5
	4	1,8
	1	,4
	3	1,3
	28	8,7
m	220	100,0

n fazla seçenek işaretlenmiştir.

kli değildir ve yetişkinlik döneminde verilmelidir.

rkendir ve probleme neden olur, erken cinselliğe başlamasına neden olur ve toplum dan hoş karşılanmaz

gerekli değildir, toplum tarafından hoş karşılanmaz ve yetişkinlik döneminde lidir

endir ve probleme neden olur ve gerekli değildir

en cinselliğe başlamasına neden olur ve yetişkinlik döneminde verilmelidir

şkinlik döneminde verilmelidir ve bilgisizlik

um tarafından hoş karşılanmaz ve yetişkinlik döneminde verilmelidir

23,5 gerekli değildir, erken cinselliğe başlamasına neden olur, yetişkinlik döneminde verilmelidir

Tabloda Öğretmenlerin, "Eğer 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim verilmezse verilmeme nedeni ne olabilir?" sorusuna; 38 öğretmen "yetişkinlik döneminde verilmelidir" diyerek grubun % 17'sini, 37 öğretmen "toplum tarafından hoş karşılanmaz" diyerek grubun %17,5'ni, 26 öğretmen "erkendir probleme neden olur" diyerek grubun %12'sini, 29 öğretmen gerekli değildir" diyerek grubun %13'nü, 19 öğretmen "hem erken cinselliğe başlamasına neden olur hem de yetişkinlik döneminde verilmelidir" diyerek grubun %8,5'ni, 15 öğretmen "hem gerekli değildir hem de yetişkinlik döneminde verilmelidir" diyerek grubun %7'sini, yine 15 öğretmen "hem gerekli değildir, hem toplum tarafından hoş karşılanmaz hem de yetişkinlik döneminde verilmelidir" diyerek grubun %7'sini, 13 öğretmen "erken cinselliğe başlamasına neden olur" diyerek grubun %6'sını, 9 öğretmen "bilgisizlik" diyerek grubun % 4'ünü, 6 öğretmen "hem erkendir ve probleme neden olur hem de gerekli değildir" diyerek grubun %3'ünü, 5 öğretmen "hem gerekli değildir, hem toplum tarafından hoş karşılanmaz hem de yetişkinlik döneminde verilmelidir" diyerek grubun %2,2'sini, 4 öğretmen "hem yetişkinlik döneminde verilmelidir hem de bilgisizliktir" diyerek grubun %2'sini ve 1 öğretmen "hem toplum tarafından hoş karşılanmaz hem de yetişkinlik döneminde verilmelidir" diyerek grubun %0,4'ünü oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde; ilk sırada yetişkinlik döneminde verilmelidir, toplum tarafından hoş karşılanmaz, gerekli değildir ve erkendir probleme neden olur tutumunu belirterek öğretmenlerin çocuklara doğumdan itibaren farkında olmadan beden diliyle de eğitim verildiğinin bilincinde olmadıkları düşünülmektedir.

39. "Okul müfredatında cinsel eğitim dersi var mı?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

TABLO 5.2.39

		N	%
Valid	Hayır	220	100
Toplam		220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi "Okul müfredatında cinsel eğitim dersi var mı?" sorusuna; Öğretmenlerin, Okul müfredatında cinsel eğitim dersi var mı sorusuna, 220 öğretmen de "Hayır" diyerek grubun, %100'ünü oluşturmaktadır. Tabloda görüldüğü gibi okul öncesi müfredat öğretim programında cinsel gelişime yönelik ders bulunmamaktadır.

40. Öğretmenlerin, "Sizce müfredatta cinsel eğitim dersi olması gerekir mi?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

TABLO 5.2.40

•	N	%
Evet	123	54,9
Hayır	34	15,2
Bilmiyorum	63	28,1
Toplam	220	98,2

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlerin, "Sizce müfredatta cinsel eğitim dersi olması gerekir mi?" sorusuna araştırmaya katılan 123 öğretmen "Evet" diyerek, grubun %55'ini, 63 öğretmen "Bilmiyorum" diyerek grubun %28,1'ni oluşturmaktadır, 34 öğretmen "Hayır" diyerek grubun %15,2'sini oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde; öğretmenler müfredatta cinsel gelişime yönelik ders olmasına karşı olumlu tutum

[illegible]lemektedir. %43'lük kesimin ise hayır yada bilmiyorum cevabı vermesi cinsel eğitimin [illegible]i konusunda bilinçli olmadıkları bu konu ile ilgili yetiştirme programları hazırlanmalıdır.

[illegible] Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş dönemdeki cinsel eğitimin ne gibi yararları vardır?" [illegible]sunu verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

[illegible]BLO 5.2.41

	N	%
[illegible]lış öğrendiklerini cevap [illegible]lur	6	2,7
[illegible]me doğum olayları [illegible]kında merak duygusu	2	0,9
[illegible]ksel,zihnsel ve sosyal [illegible]şim alanlarını olumlu [illegible]ler	9	4,0
[illegible] erkek olduğunu farkına [illegible]r	29	12,9
[illegible]nini korumayı öğrenir	20	8,9
[illegible]7	25	11,2
[illegible]5	32	14,3
[illegible]5	21	9,4
[illegible]6	12	5,4
[illegible]7	21	9,4
[illegible]er	43	19,2
[illegible]lam	220	100,0

[illegible]den fazla seçenek işaretlenmiştir.

[illegible]7 merak ettiği sorulara yanıt bularak Fiziksel,zihnsel ve sosyal gelişim alanlarını olumlu [illegible]ler, kız erkek olduğunu farkına varır ve bedenini korumayı öğrenir.

[illegible] beden farklılığına saygı duyar ve cinselliğe karşı merak ettiği sorulara yanıt bularak [illegible]ksel, zihinsel ve sosyal gelişim alanlarını olumlu etkiler

[illegible]5 yanlış öğrendıklerını cevap bulur, cinselliğe karşı olumlu davranışlar geliştirir ve [illegible]elliğe karşı merak ettiği sorulara yanıt bulur

[illegible]6 Beden farklılığına saygı duyar, cinselliğe karşı olumlu davranışlar geliştirir ve kız erkek [illegible]ğunu farkına varır

[illegible]7 üreme doğum olayları hakkında merak duygusu, kız-erkek olduğunu farkına varır ve [illegible]nini korumayı öğrenir

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş dönemdeki cinsel eğitimin [illegible] gibi yararları vardır?" sorusuna; öğretmenlerin 32'si "hem beden farklılığına saygı duyar [illegible] de cinselliğe karşı merak ettiği sorulara yanıt bulur" diyerek grubun %14,3'ünü, 29 [illegible]men "kız-erkek olduğunu farkına varır" diyerek grubun %13'nü, 25 öğretmen "hem [illegible] ettiği sorulara yanıt bulur, hem kız erkek olduğunu farkına varır hem de bedenini [illegible]yı öğrenir" diyerek grubun %11,2'sini, 21 öğretmen "hem yanlış öğrendiklerini cevap [illegible], hem cinselliğe karşı olumlu davranışlar geliştirir hem de Cinselliğe karşı merak ettiği [illegible]" yanıt bulur diyerek grubun % 9,4'ünü, yine 21 öğretmen "hem üreme doğum [illegible] hakkında merak duygusu, hem kız-erkek olduğunu farkına varır hem de bedenini [illegible]yı öğrenir" diyerek grubun %9,4'ünü, 20 öğretmen "bedenini korumayı öğrenir" [illegible] grubun %9'unu, 12 öğretmen "hem beden farklılığına saygı duyar", "hem cinselliğe [illegible] olumlu davranışlar geliştirir" "hem de kız erkek olduğunu farkına varır" diyerek grubun [illegible]'ünü 9 öğretmen "merak ettiği sorulara yanıt bulur" diyerek grubun %4'ünü, 6 öğretmen [illegible] öğrendiklerine cevap bulur" diyerek grubun %3'nü ve 2 öğretmen "üreme doğum [illegible] hakkında merak duygusu" diyerek grubun % 0-9'unu oluşturmaktadır. Elde edilen [illegible] incelendiğinde; yanıtlar net dağılım göstermemektedir.ilk sırada beden [illegible]klarına saygı duyar, cinselliğe karşı merak ettiği sorulara yanıt bulur, kız –erkek [illegible]nu farkına varır, bedenini korumayı öğrenir, cinselliğe karşı olumlu tutum edinir, [illegible] öğrendiklerini düzeltme fırsatı bulur. Üreme doğum olayları hakkında merak [illegible]sunu giderir seçeneği ise en az tercih edilen seçenektir.

42. "3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ne zaman verilmeye başlanmalıdır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

TABLO 5.2.42

	N	%
Doğumdan itibaren	36	16,1
Okulöncesi	112	50,0
İlk öğretim	32	14,3
Ergenlik	20	8,9
Belirli dönemlerde değil gerektiği zaman	16	7,1
Hiç verilmemelidir	4	1,8
Toplam	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ne zaman verilmeye başlanmalıdır?" sorusuna, 112 öğretmen "Okulöncesi" diyerek grubun, %50'sini 36 öğretmen "Doğumdan itibaren" diyerek grubun, %16,1'ni 32 öğretmen "İlk öğretim" diyerek grubun, %14,3'ünü , 20 öretmen "Ergenlik" diyerek grubun, %9'u, 16 öğretmen "Belirli dönemlerde değil gerektiği zaman" grubun, %7,1'ini 4 veli "hiç verilmemelidir" diyerek grubun %2'sini oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına da yansıdığı gibi öğretmenlerin büyük çoğunluğu çocuklara cinsel eğitimin "okul öncesinden" itibaren verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Daha önceden de belirtildiği gibi cinsellik doğum anından başlamaktadır doğumdan itibaren çocuğa en yakınları cinsel hakkında beden diliyle de olsa eğitim vermektedir. Bu konuda çocukları formal eğitimde yetiştiren öğretmenlerin de bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş çocuğa cinsel eğitimi kimler vermelidir?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

TABLO 5.2.43

	N	%
Anne	13	5,8
Baba	2	0,9
Öğretmen	1	0,4
Aynı cinsiyetteki ebeveyn	1	0,4
Tercih ettiği ebeveyn	2	0,9
Veli öğretmen uzman işbirliği	25	11,2
[illegible]5-6	59	26,3
[illegible]23	29	12,9
[illegible]43	14	6,3
[illegible]	19	8,5
[illegible]10	19	8,5
Toplam	220	100,0
Diğer	32	20

[illegible]den fazla seçenek işaretlenmiştir.

[illegible] öğretmen, tercih ettiği ebeveyn ve tercih ettiği yakını

[illegible]sadece anne, sadece baba ve öğretmen

[illegible]öğretmen, aynı cinsiyetteki ebeveyn ve aile büyükleri

[illegible] aynı cinsiyetteki ebeveyn ve tercih ettiği yakını

[illegible]sadece öğretmen, cinsel eğitim uzmanı ve veli öğretmen uzman işbirliği

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlerin, "Sizce 3-6 yaş çocuğa cinsel eğitimi kimler vermelidir?" sorusuna;59 öğretmen hem "öğretmen" hem "tercih ettiği ebeveyn" hem de "tercih ettiği yakını" diyerek grubun %26,3'ünü, 29 öğretmen "sadece anne" "sadece baba" "öğretmen" diyerek grubun %13'nü, 25 öğretmen "veli, öğretmen ve uzman işbirliği" diyerek grubun %11,2'sini, 19 öğretmen hem "aynı cinsiyetteki ebeveyn" hem de "tercih ettiği yakını" diyerek grubun %8,5'ni ve yine 19 öğretmen "sadece öğretmen", "cinsel eğitim

zmanı" ve "veli, öğretmen uzman işbirliği" diyerek grubun %8,5'ni ve 14 öğretmen hem öğretmen,hem "aynı cinsiyetteki ebeveyn" hem de "aile büyükleri" diyerek grubun %6,3'nü, 13 öğretmen "sadece anne" diyerek grubun %6'sını, 2 öğretmen "sadece baba" diyerek grubun %0,9'unu yine 2 öğretmen "tercih ettiği ebeveyn" diyerek %0,9'unu, 1 öğretmen "sadece öğretmen" diyerek grubun %0,4'ünü ve yine 1 öğretmen "aynı cinsiyetteki ebeveyn" diyerek grubun %0,4'ünü oluşturmaktadır. Çalışmanın sonuçlarına bakıldığı zaman; öğretmenlerin bu konuda bilinçli tutum sergiledikleri çocuğun tercih ettiği yakını ve tercih ettiği ebeveynin cinsel eğitim vermesi gereken arasında olması ayrıca, öğretmenler cinsel eğitimi vermesi gereken kişiler arasında kendilerini ve anne, baba-uzman iletişimi olması gerektiğini de belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin, "Öğrencileriniz size cinsel gelişim hakkında soru sorar mı?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

TABLO 5.2.44

	N	%
Evet	59	26,3
Hayır	66	29,5
Bazen	95	42,4
Toplam	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "Öğrencileriniz size cinsel gelişim hakkında soru sorar mı?" sorusuna, 95 öğretmen "Bazen" diyerek grubun, % 42,4'ünü, 66 öğretmen "Hayır" diyerek grubun, % 30'unu, 59 öğretmen "Evet" diyerek grubun, %26' sını oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuç çocukların meraklarını başka kanallardan aldıkları şeklinde yorumlanabilir. Zira çocukların bir çok konuyu merak etmeleri doğaldır ve bu merak ettikleri konular da mutlaka cevap alınıncaya kadar gündemde kalacak konulardır. Öğretmeninden yeterince açıklık göremeyen çocuklar belki birkaç denemede bulunur ancak sonunda cevap alamayacağını bildiği için sormamayı tercih ederler. Öğretmenlerin belirttiği çocukların cinsel gelişim hakkında "bazen" soru yönelttiğini belirtmiştir. Bu

[illegible] belki de böyle bir dersin yada etkinlik ortamının olmamasından kaynaklanabildiği [illegible]ülmektedir.

[illegible]. Öğretmenlere, "3-6 yaştaki çocuğun, cinsel gelişime yönelik sorduğu sorular [illegible]dir?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

[illegible]BLO 5.2.45

	N	%
[illegible] nasıl doğdum	13	5,8
[illegible]	25	11,2
[illegible]7	20	8,9
[illegible]5	33	14,7
[illegible]9	11	4,9
[illegible]4	11	4,9
[illegible]3	12	5,4
[illegible]9	21	9,4
[illegible]	8	3,6
[illegible]am	220	100,0

[illegible]den fazla seçenek işaretlenmiştir.

[illegible]en nasıl doğdum ve annemin karnına nasıl girdim

[illegible]7 annemin karnına nasıl girdim, kardeşimle bedenim neden farklı ve neden beni babam [illegible] de annem doğurdu

[illegible]5 ben nasıl doğdum, annemin karnına nasıl gırdım ve benimde çocuğum olur mu?

[illegible]9anne babanın ne zaman çocuğu olur, neden kadınların göğsü büyür ve anne baba neden [illegible] yatakta yatarlar

[illegible]4 ben nasıl doğdum, annemin karnına nasıl girdim, ve bebek canlı mı?

[illegible]3 ben nasıl doğdum, annemin karnına nasıl girdim ve kardeşimle bedenim neden farklı

[illegible]9 ben nasıl doğdum, annemin karnına nasıl girdim ve anne baba neden aynı yatakta [illegible]rlar.

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlere, "3-6 yaştaki çocuğun, cinsel gelişime [illegible]lik sorduğu sorular nelerdir? sorusuna; 33 öğretmen hem "ben nasıl doğdum", hem [illegible]emin karnına nasıl gırdım" hem de "benimde çocuğum olur mu" diyerek grubun %15'ni,

[illegible] öğretmen hem "ben nasıl doğdum" hem de "annemin karnına nasıl girdim" diyerek [illegible] 11,2'sini,21 öğretmen hem "ben nasıl doğdum", hem "annemin karnına nasıl girdim" [illegible] de "anne baba neden aynı yatakta yatarlar" diyerek grubun %9,4'ünü, 20 öğretmen hem [illegible]min karnına nasıl girdim",hem "kardeşimle bedenim neden farklı" hem de "neden beni [illegible] değil de annem doğurdu" diyerek grubun %9'unu, 12 öğretmen, ben nasıl doğdum", [illegible] "annemin karnına nasıl girdim", hem de "kardeşimle bedenim neden farklı" diyerek [illegible] %5,4'ünü, 11 öğretmen hem "anne babanın ne zaman çocuğu olur", hem "neden [illegible]ların göğsü büyür" hem de "anne baba neden aynı yatakta yatarlar" diyerek grubun [illegible] yine 11 öğretmen hem "ben nasıl doğdum", hem "annemin karnına nasıl girdim",hem [illegible] "bebek canlı mı" diyerek grubun % 5'ni oluşturmaktadır. Tabloda görüldüğü gibi, en fazla [illegible] sorular sırasıyla ben nasıl doğdum, ben annemin karnına nasıl girdim (diğer [illegible]klerle de işaretlenmiştir), benimde çocuğum olur mu, annem babam neden aynı yatakta [illegible], neden benim bedenim ondan farklı, neden beni babam değil de annem doğurdu [illegible]de sorulardır.

[illegible] Öğretmenlerin, "Öğrencilerinizin cinsel gelişimine yönelik sorularını cevaplarken [illegible] hissediyorsunuz?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

[illegible]LO 5.2.46

	N	%
[illegible] sıkılırım	1	,4
[illegible] sıkılırım	30	13,4
[illegible]ştiririm	15	6,7
[illegible]ecanlanırım	4	1,8
[illegible]	104	46,4
[illegible]	220	100,0

[illegible] öğretmen cevap vermiştir.

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "Öğrencilerinizin cinsel gelişimine yönelik [illegible]rını cevaplarken neler hissediyorsunuz?" sorusuna, 104 öğretmen "Rahatım" diyerek [illegible], %46,4'ünü, 30 öğretmen "Biraz sıkılırım" diyerek grubun, % 13,4'ünü, 15 öğretmen [illegible]ştiririm" diyerek grubun, %7'sini, 4 öğretmen "heyecanlanırım" diyerek %2'sini, 1 [illegible]men "Çok sıkılırım" diyerek grubun, %0,4'ünü oluşturmaktadır. . Elde edilen bu sonuç,

a önceki tablolarla karşılaştırıldığında rahat cevap veren öğretmenlerin hangi soruya ne ide rahat cevap verdiklerini yeterince açıklamamaktadır. Araştırmanın sonuçlarında etmenlerin büyük çoğunluğu çocukların cinsellikle ilgili sorularını "rahat" cevapladıklarını ıterek kendilerini bu konulardaki kitapları kullanarak geliştirdikleri düşünülebilir.

Öğretmenlerin, "3-6 yaş çocuğun cinsel gelişimine yönelik gözledikleri davranışlar ardır?"sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

BLO 5.2.47

	N	%
nsiyet ve üreme organı ile oynama	31	13,8
go konuşma	4	1,8
mile taklidi yapma	1	,4
öpüşme taklidi yapma	7	3,1
aşkolma	14	6,3
10	33	14,7
79	14	6,3
67	15	6,7
45	17	7,6
19	14	6,3
73	49	21,9
ğer	21	9,3
plam	220	100,0

nden fazla seçenek işaretlenmiştir.

10 Cinsiyet ve üreme organıyla oynama ve aşık olma

79 Cinsiyet ve üreme organıyla oynama, argo, küfür konuşma ve öpüşme taklidi yapma

67 Anne- babayı gözetleme, çıplak dolaşma ve argo, küfür konuşma

45 Cinsiyet ve üreme organıyla oynama, cinsiyet ve üreme organını inceleme ve arkadaşlarıyla cinsiyetini izleme

19 Cinsiyet ve üreme organıyla oynama, hamile taklidi yapma ve öpüşme taklidi yapma

73 Evcilik, doktorculuk yapma, argo, küfür konuşma ve hamile taklidi yapma

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlerin, "3-6 yaş çocuğun cinsel gelişimine yönelik gözledikleri davranışlar nelerdir?" sorusuna; 49 öğretmen hem "evcilik, doktorculuk

[illegible]ma",hem "argo, küfür konuşma" hem de "hamile taklidi yapma" diyerek grubun [illegible]'sini, 33 öğretmen hem "cinsiyet ve üreme organıyla oynama" hem de "aşık olma" [illegible]rek grubun %15'ni, 31 öğretmen "cinsiyet ve üreme organı ile oynama" diyerek grubun [illegible]'nü, 17 öğretmen hem "cinsiyet ve üreme organıyla oynama", hem "cinsiyet ve üreme [illegible]nını inceleme" hem de "arkadaşlarıyla cinsiyetini izleme" diyerek grubun %8'sini, 15 [illegible]tmen hem "anne- babayı gözetleme", hem "çıplak dolaşma" hem de "argo, küfür [illegible]şma" diyerek grubun %7'sini, 14 öğretmen hem "cinsiyet ve üreme organıyla oynama", [illegible] "hamile taklidi yapma" hem de "öpüşme taklidi yapma" diyerek grubun %6,3'nü, yine [illegible] öğretmen "aşık olma" diyerek grubun %6,3'nü 7 öğretmen "öpüşme taklıdı" yapma [illegible]un %3,1'ni 4 öğretmen "argo konuşma" diyerek grubun %2'sini ve 1 öğretmen "hamile [illegible]di" yapma diyerek grubun %0,4'nü oluşturmaktadır. Tabloda da gözlendiği gibi, [illegible]menler en fazla üreme organı ile oynama (diğer seçeneklerle de işaretlenmiştir), hamile [illegible]di yapma, (diğer seçeneklerle de işaretlenmiştir), öpüşme taklidi yapma, (diğer [illegible]eklerle de işaretlenmiştir), ve aşık olma davranışlarını gözlemektedir. Çocukların bu [illegible]ranışlarının nedenlerinin cinsel gelişimden kaynaklandığı bilinmelidir.

[illegible]. Öğretmenlerin, "3-6 yaş çocuklarının oyun anında birbirlerinin bedenlerine [illegible]nduklarını gördüğünüzde ne yaparsınız?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin [illegible]elikler;

[illegible]BLO 5.2.48

	N	%
[illegible]rım hemen yanıma gelmesini söylerim	1	,4
[illegible]ecanlanırım	21	9,4
[illegible]al karşılarım nedenini öğrenirim	198	88,4
[illegible]lam	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "3-6 yaş çocuklarının oyun anında birbirlerinin [illegible]leriyle dokunduklarını gördüğünüzde ne yaparsınız?" sorusuna, 198 öğretmen "Doğal [illegible]rım ve nedenini öğrenirim" diyerek grubun, % 88,4'ünü, 21 öğretmen "Heyecanlarım"

diyerek grubun, %9,4'ünü 1 öğretmen "Kızarım, hemen yanıma gelmesini" söylerim diyerek grubun, %0,4'ünü oluşturmaktadır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu doğal karşılayıp nedenini öğrenirken %9,4'lük kesim de heyecan duyguları hissettiğini belirtmektedir.

49. Öğretmenlerin, "Sizce, 3-6 yaşa sahip çocukların gelişim düzeyi göz önüne alınarak, cinsel bölgelerine dokunması yada yatak, sandalye, halı vb. üzerinde sürtünmesi ve bu davranıştan hoşlanması normal mi?" sorusuna verdiği yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

TABLO 5.2.49

	N	%
Evet	120	53,6
Bilmiyorum	73	32,6
Hayır	27	12,1
Total	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi Öğretmenlerin, "Sizce, 3-6 yaşa sahip çocukların gelişim düzeyi göz önüne alınarak cinsel bölgelerine dokunması yada yatak, sandalye, halı vb. üzerinde sürtünmesi ve bu davranıştan hoşlanması normal mi?" sorusuna, 120 öğretmen "Evet" diyerek grubun, %54'nü, 73 öğretmen "Bilmiyorum" diyerek grubun, % 33'nü, 27 öğretmen "Hayır" diyerek grubun, %12.1'ni oluşturmaktadır. Tabloda da görüldüğü gibi öğretmenlerin %54'ü bu konuda bilinçli olduğu düşünülmektedir.%45'i ise bu konuda fikir sahibi değildir. Çocuğun günün yarısını okulda geçirmektedir ve öğretmenler bu konuda bilgi sahibi olarak ona göre çocuğa davranmalıdır.

Öğretmenlerin, "Sizce, 3-6 yaşa sahip çocuğun, gelişim düzeyi göz önüne alınarak, cinsel bölgesine dokunup yada yatak, sandalye, halı vb. üzerinde sürtünmesi ve hoşlanmasının nedeni nedir?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

TABLO 5.2.50

	N	%
Fiziksel bir problemi vardır	24	10,7
Uzun süreli ilgi eksikliğinden kaynaklanır	19	8,5
Normal gelişimin gereğidir	75	33,5
Arkadaşlarından görmüştür	7	3,1
Aile büyüklerinden görmüştür	2	0,9
[illegible]	17	7,6
[illegible]	19	8,5
Diğer	57	43,5
Toplam	220	100,0

Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

[illegible] Fiziksel bir problemi vardır ve uzun süreli ilgi eksikliğinden kaynaklanır

[illegible] Fiziksel bir problemi vardır ve Normal gelişimin gereğidir

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlerin, "Sizce, 3-6 yaşa sahip çocuğun cinsel bölgesine dokunup yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve hoşlanmasının nedeni nedir?" sorusuna; öğretmenlerin 75'i "normal gelişim gereğidir" diyerek grubun %33,5'ni, 24 "öğretmen fiziksel problemi vardır diyerek grubun %11'ni, 19 "öğretmen uzun süreli ilgi eksikliğinden" kaynaklanır diyerek grubun %8,5'ni ve yine 19 öğretmen hem "fiziksel bir problemi vardır" hem de "normal gelişimin gereğidir" diyerek grubun %8,5'ni, [illegible] öğretmen hem "fiziksel bir problemi vardır" hem de "uzun süreli ilgi eksikliğinden" kaynaklanır diyerek grubun %8'ni, 7 öğretmen "arkadaşlarından görmüştür" diyerek grubun %3,1'ni ve 2 öğretmen "aile büyüklerinden görmüştür" diyerek grubun %0,9'unu [illegible]maktadır. Araştırma sonuçlarına yansıdığı gibi öğretmenlerin büyük çoğunluğu [illegible]ğun cinsel organına dokunması ve hoşlanmasının genelde "bedeninin tanıma [illegible]sında normal gelişim gereği" ortaya çıkan bir davranış olduğunun bilincindedir.

ğretmenlerin, "Siz öğrencilerinize oyuncak paylaşımı yaparken cinsiyetini dikkate musunuz ?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.2.51

	N	%
	81	36,2
r	46	20,5
en	93	41,5
ım	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "Siz öğrencilerinize oyuncak paylaşımı ken cinsiyetini dikkate alıyor musunuz?" sorusuna, 93 öğretmen "Kısmen" diyerek n, %42,5'ini, 81 öğretmen "Evet" diyerek grubun, %36'2'sini, 46 öğretmen "Hayır" k grubun, %21'sini oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında 3-6 ya nde cinsiyet rollerinin ve kimliğin kazanıldığı dönem olduğu için öğretmenlerde bilincinde olduğu düşünülerek oyuncak seçiminde çoğunluğu "dikkate aldığını" yada dikkate aldığını belirtmiştir. Öğretmenlerin 3-6 yaş dönemde oyuncak seçiminde eti de dikkate alarak çocuklara paylaştırması gerektiğini ancak çok katı şekilde de ılmaması gerektiği konusunda bilinçlendirilmelidir.

ğretmenlerin, "Ahlaksızca, ulu orta veya gizlice söz ve davranışlarla karşı cinse et etme, tedirginlik ve sıkıntı verme durumuna cinsel taciz denir. Öğrencilerinize bu ı hakkında bilgi veriyor musunuz" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

LO 5.2.52

	N	%
t	25	11,2
r	67	29,9
men	128	57,1
lam	220	100,0

ğretmen vermektedir.

Tabloda görüldüğü gibi öğretmenlerin, "Ahlaksızca, ulu orta veya gizlice söz ve ışlarla karşı cinse eziyet etme, tedirginlik ve sıkıntı verme durumuna cinsel taciz denir. cilerinize bu konu hakkında bilgi veriyor musunuz?" sorusuna, 128 öğretmen men" diyerek grubun, %57,1'ini, 67 öğretmen "Hayır" diyerek grubun, % 30'unu, 25 men "Evet" diyerek grubun, %11,2'sini oluşturmaktadır. Araştırma bulgularında ldiği gibi, öğretmenlerin çok az kısmı cinsel taciz hakkında bilgi vermektedir büyük ise kısmen verdiğini belirtmiştir. Bu durumun, müfredatta cinsel gelişim dersi masından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğretmenlerin, "Öğrencilerinizin, cinsel tacizden nasıl korunması gerektiğini klarken hangi kaynaklardan yararlanırsınız?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin delikler;

BLO 5.2.53

	N	%
ikayelerden	71	31,7
kın çevre	2	,9
azete	1	,4
vre CD,gazete	21	9,4
3-5	2	,9
4	15	6,7
2	19	8,5
5	12	5,4
ğer	10	4,5
plam	153	68,3

den fazla seçenek işaretlenmiştir.

5 Hikayeler, CD ve çevre CD ve gazete
4 Hikayeler ve çevre, CD, gazete
2 Hikayeler ve yakın çevre
5 Gazete ve çevre,CD, gazete

Tabloda görüldüğü gibi, "Öğretmenlerin, öğrencilerinizin, cinsel tacizden nasıl ması gerektiğini açıklarken hangi kaynaklardan yararlanırsınız?" sorusuna;71 etmen "hikayelerden" diyerek grubun % 32'sini, 21 öğretmen "çevre, gazete, cd" diyerek bun %9,4'ünü, 19 öğretmen "hem hikayeler hem de yakın çevre" diyerek grubun %8,5'ni, ğretmen "hem hikayeler hem çevre, hem CD, hem de gazete" diyerek grubun %7'sini, 12 etmen "hem gazete hem çevre hem CD,hem gazete" diyerek grubun %5,4'ünü, 2 etmen "yakın çevre" diyerek grubun % 0,9'unu ve yine 2 öğretmen hem hikayeler, hem hem çevre hem CD hem de gazete" diyerek grubun % 0,9'unu 1 öğretmen "gazete" rek grubun %0,4'nü oluşturmaktadır. Bulgularda da görüldüğü gibi, cinsel taciz hakkında

bilgi veren öğretmenlerin büyük çoğunluğu kaynak olarak "hikayeler" yada "çevre,cd, gazete" kullanarak öğrencileri bilgilendirmektedir.

54. Öğretmenlerin, "Öğrencilerinize, cinsel taciz hakkında bilgi verilmezse; Neden?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

TABLO 5.2.54

	N	%
Erken olduğu için gerek yok	25	11,2
Gerekli değildir	56	25,0
Çok rahatsız edici konu olduğu için anlatmıyorum	4	1,8
Nasıl anlatırım bilmiyorum	39	17,4
Cinsel tacizin olduğu çevrede yaşamam	46	20,5
[illegible]	39	17,4
Diğer	11	4,9
Toplam	220	100,0

[illegible]den fazla seçenek işaretlenmiştir.
[illegible]Erken olduğu için gerek yok ve gerekli değildir.

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlerin, "Öğrencilere, cinsel taciz hakkında bilgi vermezse; neden?" sorusuna;56 öğretmen "gerekli değildir" diyerek grubun %25'ini, 46 öğretmen "cinsel tacizin olduğu çevrede yaşamıyorum" diyerek grubun %20,5'ni, 39 öğretmen hem "erken olduğu için gerek yok" hem de "gerekli değildir" diyerek grubun %17,4'ünü, yine 39 öğretmen "nasıl anlatırım bilmiyorum" diyerek grubun % 17,4'ünü , 25 öğretmen "erken olduğu için gerek yok" diyerek grubun %11,2'sinin, 4 öğretmen "çok rahatsız edici bir konu olduğu için anlatamıyorum" diyerek grubun %2'sini oluşturmaktadır. Tabloda da incelendiği gibi en fazla tercih edilen seçenekler gerekli değildir, (diğer seçeneklerle de işaretlenmiştir),cinsel tacizin olduğu çevrede yaşamıyorum, erken olduğu için gerek yok (diğer seçeneklerle de işaretlenmiştir),nasıl anlatacağımı bilmiyorum şeklinde ifadelendirmektadır.Bu konuda ivedi şekilde çocuk cinselliğinin göz ardı edilmemesi ve bunun sonucunda çıkan olumsuz sonuçları önlemek için öğretmenler bilinçlendirilmelidir.

Öğretmenlerin, "Sizce, öğrencilerinizin cinsel tacizden korunması için veliler neler ılıdır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

BLO 5.2.55

	N	%
ıldaki uzman bilgi vermeli	2	,9
5	48	21,4
8	43	19,2
8	23	10,3
	17	7,6
	12	5,4
	17	7,6
8	30	13,4
7	13	5,8
er	15	6,7
lam	220	100,0

den fazla seçenek işaretlenmiştir.

5 bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı, okul ve aile işbirliği ve okuldaki uzman veliye ıklara bilgi vermeli

8 bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı,okuldaki personel bilgilendirmeli ve bilinçli mli olmalı

8 Okul aile işbirliği, sık sık gözlenmeli ve bilinçli temkinli olmalı

7 Çocuklar güvenli ortamda yetişmeli ve sık sık gözlenmeli paylaşım için güven vermeli

Okulda uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli ve çocuklar güvenli ortamda yetişmeli

Bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı ve okul aile işbirliği

Okul aile işbirliği, okuldaki uzman velilere çocuklara bilgi vermeli ve bilinçli temkinli

7 Bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı, okul ve aile işbirliği ve sık sık gözlenmeli ışım için güven vermeli

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlerin, "sizce, öğrencilerinizin cinsel tacizden korunması için veliler neler yapmalıdır?" sorusuna; 48 öğretmen hem "bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı", hem "okul ve aile işbirliği" hem de "okuldaki uzman veliye çocuklara bilgi vermeli" diyerek grubun %21,4'ünü, 43 öğretmen hem "bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı" hem "okuldaki personel bilgilendirmeli" hem de "bilinçli temkinli olmalı" diyerek grubun %19,2'sini, 30 öğretmen hem "okul aile işbirliği" hem "okuldaki uzman velilere çocuklara bilgi vermeli" hem de "bilinçli temkinli olmalı" diyerek grubun %13,4'ünü, 23 öğretmen hem "bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı" hem "okul ve aile işbirliği" hem de "sık sık gözlenmeli paylaşım için güven vermeli" diyerek grubun %10,3'ünü, 17 öğretmen hem "çocuklar güvenli ortamda yetişmeli" hem de "sık sık gözlenmeli paylaşım için güven vermeli" diyerek grubun %8'ini ve yine 17 öğretmen "hem bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı" hem de "okul aile işbirliği" diyerek grubun %8'ni, 12 öğretmen "hem bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı" hem "okul ve aile işbirliği" hem de "sık sık gözlenmeli paylaşım için güven vermeli" diyerek grubun %6'sını 12 öğretmen hem "okulda uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli" hem de "çocuklar güvenli ortamda yetişmeli" diyerek grubun %5,4'ünü oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlarda; öğretmenler veliler ne yapmalıdır sorusuna ilk olarak "bilgilendirmeli yanlış anlatılmalı", "okul ve aile işbirliği" ve "okuldaki uzman veliye çocuklara bilgi vermeli", "bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı", "okuldaki personel bilgilendirmeli" ve "bilinçli temkinli olmalı" ve "okul aile işbirliği, okuldaki uzman velilere çocuklara bilgi vermeli ve bilinçli temkinli" olmalı olduklarını göstermiştir.

56. Öğretmenlerin, "Sizce, çocuğun cinsel tacizden korunması için okul ne yapmalıdır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

TABLO 5.2.56

	N	%
Bilgilendirmeli	1	0,4
Okul ve aile işbirliği	27	12,1
Okul personeline yabancıya dikkat etmeli	1	0,4
Okuldaki uzmanlar bilgi vermeli	4	1,8
Güvenilir ortam	4	1,8
2,3,5	29	12,9
2,5,6	31	13,8
2,5,7	32	14,3
3,5	20	8,9
3,5,7	29	12,9
3,5,6	28	12,5
4,7,8	12	5,4
Diğer	2	0,8
Toplam	224	100,0

Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

2,3,5bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı, okul-aile işbirliği ve okuldaki uzman, velilere çocuklara bili vermeli

2,5,6 Bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı, okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli ve çocuklar güvenilir ortamda yetişmeli

2,5,7 Bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı, okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli ve sık sık gözlenmeli ve güven için paylaşmalı

3,5 Okul personeline yabancıya dikkat etmeli ve okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli

3,5,7 Okul personeline yabancıya dikkat etmeli ve okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli ve sık sık gözlenmeli ve güven için paylaşmalı

5;6 Okul personeline yabancıya dikkat etmeli, okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli ve çocuklar güvenilir ortamda yetişmeli

7;8 Çocuklar güvenilir ortamda yetişmeli, sık sık gözlenmeli ve güven için paylaşmalı ve velilere çocuklara bilgi vermeli ve çocuklar güvenilir ortamda yetişmeli

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlerin, "sizce, çocuğun cinsel tacizden korunması için okul ne yapmalıdır?" sorusuna;32 öğretmen "hem bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı, hem "okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli" hem de "sık sık gözlenmeli ve güven için paylaşmalı" diyerek grubun %14,3'ünü, 31 öğretmen "hem bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı" "hem okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli" hem de "çocuklar güvenilir ortamda yetişmeli" diyerek grubun %14'ünü, 29 öğretmen hem "bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı" "hem okul-aile işbirliği" hem de "okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli" diyerek grubun %13'ünü yine 29 öğretmen hem "okul personeline yabancıya dikkat etmeli" hem "okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli" hem de "sık sık gözlenmeli ve paylaşım için güven vermeli"diyerek grubun %13'ü, 28 öğretmen hem okul personeline yabancıya dikkat etmeli" "hem okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli" hem de "çocuklar güvenilir ortamda yetişmeli" diyerek grubun %12,5',ni, 27 "öğretmen okul- aile işbirliği" diyerek grubun %12,1'i, 20 "öğretmen hem okul personeline yabancıya dikkat etmeli" hem de "okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli" diyerek grubun %9'unu, 12 öğretmen "hem çocuklar güvenilir ortamda yetişmeli", hem "sık sık gözlenmeli ve güven için paylaşmalı" hem "uzman velilere çocuklara bilgi vermeli" hem de "çocuklar güvenilir ortamda yetişmeli" diyerek grubun %5,4'ünü, 4 öğretmen "okuldaki uzmanlar veliye ve öğrenciye bilgi vermeli" diyerek grubun %2'sini, yine 4 öğretmen "güvenilir ortamda yetişmeli" diyerek grubun % 2'sini, 1 öğretmen "bilgilendirmeli" diyerek grubun %0,4'ünü ve yine 1 öğretmen "okul personeline yabancıya dikkat etmeli" diyerek grubun 0,4'ünü oluşturmaktadır. Tabloda da görüldüğü gibi bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı, okuldaki uzman, velilere çocuklara bilgi vermeli ve sık sık gözlenmeli ve güven için paylaşmalı, güvenilir ortamda yetişmeli ve okul aile işbirliği içinde olmalı tutumunu ortaya koymuşlardır (en çok tercih edilen senekler diğer seçeneklerle ile seçilmiştir).

57. Öğretmenlerin, "Uyku vaktinde, çocuğun anne babanın yatak odasına girmesi durumunda ne yapılmalıdır?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

TABLO 5.2.57

	N	%
Hemen alıp odasına götürmeli	36	16,1
Birlikte uyumasına izin vermeli	14	6,3
İzin verilmeli ama doğru olmadığı bilinmeli	116	51,8
Biz davet ediyoruz	54	24,1
Toplam	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi Öğretmenlerin, "uyku vaktinde, çocuğun anne babanın yatak odasına girmesi durumunda ne yapılmalıdır?" sorusuna 116' öğretmen "İzin veriyoruz ama doğru olmadığını biliyorum" diyerek grubun, %52'sini, 54 öğretmen "Biz davet ediyoruz" diyerek grubun, %24,1'ini, 36 öğretmen "Hemen alıp odasına götürmeli" diyerek grubun, %16,1'ini ve 14 öğretmen "Birlikte uyumasına izin vermeli" diyerek grubun, % 6,3'ünü oluşturmaktadır. Bulgular incelendiğinde öğretmenlerin görüşlerinde, çocuğun anne baba ile aynı yatakta yatmasının uygun olmayacağının bilincinde olduğu halde bunu uygulamaya koymak için çaba ve sabır göstermedikleri sonuçlara yansımıştır.

8.Öğretmenlerin, "Sizce, cinsel eğitimde, kitle iletişim araçlarının (Tv, radio, internet, ideo) katkısı ne düzeydedir?" sorusuna verilen yanıtlara ilişkin yüzdelikler;

ABLO 5.2.58

	N	%
Olumlu	35	15,6
Nötr	63	28,1
Olumsuz	94	42,0
Bilmiyorum	28	12,5
Toplam	220	100,0

Tabloda görüldüğü gibi "Öğretmenlerin, sizce, cinsel eğitimde, kitle iletişim raçlarının (Tv, radio, internet, video) katkısı ne düzeydedir?" sorusuna, 94 'ü "Olumsuz" iyerek grubun, % 42'sini, 63 öğretmen "Nötr" diyerek grubun, %28'ini, 35 öğretmen Olumlu" diyerek grubun, %16'sını 28 öğretmen "Bilmiyorum" diyerek grubun, % 12,5'ini luşturmaktadır. Bulgulara yansıdığı gibi, öğretmenlerin çoğunluğu kitle iletişim araçlarını insel eğitimde "olumsuz" düzeyde etkilediğini belirtmiştir.

Bulgular incelendiğinde şöyle yorumlara varılabilmektedir; Araştırmaya katılan velilerin oğunluğu, "daha önce cinsel eğitim almadığını",cinsel eğitim alanlar ise; "12-18 yaşta ldığını" belirtmiştir. Öğretmenlerin ise çoğunluğu daha önce cinsel eğitim aldığını elirterek "12-18 yaş" ve "19 yaş ve üzeri" yaşta aldığını belirtmiştir. Öğretmenlerin oğunluğu cinsel eğitim aldığını belirtmiştir ancak ilk öğretim, orta öğretim, yüksek öğretim rogramlarında cinsel eğitim bulunmamaktadır bu durumda öğretmenlerin yaygın eğitim ada informal eğitimden faydalandığı düşünülmektedir. Genelde cinsel eğitim alan veli ve ğretmenlerin cinsel eğitim aldıkları gelişim dönemi incelendiğinde sahip oldukları yaşlar rgen ve genç yetişkinlik döneminde denk gelmektedir. Benzer araştırma sonuçları velilerin insel eğitim hakkında hemen hemen konuşmadığı görülmektedir.Eliküçük ve Sönmez 011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi ılı çalışmasında; anne-babaların sadece %6'sı çocuk cinsel gelişimi almıştır. Çocuk cinsel ğitimi almayan anne-babalar %94,94'dür. Erbil, Orak ve Bektaş (2010)Annelerin %66,5'inin endi anneleriyle cinsel konularda hiç konuşmadığı %9,1' nin sorduğu halde annesinden bu nuda cevap alamadığı belirledi. Kömürcü, Aksayan ve Yıldırım (1990) yaptığı çalışmada

annelerin %71'i cinsel konularda kendi annesi ile hiç konuşmadığı %6,2'snin ise sorduğu halde annelerinden cevap alamadıkları cinsel konularda konuşulanların %67'sinin bu konuşmayı faydalı bulduğu belirtilmektedir. Konur (2006) dört-altı yaşları arasında çocuğu olan anne–babalara verilen "Cinsel Eğitim Programı"nın cinsel gelişim ve eğitim konusundaki bilgilere etkisini incelediği çalışmasında, ailelerin hiç birinin bugüne kadar çocuklarının cinsel eğitimleriyle ilgili herhangi bir eğitim almadığını bulmuştur. Özmen, Çetinkaya, Kuş, Hügül ve Yılmaz (2006) Manisa ilköğretim ile ilgili tutumları adlı çalışmasında, ilköğretim okullarında görev yapan ve cinsel araştırmaya katılan öğretmenlerin %85'i cinsel eğitim konusunda hiç bilgi almadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin %14,5'i okuldaki eğitimleri sırasında cinsel eğitim aldığını belirtirken bu grup %6'lık genç öğretmen kesimini oluşturmaktadır. Gürşimşek tarafından yapılmış olan bir çalışmada da bazı fakültelerde yerel uygulamalar şeklinde 1997'den beri seçmeli ders olarak verilmesine rağmen cinsel sağlık eğitimi konularının öğretmenlerin eğitiminde henüz yaygın olmadığı dile getirilmektedir(Özmen, Çetinkaya, Kuş, Hügül ve Yılmaz,2006).

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, cinsel eğitim kaynağı olarak "hem arkadaşlar hem konferanslara katılma, ve kitapları" kullanmaktadır. Genelde kullanılan kaynaklardan biri olan "Aile büyükleri" az sayıda veli tarafından tercih edilmiştir. Öğretmenlerin ise kullanmayı tercih ettiği kaynaklar pek şaşırtıcı değildir benzer çalışmalarda da öğretmenlerin belirttiği kaynaklar en fazla tercih edilen kaynaklardır. Öğretmenlerin kullandıkları bilgi kaynakları sırasıyla "kitaplar, arkadaşlar ve aile büyükleri" olduğu görülmektedir.Velilerin, konferanslara katılarak bilgi edinmesi dikkat çekici bir bulgudur, veliler ve öğretmenlerin konferanslara daha fazla katılmasının teşvik edilmesi gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonuçları da incelendiğinde gerek Türkçe gerek yabancı dil çalışmalarında en fazla tercih edilen kaynaklar arasında anne, aile büyükleri kitap-dergi ve eşler görülmektedir. Ertil, Orak ve Bektaş (2010)Annelerin %66,5'inin kendi anneleriyle cinsel konularda hiç konuşmadığı, %9,1' nin sorduğu halde annesinden bu konuda cevap alamadığı belirledi kendi anneleri dışında en yüksek oranda cinsel bilgi kaynağı %48,4 arkadaşlarıydı. Acer, (1999) Ankara il merkezinde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması merkezlerine başvuran annelerden rasgele örneklem yöntemiyle 355 anne seçerek yapmıştır. Araştırmanın amacı, üç-dört yaş grubu çocukların annelerine cinsellikle ilgili sordukları sorular ve annelerin çocuklarına verdikleri cevapları tespit etmektir. Araştırma sonucuna göre, anneler cinsellikle ilgili ilk bilgilerini eşlerinden almıştır. Dehan ve Fitzpatrick (1993) Normal çocukların

ebeveynleri tarafından algılanan cinsel davranışı ve bilgisini inceledikleri çalışmalarında, ebeveylerin büyük kısmının çocuk cinsel konularında esas ve en önemli bilgi kaynağı olarak anneleri gördükleri belirtmişlerdir. Acer ve Artan (2000) üç ve dört yaş grubu çocukların annelerine yöneltmiş oldukları cinsellikle ilgili sorular ve annelerin verdikleri cevapların incelenmesi adlı çalışmada Annelerin ilk bilgilerini en yüksek oranda %36 arkadaşlarından aldığı görülmektedir. ayrıca; anneler kitap, dergi, TV gibi kaynaklardan cinsel bilgi aldıklarını ifade etmiştir. Eroğlu ve Gölbaşı (2005) Cinsel eğitimde ebeveynlerin yeri: Ebeveynlerin yeri: ne yapıyorlar, ne yaşıyorlar? adlı çalışmada, ilk cinsel bilgilerini nereden incelendiğinde, hem anne %40,1 hem baba %50,4'ü ilk sırada arkadaşın yer aldığı dikkat çekmektedir. Annelerin %38,2'sinin dergi, kitap, gazete %21,3'ü bilgi kaynaklarının izlediği belirtilmektedir. Ayrıca, sağlık personeli ve öğretmenlerden bilgi aldığını söyleyen %15 ebeveyn oranı oldukça düşüktür. Ersoy (1999) altı yaş grubunda kız ve erkek çocuğu olan anne – babaların cinsel eğitim hakkındaki görüş ve tutumlarını incelemiştir. 60 kız 60 erkek çocuğun anne – babasıyla yapılan görüşmeler sonucunda, eğitim veren anne babaların % 35' inin kulaktan dolma bilgilerle, % 26.67' sinin ise konu ile ilgili kitapların önerilerine göre çocukların sorularını cevaplandırdıkları görülmüştür.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, %63'ü "Çocukluğunda cinsel eğitim almayı" istemişlerdir. Geriye kalan kesim ise sırasıyla "kararsız" ve "hayır" tutumu göstermiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu da %67'si "evet" kalan kesim ise "kararsız" ve "hayır" tutumu göstermiştir. Veli ve öğretmenler çoğunluğunun bu konuda aynı tutumda olduğu görülmektedir; "kararsız" ve "hayır" tutumu gösteren veli ve öğretmenlerin de bu konuda bilinçlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonuçları da araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli Görüşleri adlı çalışmasında "Çocukluğunuzda böyle bir eğitim almış olmayı ister miydiniz" sorusuna velilerin büyük bir çoğunlukla %80'i de bu soruyu "evet" şeklinde cevaplamıştır.

Araştırmaya katılan Veliler ve öğretmenlerin çoğunluğu, cinsel eğitim vermek için kendilerini "kısmen yeterli" görmektedirler. Günümüzde, formal eğitimde cinsel gelişim konusu yer almamaktadır. Cinsellik, geleneksel aile tipinde de pek konuşulmadığı için gizli; konuşulmaması gereken bir konu olarak kalması gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonuçlarında da veli ve öğretmenler kendilerini yeterli yada yetersiz olarak gördüklerini ifade

edilmektedir. Ersoy (1999) 6 Yaş Grubunda Kız ve Erkek Çocuğu Olan Anne Babaların "Cinsel Eğitim" Hakkındaki Görüş ve Tutumları adlı çalışmasında, Rasgele örnekleme yöntemiyle seçilen 60 kız ve 60 erkek (Toplam 120) çocuğun anne ve babasıyla yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilere göre; Çocukların cinsiyetine göre anne-babaların görüşleri sadece çocuğa cinsel eğitimi kimin vermesi gerektiği konusunda istatistiksel olarak önemli farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Bununla beraber, anne-babaların %70.'i çocuğa cinsel eğitim verilmesi gerektiğini belirtirken, %61.67'si bu eğitimi vermektedir. Anne-babaların tutumlarından konu ile ilgili bilgilerinin yeterli olmadığı görülmektedir. Bu nedenle ailelerin cinsel eğitim konusunda bilgilendirilmesi önem kazanmaktadır. Eroğlu ve Gölbaşı (2005) Cinsel eğitimde ebeveynlerin yeri: Ebeveynlerin yeri: ne yapıyorlar, ne yaşıyorlar? adlı çalışmada Ebeveynlerin %54,4'ünün cinsellikle ilgili bilgilerini yeterli olarak değerlendirdikleri görülürken %38'nin kısmen yeterli %8'i ise yetersiz olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Eroğlu ve Gölbaşı (2004) Ebeveynlerin cinsellikle ilgili konularda çocuklarıyla iletişimleri sırasında yaşadıkları bazı durumlar incelenmiştir. Ebeveynlerin %61,5'i kendilerini yeterli hissettikleri belirtmişlerdir. Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlunun (2006) 3-6 yaş grubu çocukları olan ebeveynlerin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım biçimlerinin incelenmesi adlı çalışmada araştırmanın örneklemini 3-6 yaş çocuğu bulunan ve İstanbul'un çeşitli semtlerindeki anaokullarında öğrenim gören toplam 213 ebeveyn oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda; ebeveynlerin cinsel eğitimin önemine inandıkları ve çocuklara mutlaka verilmesi gerektiğini (%92) ve kendilerini bilinçli olarak nitelendirmelerine (bilinçli %48.8, kısmen bilinçli (%46.5) rağmen, cinsel eğitimin ne olduğu konusunda bile %97.2 ebeveyn yetersiz kalmıştır. Ayrıca çocuğa cinsel eğitimin kimin tarafından ve ne şekilde verileceği ve nasıl verileceği konusunda da çok fazla eksiklikleri oldukları tespit edilmiştir. Sonuç olarak ebeveynlerin cinsel eğitim konusunda gerek bilgi ve bilinçlilik açısından gerekse çocuğa yaklaşım biçimi açısından yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir. Göçgeldi, Tüzün, Türker, ve Şimşek'in (2007) Okul öncesi anne -babaların çocuklara cinsel eğitim konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi adlı çalışmada Ankara'da bir kamu kuruluşuna bağlı kreş ve gündüz bakım evine devam eden devam eden 3-6 yaş grubundaki 60 çocuğun anne ve babalarının çocuklarına cinsel eğitim verme sıklıklarını, çocuklarının cinsel eğitim konusundaki bilgi verme tutumlarını belirlemek için hazırlanmıştır. Annelerin %60,3'ü babaların %52,5'i çocuğun cinsel gelişim özellikleri ile ilgili bilgi düzeyini yeterli bulmaktadır. Acer (1999) Üç ve dört yaş çocuklarının anneleriyle benzer çalışmayı yapmış ve

annelerin % 60.6' sının cinsel eğitimi cinsel ilişki olarak tanımladıklarını bulmuştur. Cinselliğin tabu bir konu olduğunu, anne-babaların cinsel gelişim ve eğitim konusunda yeterli ve doğru bilgiye sahip olmadıklarını düşünülmektedir (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2004) Syrauce Üniversitesi, Aile Araştırması ve Eğitim enstitüsü tarafından babalar üzerinde 1977'de yapılan bir araştırmaya göre, ana babaların %70'i çocuklarına kendilerinin ilk cinsel bilgileri vermek istediklerini belirtmişlerdir. Ana babaların %41'i çocuklarının bu konuda kendileri ile konuşmak istedikleri halde, konunun mahrem olmasından dolayı rahatsızlık duyduklarını ve yeterli bilgiye sahip olmadıklarından bu bilgileri veremediklerini belirtmişlerdir. Sönmez ve Eliküçük (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmada; Anne – babaların ve öğretmenlerin, çocuğun cinsel gelişimini, onun tüm gelişiminin ayrılmaz bir parçası olarak kabul etmesi, buna ilişkin problemleri ele almaları, çocuğa gerekli bilgileri vermelerinin doğal bir eğitim görevi olduğunu benimsemeleri bir zorunluluktur ve bir sorumluluktur. Bunun için anne-babanın ve öğretmenin cinsel gelişimi iyi bilmeleri gerekmektedir. Ebeveynler çocuğun cinsel gelişimi ve eğitimi ile ilgili yeterli ve doğru bilgiye sahip olmadıkları ortaya çıkmıştır (Başaran, 1994). Carter ve arkadaşları (1983) tarafından yapılan bir araştırmada "aile yaşamı ve cinselliği" konusunda kursa tabi tutulan öğretmenlerin, kurs bitiminde konu ile ilgili bilgilerinin arttığı, ancak tutumların değişmediği saptanmıştır. Ailelerin, özellikle de eğitimcilerin cinsel konulardaki eğitimleri ve bazı özelliklerin geliştirilmesi gerekliliği üzerinde durulmuştur. Taiwanda, Weichen Lu (1994) tarafından yapılan bir araştırmada amaç Taiwanlı ebeveynlerin, çocuklarının cinsel eğitimi hakkındaki görüşleri ortaya konmuştur. Çalışmaya katılanlar Kuzey Taiwan'da üç ayrı okul öncesi kurumdaki 3-5 yaş gurubu çocuklarının ebeveynleri arasından rastgele seçilmiş 97 Taiwanlı ailedir. Sonuçlar gösteriyor ki ebeveynlerin yaşı ve eğitimleri, cinsel konulara karşı olan tutumlarını etkilemektedir. Daha genç ve eğitimli aileler diğer guruplara göre daha liberal davranmaktadır. Hatta birçok Taiwanlı aile çocuklarının cinsel eğitime ihtiyacı olduğu konusunda hem fikir olup, evde ve okul öncesi kurumlarında çocuklara cinsel eğitim verilmesini önerdikleri, çocuklarının cinsel eğitim konusunda pozitif bir tutum kazanmalarını istedikleri tespit edilmiştir. Ailelerin büyük bir çoğunluğu ise kendilerini cinsellik hakkında bir konuşma yapmakta yetersiz görmekte, oğu cinselliğin ve ahlakın birbirinden ayrı olması gerektiğine inanmamaktadır. Çalışmaya katılanların çoğu Taiwan'ın şimdiki cinsel eğitiminin yetersizliğini belirtiyor, toplum olarak çok tutucu olduklarına ve bu durumun değişmesi gerektiğine inanıyorlar (Lu,1994;1). Özmen, Çetinkaya, Kuş, Hügül ve Yılmaz (2006) Manisa ilköğretim ile ilgili tutumları adlı

çalışmasında, Öğretmenlere cinsel eğitim konularında kendilerini yeterli görme durumları incelendiğinde %49,4'ü yetersiz olduğunu düşünürken %43,3'ü yeterli olduğunu düşünmektedir.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, cinsel gelişim başlama yaşını sırasıyla "12-18 yaş" "7-11 yaş" ve "0-6 yaşta" başladığını belirtmiştir. Öğretmenlerin de çoğunluğu cinsel gelişimin "0-6 yaşta" başladığını %44,2'lik kesim ise, "7-11 yaş" ve "12-18 yaş" ta başladığı düşüncesindedir. Veli ve öğretmenlerin bu konuda bilgiye ihtiyaç duyduğu farkındalık düzeylerinin arttırılması için çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonuçlarında da veli ve öğretmenlerin yeterli bilinçliliğe sahip olmadığı araştırma sonuçlarına yansımıştır. Aral, Akyol, Işık (2002) "Üç – Altı Yaş Grubu Çocuğa Sahip Olan Anne Babaların Cinsel Eğitim Konusundaki Düşüncelerini" araştırmışlardır. Anne babaların cinsel bilgilerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formunda toplam 58 anne ve 58 babadan elde edilen veriler değerlendirildiğinde annelerin % 56.90'ı babaların ise % 51.72'si cinsel eğitime başlama yaşını okul öncesi dönem olduğu ve bu doğrultuda bilgi verdikleri belirlenmiştir (Aral, Akyol, Işık, 2002, s: 2-14). Eliküçük ve Sürmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında anne –babalara çocuk cinsel gelişim ve eğitimi hakkında bilgilendirmek için bu konuyla ilgili bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın evrenini Manisa il merkezinde yaşayan 6 yaş grubu çocuğu olan ve çocukları okula giden orta sosyo-ekonomik düzeydeki ebeveynler oluşturmuştur. Çalışma 71 anne 9 baba ile yürütülmüştür. Araştırma sonucunda anne-babaların %40'ı cinselliği ve % 43,48'i cinsel eğitimi yanlış tanımlamışlardır. Çocuğun cinsel eğitimine 5-6 yaşta başlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu cinsel eğitim içeriğinin çocuğun "bedenini korumasına" yönelik olması gerektiği görüşündedir bu seçenekten sonra en fazla tercih edilen seçenekler ise "cinselliğe yönelik davranış geliştirmek", "büyüme olgunlaşma hakkında bilgi edinmek" ve "üreme doğum olayları hakkında bilgi edinmek" seçenekleridir. Öğretmenlerin ve velilerin çoğunluğunun yansıttığı tutum benzerlik göstermektedir, 3-6 yaş çocuğunun cinsel eğitim içeriğinin "bedenini korumayı öğrenmesine" yönelik olması gerektiği görüşü çalışma sonucuna yansımıştır. Benzer araştırma sonuçları da çocukların gelişim düzeyi gereği

benzer konulardan bahsetmektedir. Larsson ve Svedin (2001) ebeveynleri tarafından gözlemlenen İsveçli çocuklardaki cinsel davranışları inceledikleri çalışmalarında, anne ve babaların daha sıklıkla üreme ve doğum konularının konuştukları ortaya çıkmıştır. Koblinsky ve Atkinson (1982) çocukların cinsel eğitimi için ebeveyn planlarının ne olduğunu araştırdıkları çalışmalarında, ailelerin çocuklarıyla en çok konuştukları konuların doğum, üreme ve vücut farklılıkları olduğu ortaya çıkmıştır. Ebeveynler okulöncesi (üç-altı yaş) süresince yasak kelimeler, vücut farklılıkları, doğum, üreme ile ilgili konuları tartışmayı planlamış oldukları saptanmıştır. Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; Anne-babalara okul öncesi eğitim kurumlarında cinsel eğitim verilseydi hangi konuların olması gerektiği sorulmuş ve % 81.3' ü cinsiyetler arasındaki vücut farklılıklarını, % 1.3' ü hamilelik ve doğum, % 2.5' i üreme, % 3.8' ' i sağlık ve temizlik kuralları, % 1.3' ü cinsel merak ve oyunlar, % 2.5' i cinsel yolla bulaşan hastalıklar, % 3.8'i diğer (hepsi) konularının olması gerektiğini belirtmişlerdir. Konur (2006) 4-6 yaş grubu çocuklarının aileleriyle yaptığı çalışmada cinsel eğitim konularının neler olabileceğini sormuştur. Araştırmaya katılan ailelerin; % 40' ı sadece çocukların merak ettiği sorular üzerinde durulmalıdır, % 26.7' si insanın üreme sistemi ile ilgili bilgiler üzerinde durulmadır seçeneğini işaretlemiştir. Eğitim programı uygulandıktan sonra ise ailelerin sorulara verdiği cevapların % 46.7' si cinsel gelişimin doğal bir olgu olduğu, % 33.2' si hepsi şıkkını, % 6.7' si kendi bedenini ve karşı cinsin bedenini tanıma, insanın üreme sistemi ile ilgili bilgiler üzerinde ve sadece çocukların merak ettiği sorular üzerinde durulmalıdır şeklinde cevaplandırmışlardır.Erbil, Orak, Bektaş (2010) yaptığı çalışmada; Anneler tarafından verilen cinsel eğitim adet % 70,3'ü kadın-erkek vücut farklılıkları %49,5 cinsel ilişki%21 gebelik %19 gebelikten korunma konularını içermekteydi. Özmen, Çetinkaya, Kuş, Hügül ve Yılmaz (2006) Manisa ilköğretim ile ilgili okulları adlı çalışmasında, Öğretmenler cinsel eğitimde sadece üreme sağlığı ile ilgili bilgi verilmelidir, cinselliğe getirilmemelidir maddesine "katılıyorum" diye belirtmiştir.

Araştırmaya katılan velilerin ve öğretmenlerin çoğunluğu 3-6 yaş çocuğuna "cinsel eğitim verilmesi" gerektiği görüşündedir. Cinsel gelişim de insan hayatında en az diğer gelişim alanları (fiziksel, zihinsel,dil,sosyal vb) kadar önemlidir. Eğitim programlarında cinsel gelişim dersi en erken zamanda yer alması gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonuçları da araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Acer, (1999) Ankara il merkezinde ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması merkezlerine başvuran annelerden rasgele örneklem

yöntemiyle 355 anne seçerek yapmıştır. Araştırmanın amacı, üç-dört yas grubu çocukların annelerine cinsellikle ilgili sordukları sorular ve annelerin çocuklarına verdikleri cevapları tespit etmektir. Araştırma sonucuna göre, anneler cinsellikle ilgili ilk bilgilerini eslerinden almıştır. Anneler çocuklarına cinsel eğitim verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli Görüşleri adlı çalışmasında ilköğretimde cinsel bilgiler eğitiminin verilmesine, velilerin % 65,9'unun olumlu baktığı görülmüştür. Göçgeldi, Tüzün, Türker, ve Şimşek'in (2007) Okul öncesi anne -babaların çocuklara cinsel eğitim konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi adlı çalışmada Ankara'da bir kamu kuruluşuna bağlı kreş ve gündüz bakım evine devam eden devam eden 3-6 yaş grubundaki 60 çocuğun anne ve babalarının çocuklarına cinsel eğitim verme eğilimlerini, çocuklarının cinsel eğitim konusundaki bilgi verme tutumlarını belirlemek için hazırlanmıştır. Anne babaların çocukların cinsel eğitimi konusundaki bilgi ve tutumları incelendiğinde annelerin %97'si babaların %93,3'ü çocuklara cinsel eğitim vermenin gerekli olduğunu düşünmektedir. Ersoy (1999)'un "6 Yaş Grubunda Kız ve Erkek Çocuğu Olan Anne – Babaların Cinsel Eğitim Hakkındaki Görüş ve Tutumlarını" incelemek amacıyla 60 kız 60 erkek (Toplam 120) çocuğun anne – babasıyla yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilere göre; anne babaların % 70'i çocuklara cinsel eğitimin verilmesi gerektiğini savunurken, % 67'si çocuğuna bu eğitimi vermektedir. Taiwanda, Weichen Lu (1994) tarafından yapılan bir araştırmada amaç Taiwanlı ebeveynlerin, çocuklarının cinsel eğitimi hakkındaki görüşleri ortaya konmuştur. Çalışmaya katılanlar Kuzey Taiwan'da üç ayrı okul öncesi kurumdaki 3-5 yaş gurubu çocuklarının ebeveynleri arasından rastgele seçilmiş 97 Taiwanlı ailedir. Sonuçlar gösteriyor ki ebeveynlerin yaşı ve eğitimleri, cinsel konulara karşı olan tutumlarını etkilemektedir. Daha genç ve eğitimli aileler diğer guruplara göre daha liberal davranmaktadır. Hatta birçok Taiwanlı aile çocuklarının cinsel eğitime ihtiyacı olduğu konusunda hem fikir olup, evde ve okul öncesi kurumlarında çocuklara cinsel eğitim verilmesini önerdikleri, çocuklarının cinsel eğitim konusunda pozitif bir tutum kazanmalarını istedikleri tespit edilmiştir. Ailelerin büyük bir çoğunluğu ise kendilerini cinsellik hakkında bir konuşma yapmakta yetersiz görmekte, çoğu cinselliğin ve ahlakın birbirinden ayrı olması gerektiğine inanmamaktadır. Çalışmaya katılanların çoğu Taiwan'ın şimdiki cinsel eğitiminin yetersizliğini belirtiyor, toplum olarak çok tutucu olduklarına ve bu durumun değişmesi gerektiğine inanıyorlar (Lu,1994;1). Kakavoulis (1998) erken çocukluk cinsel gelişim ve eğitiminde okul öncesi öğretmenlerinin tutumlarının belirlenmeye çalıştığı araştırmasında, anaokulu öğretmenlerinin % 70' i uygun cinsel gelişim ve eğitimin çocuk için çok önemli

olduğunu, % 84' ü beş yaşından önce cinsel eğitime başlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Özmen, Çetinkaya, Kuş, Hügül ve Yılmaz (2006) Manisa ilköğretim ile ilgili tutumları adlı çalışmasında, öğretmenlerin büyük bölümünün öğrencilere ilköğretimde cinsel eğitim verilmesine karşı çıkarken %73,3 kendi çocuğuna ilköğretimde cinsel eğitim verilmesini istediği %67 ve çocuğuna cinsel eğitim konularının ilköğretim okullarında anlatılmasına karşı olmadığı %73,3 belirtmiştir. Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli Görüşleri adlı çalışmasında ilköğretimde cinsel bilgiler eğitiminin verilmesine ; öğretmenlerin % 71'inin olumlu baktığı görülmüştür. Berger, Bernard, Khazami, Carvalho'nın (2005)'de yaptığı araştırmada cinsel eğitimi öğretmenlerin ve gelecekteki öğretmenlerin kavrayışlar, sosyal temsilciler; öğretmen eğitimi için ne gerekli adlı çalışmada; öğretmenler ve gelecekte öğretmen olacakların kavrayışları homojen olmadığı İlkokullarda öğretmenler cinsellikle ilgili konuların öğretilmesine karşıdır veya 15 yaşından önce ortaokul yıllarında da karşıdırlar. Öğretmenlerin dini inançları da cinsellikle ilgili kavrayışları etkilemektedir.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, cinsel eğitim verilmezse nedenini sırasıyla "gerekli değildir" "erken yaşta problem olur" (bu seçenekler diğer seçeneklerle de verilmiştir). "Yetişkinlik döneminde verilmelidir" Öğretmenler ise; verilmemesinin nedenini, sırasıyla "toplum tarafından hoş karşılanmaz" ve "yetişkinlik döneminde verilmelidir" görüşündedir. Veli ve öğretmenlerin cinsel eğitim verilmemesinin nedeni "çocuğun küçük yaşta olmasından dolayı anlamadığı bu nedenle gerek olmayacağı" görüşünde olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle cinselliğin doğum öncesinde gelişmeye başladığı yaşam boyu adım adım verilmesi gerektiği (Uçar,2001). konusunda eğitici çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonuçları da araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Sözer, araştırmayı (1999) yılında, Ankara il merkezinde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması merkezlerine başvuran annelerden rasgele örneklem yöntemiyle 355 anne seçerek yapmıştır. Anne ve babalar cinsel eğitim vermeme nedenleri içinde ilk sırada anneler %46,6'sı babaların %39,9'u nasıl yaklaşım göstereceğini bilmeme yer almaktadır. Syrauce Üniversitesi, Aile Araştırması ve Eğitim enstitüsü tarafından babalar üzerinde 1977'de yapılan bir araştırmaya göre, ana babaların %70'i çocuklarına kendilerinin ilk cinsel bilgileri vermek istediklerini belirtmişlerdir. Ana babaların %41'i çocuklarının bu konuda kendileri ile konuşmak istedikleri halde, konunun mahrem olmasından dolayı rahatsızlık duyduklarını ve yeterli bilgiye sahip olmadıklarından bu bilgileri veremediklerini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, sırasıyla cinsel eğitimin çocuğun "bedenini koruması" (diğer seçeneklerle de seçilmiştir) için yararlı olduğunu bunu takip eden seçenekler merak ettiği sorulara doğru cevap bularak fiziksel, zihinsel, sosyal gelişim alanlarını da olumlu etkilemesi" "kız erkek olduğunu farkına varır" seçenekleridir. Öğretmenlerin çoğunluğun ise; cinsel eğitimin yararları konusunda çocuğun "beden farklılığına saygı duyar", merak ettiği sorulara yanıt bularak fiziksel, zihinsel, sosyal gelişim alanlarını olumlu etkiler" bunu takip eden seçenek ise "kız-erkek olduğunu farkına varır" seçeneğidir. Günümüzde sık yaşanan istismarlardan biri de cinsel istismardır veli ve öğretmenler bu konuda aynı fikirdedir çocuğun alacağı cinsel eğitim sayesinde bedenini korumasını konusunda bilinçleneceği düşünülmektedir. Uzmanlar cinsel eğitim programı hazırlarken veli ve öğretmenlerin daha önceki sorularda yanıtlanan cinsel eğitim içeriği ne ile ilgili olmalıdır sorusuna da benzer cevap vermiştir "çocuğun bedenini korumasına" yönelik içerik oluşturulması bir kez daha vurgulanmıştır. Benzer araştırma sonuçları da araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; Cinsel eğitim, insanoğlunun refahı ve sağlığı için bir ihtiyaçtır, evrensel bir gerçektir. Cinsellik ve üreme sağlığı için erken, zorunlu ve kapsamlı bir cinsel eğitim, HIV' in yayılmasını önler, diğer cinsel yolla bulaşan hastalıkların yayılmasını ve tekrarlama oranlarını azaltır, erken yaştaki hamilelikleri ve kürtaj oranlarını, cinsel ilişkiye girme yaşını, cinsel zorbalık (tecavüz) ve istismarı azaltır. Cinsel ayırım kadar cinsel kalıp yargıları ve haksızlıkları belirlemede önemli bir rol oynar (ASTRA network / Orta ve Doğu Avrupa Kadınları için Cinsel ve Üreme Sağlığı Hakları, 2010).Amerika Birleşik Devletleri Cinsel Bilgi ve Eğitim Konseyi (Sexuality Information and Education Council of the United States, SIECUS)' ne göre cinsel eğitim, bilgilendirme, tutum geliştirme, inançlar, değerler, ilişkiler ve mahremiyet konularını ele alan ve yaşam boyu süren bir süreçtir. Cinsel eğitim, cinsel roller, kişiler arası ilişkiler, sevgi, mahremiyet, vücut algısı ve üreme sağlığı konularının hepsini birden kapsayan bir eğitimdir (SIECUS, 2004).Özmen, Çetinkaya, Kuş, Hügül ve Yılmaz (2006) Manisa ilköğretim ile ilgili tutumları adlı çalışmasında, öğretmenlere sorulan erken yaşta başlayan cinsel eğitim sağlıklı gelişme süreci ve riskli davranışların örneklenmesi açısından etkin bir yoldur, öğrenciler cinsel konuları da eğitimlerinin bir parçası olarak öğrenmelidir, öğrencilere ilkokullarda iyi bir eğitim verilirse, büyüdüklerinde bu konuda daha akıllı karar vereceklerdir, cinsel konular ilkokullarda öğretilirse çocuklar cinselliği, yaşantılarının bir parçası olarak kabul edeceklerdir maddesine "katılmıyorum" görüşü yansıtmışlardır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı müfredatta cinsel gelişim eğitimi olmadığını belirtmiştir ve grubun %55'i cinsel gelişim eğitiminin müfredatta olması gerektiği vurgulanmıştır. Öğretmenler cinsel gelişim eğitiminin müfredatta olması durumuna olumlu tutum sergilemektedir, yetkililerin cinsel eğitim dersinin müfredata eklenmesi yada bu konuda hizmet içi eğitim çalışmaları yaparak öğretmenleri bilinçlendirmesi gerektiği düşünülmektedir. Yeşilçay ve Altun'un (2009) okul öncesi öğretmenlerinin sınıftaki öğrencilerinin mastürbasyon davranışıyla baş etme stratejileri adlı çalışmasında, %70'nin çocukları masturbasyon yaparken gözlediklerini % 80'i bu durumun karşısında sakin davrandığını sonuç olarak üniversitelerin okul öncesi öğretmenliği bölüm dersleri göz önünde bulundurulduğunda müfredatta cinsel gelişim dersinin olmaması zorunlu ders haline getirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Acer, (2005, s:130). Anne-babalara ve öğretmenlere cinsel gelişim ve eğitim hakkında bilgi aktarırken, söylenmesi gereken en önemli şey, yaşam boyu süren bir süreç olduğudur. Anne babalara, eğitimcilere ve toplumun diğer kesimlerindeki bireylere, cinsel eğitim sürecinin yaşamla başladığını ve ölüme dek sürdüğünü açıkça göstermek için cinsel gelişim kuramlarının eğitim programlarında yer alması gerekir. Sarp, (1996).Öyleyse eğitimcilerin görevi cinselliğin işlevinin ilk başta geldiğini kabul etmek ve çocuk gelişmesinde ona tam yerini vermektir. Ona tam yerini vermenin anlamı tam bir ölçü içinde sürmesine yardım etmektir, ciddi sorunları olmadan kendini açığa vurmasıdır. Bu amaçla cinselliği uyarmaktan olduğu kadar engellemekten de kaçınılmalıdır.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, cinsel eğitimin sırasıyla "ilk öğretim" "okul öncesi" ve "doğumdan itibaren" verilmesi gerektiği, öğretmenler ise çocuğa cinsel eğitimin "okul öncesi" "ilköğretim yılından" itibaren verilmesi gerektiği görüşündedir. Veli ve öğretmenler benzer tutum göstermiştir oysa ki cinsel eğitim çocuğa doğumdan itibaren farkında olmadan beden diliyle verilmektedir (Yörükoğlu,2008). Cinselliğin doğumdan itibaren bilinçli şekilde verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında anne –babalara çocuk cinsel gelişim ve eğitimi hakkında bilgilendirmek için bu konuyla ilgili bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın evrenini Manisa il merkezinde yaşayan 6 yaş grubu çocuğu olan ve çocukları okula giden orta sosyo-ekonomik düzeydeki ebeveynler oluşturmuştur. Çalışma 71 anne 9 baba ile yürütülmüştür. Cinsel eğitime başlama yaşı sorusunu 70 anne- baba cevaplamış ve %41,43'si beş-altı yaşta

verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Kakavoulis (2001)aile ve cinsel eğitimde ebeveyn tutumlarını incelediği çalışmasında, ebeveynlerin %6'sı 0-2 yaşta %17'si 3-5 yaşta %31'i 6-9 yaşta cinsel gelişim ve eğitime başlanması gerektiğini düşündükleri saptanmıştır. Ebeveynlerin 1 'i 0-2 yaşta 3'ü 3-5 yaşta 13'ü 6-9 yaşta cinsel gelişim ve eğitimde en kritik yaş olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır. Göçgeldi, Tüzün, Türker, ve Şimşek'in (2007) Annelerin %79,3'ü babaların %71,2'si çocuğun cinsel eğitimin konuyla ilgili soruları sormaya başlamasıyla birlikte başlaması gerektiğini düşünmektedir. Tuğrul(2001)'un 2-18 yaş çocuğu olan annelerle yapılan çalışmada annelerin %17,4'ü cinsel eğitime 3-6 yaş arasında, %40'ı ilköğretim yıllarında %26,2'si lise yıllarında, %8'i yetişkinlikte başlaması gerektiğini iade etmektir. Özuslu (1999) Okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden 3-6 yaş çocuklarına uygulanan cinsel eğitim programının çocukların cinsel gelişimlerine etkisinin incelenmesi adlı çalışmada deney grubunu oluşturan 3-4, 4-5 ve 5-6 yaş grubu çocuklarına (44 kişi) Cinsel Eğitim Programı uygulanmıştır. Ailelerin "Çocuğunuza cinsel eğitim ile ilgili bilgileri hangi yaşta verilmesini istersiniz?" sorusunu beş-altı yaş grubu çocukları olan ailelerin %30'u soru sorduğu zaman %27'si soru sormuyorsa bilgi vermeye gerek yok %27'si kendi kendine zaten öğrenir %13'ü üç yaşından itibaren %3'ü soru sormadan şeklinde cevap vermiştir. Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli Görüşleri adlı çalışmasında Cinsel bilgiler eğitimin kaç yasında verilmesi gerektiği konusunda öğretmenlerin (% 54,8), en çok tercih ettikleri yas 6. sınıf düzeyidir. Cinsel bilgiler eğitimin kaç yasında verilmesi gerektiği konusunda velilerin (% 37,6) en çok tercih ettikleri yas 6. sınıf düzeyidir. Kocatürk, (2002) İstanbul'da yaptığı araştırmada okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin cinsel eğitimle ilgili görüşlerini araştırmıştır. Araştırma, 403 öğretmen ve okul yöneticisi üzerinde yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen ve yöneticilerin cinsel eğitime olumlu baktığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenler, cinsel eğitimin üç yasında başlaması gerektiğini, okulda cinsel konuların konuşulmasını velilerin olumsuz değerlendirebileceğini ve cinsel eğitimle ilgili yöntem bilgisi almak istediklerini belirtmiştir. Cinsellik... biz yetişkinler pek kabul etmesekte çocukların yaşamını oluşturan, şekillendiren, olmadığında fırtına yaşatan olgulardan fizyolojik ve psikolojik gereksinimlerden biri (Sarp, 1996).

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, cinsel eğitimi kim/kimler vermesi gerektiği konusunda sırasıyla "veli, öğretmen- uzman işbirliği" ile "aynı cinsiyetteki ebeveyn" tarafından (bu seçenekler diğer seçeneklerle de seçilmiştir) verilmesi gerektiğini öğretmenler

ise hem "aynı cinsiyetteki ebeveyn" hem "tercih ettiği yakını" hem de "öğretmen" tarafından verilmesi gerektiğini belirttiler. Veli ve öğretmenlerin bu konuda farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu düşünülmektedir. Eğitim verirken çocukla nasıl iletişim kurulacağı ne kadar cinsel eğitim verilmesi gerektiği çocuğun yaş ve gelişim düzeyini göz önünde bulundurarak bu konuda farkındalık çalışmaları artırılması gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonuçları da araştırma sonucunu destekler niteliktedir Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; cinsel eğitimi kim vermeli sorusuna %46,57'si anne- babanın cinsel eğitim vermesi gerektiğini belirtmiştir. Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli Görüşleri adlı çalışmasında velilerin %81,2'si çocukların ilk cinsel bilgilerini anne-babalarından almaları gerektiğini belirtmiştir. Tuğrul (2001)'un 2-18 yaş çocuğu olan annelerle yapılan çalışmada annelerin %90'ı babaların %5'i babaların vermesi gerektiğini düşünmektedir. İldeş,(1990) çeşitli anaokullarından eşit sayıda seçilmiş kız ya da erkek çocuğa sahip 303 anne ve 303 babaya uyguladığı anket formundan elde edilen bulgulara göre, annelerin % 50'si, babaların %40,1'i kız çocukların cinsel bilgileri öğretmenin vermesini, erkek çocuklar için ise annelerin % 66,4'ü öğretmeni tercih ederken, babaların % 56,2'si uzman grubun bilgi vermesini istemişlerdir. Acer, (1999)Ankara il merkezinde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması merkezlerine başvuran annelerden rasgele örneklem yöntemiyle 355 anne seçerek yapmıştır. Araştırmanın amacı, üç-dört yas grubu çocukların annelerine cinsellikle ilgili sordukları sorular ve annelerin çocuklarına verdikleri cevapları tespit etmektir. Anneler çocuklarına cinsel eğitim verilmesi gerektiğini ve bu eğitimin kız çocuklara anneleri tarafından, erkek çocuklara anne-baba ile birlikte verilmesi gerektiğini düşündükleri görülmüştür. Annelerin %70,7'si babaların %55,0'ı cinsel eğitimin anne baba tarafından verilmesi gerektiğini, cinsel eğitim vermeme nedenleri içinde ilk sırada anneler %46,6'sı babaların % 39,9'u nasıl yaklaşım göstereceğini bilmeme yer almaktadır.Özuslu (1999) Okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden 3-6 yaş çocuklarına uygulanan cinsel eğitim programının çocukların cinsel gelişimlerine etkisinin incelenmesi adlı çalışmada deney grubunu oluşturan 3-4, 4-5 ve 5-6 yaş grubu çocuklarına (44 kişi) Cinsel Eğitim Programı uygulanmıştır. Ailelerin "Çocuğunuza cinsel eğitim ile ilgili bilgileri hangi yaşta verilmesini istersiniz?" sorusunu beş-altı yaş grubu çocukları olan ailelerin %30'u soru sorduğu zaman %27'si soru sormuyorsa bilgi vermeye gerek yok %27'si kendi kendine zaten öğrenir %13'ü üç yaşından itibaren %3'ü soru sormadan şeklinde cevap vermiştir. Çocuğunuza cinsel eğitim ile ilgili bilgileri siz mi yoksa yakınınızdan birinin vermesini mi istersiniz sorusuna beş-altı

yaş grubu çocukları olan ailelerin %47'si anne baba ile birlikte %43'ü anne %10'u baba şeklinde yanıtladıklar görülmüştür. Göçgeldi, Tüzün, Türker, ve Şimşek'in (2007) Okul öncesi anne -babaların çocuklara cinsel eğitim konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi adlı çalışmada Ankara'da bir kamu kuruluşuna bağlı kreş ve gündüz bakım evine devam eden devam eden 3-6 yaş grubundaki 60 çocuğun anne ve babalarının çocuklarına cinsel eğitim verme sıklıklarını, çocuklarının cinsel eğitim konusundaki bilgi verme tutumlarını belirlemek için hazırlanmıştır. Annelerin %79,3'ü ve babaların %71,2'si cinsel eğitime konu ile ilgili soruların sorulmaya başlandığı zaman başlamak gerektiğini düşünmektedir. Çocuklara cinsel eğitimin ilk vermesi gereken hem annelerin %71 hem babaların %55 yer aldığı görülmektedir. Özmen, Çetinkaya, Kuş, Hügül ve Yılmaz (2006) Manisa ilköğretim ile ilgili tutumları adlı çalışmasında, cinsel eğitim konularını kızlara bayan öğretmen erkeklere erkek öğretmen anlatmalıdır ve aynı zamanda cinsel eğitim konuları, ilköğretim okulundaki öğretmenler tarafından verilmelidir maddesine "katılıyorum" diye belirtmiştir öğretmenlerin öğrencilere cinsel eğitim verilmesi ile ilgili genelde olumsuz tutuma sahip oldukları ancak erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha olumlu tutum sergiledikleri saptanmıştır. Sönmez ve Eliküçük (2011)'ün yaptığı çalışmada cinsel eğitim konuları ilköğretim okullarındaki öğretmenler tarafından verilmelidir görüşüne çoğunluğunun %53,3'ü "katılıyorum" şeklinde görüş bildirmiştir. Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli Görüşleri adlı çalışmasında öğretmenlerin % 94,4'u; ilk cinsel bilgilerini anne-babalarından almaları gerektiğini belirtmiştir. Kakavoulis (1998) Erken çocukluk cinsel gelişim ve eğitiminde okul öncesi öğretmenlerinin tutumlarının belirlenmeye çalıştığı araştırmasında, Anaokulu öğretmenlerinin %70'i uygun cinsel gelişim ve eğitimin çocuk için önemli olduğunu %84'ü beş yaşından önce cinsel eğitime başlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Çocuk cinsel eğitimi veren kişinin konu ile ilgili bilgi sahip olması %40 çocuklarla iyi iletişim kurabilmesi %32 ve model olma, özsaygı, ahlaklı olma, gibi birtakım kişilik özelliklerine sahip olması %28 gerektiği öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, Çocuğunuz, "Cinsel gelişim hakkında soru sorar mı?" sorusuna %65'lik kesim "evet" %34'lük kesim "hayır" cevabını vermiştir. Çocukların en çok sordukları sorular "ben nasıl dünyaya geldim?" "annemin karnına nasıl girdim?" "bedenim neden ondan farklı?" ve "beni neden babam değil annem doğurdu?" sorulardır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu ise öğrencilerin "bazen" soru

sorduklarını sadece %29,5'lik kesimi "hayır" yanıtını vermiştir. Sordukları sorular ise çoğunlukla velilerin yanıtlarıyla benzerlik göstermektedir çocuklar "ben nasıl dünyaya geldim", "anne karnına nasıl girdim" ve "benim de çocuğum olur mu?" soruları sordukları belirtilmiştir. Velilerin çoğunluğu çocukların sorularını cevaplarken sırasıyla kendilerini "rahat" "geçiştirme" ve "biraz sıkılma" duygularını hissetmektedir" veli ve öğretmenlerin çoğunluğu soruları cevaplarken kendilerini "rahat" hissettiklerini belirtilmiştir Ancak, veli ve öğretmenlerin hangi konularda rahat olduğu bilinmemektedir, bu konuda benzer çalışmalar yapılarak önlemler alınması gerektiği düşünülmektedir. Çocukların gelişim düzeyi gereği benzer araştırma sonuçları çalışma sonucuna paraleldir Acer, (1999) Ankara il merkezinde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması merkezlerine başvuran annelerden rasgele örneklem yöntemiyle 355 anne seçerek yapmıştır. Araştırmanın amacı, üç-dört yas grubu çocukların annelerine cinsellikle ilgili sordukları sorular ve annelerin çocuklarına verdikleri cevapları tespit etmektir. Araştırma sonucuna göre, çocukların üç yasında cinsellikle ilgili soru sormadıklarını, dört yasında cinsellikle ilgili sorular sordukları tespit edilmiştir (Acer, 1999, s: 55-74) Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; anne babaların çocukların sorularına cevap verdikleri ebeveynlerin %87,5'i çocukların vücut bölümleri ile ilgili soru sorduğunu belirtmiştir. Çocukların sırasıyla en çok kız erkek vücut farklılıkları, hamilelik ve doğum ile ilgili soru sordukları belirlenmiştir. Cebioğlu (1962) "Yüz Türk Ailesinde Problemler" konusunda bir araştırma yapmıştır. Ana-babalara, çocuklarındaki erken ve anormal görülen seksüel davranışlar sorulmuştur. Sonuçta aileleri tarafından normal görünen bu gençlerin 4'ünde aşırı mastürbasyon, 4'ünde karşı cinse aşırı eğilim 3'ünde homoseksüalite görülmüştür. Bu sonuçtan da anlaşılacağı gibi aileler çocuklarının cinsel güdüleri konusunda ilgisizdirler. Araştırmada, soru yöneltilen 100 anne-babadan 44'ü çocuklarının cinsel sorularına karşı olumsuz tutum içerisindedir. Bu aileler "ayıp, sus, git başımdan" gibi uzaklaştırıcı cevaplarla çocukları kendilerinden uzaklaştırmıştır. Özmen, Çetinkaya, Kuş, Bülgül ve Yılmaz (2006) Manisa ilköğretim ile ilgili tutumları adlı çalışmasında,Öğretmenlere 6-7 yaşlarındaki bir öğrenci, bebeğin nereden geldiğini soracak olursa "Allah 'tan allah annenin karnına büyüyebilen bir tohum bırakır, bu tohumda bebek oluşur" diye anlatabiliriz ve 6-7 yaşlardaki bir öğrenci bebeğin anne karnına nasıl yerleştiğini soracak olursa konuyu değiştirmek en iyisidir ve öğrenciler cinsel konular hakkında soru sorduğuna , yalnızca o sor yanıtlanmalı maddesine "katılıyorum" görüşü belirtmiştir. Bennet (1990) yapmış olduğu araştırmada evde anne ile ev işi, çocuk bakımı konularını paylaşan babaların daha fazla cinsel

eğitime katıldıklarını ve çocukların babaları ile cinsel konuları tartışırken rahat oldukları bulunmuştur Baldwin Baranoski, Jordan ve arkadaşları da (2000) Ebeveynlerin % 65'i cinsellikle ilgili konuları çocuklarıyla rahat konuştukları belirtilmiştir (Eroğlu ve Gölbaşı, 2004). Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli Görüşleri adlı çalışmasında, Velilerin ise % 34,1'i bu konuda rahat konuşmadığını belirtmiştir. Sönmez ve Eliküçük (2011) Anne-babalara çocuklarıyla kız ve erkek farklılıklarıyla ilgili konuşup konuşmadıkları ve bu konuyu konuşurken ne kadar rahat oldukları sorulduğunda, ebeveynlerin % 78.8' i evet cevabını vermiştir. Bu konuyu konuşurken anne-babaların% 61.3' ü kendini rahat hissettiğini belirtmiştir. Ebeveynlerin % 71.3' ü evet şeklinde yanıtlamıştır. Ebeveynlerin % 53,8' i üreme ve doğum konularını konuşurken rahat olduğunu belirtmiştir. Tuğrul (2001) 'un 2-18 yaş çocuğu olan annelerle yapılan çalışmada annelerin %50'sinin çocuğun cinsellikle ilgili sorularını yanıtlarken utanma ve heyecan hissettiği belirtilmiştir. Acer (1999)'in çalışmasında %27'3'ünün çocuğun cinsellikle ilgili sorularını yanıtlarken utanma ve heyecan hissettiği belirtilmiştir. Syrauce Üniversitesi, Aile Araştırması ve Eğitim enstitüsü tarafından babalar üzerinde 1977'de yapılan bir araştırmaya göre, ana babaların %70'i çocuklarına kendilerinin ilk cinsel bilgileri vermek istediklerini belirtmişlerdir. Ana babaların %41'i çocuklarının bu konuda kendileri ile konuşmak istedikleri halde, konunun mahrem olmasından dolayı rahatsızlık duyduklarını ve yeterli bilgiye sahip olmadıklarından bu bilgileri veremediklerini belirtmişlerdir. Eroğlu ve Gölbaşı (2004) Ebeveynlerin cinsellikle ilgili konularda çocuklarıyla iletişimleri sırasında yaşadıkları bazı durumlar incelenmiştir. Ebeveynlerin, %62,4'ü çocukları bu konularda rahat konuştuklarını belirtmişlerdir. Gökdeniz (2008) İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitim Konusunda Öğretmen ve Veli Görüşleri adlı çalışmasında Bu görüşe ilişkin öğretmen ve veli bulgularında ilginç sonuçların ortaya çıktığı görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin % 47,6'sının cinsellikle ilgili rahat konuştuğu ortaya çıkmıştır. Altun ve Yeşilçay (2009) Okul öncesi öğretmenleri nasıl diğer gelişim alanları ile konuşurken güçlük çekmiyorlarsa çocukların cinsel gelişimiyle ilgili konuşurken de güçlük çekmemeleri ve profosyonel davranmaları gerekmektedir. Nemlioğlu (1981) "Anaokularının Cinsel Kimliğin Belirlenmesi" ile ilgili yapılan çalışmada, 5 yaşında olan ve anaokuluna devam eden 30, hiç anaokuluna gitmemiş 30 olmak üzere toplam 60 çocuk üzerinde çalışmıştır. 1981 yılında yaptığı bu araştırmada. Çocuklara 22 resimden oluşan "Cinsel Davrayış ve Cinsel 21 Kimliği Algılama Testi" ni uygulamıştır. Ayrıca ailelere ve anaokulu öğretmenlerine de anket formu vermiştir. Araştırma bulgularına göre; anaokulunun cinsel

kimliğin belirlenmesinde önemli bir etken olduğunu. Ancak anaokulunun uygun koşullarda olması gerektiğini belirtmiştir. Yine bu çalışma bulgularına göre, bu konuda anaokulu öğretmenlerinin, anne-babalardan daha sağlıklı bir şekilde çocuklara yaklaştıklarını ortaya koymuştur (Nemlioğlu, 1981, s:30-52).

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, 3-6 yaş çocuklarının cinsel gelişimlerine yönelik bazı davranışlar ortaya çıkmaktadır en fazla gözlenen davranışlar sırasıyla; "üreme organı ile oynama" "küfür ve argo konuşma", "öpüşme taklidi" yapma davranışları olduğunu (bu seçenekler diğer seçeneklerle de seçilmiştir). Öğretmenler ise öğrencilerinde cinsel gelişime yönelik gözledikleri davranışlar; "evcilik doktorculuk oynama" "argo ve küfür konuşma" "hamile taklidi yapma", üreme organı ile oynama" ve "aşık olma" davranışları olduğunu belirttiler. 3-6 yaş çocuğunun normal gelişim gereği ortaya çıkan davranışlar veli ve öğretmenler tarafından da gözlenmektedir, bu konuda gerek veli gerek öğretmenler çocuk gelişimi hakkında bilgilendirilerek öğrencilere doğru tepkiler verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonuçları da araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 Yaş Grubu Çocukları Olan Ebeveynlerin Cinsel Konusundaki Bilinçlilik Düzeyleri, Karşılaştıkları Zorluklar Ve Yaklaşım Biçimlerinin İncelenmesi adlı çalışmada 105 çocukta cinsiyet ve üreme organı ile oynama davranışı gözlenerek grubun kendi içinde %50.7'sini, 29 çocukta anne ya da babayı gizlice gözleme davranışı gözlenerek grubun %13.6'sını, çıplak dolaşma eğilimi gösteren 56 çocuk grubun %26.3'ini, cinsiyet ve üreme organlarını inceleyen 167 çocuk grubun %78.4'ünü, arkadaşlarıyla cinsiyet ve üreme organlarını inceleyen 27 çocuk grubun %12.7'sini, evcilik, doktorculuk oyununda cinsiyet organlarını inceleyen 18 çocuk grubun %8.5'ini, küfür ve argo konuşan 86 çocuk grubun %40.1'ini, hamile taklidi yapan 41 çocuk grubun %19.2'sini, öpüşme taklidi yapan 72 çocuk grubun %33.8'ini, bir arkadaşına aşık olan 159 çocuk ise grubun %74.5'ini oluşturmaktadır. Yeni doğmuş kız çocuğunun altı erkeklerin yanında öteden beri açılmaz erkek çocuğu ilk altı ayında "pipisini" çekiştirirken dikkatli anne babalar genellikle paniğe kapılırlar. Oysa çocuk bedenini tanıyordur (Sarp, 1996).

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, çocuğun arkadaşıyla birbirlerinin bedenlerine dokunduklarını gördükleri zaman tepkilerinin "doğal karşılayarak nedenini araştırmak" %28,3'lük kesim ise "kızarım hemen yanıma gelmesini söylerim" tutumunda olduğunu belirtmiştir. Öğretmenler de velilerle benzer tepkiler göstermektedir öğretmenlerin de

%88,4'ü "doğal karşılayarak nedenini araştırmak" görüşünde olduğu belirtilmiştir. Veli ve öğretmenlerin hangi konularda bilinçli oldukları bilinmemektedir bunun için benzer çalışmalar yapılıp hangi konularda böyle davrandıkları incelenebilir. Şimşek, Tüzün, Göçgeldi ve Türker'in (2007) çalışmasında çocuğun cinsel organına dokunduğu gözlemi olan annelerin %25'i babaların %33,3'ü bu davranışı doğal olarak karşılamışlardır. Benzer araştırma sonuçları da araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Eliküçük ve Sönmez (2011) 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi adlı çalışmasında; ebeveynlerin %52'si çocuğu bir arkadaşıyla bu tür oyun oynadığını gördüğünde doğru tepki göstermektedir Pernoud,üç-altı yaş arasındaki kız ya da erkek çocukların cinsel organlarına dokunmaktan hoşlandıklarını ve bunun sonucu kuşku ve meraktan oluşan bir takım duyguların oluşacağını belirtmektedir (Akt: Acer ve Artan,2000).

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, çocuğun cinsel bölgesine dokunup yatak, sandalye veya halı üzerinde sürtünüp bu davranışın normal mi sorusuna çoğunluk sırasıyla "bilmiyorum" diyerek nedenini çoğunluğu "fiziksel problem olduğunu" diğer kesim ise "normal gelişimin gereği" olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin yanıtları incelendiğinde; çocuğun cinsel bölgesine dokunup hoşlanmasının normal mi sorusuna "evet" diyerek nedenini ise çoğunluk "normal gelişim gereği" bunu takip eden seçenek ise "fiziksel problem olduğu" görüşünü belirtmişlerdir. Çocuk masturbasyonunu çocuğun gelişim düzeyini göze alarak incelediğinizde 3-6 yaş bedenini tanıması gereği ortaya çıkan davranışlardan biri olduğu unutulmamalıdır (Yörükoğlu2008). Yukarıda velilerin çoğunluğu "bilmiyorum" diyerek bu konuda farkındalık çalışmaları yapılarak velilerin ve öğretmenlerin bu davranışın nedenlerinin ne olabileceği böyle davranış karşısında nasıl tepki verilmesi gerektiği konusunda çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir. Formal eğitimde cinsel eğitim dersinin olmaması nedeniyle bu durum karşısında gerek veliler gerek öğretmenler farklı yaklaşım sergileyebilmektedir. Altun ve Yeşilay (2009)'da yaptığı çalışmada öğretmenlerin %70'i sınıflarda masturbasyon davranışıyla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Masturbasyon karşısından öğretmenin verdiği tepki ise %80'i sakin davrandım ve çözüm yolu bulmaya çalıştım %10'u çok şaşırdım ve diğer %210'u davranışı durdurmasını söyledim şeklinde cevap vermiştir. Cinsel eğitimde hatalı uygulamalardan biri de masturbasyon konusunda görülür çocuğun cinsel organları ile oynadığı zaman zevk aldığını öğrenmesi öfke huzursuzluğun ortadan kalktığını öğrenmesi masturbasyon alışkanlığının başlamasına neden olabilir. Bu alışkanlığın ortadan kalkması için çocuğun korkutulması cinsel organlarının zarar

göreceğinin söylenmesi aklının azalacağının ileri sürülmesi sakıncalıdır. Çocuğun dikkatini bir oyuncak ya da oyuna çekmek yeterli olabilir(Sarp,1996). Masturbasyon ile ilgili diğer bir çalışma Ünal (2000) tarafından yapılmıştır Ünal Türkiye'deki çocukluk masturbasyonuyla eşleşen demografik ve gelişimsel özellikleri incelenmiştir. Araştırmada masturbasyonun başlangıcının genellikle genital bölgede yada idrar yollarında oluşan bir rahatsızlık yada stresli yaşamla sütten kesilme, kardeş doğumu ya da anne babadan ayrılmayla ilgili olduğu söylenmektedir. Toplumların cinselliğe ve sosyal konulara yaklaşımı masturbasyon davranışının ortaya çıkma olasılığını etkilediği gibi gerek çocukların cinsel ilgi ve aktivitelerinin bastırılması gerek cinsel eğitim yokluğu Türk toplumunda, toplumsal yapının cinselliği bastırmaya yönelik bir tutum sergilediğinden söz edilmiştir. Altun ve Yeşilçay (2009) Evdeki sorunlar (ebeveynlerin ilgisizliği ve sevgisizliği) uzun süre yalnız kalma olarak neden göstermiştir.Öğretmenlerin sınıftaki öğrencilerinin masturbasyon davranışıyla ilgili baş etme stratejilerinin yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, oyuncak paylaşımı yaparken çocuklarının cinsiyetini dikkate alır mısınız sorusuna; çoğunluk sırasıyla "kısmen" ve "evet" %18'lik kesim ise "hayır" yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu ise öğrencilerine oyuncak paylaşımı yaparken cinsiyeti dikkate aldıklarını belirterek grubun %56'sı "evet" %14,3'lük kesim ise "hayır" yanıtını vermiştir. 3-6 yaş dönem, cinsel kimlik ve cinsiyet rollerinin ön planda olduğu bir gelişim dönemidir, çocuğa oyuncak paylaşımında çok katı ayrımcılık yapılmaması gerektiği ancak toplumun atfettiği cinsiyet rolleri konusunda çocuğu eğitimle yönlendirmesi gerekmektedir (Yörükoğlu,2008). Çocuğu eğitirken en önemli araçlardan biri de oyundur (Yeşilyaprak,2003). Bu konuda veli ve öğretmenlere farkındalık çalışmaları yapılması gerektiği düşünülmektedir. Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 yaş grubu çocukları olan ebeveynlerin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları sorunlar ve yaklaşım biçimlerinin incelenmesi adlı çalışmasında çocuklara oyuncak alırken cinsiyetlerinin göz önünde bulundurulması gerektiğini belirten 161 ebeveyn grubun %75.6'sını, gerekli değildir cevabını veren, 16 kişi grubun %7.5'ini, bazen dikkat edilmelidir cevabını veren 36 ebeveyn grubun %16.9'unu oluşturmaktadır. Huston (1983)'ın bazı araştırma bulgularında gündüz bakımevlerindeki 5 -16 aylık çocukların kendi cinsiyetlerine uygun oyuncakları tercih ettikleri gözlenmiştir (Eskicumalı, Coşkun,2002;149). Aksoy (1990) "3-6 Yaş Arası Çocukların Oyuncak Tercihlerinde Cinsiyet Faktörünün Etkisinin İncelenmesi" adlı çalışmada 3-6 yaş arası çocukların, oyuncak tercihlerinde cinsiyet

faktörünün etkisini araştırmak amacıyla planlanmıştır. Orta sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin kreşe giden tek çocuklarından seçilen 120 çocuk, bu araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Veri toplamada anket ve gözlem tekniği kullanılmıştır. Veri toplama aşaması tamamlandıktan sonra elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve analizleri yapılmıştır. Analiz için çapraz tablolar oluşturulmuş ve ki-kare testi kullanılmıştır. Test sonuçlarına göre yorumlar yapılmıştır. Bulgulara göre, çocukların oyuncak seçiminde, cinsiyet faktörü çok önemli ve yaşla doğru orantılı olarak artan bir etkendir. Çocuklarda 3-3,5 yaşlarında cinsiyetin etkisi görülmemektedir. 3,5-4 yaşlarında, cinsiyetin etkisi kendini göstermeye başlamış, kademeli bir artışla 5-6 yaşlarında kesinlik kazanmıştır. Elde edilen diğer bulgulara göre; Çocuklar aynı cinsten olan arkadaşlarıyla oynarken kendi cinslerine özgü oyuncakları, karşı cinsten arkadaşlarıyla oynarken ortak oyuncakları tercih etmektedirler. Çocukların hemen hepsi, günde 1-5 saat arası oyun oynamaktadır. Ailelerin de kendi eğitim düzeyleri ne olursa olsun büyük bir kesiminin, günde 1-2 saat çocuklarıyla oynamak için zaman ayırdıkları belirlenmiştir. Aileler oyuncak seçerken, çocuklarının düşüncelerini de dikkate alarak birlikte karar vermektedirler. Araştırma bulgularına göre, çocukların oyun oynarken belirli bazı oyuncakları cinsiyetlerine göre seçtikleri saptanmıştır.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, "Çocuğunuz, aynı cinsiyetteki ebeveynin davranışlarını taklit eder mi?" sorusuna çoğunluk "kısmen" cevabını verirken diğer kesim "evet" cevabını vermişlerdir. Bu dönemin en belirgin özelliği çocuğun cinsel kimliğini edinmede en yakınıyla özdeşleşmesidir ve uzmanlara göre çocuğun ebeveynini taklit etmesi evde anne/baba ile başlamaktadır (Tuzcuoğlu,2004). Bu konuda velilerin bilgilendirilmesi uygun cinsiyet rolü sergilemesi için uzmanlar tarafından bilinçlendirme çalışmaları yapılması gerektiği düşünülmektedir. Brown (1956;1957) kızların kadınca rolleri temsil eden resimleri seçtiklerini, oğlanların ise erkekçe rolleri temsil eden sembolleri seçme fikirlerini daha kolayca değiştirdikleri ortaya koymuştur. Bussey ve Bandura (1984) 2,5- 6 yaşları arasındaki 48 çocuk üzerinde yaptıkları araştırmada çocuğun kendisiyle aynı cinsiyetteki bir modelle özdeşim kurması durumunda, cinsel rol geliştirmede, karşıt cinsiyetteki bir modelle özdeşimine göre daha başarılı olduğunu tespit etmişlerdir.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, cinsel taciz hakkında bilgi verir misiniz sorusuna %42'lik kesim "kısmen" ve "evet" %25,1'lik kesim ise "hayır" yanıtını vermiştir. Velilerin çoğunluğu cinsel eğitim verirken "hikayeleri" geriye kalan kesimi ise "yakın çevre

ve gazeteleri" kaynak olarak kullanmaktadır. Öğretmenlerin ise bu soruya %57'lik kesimi "kısmen" yanıtını vermiştir. Cinsel taciz hakkında bilgi verirken ilk sırada "hikayelerden" bunu takip eden seçenekler ise "hem çevre hem CD hem de gazete" kaynaklarıdır. Bu konuda çocuğa sergilenecek bir davranış onu olumlu etkileyebildiği gibi olumsuzda etkileyebileceği için bu konu hakkında dikkatle bahsedilmesi gerektiği düşünülmektedir (Uçar,2001). Veli ve öğretmenlerin de belirttiği gibi 3-6 yaş çocuğunun ilgi alanlarından biri de "hikayelerdir" bu yolla çocuğun bedenini koruması konusunda eğitim verirken hikayeler araç olarak kullanılabilir, uzmanlar tarafından bu eğitsel araçların çoğaltılması gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonucu da çalışma sonucuna paraleledir. Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 yaş grubu çocukları olan ebeveynlerin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım biçimlerinin incelenmesi adlı çalışmasında çocuklarına cinsel taciz hakkında bilgi vermeyen ebeveynler içinde, cevap vermeyen 2 ebeveyn grubun %2.3'ünü, erken ve yaşı küçük olduğu için anlamaz cevabını veren 15 ebeveyn grubun %17.4'ünü, gerek görmeyen 5 ebeveyn grubun %5.8'ini, bu konu ile ilgilenmedim cevabını veren 4 ebeveyn grubun %4.6'sını, çok rahatsız edici bir konu olduğu için anlatmadım cevabını veren 20 ebeveyn grubun %23.3'ünü, cinsel tacizin olabileceği bir çevrede yaşamıyorum cevabını veren 40 kişi ise grubun %46.5'ini oluşturmaktadır. Cinsel eğitimle beraber cinsel istismar konusunda bilgilendirirken çok dikkatli davranmalıdır. Birçok kişi bu yolda kaş yapayım derken göz çıkarabiliyor. Öyle anne – babalar vardır ki, çocuklarını okula yollarken sürekli olarak hergün bu olaya karşı uyarırlar sürekli tekrar edilen bu sözlerin çocuğun ruhsal yapısında ne gibi hasarlar yaptığı fark edilmiyor (Uçar, 2001).

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, "Cinsel taciz hakkında bilgi verilmezse nedenini?" çoğunluk sırasıyla "erken yaşı küçük anlamaz", "gerekli değildir" ve "nasıl anlatılacağını bilmiyorum" tutumundadır. Öğretmenler ise çoğunluğu sırasıyla "gerekli değildir" "cinsel tacizin olduğu çevrede yaşamıyorum", "erken olduğu için gerek yok" ve "nasıl anlatılacağımı bilmiyorum" tutumunu belirtmiştir. Bu konu çok dikkat gerektiren bu konu olduğu için uzmanlar farkındalık çalışmalarıyla bugünün çocukları yarının gençleri olacak olan nesillere eğitim verilmesi ve bu eğitimi sağlayacak olan veli ve öğretmene eğitici programlar hazırlanması gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonuçları da sonuca paraleldir. Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 Yaş Grubu Çocukları Olan Ebeveynlerin Cinsel Konusundaki Bilinçlilik Düzeyleri, Karşılaştıkları Zorluklar Ve Yaklaşım Biçimlerinin İncelenmesi adlı çalışmasında çocuklarına cinsel taciz hakkında bilgi

vermeyen ebeveynler içinde, cevap vermeyen 2 ebeveyn grubun %2.3'ünü, erken ve yaşı küçük olduğu için anlamaz cevabını veren 15 ebeveyn grubun %17.4'ünü, gerek görmeyen 5 ebeveyn grubun %5.8'ini, bu konu ile ilgilenmedim cevabını veren 4 ebeveyn grubun %4.6'sını, çok rahatsız edici bir konu olduğu için anlatmadım cevabını veren 20 ebeveyn grubun %23.3'ünü, cinsel tacizin olabileceği bir çevrede yaşamıyorum cevabını veren 40 kişi ise grubun %46.5'ini oluşturmaktadır Uçar (1994). Cinsel istismarı önlemenin başlıca yolunun eğitim olduğunu belirtmiştim. Ancak cinsel yönden böylesi uygunsuz davranışlara kalkışabilecek kişilerin eğitimi daha bir önemlidir. Doktor, hemşire, ve anne babanın dışında vücuduna başkasının dışında dokunmamasına izin vermemesi itiraz etmesi veya çevreden yardım istemesi öğretilmelidir.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, Cinsel tacizden korunmak için veli ne yapmalıdır sorusuna; "okul- aile işbirliği" "okuldaki uzman, veli ve çocuklara bilgi vermeli" ve "güvenilir ortam sağlanmalıdır" (bu seçenekler diğer seçeneklerle de seçilmiştir).Öğretmenler ise "bilgilendirmeli yanlış olanlar anlatılmalı", "okul- aile işbirliği" okuldaki uzman velilere öğrencilere bilgi vermeli" "okul personeli bilgilendirilmeli" ve "bilinçli temkinli olmalı" tutumundadır. Veli ve öğretmenlerin bu konuda "okul-aile işbirliğine" olumlu tutum sergiledikleri görülmektedir. Bu tutumlar göz önüne alınarak programlar hazırlanmalıdır aşağıda bu konu hakkında çalışma yapan uzmanlarında görüşleri çalışma sonucuna paraleldir Aktepe (2009). Çocuğun cinsel istismarı konusunda sağlık çalışanları, aile ve okulun bilgi sahibi olması, çocuğa yaşına uygun cinsel eğitimin verilmesi hem istismarın önlenmesi hem de erken tanınıp doğru yaklaşımlarda bulunulması açısından son derece önemlidir Mullacuma (2011) yaptığı çalışmada çocuğa ait olduğu yaş seviyesine uygun cinsel eğitim verilmelidir. Çocuk cinsel eğitimi hakkında ailelerin bilinçlenmesi gerekmektedir.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, Cinsel tacizden korunmak için okul ne yapmalıdır sorusuna; çoğunluk sırasıyla "okul- aile işbirliği" "okuldaki uzman veli ve çocuklara bilgi vermeli", "güvenilir ortam sağlanmalıdır" ve "sık sık gözlenmelidir" (bu seçenekler diğer seçeneklerle de seçilmiştir).Öğretmenlerin tutumu ise bu konuda net dağılım göstermemektedir en fazla "bilgilendirilmeli yanlış olanlar anlatılmalı", "okuldaki uzman velilere ve çocuklara bilgi vermeli ve "sık sık gözlenmeli paylaşım için güven vermeli" seçenekleri tercih edilmiştir. Uzmanlar program hazırlarken veli ve öğretmenlerin tutumlarının da göz önüne alınması gerektiği düşünülmektedir. Benzer çalışmalarda sonucu

destekler niteliktedir. (Mullacuma, 2011) yaptığı çalışmada; Psikolojik danışmanların cinsel istismar hakkındaki düşüncelerinin incelenmesi adlı çalışmada; Okullarda cinsel istismarla ilgili tarama çalışmaları yapılarak risk altındaki öğrenciler saptanmalıdır. Okullarda cinsel istismardan korunma programlarının düzenlenmesi ve uygulanması gerekmektedir. Okul müdürü, öğretmenler ve psikolojik danışmanlar iş birliği içinde çalışmalıdır. Okul dışında bulunan ve istismarcı olduğundan şüphe edilen şahıslar okuldan uzaklaştırılmalıdır. Cinsel istismar suçu işleyen yaşça büyük çocuklar okuldan uzaklaştırılmalıdır, Cinsel eğitim ile beraber cinsel istismar konusunda bilgilendirirken çok dikkatli davranılmalıdır (Uçar,1994). Bir çok kişi bu yolda kaş yapayım derken göz çıkarabiliyor. Öyle anne-babalar vardır ki çocuklarını okula yollar iken sürekli olarak her gün bu olaya karşı uyarırlar "aman oğlum/kızım yolda bir amca sana şeker vermek isterse, bir yere götürmeye kalkışırsa sakın kabul etme sana kötülük yapabilirler" denebiliyor. Tabii sürekli olarak edilen bu sözlerin çocuğun ruhsal yapısında ne gibi hasarlar yaptığı fark edilmiyor.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, uyku vaktinde çocuğun yatak odasına gelmesini doğru bulmamaktadır. Veliler uyku vaktinde çocuğun yatak odasına gelmesini doğru bulmamasına rağmen bu düşünceyi işleve koyamamaktadır bu konuda uzmanların rehber olarak velileri "o an nasıl davranmaları gerektiği" konusunda bilinçlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonucuda araştırmayı destekler niteliktedir. Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 yaş grubu çocukları olan ebeveynlerin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım biçimlerinin incelenmesi adlı çalışmasında ebeveynlerden 177'si çocukların aynı odada uyumasının doğru olmadığı seçeneğini işaretleyerek grubun %83.1'ini oluşturmaktadır. Uygun olduğunu belirten 36 kişi grubun %16.9'unu oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan veli ve öğretmenlerin çoğunluğu, "Çocuğun uyku vaktinde yatak odasına girmesi durumunda nasıl tepki verilmelidir?" sorusuna; "izin verilebilir ama doğru olmadığı bilinmelidir" yanıtını vermişlerdir. Yukarıdaki soruyla bağlantılı olan bu soruda veli ve öğretmenlerin uygulama konusunda sıkıntı yaşadıkları gözlenmektedir. Veli ve öğretmenlere bu konuda uygulama yapmaları için uzmanlar tarafından ortam yaratılarak bilinçlenmeleri gerektiği düşünülmektedir. Tuzcuoğlu, Efe, Güven ve Tuzcuoğlu (2004) 3-6 yaş grubu çocukları olan ebeveynlerin cinsel konusundaki bilinçlilik düzeyleri, karşılaştıkları

zorluklar ve yaklaşım biçimlerinin incelenmesi adlı çalışmasında sadece 14 ebeveyn hemen alıp çocuğu kendi odasına götürdüğünü belirterek grubun %6.6'sını oluşturmaktadır. O gece uyumasına izin veriyorum cevabını veren 48 ebeveyn grubun %22.5'ini, o gece izin veriyorum ama bunun doğru olmadığını söylüyorum cevabını veren 100 ebeveyn grubun %46.9'unu, biz davet ediyoruz cevabını veren 25 ebeveyn grubun %11.7'sini oluşturmaktadır. Şimşek, Tüzün, Göçgeldi ve Türker'in (2007) çalışmasında 60 çocuktan 14'ü %23'ü ebeveynleriyle aynı oda da yatmaktadır 30'unda %50'si sabahları ebeveynlerin yatağına gelip birlikte olma alışkanlığı vardır. Çocukların %23,3ü ebeveynlerle aynı yatakta yatmaktadır ve %50'sinin sabahları ebeveynlerin yatağına gelip birlikte olma alışkanlığı vardır. Bu alışkanlığa sahip annelerin üçte biri çocuğun kendi yatağında yatması gerektiğini düşünmektedir. Oysa çocukluk döneminde ebeveynlerin yatağında uyumanın erişin dönem cinsel yaşama olumsuz bir etkisinin olmadığı bildirilmektedir.

Araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu, cinsel eğitimde kitle iletişim araçlarının katkı düzeyini sırasıyla "nötr" ve "olumsuz" cevabını vermiştir. Sadece %19,3'lük kesim "olumlu" yanıtını vermiştir. Öğretmenlerin ise çoğunluğu sırasıyla "olumsuz" ve "nötr" yanıtını belirtirken %16'lık kesim ise "olumlu" tutum belirtmiştir. Az sayıda veli ve öğretmen kitle iletişim araçlarını cinsel gelişime katkısını olumlu görmektedir. Bu durumda Cinsel eğitimde medyaya da önemli sorumluluk düşmektedir. Genelde çocuklar, zamanlarının çoğunu TV önünde harcadığı düşünüldüğünde TV programları hazırlanırken çocukları da göz önüne alarak cinselliğin çok ön planda tutulmasının önlenebileceği ve çocuklara örnek olabilecek şekilde programların düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir. Benzer araştırma sonuçları da veli ve öğretmenlerin görüşlerini destekler niteliktedir. Çamurdan, (2007). Medyanın çocuk sağlığına etkileri adlı çalışmasında, doğru ve kontrollü kullanıldığında çok yararlı olabilen televizyon ve diğer medya araçlarının günümüzde denetimsiz ve sırsız kullanımına bağlı sayısız olumsuz etkileri de ortaya çıkmıştır. Televizyondan çoğu kez tartışma, kavga, şiddet içeren görüntü ve sesler ortama yayılmakta müzik kanallarında ya da kliplerinde ise çoğu kez cinselliğin ön plana çıkarıldığı aşırı uçlarda davranış ve giyim biçimlerinin kullanıldığı duygudan uzak ve şiddet içerikli sözler eklenmiş müzik türleri yer almaktadır. Medyada büyük oranda cinsel içerikli programlar ve reklamlar ye almaktadır. Genç izleyici her yıl 14 binden fazla cinsel içerikli görüntüye maruz kalmaktadır. Sayısız çalışma televizyonun ergenlerin cinsel eğilim, değer ve inanışlarını

etkilediğini göstermektedir. RTÜK (Radyo Televizyon Üst Kurulu) tarafından 2006 yılında televizyon yayınlarının içeriğine ilişkin bilgiler veren işaretler uygulamaya konulmuştur. Program yayınlamadan önce, yayının yaş sınırı ve içeriği (korku, şiddet, cinsellik vb) hakkında bilgi veren işaretler toplum tarafından oldukça dikkate alınmaktadır. RTÜK tarafından 1314 kişi üzerinde yapılan araştırmada, bu işaretlerin özellikle çocukların izleyeceği programları belirlemede etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca ebeveynlerin cinsel içerikli programlarını çocuklarının izlememesi için kanalı değiştirdikleri tespit edilmiştir.

BÖLÜM VI
SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, temel olarak ele alınan problemin çözümü ve araştırmanın alt problemlerine dayalı olarak toplanan verilerden elde edilen sonuçlara yer verilmiş ve elde edilen sonuçlara paralel olarak ailelere, öğretmenlere, araştırma görevlilerine ve Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına öneriler sunulmuştur.

6.1 Sonuçlar:

Bu araştırmanın amacı 3-6 yaş çocuğa sahip veli ve öğretmen görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmaya katılan 220 veli ve 220 öğretmen bilgi toplama formundaki soruları cevaplamaları istenmiştir. Cevaplar yüzde hesabı yapılarak tablo ve grafiklere dönüştürülmüş ve yorumlanmıştır.

Sonuç olarak çalışmanın sonuçları bu alanda çalışan yada çalışacak olanlara için dikkate değer bulgular taşımaktadır, genel olarak çalışmaya göz attığımızda; araştırmaya katılan velilerin çoğunluğunu; Anne, 28-34 yaş, KKTC vatandaşı, Lise ve dengi mezunu, 3000 üzeri maaş, kız çocuğu, 5 yaş çocuğa sahiptir. Öğretmenlerin çoğunluğu ise bayan öğretmen, 21-27 yaşında, KKTC vatandaşı, 0-5 yıllık öğretmen, 1100-2000 gelire sahip, evli, çocuk sahibi değil, çocuğu olanlar en fazla 2 çocuğa sahip, üniversitede cinsel sağlık eğitimi almamıştır. Bu kişisel tanıtıcı bilgiler göz önüne alındığında araştırma sonuçlarında; veli ve öğretmenler cinsel eğitime karşı kendilerini kısmen yeterli hissetmektedir ancak, bu konuda eğitime açık oldukları gözlenmiştir bu tutum sevindirici bir sonuçtur. Veli ve öğretmenlerin çoğunluğu cinsel eğitimin okulöncesi yada ilk öğretimden itibaren verilmesi gerektiği üzerinde durmaktadır veli ve öğretmenlere cinsel gelişimin doğumdan itibaren verilmesi gerektiği konusunda bilinçlendirilmelidir (Acer,2004).

Çocuk cinsel eğitimi içeriğinin daha çok "bedenini korumayı öğrenmesi" seçeneği üzerinde yoğunlaşmaktadır ayrıca cinsel eğitimin yararları içerisinde en fazla "bedenini korumayı öğrenir" seçeneği ileride hazırlanacak cinsel eğitim programlarının bu konuda olması hakkında uzmanlara fikir vermektedir, günümüzde yaşanan istismarlardan biri de

cinsel istismar olduğu görülmektedir veli ve öğretmenler cinsel taciz hakkında bilgi verilmezse; nedenini çocukların yaşının küçük olması, erken olması nedeniyle bunun probleme yol açabileceği, toplum tarafından hoş karşılanmayacağı tutumunu sergilemektedirler veli ve öğretmenlerin "küçüktür anlamaz" kalıp yargısını bilinçlendirme çalışmaları ile değiştirmesi gerektiği düşünülmektedir. Veli ve öğretmenlere 3-6 yaş çocuklarının benzer sorular sorduğu da bir başka dikkat çekici sonuçtur, bu durumun çocukların gelişim düzeylerinden kaynaklandığı bir kez daha vurgulanmıştır. Bu nedenle gerek velilerin gerekse öğretmenlerin çocuklarının gelişim düzeylerini dikkate almaları bu konuda bilgi sahibi olmaları önerilmektedir. Öğretmenlerin cinsel taciz hakkında bilgi vermemesinin nedeni müfredatta yer almamasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir, öğretmenlerin çoğunluğu müfredatta cinsel gelişim eğitimin olması gerektiğini vurgulamaktadır. Cinsel gelişimin diğer gelişim alanları kadar önemli olduğu formal eğitimde yer almadığı için fiziksel, zihinsel, sosyal gelişim alanlarından daha geri kaldığı bilinmeli ve toplumun her kesimine bu konuda eğitici çalışmalar planlanması için çağrıda bulunularak işbirliği yapılmalıdır.

Tüm bunlar göz önüne alındığında cinsel gelişim eğitim ortamları sağlanıp bilinçli ve olumlu tutuma sahip veli ve öğretmenleri yetiştirerek; çocukta cinsellikle ilgili olumlu tutumların gelişmesinin sağlanması ve çocukların ileride cinsellikle ilgili akılcı ve sorumlu seçimler yapabilmelerini sağlayacaktır.

6.2 Anne Babalara Öneriler:

1) Çocuğunuza iyi ve kötü dokunuşlar hakkında konuşunuz. Gerektiğinde yakınlarına bile hoşlanmadığı dokunuşlar karşısında "Hayır" diyebileceğini söyleyiniz.

2) Çocuğunuzu gözlemleyiniz. Hatta çocuğunuzun davranışlarını gelişim kitaplarını kullanarak takip edebilirsiniz böylece herhangi bir davranışa karşı çocuğunuza doğru yerde ve zamanda tepki vermiş olursunuz.

3) Bütün çocuklar cinselliği kız erkek ayrımını fark eder ve edecek de bu konular hakkında sorular soracak sizler, anne baba olarak sorulara cevap vermekten kaçınırsanız yada tepki verirseniz mutlaka başka yerden öğreneceklerdir.

4) Cinselliği anlatmak için kitaplardan yararlanabilirsiniz kitaplara nereden ulaşacağınızı bilmiyorsanız çevrenizdeki rehber psikolojik danışmanlardan yardım alabilirsiniz.

5) Çocukların cinsellik hakkındaki sorularına net cevap verin. Bebekler nasıl doğar? Sorusuna çiçek böceklerin vb. benzetmelerden kaçının çünkü çocuğun aklını karıştırmaktadır soruları duymazlıktan gelmeyin ve ertelemeye çalışmayın.

6) Çocuğun gelişimini dikkate alarak cinsellik hakkında bilgi verin.

7) Seni leylekler getirdi çingeneden aldık vb. cevaplarından sakının çünkü çocuğun bu açıklamayla merağı giderilmez sadece aklı karışır.

8) Cinsellik hakkında bilgi verirken kullandığınız sözcüklere dikkat edin konuşurken beden dilinizle endişeli olduğunuz mesajını vermeyiniz.

9) Bırakın çocuklar düşünsün sorsun sorulara karşı aranıza engel koymayın aksi takdirde cinsellikle ilgili sorun yaşadığında size anlatmayacaktır gidip yalan yanlış şeyler yapacaktır.

10) Çocuk yürümeye başladıktan sonra "Oyun" onun dünyasının büyük parçasını oluşturacaktır (Evcilik oyunları vb.) onların sevdikleri dünyası olan oyunlarda onlara cinsel rolleri hakkında davranışlar kazandırabilirsiniz.

11) Çevrenizde cinsel eğitim hakkında yapılan seminerlere katılınız.

12) Öncelikle cinselliğin yaşamın doğal, sağlıklı bir parçası olduğu ve tüm insanlara özgü olduğu unutulmamalıdır.

13) İnsanların cinsel seçimlerini yapma hakları vardır. Ancak her insan yaptığı seçimlerin sorumluluğunu üstlenmelidir.

14) Ebeveynler, çocuklarının birinci ve en önemli cinsel eğitmenin kendilerini olduğunu bilmelidir. Cinsel konularda çocuğun eğitim sorumluluğu başkalarına devredilemez. Bu nedenle ebeveynler sorumluluklarını hissederek ne zaman ve nasıl davranacaklarını konusunda kurslar açılmalıdır. İlk cinsel eğitimin anne baba tarafından verileceği unutulmamalıdır.

15) Çocuğun cinsellikle ilgili sorularına gösterilecek tavır, iletişim için çok önemlidir. Sorunun içeriği ne olursa olsun, çocuğa kaçamak, alaycı, geçiştirici cevaplar vererek memnuniyetsizliği belli etmek çocuğun soru sormasını önleyebilir. Sorular karşısında rahat tavırlar sergilemeye çalışılmalıdır.

16) Çocukların cinsellikle ilgili soru sormaması bu konuyu merak etmedikleri anlamına gelmez. Çocuklara uygun ortamlar hazırlanarak düşünceleri açığa çıkarılabilir. Böyle durumlar eğitim imkanı yaratabilir. Çocukların cinsel eğitimi için soru sormaları beklenmemelidir.

17) Çocukların sorularına sade, basit, anlaşılır ve doğru cevaplar verilmelidir. Çocuklar ayrıntılı cevapları anlamayacaklar, cevaplar yasalarına uygun değilse kafa karışıklığına sebep olabilecektir.

18) Küçük çocukların hem kendi hem de karşı cinsten çocukların cinsel organlarını merak etmeleri oldukça doğal bir durumdur. Doktorculuk gibi cinsel içerikli oyunlar da bu durumun bir sonucudur. Oyun sırasında birbirlerinin cinsel organlarına bakan çocuklar, ebeveynler tarafından görülürse aşırı tepki verilmemelidir. Bu oyunlar gösterilen aşırı ve yanlış tepkiler çocukların suçluluk hissetmelerine sebep olarak cinsellik hakkında gelecekte zararlı olabilecek tutumlar edinebilirler.

19) Cinsel ilişkinin çocuklar tarafından görülmesi veya seslerinin duyulması çocuğun duygularını zedeleyebilir. Bu yüzden çocuklara kapı çalma alışkanlığı kazandırılmalıdır.

20) Ebeveynler, çocuklarının yanında giyinip soyunurken dikkatli olmalıdır. Herkesin kendi vücudunun özel olduğu bilinci kazandırılmalıdır.

21) Kişilik gelişiminde temel nitelik taşıyan sağlıklı cinsel kimliğin tamamlanabilmesi için anne – babaların çocuklarına yardımcı olmaları gerekmektedir. Çocuğun ilk başvuracağı, yani bilgi kaynağı olan anne - babanın çocuğa nasıl bir yaklaşım içinde bulunarak, hangi bilgileri aktaracağı konusunda bilgi sahibi olması gerekmektedir.

22) Cinsel bilgiler eğitiminin kimin tarafından verilmesi gerektiği konusunda çeşitli görüşler söz konusudur. Ancak erken yaşlardaki cinsellik eğitimini anne babaların vermesi uygun olur. Okul öncesi dönemde ve ilköğretimin başlangıç yıllarında öğretmenler konuya duyarlı ve konu hakkında bilgili olmalıdır. Ergenlik öncesinde ve ergenlik döneminde ise çocuklarıyla iletişimi iyi olan anne-babaları tarafından verilmesi uygun olur. Anne-baba ve öğretmenlerin yanında "Cinsel Sağlık Bilgileri Eğitimi" konusunda eğitim almış eğitmenler gençlerle konuşabilmeli ve tartışabilmelidir.

23) Çocuğun cinsel eğitimine erken yaşlarda başlanmalıdır. Çünkü diğer gelişim alanlarında eğitim alanların, bu alanda da eğitim alması ailenin işini kolaylaştıracaktır.

24) Anne – babalar daha küçük yaşlardan itibaren çocuklarını yanlarında yatırmama imkânları aramalı ve onları yanında cinsellik içeren olumsuz konuşmalardan dikkatlice kaçınmalıdır.

25) Aileler cinsel gelişimde diğer bütün gelişimlerin bir parçası olarak kabul etmeli ve bu konu ile ilgili çocuklarıyla nasıl bir iletişim içinde bulunacakları hakkında bilgi edinmek için güvenilir kaynaklara başvurmalı, anne-babaların, çocuklarının cinsel sorularına karşı ilgisiz kalmamaları, onların yaşlarını ve gelişim düzeylerini göz önünde bulundurarak basit, anlaşılır cevaplar vermeleri, anne-babaların, çocukların cinsel gelişimi ve aldıkları cinsel eğitim ile ilgili düzenlenen konferans ve seminerlere katılmaları, bulunduğu dönemin özellikleri hakkında; sağlık uzmanlarından, psikologlardan, eğitimcilerden gerekli bilgileri edinmeleri sağlanmalıdır.

6.3 Öğretmenlere Öneriler:

1) Sınıfta çocuğu en iyi tanıyan öğretmenleridir çocuğun gereksinimlerini anlayabilirsiniz.

2) Çocuk, öğretmenini her şeyi bilen olarak tanımlar bu konuda size soru sormalarına açık olun ve basit dil kullanın.

3) Öğrencilerinizi sık sık gözlemleyiniz.

4) Öğrencilerinizle iyi yada kötü dokunuşlar hakkında konuşunuz.

5) Cinsiyet rolleriyle ilgili hikaye yazabilirsiniz bunu onlarla paylaşabilirsiniz ki çocuğun en çok hoşuna gittiği etkinlik hikayelerdir. Yapılan etkinliklerde çocuğun cinsellik hakkında meraklarını giderebilirsiniz.

6) Bedenlerini korumaları hakkında sık sık onlarla konuşun "küçüktür anlamaz" demeyin öğrettikleriniz size onların davranışlarıyla size geri bildirim olarak gelecektir.

7) Konusunda uzman öğretmenler ve iyi hazırlanmış bir eğitim programının yer aldığı anaokulları, çocuğun cinsel rolleri öğrenmesine ve cinsiyetine uygun bir kimlik geliştirmesine olumlu etkide bulunacaktır. Çocuğun ailesinde ve okul öncesi eğitim kurumlarında kuracağı güven ilişkisi de, ileride tüm insanlara ve olaylara bakış açısını etkileyerek sorumlu ve kendine güvenen bir birey olmasını sağlayacaktır.

6.4 Araştırma Görevlilerine Öneriler:

1) Evlilik yaşamlarında cinsel hayat ile yaşanan sıkıntıların eşlerin cinsel eğitime karşı tutumları incelenebilir.

2) Devlet ve özel okullarda çalışan öğretmenlerin cinsel bilgi ve tutum düzeyi karşılaştırılabilir.

3) Medya gruplarının çocuk cinsel eğitimine karşı bilgi ve tutumları incelenebilir.

4) Üniversitelerin eğitim fakultesi öğretmen adaylarının çocuk cinsel eğitimine karşı bilinçlilik ve tutumları incelenebilir.

5) Veliler, çocuk cinsel eğitimini nasıl tanımlıyor? Nitel bir çalışma hazırlanabilir.

6) Çocuğun cinsel eğitimi konusunda anne babalara ve diğer yetişkinlere verilecek bilgilerin içerikleri ve zamanlarıyla ilgili araştırmalar yapılmalıdır. Çocukların cinsel konularda en iyi eğitilebileceği yaş dönemi üzerine araştırmalar yapılmalıdır.

7) Boşanmış aile çocuklarının cinsiyet roller hakkındaki tutumları incelenebilir

8) Dünün çocukları olan ergenlerin cinsel eğitim hakkındaki bilgi ve tutumları incelenebilir.

9) Aile ve öğretmenlerin çocukların sorduğu cinsellik hakkındaki soruları nasıl yanıtladıkları incelenebilir

10) Mastürbasyon hakkında ailelerin baş etme stratejileri incelenebilir

11) Aileler cinsel eğitim konusunda çocuklarıyla hangi konuları konuşuyorlar ne hissediyorlar adlı çalışma hazırlanabilir.

12) Anne baba adayları cinsel eğitim hakkındaki görüşleri incelenebilir

13) Cinsel eğitim programı hazırlayıp deney kontrol grubu olarak araştırma yapılabilir.

14) Cinsel istismara yaşayan bireylerin cinsel eğitim hakkında bilinçlilik ve tutum düzeyleri incelenebilir.

15) Mesleklere göre velilerin cinsel eğitime karşı tutum ve bilinçlilik düzeyi incelebilir.

16) Aile tiplerine göre ailelerin cinsel bilgi ve tutum düzeyi incelenebilir.

17) Çocuklara cinsel eğitim programı hazırlanıp bunun etkisi incelebilir.

18) Eş cinsel kimliğe sahip kişilerin cinsel eğitime karşı bilgi ve tutumu incelenebilir.

19) Türkiye cumhuriyeti ve diğer ülkelerin cinsel eğitime bakış açıları ile KKTC halkı arasındaki fark incelenebilir

20) Cinsel hastalık yaşayan insanların cinsel eğitim hakkında bilinçlilik düzeyleri incelenebilir

21) Öğretmenlere yönelik cinsel eğitim programı uygulayıp etkisi incelebilir.

6.5 Milli Eğitim Gençlik Ve Spor Bakanlığına Yapılan Öneriler

1. Çocuklarda cinsel gelişimin önemi ve yaşına uygun sağlıklı cinsel eğitim verilebilmesi konusunda anne babalara ve öğretmenlere bilgilendirme ve bilinçlendirilme çalışmaları yapılmalıdır.

2. Yetişkinlikte ortaya çıkan problemlerin temelinde çocukluk yaşantısının yattığı düşünülürse, cinsel eğitimin önemi gittikçe artmaktadır. Çocuğun küçük yaşta cinsellik hakkında edindiği bilgiler, onun yetişkin olduğunda karşı cinse yönelik geliştireceği tutumu etkileyecektir. Bu yüzden, anne ve baba kendisini yeni baştan keşfetme, geliştirme ve değiştirme fırsatı yaratmalıdır. Geleceğin anne – babaları olan çocuklarımıza sorunsuz birer yaşam hazırlamak için atılacak olan ilk adım, okul öncesi dönem ile başlayacaktır.

3. Bu eksikliklerin temelinde yanlış ve yetersiz cinsel eğitimle toplumsal değer yargıları ve koşulların yatışı, gençlerimizin geleceği açısından yetişkinleri endişeye düşürmektedir. Sonuç olarak ülkemizde, anne ve babaların cinsel eğitim konusunda eksik bilgiyle çocuklarına yanlış bir yaklaşım içinde oldukları göz önüne alınarak, anne – babaların ve öğretmenlerin çocukların gelişim basamaklarına koşut olarak cinsel eğitim yapabilmeleri için öncelikle kendilerinin yeterli ve doğru bilgilerle donatılmalıdır.

4. Okullarda cinsel eğitim verilebilmesi konusunda ülkemize uygun standartlarda yaşlara göre cinsel eğitim programı hazırlanmalı ve vakit geçirmeden hayata geçirilmelidir.

5. Ülke genelinde tüm çocuklara yönelik cinsel eğitim verilebilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından eğitim politikası haline getirilmelidir ve ders programlarına alınmalıdır.

6. Yanlış öğrenmenin daha sonradan doğrusu ile değiştirilmesinin zorluğundan hareketle cinsel eğitim çalışmalarına erken yaşlarda başlanmasına dikkat edilmelidir.

7. Öğretmenlere atölye çalışması; uygulama yaptırarak çocuk cinsel eğitimi hakkında bilinçlendirme yapılabilir.

8. Cinsel sağlık bilgileri eğitiminin süreklilik gerektirdiği unutulmamalıdır.

9. Ülkemizde örgün eğitim içinde yer almayan cinsel bilgiler eğitiminde ilk aşama sağlık elemanlarının katkıları ile ailenin eğitime olan desteğiyle cinsel eğitimdeki eksiklikleri gidermektir. İdeal olan, aile ve okulların işbirliği ile cinsel sağlık bilgileri eğitiminin verilmesi yönünde gerekli çalışmaların yapılmasıdır.

10. Cinsel eğitim birçok bilim dalını kapsayan bir konu olması sebebiyle bu alanda Erken yaşlardan başlanarak okul öncesi ve ilköğretim programlarında yaşa göre Eğitim yer almalı ve bu programları nasıl oluşturulacağı araştırmaları yapılmalıdır.

11. Cinsel eğitim konusunda öğretmenlerin hizmet içi eğitim almaları gerekmektedir.

6.6 Medyaya Öneriler

1. Bunun için televizyon, gazete, radyo gibi kitle iletişim araçlarından yararlanılarak konunun önemi doğru bilgilerle anlatılabilir, dolayısıyla davranış değiştirme yönünde ailelere rehberlik yapılıp kısa çözüm önerileri getirilebilir.

2. Çocukların cinsel yönden zararlı olabilecek dergi, video, internet gibi materyallere ulaşımı engellenmelidir. Televizyonda çocukların seyredeceği programlar önceden belirlenmeli ve pornografik yayın yapan kanalların denetimi sağlanmalıdır. Bu tur programların çocukların cinsel kimlik gelişimine zararlı etki edeceği her zaman göz önünde bulundurulmalıdır.

3. Ayrıca bu konularda yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda ailelere çeşitli broşürler ve televizyon programları düzenlenerek aktarılmalıdır.

KAYNAKÇA

Acer, D. (2005). **Okulda Cinsel Eğitim. HIV AIDS Dergisi**, No:8(4), 130-134. (http://www.hatam.hacettepe. edu.tr).

Acer, D. (1999) **"Üç ve Dört Yaş Grubu Çocukların Annelerine Yöneltilmiş Oldukları Cinsellikle İlgili Sorular ve Annelerin Verdikleri Cevapların İncelenmesi"**, Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi, s: 35-50,67-95,Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Acer, D ve Artan, İ **"Okul öncesi eğitim kuruımlarında 4-6 yaş grubu çocuklar için cinsel eğitim etkinliklerinin etkisinin incelenmesi"**. Çocuk gelişimi ve eğitimi dergisi, 1,2 s 12-19 Haziran-Aralık, 2005.

Açıkgöz, Nilgün Özuslu. **"3-6 Yaş Çocukları İçin Hazırlanan Bir Cinsel Eğitim Programı ve Etkileri"** Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, 1999.

Adams, J. (1995) **Ergenliği Anlamak.** (Çev.:B.Onur) İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, s: 392.

Akay, H.G. (1999) **Çocuk Gelişimi.** Esin Yayınevi. İstanbul, s: 102-125.

Aktepe .E (2009) **Çocukluk Çağı Cinsel İstismarı Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar** *Current Approaches In Psychiatry ;1:95-119.*

Alkan, Özlem.**"Özel ve Kurum Anaokuluna Devam Eden 5-6 Yaş Çocukların Cinsellik ve Cinsel Eğitim Konu ve Davranışlarının incelenmesi"** (Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi H.Ü.Sağ.Bil. Enst.) Ankara: Hacettepe Üniversitesi, S. 7, 14- 18, 1992.

Akın, B. Ege, E Arıkan , Ç, Bursa, D ve Demirören, N (2010) **"Anneler Ve Adolesan Çocukları Arasında Cinsellik Konusunda İletişim: Annelerin Bakış Açısı"** Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi.

Aksoy,C (1990) **"3-6 Yaş Arası Çocukların Oyuncak Tercihlerinde Cinsiyet Faktörünün Etkisinin İncelenmesi"** Hacettepe Üniversitesi - Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Akyol, A (2008) **Eğitim paikolojisi,** Anı yayıncılık.

Alisinanoğlu, F. (2003), **"Çocukların Denetim Odağı ile Algıladıkları Anne Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi"** (Çocukların Denetim Odağı İle Anne Tutumları), 1 (1), 97-108, www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2003, 23 Aralık 2011 tarihinde ziyaret edildi.

Alpua, Zühre (2006). **"Adolesanların, Anne-Babalarının ve Öğretmenlerinin Cinsellik ve Üreme Sağlığı İle İlgili Tutum ve Davranışları,"** Uzmanlık Tezi, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Diyarbakır.

Ankay.A. (1998) **Ruh Sağlığı ve Davranış Bozuklukları.** (2. baskı) Ankara:Turhan kitabevi.

Aral, N; Baran, G, Bulut, Ş. ve Çimen, (2000) **Çocuk Gelişimi** 2. Ya-PA Yayın Pazarlama San ve Tic. A.Ş. İstanbul.

Aral, Neriman, Gülen Baran, Şenay Bulut, Serap Çimen (2001) **Çocuk Gelişimi-2,** İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Aral Neriman - FİGEN Gürsoy, (2001), **Çocuk Hakları Çerçevesinde Çocuk Hakları ve İstismarı,** Milli Eğit. Der. Temmuz, Ağustos, Eylül, sayı 151.

Arat, Necla (1993) **Kadın Ve Cinsellik,** 1. Baskı, Say Dağıtım.

Ar-el Eğitim Kurumları. (Aralık 2003). **Eğitimde Yansımalar,** 15.

Arkanoç, Orhan.(1999) **Açıklamalı Psikiyatri Sözlüğü,** Nobel Tıp Kitabevi.

Artan, İsmihan. "**Annesi Çalışan ve Çalışmayan İlkokul Birinci ve Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Cinsel kimliklerini kazanmalarının İncelenmesi**" (Yayınlanmamış Çocuk Sağlığı ve Eğitim Programı Bilim Uzmanlığı Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi,1997.

Aydoğmuş, A. (1999). **Çocuk Eğitimi**. Remzi Kitabevi. İstanbul, s: 101-112.

Aydın, N.H.B. (2004). **Çocuk Ruh Sağlığı**. İstanbul: Morga Kültür Yayınları.

Atabek, Erdal (1998) **Cinsellikten İkmale Kalmak**, Altın Kitaplar, 5.Basım, Şubat, İstanbul.

Bacanlı, Hasan (2005). **Gelişim ve Öğrenme** (11.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Baldık, Ömer (2005). **Ansiklopedik Eğitim ve Psikoloji Rehberi**(1.Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.

Baldwin, S.E, Baranoski, M.V.(1990), **Family İnteractions and Sex Education in the Home. Adolescenne**.25.

Baran, Gülen (1995). "**Ankara'da Bulunan Çocuk Yuvalarında Kalan 7-11 Yaş Grubu Çocuklarda Cinsiyet Rolleri ve Cinsiyet Özellikleri Kalıpyargılarının Gelişimi**" Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Barut, Y, (2004) "**Farklı Bölümlerde Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Bilgi Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi".**

Başaran, İbrahim E. (2005). **Eğitim Psikolojisi Gelişim Öğrenme ve Ortam** (6.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Başel,H.A. (2003). **Gelişim Psikolojisi.** İstanbul: Morpa Yayınları.

Bayhan, P. ve Artan, İ. (2004) **Çocuk Gelişimi ve Eğitimi**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.

Bayhan, P. S. , Artan, İ. (2005). **Çocuk Gelişimi ve Eğitimi**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.

Baykan, Suna ve Diğ. (2002). **Gazi Erken Çocuk Eğitimi Değerlendirme Aracının (GEÇDA) Değerlendirme Süreci, Erken Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Sempozyumu "Geleceğe Bakış"** MEB, Gazi Üniv. ve Kök Yayıncılık 17 – 18 Ekim Ankara, s: 70 – 73.

Berktay, Fatmagul 2000 **Tek tanrılı Dinler Karsısında Kadın**, 2. Basım, Metis Yayınları, İstanbul.

Berns, R.M. (1993) **Child, Family, Community Socialization and Support. Thırd Edition. Harcourt Brace Call-Pub**. 550p. USA.

Bilgin, Mehmet, Yazgan İnanç, Banu ve Kılıç Atıcı, Meral (2005). **Gelişim Psikolojisi Çocuk ve Ergen gelişimi** (2.Baskı). Adana: Nobel Kitabevleri.

Binbaşıoğlu,C.1995 **Eğitim Psikolojisi.** 9. Basım Yargıcı matbaası.Ankara.

Birşey Berin, (2001), "**0-6 Yaş Çocuğu Olan Annelere İki Farklı Eğitim Tekniği İle Cinsel Bilgi Vermenin Bilgi Puanlarına Etkisi,**" Hacettepe Üniv. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Bilim Uzmanlığı Tezi, Ankara.

Bozer, M.(2009) **"Din eğitimi açısından 0-12 yaş arası çocuklarda cinsel tutum ve davranış eğitimi"** Yüksek Lisans Tezi.

Brooks, R. **So That's How I Was Born**. Simon & Schuster Books for Young Readers, NY 1983.

Bulut, A.(1999): **Çocuklukta cinsel eğitim**. Ed:Ekşi A., Ben Hasta Değilim. s.76-84, Nobel Tıp, İstanbul.

Bulut, Funda (2006). "**Adolesan Kızların Cinsellikle İlgili Konularda Anneleriyle Olan İletişimlerini Değerlendirmeleri**" Cumhuriyet üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sivas.

Brown, Jane (2006) "**Sexy Media Matter: Exposure to Sexual Content in Music, Movies, Television, and Magazines Predicts Black and White Adolescents' Sexual Behavior**" Pediatrics Dergisi, Sayı:117, American Academy of Pediatrics.

Burger, J..M. (2006). **Kişilik,** Çev: Erguvan Sarıoğlu, D. 1. Baskı, Kaknüs yayıncılık.

Calderone, M, Johnson, E. **The New Family Book About Sexuality**. Harper and Row Pub. NY, 1989.

Çalışlar, Oral (1999) **İslam'da Kadın Ve Cinsellik**, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul.

Çalışandemir, F., Bencik, S. ve Artan, İ. (2008). **Çocukların cinsel eğitimi: geçmişten günümüze bir bakış**. *Eğitim ve Bilim*, 33 (150), 14-27.

Çamurdan,A (2007) **Görsel Medyanın Çocuk Sağlığına Etkileri**. Sürekli Tıp Eğitim Dergisi.

Çankırlı.A.**Cinsel Eğitim: Ne zaman Nasıl**.Zafer dergisi. 12 mart 2009 da indırıldı http://www.zaferdergisi.com/article/?makale=250.

Çaplı, Orhan. (1993)**Çocukların ve Gençliğin Eğitimi**, Beşinci Baskı, Ankara: Bilgi Yayınevi.

Çatıkkaş,T (2008) "**Okul Öncesi Eğitime Babaların Katılım Düzeyleri İle İlgili Değişkenlerin İncelenmesi**" Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.

Cavkaytar, A. (2000). **"Okulöncesi eğitimde okul, aile, çevre işbirliği", Okulöncesi eğitimin ilke ve yöntemleri".** (Edt: Şefik Yasar) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Çetinkaya S., Nur N., Demir Öf ve Ark. (2007). **"Cumhuriyet Üniversitesi sağlık Merkezi'nde verilen gençlik danışma birimi hizmetleri."** Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 29 (3): 104-108.

Cirhinlioğlu, Fatma Gül (2001). **Çocuk Ruh sağlığı ve Gelişimi** (*Okul Öncesi dönem)* (1.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Civil B, Yıldız H. (2010). **"Erkek öğrencilerin cinsel deneyimleri ve toplumdaki cinsel tabulara yönelik görüşleri"** Dokuz Eylül Hemşirelik Yüksek Okulu Elektronik Dergisi 3(2): 58-64.

Cole, J. **Asking About Sex and Growing Up: A Question and Answer Book for Boys and Girls**. New York: William Morrow and Company ltd., 1988.

Cüceloğlu, Doğan. (1999). **İnsan ve Davranışı**. Remzi Kitapevi. İstanbul, s: 246.

Cüceloğlu, Doğan (1993) **İnsan ve Davranışı,** Remzi Kitabevi, İstanbul.

2004 **İçimizdeki Çocuk**, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Cook, Joan Littlefield - Cook, Greg (2005) **Child Development Principles And Perspectives, Pearson Education,** Amerika Birlesik Devletleri.

Çengelci, N.B. (2000). **Okul öncesi çocuklarda bilişsel ve dil gelişimi**. Seminer Psikoloji.

Çokar, M. ve Ortaylı, N. (2003). Üreme Sağlığı. M. Çokar ve H. Nalbant (Edt.), **Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Cinsel Sağlık Eğitimi (90-152).** İstanbul: Uygun Matbaası.

Darıca, N.,Haktanır G. (1998) **The Family Concept of 5-6 Year Old Children. 8. EECERA Conference on Quality in Early Chıldhood education.** 2 -5 September, Spain Abctracts, 38 p.

Darvill, P ve Powell, K (1995) **What Shall We Tell The Children: A Guide For Parents And Teachers** İn Australia.

Davasligil, Ü(2001) **Ana-Baba Okulu** İstanbul :Remzi Kitabevi.

Dinç, Berrin (2002). **"Okul Öncesi Eğitimin 4-5 Yaş Çocuğunun Sosyal Gelişimine Etkileri Konusunda Öğretmen Görüşleri"** Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

.Dirim,A(1999). **Çocuklara cinsel konuda ne söylenmeli nasıl söylenmeli,** Esin yayınevi, İstanbul.

Dodson, F(2007) **Çocuk Eğitimi El Kitabı**, İstanbul.

Dönmez,Necate Baykoç (1992) **12-30 aylık Türk Çocuklarında Dilin Kazanılması.** Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakultesi Dergisi Ankara.

Duran, E. (2005). **"Milli eğitim bakanlığına bağlı anasınıflarında uygulanmakta olan eğitim programının anne-baba katılım boyutu kapsamında yapılan çalışmaların incelenmesi"** Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Heccetepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ekşi, Aysel (1990) **Çocuk, Genç, Ana-Babalar,** Bilgi Yayınevi, İstanbul.

Eliküçük, A. Sönmez,(2011) S. "**6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili Ebevyn Görüşlerinin İncelenmesi**" Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi.

Erdoğan, A. (2004). **Çocuğun psikososyal gelişimde babanın rolü**. *Yeni Sempozyum, 42* (4)147-153.

Erdoğan, G, (2011) "**6 yaş çocuğa sahip anne babaların cinsel eğitim konusundaki görüşlerinin incelenmesi**" Makale http://www.tavsiyeediyorum.com/makale 7830.htm.

Erdoğan, Ayla. (1999). "**Üç Altı Yaş Çocuklarının Cinsel Kimlik Kazanımlarının İncelenmesi**" Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, s:31-45 Ankara.

Ergin, B. (1993) "**Lise öğrencilerinin cinsel bilgi düzeylerini, cinsel eğitime ilişkin beklentileri ile anne-babaların cinsel eğitim konusundaki tutumları üzerine bir araştırma**" Ankara üniversitesi, fen bilimleri enstitüsü.Ankara.

Ersanlı, K. (1999). **Ben Olmak İstiyorum. Samsun:**Biz Ajans, 3. Basım.

Ersoy,Ö (1999) "**6 Yaş Grubunda Kız ve Erkek Çocuğu Olan Anne Babaların "Cinsel Eğitim" Hakkındaki Görüş ve Tutumları**"sayı:1 Ocak sf. 19-29.

Ersoy,Ö **Okul Öncesi, Dönemde cinsel kimlik gelişimi** Gazi üniversitesi Mesleki eğitim Fakultesi 2002 s. 19-21.

Eser, M. "**Ana Babaların Cinsel Kimlik Gelişimiyle İlgili Tutumların Çocuğun Cinsel Kimlik Kazanmasına Etkisi**" Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çocuk Gelişimi Ve Ev Yönetimi Bölümü Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Anabilim Dalı, 2008.

Eskicumalı, Ahmet, Zehra Coşkun (2002) "**Eğitim ve Toplumsal Cinsiyet: Okul Öncesi Dönemde Cinsiyet Rollerinin Öğrenilmesi**"
www.ef.sakarya.edu.tr/dergi/efdergisayi5.pdf 12.08.2008.

Enis, Münevver A. (1994). **Cinsel Ahlak ve Biyolojik Tehlike** (1.Baskı). (Çeviren: Kenan Dönmez). İstanbul: İz Yayıncılık.

Eyre, Linda ve Eyre, Richard (1999). **Çocuğuma Cinselliği Nasıl Anlatırım** (1.Baskı). (Çeviren: Asude Kayaş). İstanbul: Beyaz Yayınları.

Ferenezi, Sandor - Reich, Wilhelm - Pomeroy, W.B. 2003 **Cinsellik Üzerine,** Ceviren:Selma Kocak, Doruk Yayınevi, İstanbul.

Fenwick, E, Walker, R.(1994) **How Sex Works**, Toronto: Macmillan Canada.

Fincancioğlu, N.(1995): **Kahire konferansı çerçevesinde üreme sağlığı** Gençlik,Cinsel Eğitim ve Üreme Sağlığı İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, S. 3-10, İstanbul.

Geçtan, E. 1988 **Çağdaş yaşam ve Normaldışı Davranışlar**. Remzi Kitabevi. Ankara.

Gençtan, E. (2000), **Psikanaliz ve Sonrası** (9. Baskı), Remzi Kitabevi, İstanbul.

Girgin, Mukaddes. (2001) "**Özel Anaokuluna Devam Eden 4 – 6 Yaş Çocuklarının Cinsel Kimlik Gelişimlerini Etkileyen Bazı Değişkenlerin İncelenmesi"** Yüksek Lisans Tezi(Basılmamış), Gazi Üniversitesi, s: 49-78, Ankara.

Gordon, Schroeder, Abram. **Age And Social-Class Diffirencesin Children's Knowledge of Sexuailty, J**urnal of Clinical Child Psycholog, 1990.

Göçgeldi, E. , Tüzün, H. , Türker, T. ve Şimsek, I. (2007), "**Okul Öncesi Dönem Çocuğu Olan Anne ve Babaların Çocuklara Cinsel Eğitim Konusundaki Yaklaşımlarının İncelenmesi"**Sürekli Tıp Eğitim Dergisi (STED), Cilt:16, Sayı: 9.

Gökdeniz, Ş. (2008) "**İlköğretimde cinsel bilgiler eğitimi konusunda öğretmen ve veli görüşleri" Yayınlanmamış** yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Gökkaya, F (1994) "**Anne-Babaların Cinsiyet Rolü Algıları Ve Cinsiyete Uygun Çocuk Yetiştirme Eğilimleri İle Okul Öncesi Çocukların Cinsiyet Rolü Gelişimi (Oyuncak Tercihi İle) Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**" Ege Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Göksel, A. (1980), **Cinsel Eğitim. TRT Çocuk Yayınları Semineri**, 26-28 Ekim1979, Antalya, 138-141.

Gölbaşı Z. (2003) "**Sağlıklı gençlik ve toplum için bir adım: Cinsel sağlık eğitimi**" *Aile ve Toplum Dergisi* 2(6):33-40.

Gümüş, Mehmet A. (2006). *Dini Kanaatler Açısından Üniversite Gençliğinde Kız- Erkek İlişkileri (Marmara Üniversitesi Örneği),* Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Güngör, Erol (2000). *Ahlak Psikolojisi ve Sosyal Ahlak* (3.Baskı). İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Gürşimşek , I ve Doğan, G "**Çocuk Kitaplarında Cinsiyet Rollerinin işlenişnde kullanılan dilsel ve dildışı göstergelerin değerlendirilmesi**" Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakultesi dergisi 18 :56-63 2005.

Gürsoy, E Ve Gençalp, S **Cinsel Sağlık Eğitiminin Önemi**, Aile Ve Toplum Dergisi 2010.

Haeberle, Erwin J. (1997). **Cinsel Atlas** (1.Baskı). (Çeviren: Mesut Akın). İstanbul: Say Yayınları.

Haznedaroğlu D. (2006). "**Cinsel davranışlar ve cinsel sağlık hakkında gençler neler biliyor**" Genç Dostu CSÜS Hizmetleri Uluslararası Katılımlı Sempozyum Sunum Kitapçığı, ss: 81-90, Ankara.

Haffner, Debra (2007). ***Çocuğunuzun Gelişen Cinselliği*** (1.Baskı). (Çeviren: Dr. Banu Küçükbakkal). İstanbul: Optimist Yayın Dağıtım.124.

İldeş, N. (1990) **"Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Anne ve Babalarının Cinsellik ve Cinsel Eğitim Konusundaki İnanış ve Uygulamaları ile Çocukların Cinselliğe İlişkin Meraklarına Karşı Genel Tutum, Davranış ve Tepkilerinin İncelenmesi"** Yüksek Lisans Tezi (Basılmamış) Hacettepe Üniversitesi, s: 41-52,70, Ankara.

İncesu C., Acar A., Kazmirci T. Vd, (2006). **Cinsellikle ilgili değerler. Cinsel Sağlık Ve Üreme Sağlığı Araştırması 3. Bölüm**, Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD) Yayını. İstanbul.

İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı. (20002) **Cinsel Sağlık Eğitimi** İstanbul:Uygun Yayınları.

Jennings, H.G.; Brock, J.L. (1993),**Sexsuality Education. What Daughters in Their 30s Wish Their Mothers had Told Them**. Family Relations, 42: 61-65.

Kakavoulis, A. (2001). **Family and Sex Education: A Survey of Parental Attitudes. Sex Education,** 1: 2, 163 — 174.

Kakavoulis, A. (1998). **Early Childhood Sexual Development and Sex Education: A Survey of Attitudes of Nursery School Teachers. European Early Childhood Education** Research Journal, 6:2,55 — 70.

Kağıtçıbaşı, Ciğdem (1998) **Kültürel Psikoloji Kültür Bağlamında İnsan Ve Aile**, 1. Basım, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.

Kandiyoti, Deniz - Saktanber, Ayse 2005 Kültür Fragmanları **Türkiye'de Gündelik Hayat,** 2. Basım, Metis Yayınları, İstanbul.

Kavaklı A. (1992). **Çocukluk yaşlarında büyüme ve gelişme**. İstanbul: Hilal Matbaacılık.

Kaya, Fide - Serin, Özlem - Genç Aysen (2007) **"Eğitim Fakultesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Yaşamlarına İlişkin Yaklaşımlarının Belirlenmesi"** TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni, Cilt:6, Sayı:6, Çanakkale.

Kaya, Özcan. **(2004) "Annelere Verilen Eğitimin Çocuklarına Karşı İstenmedi Tutumlarına Etkisi"**Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara:

Keçe C. (2008). **Cinsel sorunlar çok az konuşuluyor ve çözümsüz kalıyor,** http://www.cinseltip.org.tr (erişim: 08.03.2010).

Koblinsky, S. and Atkinson, J. (1982). **Parental Plans for Children's Sex Education. Family Relations,** Vol. 31, No. 1, pp. 29-35.

Kocatürk, Dilsaz. (2002) **"Öğretmenlerin Cinsel Eğitim Alanında Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları ve Okul Yöneticilerinin Görüşleri"** Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, s: 120-128, İstanbul.

Konuk, Rukiye. **"Okul öncesi Dönem Çocuğunun Cinsel Gelişimi ve Eğitimi"**,Yüksek Lisans Semineri, Konya: Selçuk Üniversitesi, 2003.

Koestenbaum, Peter 1998 **Varoluscu Cinsellik**, Ceviren: Nur Yener, Okyanus Yayınları, İstanbul.

Konur, H. (2006) **"Dört –Altı Yaşları Arasında Çocuğu Olan Anne-Babalara Verilen "Cinsel Eğitim Programının Cinsel Gelişim ve Cinsel Eğitim Konusundaki Bilgilerine Etkisinin İncelenmesi"** Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Korkmaz Çetin, S Bildik, T Dalkılıç, M Özbaran,B Erermiş,S Tamar,M Aydın, C **"İstenmeyen Ergen Gebeliklerinin Psikososyal Ve Adli Açıdan Değerlendirilmesi: Bir Olgu Sunumu"** 2008.

Korkmaz, H, (2001) "**Hizmet öncesi Öğretmenlerin AİDS Eğitimine Yönelik Bilgi İhtiyaçlarının ve bilgi kaynaklarının incelenmesi**" Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakultesi Dergisi 21: 75-80.

Kotaman, H. (2008) "**Türk ana babalarının çocuklarının eğitim öğretimlerine katılım düzeyleri**" *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 21(1)135-149.

Koten, Yüksel (1996) "**Üniversite Öğrencilerinde Cinsel Tutum ve Davranışlar İle Sosyoekonomik Durum ve Psikiyatrik Semptom Dağılımının Karşılaştırılması**" Uzmanlık Tezi, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı, **Edirne.**

Kotulak, Donna ve Connaughton, Dennis (2003). **Çocuk Sağlığı Rehber** (3.Baskı). (Çeviren: Dilek Tunalı). İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

Kök,M, Tuğluk,N. Bay.E. **Okul Öncesi Egitimin Ögrencilerin Gelişim Özellikleri Üzerindeki etkisinin İncelenmesi** Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi Yd: 2005 Sayı: 11.

Kukulu K., Gürsoy E., Sözer Ak G. (2009). **Turkish university students' beliefs in sexual myths, Sexulity Disabilty** Journal. 27:49–59.

Kulaksızoğlu, Adnan (1999). ***Ergenlik Psikolojisi*** (2.Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Kulaksızoğlu, Adnan. (2006) **Ergenlik Psikolojisi**, 8. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Kupper, L.(1992) **The Devolopment of sexsuality, sexsualityEducation for children and Youth disabilities.** ERİC Document, ED 346676,1-5.

Kuzgun Yıldız.(1970) **Ana-baba tutumlarının bireyin kendini gerçekleştirme düzeyine etkisi.** *Hacettepe Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi* Cilt: 5, sayı: 1,

Larsson, I. ve Svedin, C. G. (2001). **Sexual behaviour in Swedish Preschool Children, as Observed by Their Parents.** Acta Pædiatr 90: 436± 44.

Leight, L. **Raising Sexually Healthy Children: A Loving Guide for Parents, Teachers, and Caregivers,** New York: Rawson Associates, 1988.

Lu, W. (1994). **Parental Attitudes Toward Sex Education For Young Children İn Taiwan.** U.S.A.

Madaras, L, Madaras, A. **The What's Happening to my Body? A Growing Up Guide for Mothers and Daughters,** Newmarket Press, NY:1983.

Mangır, Mine, Birgül Engin Çalış. **"Çocuklarda Cinsel Eğitim" 10. Yapa Okul öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırma Semineri,** Ankara: Ya-Pa Yayınları, 1994.

Mangır, Mine, Gülen Baran. "**Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeylerdeki 6 Yaş Çocuklarında Cinsel Kimliğinin Kazanılması Üzerine Bir Araştırma**" (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi,1990.

Measor, L.; Tiffin, C.; Miller, K. (2000). **Young People's Views on Sex Education**. NY, USA: Routledge Falmer.

Montaihne, M. (1994) **Denemeler** . Çev : Eyüboğlu,S. Cem Yayınevi,23.Baskı, İstanbul.

Mullacuma,S (2011) "**Çocuk Cinsel İstismarının Psikolojik Danışmanların Görüşlerine Göre İncelenmesi"** Yayınlanmamış Yüksel Lisans Tezi.

Nemlioğlu, Birsel. **"Cinsel Rolleri Öğrenme ve Cinsel Kimliğin Benimsenmesinde Anaokulunun Rolü"** Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 1981.

Oktay , A (2001) **Okul Öncesi Dönem (3-6 yaş) Ana baba okulu** İstanbul. Remzi Kitabevi.

Oktay, M. 2008 İ.Ü.**Cerrahpaşa Tıp Fakultesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri Türkiye'de karşılaşılan psikiyatrik hastalıklar** s 323-328.

Onur, B. **II.ulusal Çocuk Kültürü Kongresi Bildirileri 4-6 kasım 1998 Cumhuriyet ve Çocuk Ankara Üniversitesi Çocuk kültürü araştırma ve uygulama,** Merkezi Yayınları NO:2

Onur, Bekir. **Gelişim Psikolojisi,** Ankara: İmge Yayıncılık, 1995.

Özalp,A (2005)**Çocuk Ruh Saplığı,** Epsilon yayın evi.

Özen, D (1992) **Annenin Çalışma Durumu Ve Ebeveynin Benimsediği Cinsiyet Rolü Değişkenlerinin Çocuğun Cinsiyet Özelliklerine İlişkin Kalıp yargılarının Gelişimi Üzerindeki Rolleri"** Hacettepe Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü

Özeri, Zeynep N. (2004). **Okul Öncesi Din ve Ahlak Eğitimi** (1.Baskı). İstanbul: DEM Yayınları.

Özbek, Abdullah (1996). **(Bir Eğitim Kurumu Olarak Ailenin Önemi).** İslam'da Aile ve Çocuk Terbiyesi-II, *(Sayfa: 49-63).*(1.Baskı). İstanbul: Ensar Neşriyat.

Özgüven,R. Ethem. **Cinsellik ve Cinsel Yaşam,** Ankara: PDREM Yayınları, 1997.

Özmen, Çetinkaya, Kuş, Yılmaz e Hügül *(2006)* "**Manisa ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin cinsel eğitim ile ilgili tutumları** sağlık ve toplum yıl: 16 Sayı: 2 Nisan- Haziran.

Öztürk, O. (2001), **Ruh Sağlığı ve Bozuklukları** (8. Baskı), Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul.

Öztürk, O. (2002). **Ruh Sağlığı ve Bozuklukları.** Baskı Ankara: Nobel Tıp.

Özyılmaz, Ömer (2003) **Çocukluk ve Gençlik Çağında İslami Eğitim ve Psikolojik Temelleri** (1.Baskı). İstanbul: Pınar Yayınları.

Pehlivan, İ. (1997). **Okula aile katılımı.** *Yasadıkça Eğitim Dergisi.* (53) 4–7.

Pernoud, Laurence (1977). **Çocuğun Cinsel Eğitimi** (1.Baskı). (Çeviren: Koray Denizyaran). İstanbul: E Yayınları.

Pernoud, Laurence. **Çocuğun Cinsel Eğitimi,** Çeviren: Koray Denizyaran. Dördüncü Basım, İstanbul: E Yayınları, 1987.

Pernoud, L. (1982) **Çocuğun Cinsel Eğitimi.** E yayınları.

Poray, A. (2005). **Türkiye'de cinsellik.** İstanbul: Alfa Yayınları.

Reich, Wilhelm 1977 **Genclerin Cinsel Mucadelesi,** Ceviren:Huseyin Portakal, Oz Yayınları, İstanbul.

Rice, F. Philip, (1989). **Human Sexuality.** USA: Wm C. Brown Publishers.

Rohner R.P. ve Britner, P.A. (2002), **Worldwide Mental Health Correlates of Parental Acceptance-Rejection: Review of Cross-Cultural and Intracultural Evidence,** *Cross-Cultural Research,* 36 (1), 16-47.

Rubin,I ve Kırkendall, L (1970). **Sex İn The Childhood Years.**

Salk, L.1993 **Çocuğun duygusal sorunları** Çev.ONUR, E. Remzi kitabevi. 5. Baskı. İstanbul.

Sargın, Nurten., Hacer Top. "**Türk ve Batı Kültüründe 3-6 Yaş Çocukları İçin Yazılmış Masalla da İşlenen Cinsel Ögeler Üzerine Bir Araştırma**" Eğitim Fakültesi Dergisi, Konya: Selçuk Üniversitesi, 2003.

Selçuk, Zuhal (2006). **İlköğretim 6. Sınıf Kız Öğrencilerine Uygulanan Cinsel Sağlık Eğitiminin Cinsel Sağlık Bilgilerine Etkisinin İncelenmesi,** Yüksek Lisans Tezi, azi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sevim, J.(2002): **Anne Bu Ne?.** 2. Bas›m. Remzi Kitabevi. İstanbul.

Schoentjres, Debuutte(1999) **"Child Sexual Behavior Inventory"**, American Academy of Pediatries, EBSCO, Publishing.

Sexuality Information and Education Council of the United States(SIECUS)(1996). Guideline for Comprehensive Sexuality Education. 2. Ed New York: National Guidlines Task Force, Sex İnformation and Education Council of US.

Sıecus (2004). ***Guidelines For Comprehensive Sexsuality Education,****Fulton* Pres, Third Edition, USA.

Sıecus, (2004). **Guidelines for ComprehensiveSexuality Education,** K indergarten Through 12th grade, 3rd edition, National Guidelines Task Force, Sexuality Information and Education Council of the United States.

Song, E.Y., Pruitt, B.E., McNaara,J., Colwell, B.(2000): **A meta-analysis examining effects of school sexuality education programs on adolescents'sexual knowledge**. *The Journal of School Health,* 70(10):413-416.

Sömersi, L ve Sömers, B.C. 1991. **Sevgi, Cinsellik ve çocuklar.** Kavram Yayınları .İstanbul.

Sungur Mz. (2003). **Cinsel eğitim, cinsel işlev bozuklukları.** Ed. Nesrin Yetkin ve Cem İncesu, ss:45-57, İstanbul.

Şener, Gülcan (2007). *Reklamda Cinsel Çekiciliklerin İletişim Etkisi İle Ahlaki Değerlendirmesine Yönelik Tutum Araştırması,* Yüksek lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Şentürk, Gamze E. (2006) "**Ortaöğretim Kurumlarına Devam Eden Öğrenciler İle Bu Kurumda Çalışan Öğretmenler ve Yöneticilerin Cinsellikle İlgili Yanlış İnanışla Bilgi ve İnanışlarının Belirlenmesi ve Bir Uygulama**" Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Taneli, N. ve taneli, B. (2005). **Bir Çocuk Yetişiyor**. İzmir: Güven Kitabevi.

Tarhan, Nevzat (2005) **Kadın Psikolojisi,** 9. Basım, Nesil Yayınları, İstanbul.

Tuğrul, B, Artan, İ. (2001). **"Çocukların Cinsek Eğitimleri İle İlgili Anne Görüşlerinin İncelenmesi",** Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Taşçı, A. (2003). **Cinsel eğitim.** İstanbul: İz Yayıncılık, 3. Baskı.

Temel, Fulya. (1991) "**Yetiştirme Yurdunda ve Ailesinin Yanında Kalan 14-18 Yaş Grubundaki Gençlerin Cinsiyet Rolü Kimlikleri ile Moral Gelişimlerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi**" Doktora Tezi (basılmamış) Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Timur, S. (2006) "**Cinselliği ve Toplumların Cinselliğe Bakışı**" Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi İnönü Üniversitesi Adına Sahibi.

Tuğrul, Belma, İsmihan Artan, "**Çocukların Cinsek Eğitimleri İle İlgili Anne Görüşlerinin İncelenmesi**" Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 2001.

Tuzcuoğlu, Necla. "**Çocuğun Cinsel Eğitimi ve Anne Babalara Düşen Görevler**" Marmara Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı, Birinci Basım, İstanbul: Ya-Pa Yayınları, 1999.

Tuzcuoğlu.N Tuzcuoğlu,S. (2003) **Çocuğun Cinsel Eğitimi** (Özel Dr. Natuk Birkan ilköğretim okulu Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi).
http://cevatfehmi.blogcu.com/cocuklarda-cinsel-egitim_26304751.html

T.C Milli Eğitim Bakanlığı MEGEP **(Mesleki Eğitim ve Öğretim sisteminin Güçlendirilmesi Projesi çocuk gelişimi ve eğitimi cinsel gelişim**, 2007 Ankara.

Toplumlarda Cinselliğe Bakış. Cinsel Sağlık Bilgileri Eğitimi Öğretmen El Kitabı. İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı. İstanbul (2000).

Tuzcuoğlu,N. Tuzcuoğlu, S. Güven,G. Efe, K.(2006) "**3-6 Yaş Grubu Çocukları Olan Ebeveynlerin Cinsel Konusundaki Bilinçlilik Düzeyleri, Karşılaştıkları Zorluklar Ve Yaklaşım Biçimlerinin İncelenmesi**" Yüksek Lisans Tezi.

Tuzcuoğlu, Necla, Semai Tuzcuoğlu, **Anne Ben Nasıl Doğdum?,** İstanbul: Morpa Yayınları, 2004.

Uçar,H,(1994) **Çağdaş çocuk cinsel eğitimi.** İnkilap Kitabevi.İstanbul.

Uçar, H. (2001). **Çocukların Cinsel Eğitimi ve Bazı Cinsel Sorunlar**. İstanbul: Mert Yayıncılık.

Uğurel Şemin, Refia (1992). **Gençlik Psikolojisi** (3.Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Üstünoğlu, Ü. (1991). **Okulöncesi dönemdeki aile eğitiminde benimsenebilecek farklı yaklaşımlar.** Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. (1–2)121– 133.

Yalın, Veysel (2005). **Kuran-ı Kerim'de İnsanın Özellikleri ve Eğitim Yoluyla Şekillendirilmesi,** Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Yavuzer, Haluk (2000) **Ana, Baba ve Çocuk,** 13.Basım, Remzi kitabevi, İstanbul.

Yavuzer, Haluk (2002) **Çocuk Psikolojisi,** 22. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Yavuzer, Haluk (2002) **Bedensel, Zihinsel Ve Sosyal Gelişimiyle Çocuğunuzun İlk Altı Yılı,** 14. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Yavuzer.H. (2003) **Çocuğu Tanımak ve Anlamak**(1.baskı) İstanbul:Remzi Kitabevi

Yavuzer,H,1990 **"Çocuğun cinsel eğitimi" ana baba okulu.** İkinci basım. Remzi kitabevi.s.106. İstanbul.

Yavuzer, H. 1990. **Ana -baba ve çocuk.** Altıncı Basım.Remzi kitabevi.İstanbul.

Yavuzer , H(2001) **Çocuk Psikolojisi** İstanbul. Remzi Kitabevi.

Yazıcı, Z., Yüksel, B. ve Güzeller, C. (2005). **Ebeveynlerin okul öncesi eğitimde uygulanan aile katılım çalışmalarından beklentileri.** Mesleki Eğitim Dergisi, 7(13)63-76.

Yelken, Zehra (1996). *"3-6* **Yaş Dönemindeki Çocuğun Cinsel Gelişimi"** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, s: 21-37,42-69, Ankara.

Yelkenci.E.**Çocuklar Cinsellik Hakkında Neler Bilmeli** 19 mart 2009' da indirildi.

Yeşilay,T ve Altun, S (2009) **"Okul öncesi öğretmenlerinin sınıftaki öğrencilerinin mastürbasyon davranışıyla baş etme stratejileri"** Ankara Üniversitesi.

Yeşilyaprak,Y, (2005) **Eğitimde Rehberlik Hizmetleri**, Ankara.

Yıldırım, T. (2008). **Üniversite çağındaki ergenlerin cinsel bilgi, tutum ve davranışları**. Yayınlanmamış uzmanlık tezi, Trakya Üniversitesi, Edirne.

Yılmaz, M, (2011) **"Cinsel Eğitimde Kütüphanelerin Rolü"** Türk Kütüphaneciliği 25, :1 :8 :34 Yüksek Lisans Tezi.

Yılmaz, Ertan (2007). **"Konya İl Merkezinde Yaşayan Evli Nüfusta Cinsel Sorunların Araştırılması"** Uzmanlık Tezi, Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Konya.

Yıldız, Fatma, **"Ortaokul öğrencilerinin Anne-Babalarının Cinsellik ve Cinsel Eğitim Konusundaki Tutum, Davranış ve Beklentileri"**, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara. 1990.

Yörükoğlu, Atalay (2004). **Çocuk Ruh Sağlığı** (27.Baskı). İstanbul: Özgür Yayınları.

Young Song, E,, Pruitt, B. McNamara, J. Colwell, B. **A Meta Analysis Examining Effects School Sexuality Education Programs on Adolescents' Sexual Knowledge**, *Jurnal of School Health*, 2000.

Yüce, S.(2000). *"***Aile Kurumunda Sosyalizasyon ve Cinsel Kimlik İnşası"**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s:25 – 50.

Yörükoğlu.A. (2008) **Çocuk Ruh Sağlığı** (29.basım).İstanbul: Özgür yayıncılık.

Yörükoğlu, Atalay (1996) **Genclik Cağı,** 9.Basım, Özgur Yayınları, İstanbul.

Yörükoğlu, (1997) **Çocuk Ruh Sağlığı,** 21. Basım, Özgür Yayınları, İstanbul.

Yörükoğlu, Atalay (1997). **Çocuk Ruh Sağlığı.** Özgür Yayınları. İstanbul, s: 231-232,386

Yörükoğlu, A. (1988). **Çocuk Ruh Sağlığı.** Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 14. Baskı.

Yurdakul.S. (2001) **Ana Baba El Kitabı**.İstanbul: Nobel Kitabevi.

Vural- Ekinci D. (2006) "**Okul öncesi eğitim programındaki duyuşsal ve sosyal becerilere yönelik hedeflere uygun olarak hazırlanan aile katılımlı sosyal beceri eğitimi programının çocuklarda sosyal becerilerin gelişimine etkisi**" Yayınlanmamış yüksek lisan tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Vural, B. (2007) **"Evlilik öncesi cinsel danışmanlık programının yeni evli çiftlerin cinsel doyumuna etkisi**" Yayınlanmamış doktora tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.

Webb, Lesley (1984). **Çocuk Aile ve Anaokulu** (1.Baskı). (Çeviren: Dolly Yafet). İstanbul: Ya-pa Yayın Pazarlama.

Zembat, R. Unutkan 1999). **"Okulöncesi eğitimde program"**. *Anasınıfı öğretmeni el kitabı.* İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

İnternet kaynakları

www.tuik.gov.tr
www.yok.gov.tr
www.ppin.org
www.kumhavuzu.com
www.cetad.org.tr
http://egitimbilimleri.net/program-gelistirme/egitimle-ilgili-temel-kavramlar/95-egitimbilimleri.html
http://pdrgunlugu.net/etiket/cinsel-gelisim
http://ooegm.meb.gov.tr/program/
http://www.siecus.com

www.anasınıfı.com

www.jinekolog.net

www.ailem.com

www.uludagsozluk.com

http://www.ntvmsnbc.com

Barbara G. Tabachnick1.Using Multivariate Statistics [Hardcover]

http://www.amazon.com/Using-Multivariate-Statistics-Barbara-Tabachnick/dp/0673994147

EKLER

VELİ KİŞİSEL BİLGİ FORMU

DEĞERLİ VELİLER, AŞAĞIDAKİ SORULARI LÜTFEN CEVAPLAYINIZ. ARKA SAYFADAKİ FORMDA SİZE UYGUN GELEN CEVABIN YANINA (X) İŞARETİ KOYUNUZ.

TEŞEKKÜR EDERİM.
Hüsen ÜNÜVARDIR

BÖLÜM-1

1.Veli
( ) Kadın ( )Erkek

2.Yaşınız
21-27( ) 28-34( ) 35-41( ) 42-48( ) 49 ve üstü( )

3.Uyruğunuz
( )KKTC ( )TC ( ) HERİKİSİ

4.Öğrenim durumunuz
a) Okumam yazmam yok
b) Okur yazarım
c) İlkokul mezunuyum
d) Ortaokul mezunuyum
e) Lise ve dengi okul mezunuyum
f) Üniversite mezunuyum
g) Üniversite üstü

5.Ailenizin toplam aylık geliri
a) 500 TL'den az
b) 500-1000 TL
c) 1100-2000 TL
d) 2100-3000 TL
e) 3000 TL üzeri

6.Yaşadığınız yer
.....

7.Kaç çocuğa sahipsiniz
.....

8.Çocuğunuzun/çocuklarınızın yaşı
.....

9.Çocuğunuzun/çocuklarınızın cinsiyeti
a)Kız
b)Erkek
c) Her ikisi(lütfen yazınız).....

Diğer sayfaya geçiniz.

VELİ İLE İLGİLİ ANKET

Sayın Veli;
Aşağıdaki soruları, 3-6 yaş dönemdeki çocukların büyüme, gelişme özelliklerini göz önünde bulundurarak yanıtlayınız. Şimdiden teşekkür ederim.

1. Daha önce cinsel eğitim aldınız mı?
a) Evet b) Hayır

Eğer cinsel eğitim almadıysanız 3. soruyu cevaplayınız;

2.Cinsel eğitimi kaç yaşında aldınız?
a) 0-6 yaş b)7-11 yaş c)12-18 yaş d)19 ve üzeri

3.Cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinirken hangi kaynakları kullandınız? (En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz)
a) Kitaplar okudum( )
b) Arkadaşlarımla konuştum( )
c) Cinsel eğitim uzmanıyla görüştüm( )
d) Aile büyüklerinden ( )
e) Konferanslara katıldım( )
f) İnternet /Video( )
g) TV programlarından ( )
h) Okul( )
i) Diğer(lütfen yazınız).....

4. Çocukluğunuzda cinsel eğitim almayı ister miydiniz?
a) Evet b) Hayır c) Kararsızım

5. Kendinizi cinsel eğitim konusunda yeterli görüyor musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kısmen

6.Sizce, cinsel gelişim kaç yaşında başlar?
a) 0-6 b)7-11 c) 12-18 d) 19 ve üzeri e)Kararsızım

7.Sizce, 3-6 yaş dönemdeki çocuklar için verilecek cinsel eğitimin içeriği ne ile ilgilidir?
En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz)

a) Cinselliğe yönelik olumlu davranış geliştirmek
b) Çocuğa büyüme, gelişme ve olgunlaşma ile ilgili bilgileri vermek
c) Çocuğa üreme ve doğum olaylarını açıklamak
d) Kendi cinsiyetine uygun davranışlar geliştirmek
e) Kendi bedenini tanımak;görevlerini öğrenmek
f) Karşı cinsiyetlilerin beden özelliklerini öğrenmek
g) Bedenini korumasını öğrenmek
h) Kendi bedenine başkalarının bedenine saygılı davranmayı öğrenmek
i) Diğer(lütfen yazınız)..... .....

8.Sizce, 3-6 yaş dönemdeki çocuklara cinsel eğitim verilmeli midir?
a) Evet b) Hayır c) Bazen

9.Eğer, 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim verilmezse verilmeme nedeni ne olabilir? En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz)
a) Erken yaşta cinsel eğitim verilmesi cinsellikle ilgili problemlere neden olur
b) Gerekli değildir
c) Çocuğun cinselliğe erken başlamasına neden olur
d) Toplum tarafından hoş karşılanmayacağı için cinsel eğitim verilmemelidir.
e) Cinsel eğitim yetişkinlik döneminde verilmelidir.

f) Diğer(lütfen yazınız).....

10. Sizce, 3-6 yaş dönemdeki cinsel eğitimin ne gibi yararları vardır? (En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz)

a)Çevresinden yanlış öğrendiği bilgileri düzeltme fırsatı bulur.
b)Beden farklılıklarına saygı duymayı öğrenmesi
c)Üreme doğum olayları hakkında merak duygularını gidermek
d)Cinselliğe karşı olumlu davranışlar kazanması
e)Merak ettiği sorulara doğru cevap bularak fiziksel,zihinsel, sosyal gelişim alanlarını da olumlu etkilemesi
f) Çocuğun kız yada erkek olarak kendi farkına varması ve kabullenmesi
g)Bedenini korumayı öğrenmesi
h)Diğer(lütfen yazınız).....

11. 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ne zaman verilmeye başlanmalıdır?

a)Doğumdan itibaren
b)Okul öncesi yıllarında.
c)İlköğretim yıllarında
d)Ergenlik yıllarında
e)Erişkinlik yıllarında
f) Belirli dönemlerde değil de gerektiği zaman
g)Hiç verilmemelidir.

12.Sizce, 3-6 yaş çocuğa cinsel eğitimi kimler vermelidir? (En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz)

a)Anne
b)Baba
c)Öğretmen
d)Aynı cinsiyetteki ebeveyn
e)Çocuğun ihtiyaç duyduğu anda bilgi almayı tercih ettiği evebeyn
f) Çocuğun ihtiyaç duyduğu anda tercih ettiği yakını
g)Dost/ arkadaş
h)Aile büyükleri
i) Cinsel eğitim uzmanı
j) Veli, öğretmen, cinsel eğitim uzmanı ile birlikte
k)Diğer(lütfen yazınız).....

13. Çocuğunuz, size cinsel gelişim hakkında soru sorar mı?(Sormazsa 16. soruya geçiniz)

a) Evet b) Hayır c) Bazen

14. 3-6 yaştaki çocuk, cinsel gelişime yönelik bazı sorular sorabilmektedir. Siz, çocuğunuzun aşağıdaki sorulardan hangisi/hangilerini sorduğunu gözlersiniz? (En fazla gözlediğiniz 3 soruyu işaretleyebilirsiniz)

a) Ben nasıl dünyaya geldim?( )
b) Ben annemin karnına nasıl girdim?( )
c) Kardeşimle benim bedenim neden farklı?( )
d) Bebek anne karnında canlı mıdır?( )
e) Benim de çocuğum olur mu?( )
f) Anne babanın ne zaman çocukları olur? ( )
g) Neden beni babam değil de annem doğurdu?( )
h) Neden kadınların göğüsleri büyür?( )
i) Anne baba neden aynı yatakta yatarlar?( )
j) Diğer(lütfen yazınız).....

15. Okul öncesi çocuğunuzun cinsel gelişimine yönelik sorularını cevaplarken neler hissediyorsunuz?

a) Çok sıkılıyorum

b) Biraz sıkılıyorum
c) Geçiştiriyorum
d) Heyecanlanıyorum
e) Rahatım
f) Diğer(lütfen yazınız).....

16. 3-6 yaş çocuğun cinsel gelişimine yönelik bazı davranışlar ortaya çıkmaktadır siz, çocuğunuzda hangi davranışları gözlersiniz? (En fazla gözlediğiniz 3 davranışı işaretleyebilirsiniz)

a) Cinsiyet ve üreme organı ile oynama( )
b) Anne ya da babayı gizlice gözetleme( )
c) Çıplak dolaşma ( )
d) Cinsiyet ve üreme organlarını inceleme ( )
e) Arkadaşlarıyla cinsiyet ve üreme organlarını inceleme( )
f) Evcilik, doktorculuk oyununda cinsiyet ve üreme organlarını inceleme( )
g) Cinsel içerikli küfür ve argo konuşma( )
h) Hamile taklidi yapma( )
i) Öpüşme taklidi yapma( )
j) Bir arkadaşına aşık olma ( )

17. 3-6 yaş çocuklarının oyun anında birbirlerinin bedenleriyle dokunduklarını gördüğünüzde ne yaparsınız?

a) Kızarım hemen yanıma gelmesini söylerim
b) Şaşırırım ne yapacağımı bilemem
c) Heyecanlanırım tepki vermem
d) Doğal davranır; nedenini araştırırım
e) Diğer(lütfen yazınız).....

18.Sizce, 3-6 yaşa sahip çocuğun gelişim düzeyini dikkati alarak, cinsel bölgelerine dokunup yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve bu davranıştan hoşlanması normal mi?

a) Evet b) Bilmiyorum c) Hayır

19.Sizce, 3-6 yaşa sahip çocuğun gelişim düzeyini dikkati alarak, cinsel bölgesine dokunup yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve hoşlanmasının nedeni nedir?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

a) Fiziksel bir problemi vardır(kıl kurdu, mantar,enfeksiyon vb.)
b) Uzun süre İlgi eksikliği olan çocuklarda gözlemlenir.
c) Çocuğun yaşı gereği normal cinsel gelişiminin sonucunda ortaya çıkan bir davranıştır.
d) Arkadaşlarından görmüştür
e) Aile büyüklerinden görmüştür
f) Diğer(lütfen yazınız).....

a) Evet b) Hayır c) Bazen

20. Siz, çocuğunuza oyuncak alırken cinsiyetini dikkate alıyor musunuz?

a) Evet b) Hayır c) Bazen

21.Çocuğunuz aynı cinsiyetteki ebeveyninin davranışlarını taklit eder mi?

a) Evet b) Hayır c) Kısmen

22. Ahlaksızca, ulu orta veya gizlice söz ve davranışlarla karşı cinse eziyet etme, tedirginlik ve sıkıntı verme durumuna cinsel taciz denir. Çocuğunuza bu konu hakkında bilgi veriyor musunuz?

a) Evet b) Hayır c) Kısmen

Cevabınız hayırsa 25. soruya geçiniz.

23.Çocuğunuzun, cinsel tacizden nasıl korunması gerektiğini açıklarken hangi kaynaklardan yararlanırsınız?

a) Hikayelerden
b) Yakın çevreden yaşanmış olayların örneklerinden
c) CD'lerden
d) Gazetelerden
e) Hem çevreden hem CD hem de gazetelerden
f) Diğer(lütfen yazınız).....

24.Çocuğa cinsel taciz hakkında bilgi verilmezse? Neden ? (En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz)

a) Erken ve yaşı küçük olduğu için anlamaz
b) Gerek görmedim
c) Çok rahatsız edici bir konu olduğu için anlatmadım
d) Nasıl anlatacağımı bilmiyorum
e) Cinsel tacizin olabileceği bir çevrede yaşamıyorum
f) Diğer(lütfen yazınız).....

25.Sizce, çocuğun cinsel tacizden korunması için veli olarak neler yapılmalıdır? (En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz)

a) Bilmiyorum
b) Bilgilendirilmeli, yanlış olanlar anlatılmalı
c) Okul aile işbirliği sağlanarak birlikte hareket edilmeli
d) Okul personeline ve evdeki yabancı kişilere dikkat edilmeli
e) Okuldaki uzmanlar çocuğa ve ailelere bilgi vermeli
f) Çocuğun güvenilir ortamda yetiştirilmesi sağlanmalı
g) Sık sık gözlenmeli ve paylaşım için güven verilmeli
h) Bilinçli ve temkinli olunmalı
i) Diğer(lütfen yazınız).....

26.Sizce, çocuğun cinsel tacizden korunması için okul ne yapmalıdır? (En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz)

a) Bilmiyorum
b) Bilgilendirilmeli, yanlış olanlar anlatılmalı
c) Okul aile işbirliği sağlanarak birlikte hareket edilmeli
d) Okul personeline ve evdeki yabancı kişilere dikkat edilmeli
e) Okuldaki uzmanlar çocuğa ve ailelere bilgi vermeli
f) Çocuğun güvenilir ortamda yetiştirilmesi sağlanmalı
g) Sık sık gözlenmeli ve paylaşım için güven verilmeli
h) Bilinçli ve temkinli olunmalı
i) Diğer(lütfen yazınız).....

27.Çocuğunuzun, geceleri sizinle aynı odada veya yatakta uyumasını uygun buluyor musunuz?

a) Evet b) Hayır c) Kararsızım

28.Uyku vaktinde, eşinizle yalnızken, çocuğunuz yatak odanıza geldiğinde nasıl tepki verirsiniz?

a) Hemen alıp kendi odasına götürüyorum
b) Gece bizimle uyumasına izin veriyorum
c) Gecelik izin veriyorum ama bunun doğru olmadığını söylüyorum
d) Bazı akşamlar ben/biz davet ediyoruz ve bizimle uyumasına izin veriyoruz
e) Diğer(lütfen yazınız).....

29. Sizce, cinsel eğitimde kitle iletişim araçlarının (Tv,radio,internet,video) katkısı ne düzeydedir?

a) Olumlu b) Nötr c) Olumsuz d) Bilmiyorum

ÖĞRETMEN KİŞİSEL BİLGİ FORMU

DEĞERLİ ÖĞRETMENLER, AŞAĞIDAKİ SORULARI LÜTFEN CEVAPLAYINIZ. ARKA SAYFADAKİ FORMDA SİZE UYGUN GELEN CEVABIN YANINA (X) İŞARETİ KOYUNUZ.

TEŞEKKÜR EDERİM.
Hüsen ÜNÜVARDIR

BÖLÜM-1

1.Cinsiyetiniz
Kadın ( ) Erkek( )

2.Yaşınız
21-27( ) 28-34( ) 35-41( ) 42-48( ) 49 ve üstü( )

3.Uyruğunuz
KKTC ( ) TC ( ) HERİKİSİ ( )

4.Kaç yıllık öğretmensiniz?
0-5( ) 6-10( ) 11-15 ( ) 16-20 ( ) 20 ve üstü( )

5. Toplam aylık geliriniz
a)500 TL'den az
b)500-1000 TL
c)1100-2000 TL
d)2100-3000 TL
e)3000 TL üzeri

6.Medeni durumunuz.
Evli ( ) Bekar( ) Nişanlı ( )

7.Şu an ikamet ettiğiniz yerleşim biriminiz.
.....

8.Çocuğunuz var mı?
Evet ( ) Hayır( )

Çocuğunuz yoksa 11.soruya geçiniz.

9.Kaç çocuğa sahipsiniz?
.....

10. Çocuğunuzun/çocuklarınızın cinsiyeti.
a)Kız ( ) b)Erkek ( ) c)Her ikisi (lütfen belirtiniz).....

11.Üniversitede cinsel sağlık eğitimi aldınız mı?
a)Evet b)Hayır c)Diğer(Lütfen yazınız).....

Diğer sayfaya geçiniz.

ÖĞRETMENLE İLGİLİ ANKET

Değerli Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenleri;
Aşağıdaki soruları, 3-6 çocukların büyüme, gelişme özelliklerini göz önünde bulundurarak yanıtlayınız. Şimdiden teşekkür ederim.

1. Daha önce cinsel gelişim hakkında eğitim aldınız mı?
a)Evet b)Hayır

Eğer böyle bir cinsel eğitim almadıysanız 3. soruyu cevaplayınız;

2.Cinsel eğitimi kaç yaşında aldınız?
a)0-6 yaş b)7-11 yaş c)12-18 yaş d)19 ve üzeri

3.Cinsel eğitim ile ilgili bilgileri edinirken hangi kaynakları kullandınız?(En fazla tercih ettiğiniz 3 seçenek işaretleyebilirsiniz)
a) Kitaplar okudum( )
b) Arkadaşlarımla konuştum( )
c) Cinsel eğitim uzmanıyla görüştüm( )
d) Aile büyüklerinden ( )
e) Konferanslara katıldım( )
f) İnternet /Video( )
g) TV programlarından ( )
h) Okul( )
i) Diğer(lütfen yazınız).....

4. Çocukluğunuzda cinsel gelişim hakkında eğitim almayı ister miydiniz?
a)Evet b)Hayır c)Kararsızım

5. Kendinizi cinsel eğitim vermek için yeterli görüyor musunuz?
a)Evet b)Hayır c)Kısmen

6.Sizce, cinsel gelişim kaç yaşında başlar?
a)0-6 b)7-11 c)12-18 d)19 ve üzeri e)Kararsızım

7.Sizce, 0-6 yaş dönemdeki çocuklar için verilecek cinsel eğitimin içeriği ne ile ilgilidir? (En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz.)
a) Cinselliğe yönelik olumlu davranış geliştirmek( )
b) Çocuğa büyüme, gelişme ve olgunlaşma ile ilgili bilgileri vermek( )
c) Çocuğa üreme ve doğum olaylarını açıklamak( )
d) Kendi cinsiyetine uygun davranışlar geliştirmek( )
e) Kendi bedenini tanımak;görevlerini öğrenmek( )
f) Karşı cinsiyetlilerin beden özelliklerini öğrenmek( )
g) Bedenini korumasını öğrenmek ( )
h) Kendi bedenine; başkalarının bedenine saygılı davranmayı öğrenmek( )
i) Diğer(lütfen yazınız).....

8.Sizce, 3-6 yaş dönemdeki çocuklara cinsel eğitim verilmeli midir?
a)Evet b)Hayır c)Bazen

9.Eğer, 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim verilmezse verilmeme nedeni ne olabilir? (En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz)
a) Erken yaşta cinsel eğitim verilmesi cinsellikle ilgili problemlere neden olur( )
b) Gerekli değildir( )
c) Çocuğun cinselliğe erken başlamasına neden olur( )
d) Toplum tarafından hoş karşılanmayacağı için cinsel eğitim verilmemelidir.( )
e) Cinsel eğitim yetişkinlik döneminde verilmelidir( )
f) Diğer(lütfen yazınız).....

10.Okul müfredatında cinsel eğitim dersi var mı?

a)Evet b)Hayır c)Diğer(lütfen yazınız).....

Cevap "Evet" ise ise 12.soruya geçiniz;

11.Sizce, müfredatta cinsel eğitim dersi olması gerekir mi?

a)Evet b)Hayır c)Bilmiyorum d)Diğer(lütfen yazın).....

12. Sizce, 3-6 yaş dönemdeki cinsel eğitimin ne gibi yararları vardır?(En fazla tercih ettiğiniz 3 seçenek işaretleyebilirsiniz)

a) Çevresinden yanlış öğrendiği bilgileri düzeltme fırsatı bulur.( )
b) Beden farklılıklarına saygı duymayı öğrenmesi( )
c) Üreme doğum olayları hakkında merak duygularını gidermek( )
d) Cinselliğe karşı olumlu davranışlar kazanması( )
e) Merak ettiği sorulara doğru cevap bularak fiziksel,zihinsel, sosyal gelişim alanlarını da olumlu etkilemesi( )
f) Çocuğun kız yada erkek olarak kendi farkına varması ve kabullenmesi ( )
g) Bedenini korumayı öğrenmesi( )
h) Diğer(lütfen yazınız).....

13. 3-6 yaş dönemdeki çocuğa cinsel eğitim ne zaman verilmeye başlanmalıdır?

a) Doğumdan itibaren
b) Okul öncesi yıllarında.
c) İlköğretim yıllarında
d) Ergenlik yıllarında
e) Erişkinlik yıllarında
f) Belirli dönemlerde değil de gerektiği zaman
g) Hiç verilmemelidir.

14.Sizce, 3-6 yaş çocuğa cinsel eğitimi kimler vermelidir?(En fazla tercih ettiğiniz 3 seçenek işaretleyebilirsiniz)

a) Anne( )
b) Baba( )
c) Öğretmen( )
d) Aynı cinsiyetteki ebevyn ( )
e) Çocuğun ihtiyaç duyduğu anda bilgi almayı tercih ettiği evebeyn( )
f) Çocuğun ihtiyaç duyduğu anda tercih ettiği yakını ( )
g) Dost/ arkadaş ( )
h) Aile büyükleri ( )
i) Cinsel eğitim uzmanı ( )
j) Veli, öğretmen, cinsel eğitim uzmanı ile birlikte ( )
k) Diğer(lütfen yazınız).....

15. Öğrencileriniz, size cinsel gelişim hakkında soru sorar mı?(Sormazsa 18. soruya geçiniz)

a)Evet b)Hayır c)Bazen

16. 3-6 yaştaki çocuk, cinsel gelişime yönelik bazı sorular sorabilmektedir. Siz, öğrencilerinizin aşağıdaki sorulardan hangisi/hangilerini sorduğunu gözlersiniz? (Çocuğun en sık sorduğu 3 seçeneği işaretleyiniz)

a)Ben nasıl dünyaya geldim?( )
b)Ben annemin karnına nasıl girdim?( )
c)Kardeşimle benim bedenim neden farklı?( )
d)Bebek anne karnında canlı mıdır?( )
e)Benim de çocuğum olur mu?( )
f)Anne babanın ne zaman çocukları olur? ( )
g)Neden beni babam değil de annem doğurdu?( )
h)Neden kadınların göğüsleri büyür?( )
i)Anne baba neden aynı yatakta yatarlar?( )

j)Diğer(lütfen yazınız).....

17.Öğrencilerinizin cinsel gelişimine yönelik sorularını cevaplarken neler hissediyorsunuz?

a) Çok sıkılıyorum
b) Biraz sıkılıyorum
c) Geçiştiriyorum
d) Heyecanlanıyorum
e) Rahatım
f) Diğer(lütfen yazınız).....

18. 3-6 yaş çocuğun cinsel gelişimine yönelik bazı davranışlar ortaya çıkmaktadır siz, öğrencilerinizde hangi davranışları gözlersiniz? (En fazla gözlediğiniz 3 davranışı işaretleyebilirsiniz)

a) Cinsiyet ve üreme organı ile oynama( )
b) Anne ya da babayı gizlice gözetleme( )
c) Çıplak dolaşma ( )
d) Cinsiyet ve üreme organlarını inceleme ( )
e) Arkadaşlarıyla cinsiyet ve üreme organlarını inceleme( )
f) Evcilik, doktorculuk oyununda cinsiyet ve üreme organlarını inceleme( )
g) Cinsel içerikli küfür ve argo konuşma( )
h) Hamile taklidi yapma( )
i) Öpüşme taklidi yapma( )
j) Bir arkadaşına aşık olma ( )

19. 3-6 yaş çocuklarının oyun anında birbirlerinin bedenleriyle dokunduklarını gördüğünüzde ne yaparsınız?

a) Kızarım hemen yanıma gelmesini söylerim
b) Şaşırırım ne yapacağımı bilemem
c) Heyecanlanırm tepki vermem
d) Doğal davranır; nedenini araştırırım
e) Diğer(lütfen yazınız).....

20.Sizce, 3-6 yaşa sahip çocuğun, gelişim düzeyini dikkati alarak ,cinsel bölgesine dokunması yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve bu davranıştan hoşlanması normal mi?

a)Evet b)Bilmiyorum c)Hayır

21.Sizce, 3-6 yaşa sahip çocuğun, gelişim düzeyini dikkati alarak, cinsel bölgesine dokunup yada yatak, sandalye,halı vb. üzerinde sürtünmesi ve hoşlanmasının nedeni nedir?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

a) Fiziksel bir problemi vardır(kıl kurdu, mantar,enfeksiyon,sünnet vb.) ( )
b) Uzun süre İlgi eksikliği olan çocuklarda gözlemlenir. ( )
c) Çocuğun yaşı gereği normal cinsel gelişiminin sonucunda ortaya çıkan bir davranıştır.( )
d) Arkadaşlarından görmüştür ( )
e) Aile büyüklerinden görmüştür ( )
f) Diğer(lütfen yazınız).....

22. Siz, öğrencilerinize oyuncak paylaşımı yaparken cinsiyetini dikkate alıyor musunuz?

a)Evet b)Hayır c)Bazen

23. Ahlaksızca, ulu orta veya gizlice söz ve davranışlarla karşı cinse eziyet etme, tedirginlik ve sıkıntı verme durumuna cinsel taciz denir. Öğrencilerinize bu konu hakkında bilgi veriyor musunuz?

a)Evet b)Hayır c)Kısmen

Cevabınız hayırsa 26. soruya geçiniz.

24.Öğrencilerinizin, cinsel tacizden nasıl korunması gerektiğini açıklarken hangi kaynaklardan yararlanırsınız?

a) Hikayelerden
b) Yakın çevreden yaşanmış olayların örneklerinden
c) CD'lerden
d) Gazetelerden
e) Hem çevreden hem CD hem de gazetelerden
f) Diğer(lütfen yazınız).....

25.Öğrencilerinize cinsel taciz hakkında bilgi verilmezse? Neden? (En fazla tercih ettiğiniz 3 seçeneği işaretleyiniz)

a) Erken ve yaşı küçük olduğu için anlamaz( )
b) Gerek görmedim( )
c) Çok rahatsız edici bir konu olduğu için anlatmadım( )
d) Nasıl anlatacağımı bilmiyorum ( )
e) Cinsel tacizin olabileceği bir çevrede yaşamıyorum( )
f) Diğer(lütfen yazınız).....

26.Sizce, öğrencilerinizin cinsel tacizden korunması için veliler neler yapmalıdır? (Düşüncenize yakın en fazla 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz)

a) Bilmiyorum( )
b) Bilgilendirilmeli, yanlış olanlar anlatılmalı( )
c) Okul aile işbirliği sağlanarak birlikte hareket edilmeli ( )
d) Okul personeline ve evdeki yabancı kişilere dikkat edilmeli ( )
e) Okuldaki uzmanlar çocuğa ve ailelere bilgi vermeli ( )
f) Çocuğun güvenilir ortamda yetiştirilmesi sağlanmalı ( )
g) Sık sık gözlenmeli ve paylaşım için güven verilmeli( )
h) Bilinçli ve temkinli olunmalı ( )
i) Diğer(lütfen yazınız).....

27.Sizce, çocuğun cinsel tacizden korunması için okul ne yapmalıdır? (Düşüncenize yakın en fazla 3 seçeneği işaretleyebilirsiniz

a) Bilmiyorum( )
b) Bilgilendirilmeli, yanlış olanlar anlatılmalı ( )
c) Okul aile işbirliği sağlanarak birlikte hareket edilmeli ( )
d) Okul personeline ve evdeki yabancı kişilere dikkat edilmeli ( )
e) Okuldaki uzmanlar çocuğa ve ailelere bilgi vermeli ( )
f) Çocuğun güvenilir ortamda yetiştirilmesi sağlanmalı ( )
g) Sık sık gözlenmeli ve paylaşım için güven verilmeli ( )
h) Bilinçli ve temkinli olunmalı ( )
i) Diğer(lütfen yazınız).....

28.Uyku vaktinde, çocuğun anne babanın yatak odasına girmesi durumunda ne yapılmalıdır ?

a) Hemen alınıp kendi odasına götürülmeli
b) Birlikte uyumasına izin verilmeli
c) İzin verilebilir ama bunun doğru olmadığı bilinmeli
d) Bazı akşamlar çocuk anne baba tarafından davet edilmeli ve uyumasına izin verilmeli
e) Diğer(lütfen yazınız).....

29. Sizce, cinsel eğitimde, kitle iletişim araçlarının (Tv,radio,internet,video) katkısı ne düzeydedir?

a)Olumlu b)Nötr c)Olumsuz d)Bilmiyorum e)Diğer(lütfenyazın).....

Akdoğan İlkokulu	Kumyalı Okul öncesi ve İlkokulu
Alaniçi İlkokulu	Maarif Anaokulu
Akova İlkokulu	Miniland Kreş ve Okul öncesi
Akova İlkokulu	Mormenekşe Okul Öncesi ve İlkokulu
Atatürk Meslek Anaokulu	Polat paşa İlkokulu
Aydınköy İlkokulu	Serhatköy İlkokulu
Beyarmudu İlkokulu	Şehit İlker Kartel İlkokulu
Cambulat İlkokulu	Şehit doğan Ahmet İlkokulu
Değirenlik İlkokulu DipKarpaz İlkokulu	Tatlısu İlkokulu
Dörtyol İlkokulu	Yakın Doğu Okul öncesi ve İlkokulu
Duck kreşi	Yeni Boğaziçi Okul öncesi ve İlkokulu
Ecem kreşi ve Ana okulu	Yeni Yüz Yıl ilkokulu
Gazi Mağusa Vakıf Anaokulu	Yıldırım İlkokulu
Gazi İlkokulu	
Geçitkale İlkokulu	
Gülen yüzler Kreş ve Okul öncesi	
Hüseyin Akil İlkokulu	
Karaoğlanoğlu İlkokulu	

Ankete katılan kamu ve özel kurumlardaki okullar listesi